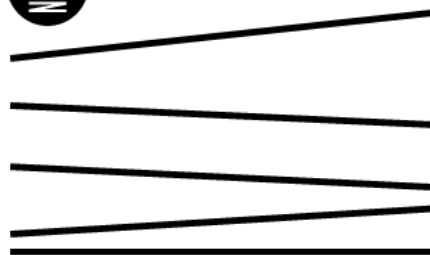

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Shakespeare, William.

William Shakspeare's dramatiske Værker.

Vol. 6

Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1845-1850

11 Bd.

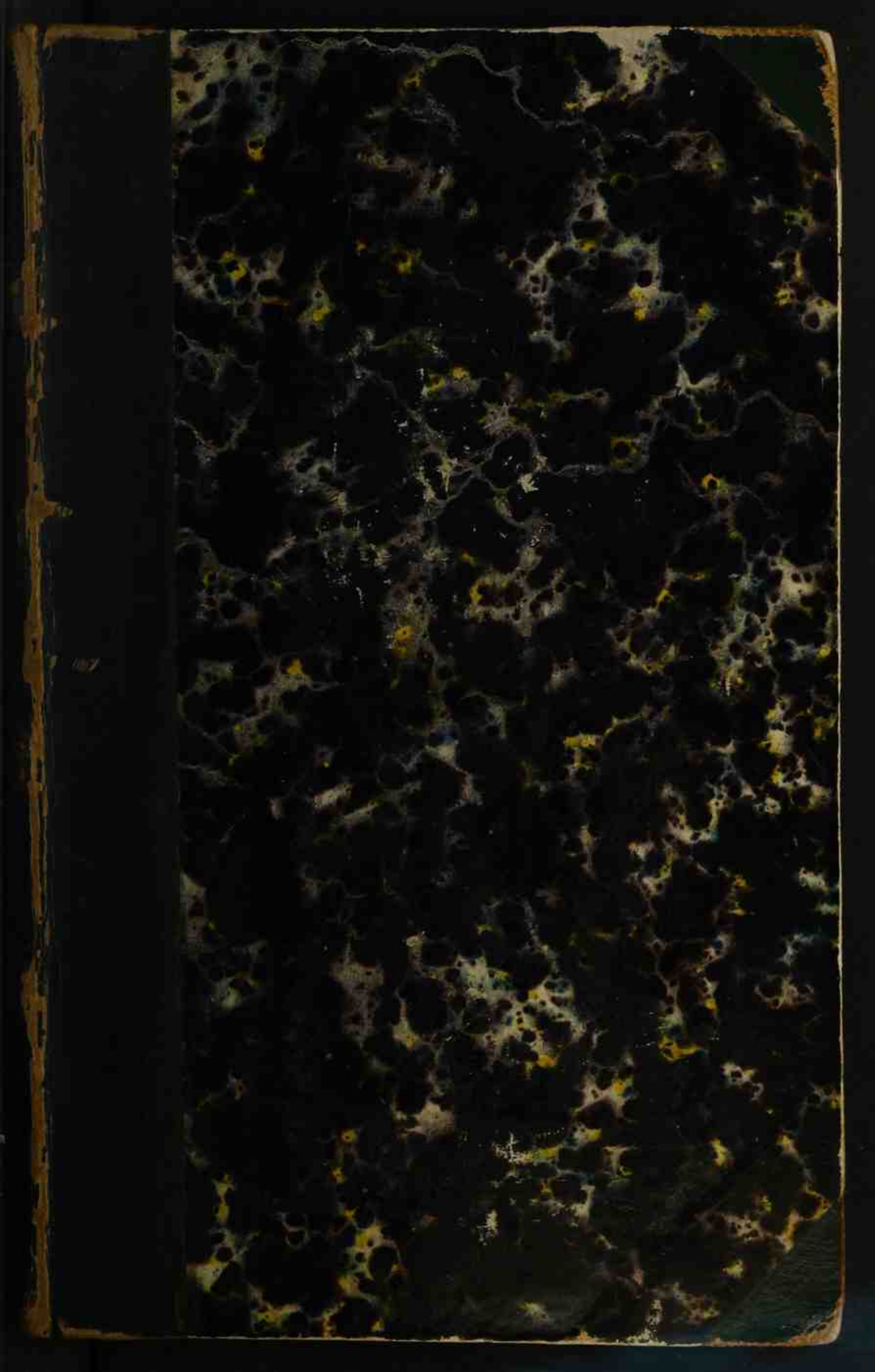
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

William Shakspeare's

Dramatiske **B**ærker,

oversatte

af

P. S. Wulff,

Commandeur-Capitain i Sø-Etaten.

Udgivne og gennemfete
af Offe Høyer.

Sjette Deel.

Kjøbenhavn.

Ferlagt af J. S. Schubothes Boghandling.

Trykt hos J. E. F. Græbe.

1848.

1797

Kong Henrik Den Sjette.

Tredie Deel.

Personer:

Kong Henrik den Sjette.
Edward, Prinds af Wales, hans Søn.
Ludvig den Elleve, Konge af Frankrig.
Hertugen af Somerset.
Hertugen af Exeter.
Greven af Oxford.
Greven af Northumberland.
Greven af Westmoreland.
Lord Clifford.
Richard Plantagenet, Hertug af York.
Edward, Greve af March; senere Kong
Edward den Fjerde.
Edmund, Greve af Rutland.
Georg, senere Hertug af Clarence.
Richard, senere Hertug af Gloucester.
Hertugen af Norfolk.
Marquien af Montague.
Greven af Warwick.
Greven af Pembroke.
Lord Hastings.
Lord Stafford.
Sir John Mortimer.
Sir Hugh Mortimer.
Henrik, Greve af Richmond, en Ungling.
Lord Rivers, Broder til Lady Grey.
Sir William Stanley.
Sir John Montgomery.
Sir John Somerville.
Rutlands Lærer.
Borgemeesteren i York.
Hovedsmanden paa Tower.
En Adelsmand.
To Skovbetjente.
En Jæger.
En Søn som har dræbt sin Fader.
En Fader som har dræbt sin Søn.
Dronning Margarethe.
Lady Grey, siden Edvard den Fjerdes Dronning
Bona, den franske Konges Søster.
Soldater og Flere i Kong Henriks og Kong Edwards Følge.
Sendebude. Bagt etc.

Scenen er i tredje Aft tildeels i Frankrig, forresten i England.

Rong Henrik den Sjette.

Tredie Deel.

Første Akt.

Første Scene.

London. Parlamentshuset.

Lyd af Trommer. Nogle Soldater af Yorks Parti bryde ind. Derpaa komme Hertugen af York, Edward, Richard, Norfolk, Montague, Warwick og Flere med hvide Roser i Hattene.

Warwick.

Det undrer mig hvorledes Kongen undkom.

York.

Imens vi Rytterne fra Nord forfulgte,
han stjal sig bort og sine Mænd forlod.
Imens den kjække Lord Northumberland,
hvis Kriger=Dre ei Tilbagetog kan taale,
opmuntred matte Krigshær, og han selv,
Lord Clifford og Lord Stafford, alle forrest,
mod vore Rækker kasted dem; i dette Angreb
for ubekjendte Krigersværd de saldt.

Edward.

Lord Staffords Fader, Hertug Buckingham
er enten falden eller farlig saaret.

Jeg med et Sværdhug klove hans Visir,
og til Beviis min Fader, sku hans Blod!

(viser sit blodige Sværd.)

Montague.

Og, Broder, her Du seer Grev Wiltshires Blod.
Ham angreb jeg, da Hærene sig mødte.

(til York visende sit Sværd.)

Richard.

Tal Du for mig og sig dem hvad jeg gjorde.

(kaster Somersets Hoved hen for sig.)

York.

Richard er meest fortjent af mine Sønner. —
Er Eders Naade død, Lord Somersset?

Norfolk.

Sligt Haab har hver som stammer fra John Gaunt!

Richard.

Saa haaber jeg at ryste Henriks Hoved.

Warwick.

Og saa gør Warwick. Seiersæle York,
for jeg Dig havet seer paa denne Throne,
som Huset Lancaster har ranet til sig,
for Gud jeg sværger ei at lukke Diet.
Frygtagtig svage Konges Slot var dette,
her hans Herskersæde; tag det, York!
thi Dit det er, og ei Kong Henriks Vts.

York.

Hvis Du mig hjælper, gode Warwick, vil jeg;
thi kun ved Magt vi have brudt herind.

Norfolk.

Vi alle hjælpe, den som flyer skal døe.

York.

Tak, ædle Norfolk. Bliv hos mig, Mylord; —
Soldater, slaaer til No Jer her i Nat.

Warwick.

Men ingen Boldsomhed naar Kongen kommer,
med mindre han med Magt Jer vil fordrive.

(Soldaterne trække sig tilbage.)

York.

Her Dronningen idag vil holde Parlament,
hun tænker mindst, at vi vil være med.
Med Ordet eller Sværdet vi vor Ret vil have.

Richard.

Lad os i Baaben her i Huset blive.

Warwick.

Et blodigt Parlament skal dette kaldes,
naar ei Plantagenet bli'er Englands Konge,
og svage Henrik assat, han, hvis Feighed
har os til Ordsprog gjort blandt vore Fjender.

York.

Da Lorder, svigt mig ei; men værre faste.
Min Ret jeg i Besiddelse vil tage.

Warwick.

Ei Kongen, ei hans bedste Ven, ei stoltest Mand,
som støtter Lancaster, sin Binge rører,
naar Warwicks Klokker lyde. Her planter jeg
Plantagenet, opryd ham hvo det vover.

Bestem Dig Richard! Englands Krone fræv!

(Warwick leder York til Thronen, i han sætter sig
paa den.)

(Lyd af Trompeter. Kong Henrik, Clifford,
Northumberland, Westmoreland, Gre-
ter og Flere med røde Roser paa Hattene.)

Kong Henrik.

Mylorder, seer den trodsige Oprører
paa Englands Kongestol; det lader til
han troer ved denne falske Warwicks Hjælp
at gribe Kronen og som Konge herske.
Northumberland, Din Fader dræbte han,
og Din, Lord Clifford. Begge Hevn I svore
paa ham, hans Sønner, Indlinge og Benner.

Northumberland.

Hvis ei det skeer, da straffe Himlen mig!

Clifford.

I Haab om Hevn, fuldt rustet Clifford sørger.

Westmoreland.

Hvad! skal han Sligt os byde; ned med ham!
Mit Hjerte luer Harm, jeg ei det taaler.

Kong Henrik.

Taalmodig, ædle Greve Westmoreland.

Clifford.

Taalmodighed for Feige som hans Lige;
han sad ei der om Eders Fader leved:
Min ædle Konge, her i Parlamentet
lad Kampen staae mod York og al hans Slægt.

Northumberland.

Vel har Du talt, min Frænde; saa det være.

Kong Henrik.

Al, veed I ei, at Byen er dem gunstig;
at Skarer Krigere kun lystre deres Bink.

Greter.

De flygte strax naar Hertug York er slagen.

Kong Henrik.

Den Tanke være langt fra Henriks Hjerte,
til Slagterhuus at gjøre Parlamentet.

Nei, Fætter Greter, Blik og Ord og Trusler
skal være den Krig Henrik føre vil.

(de nærme sig Hertugen.)

Oprørste Hertug York, stig ned fra Thronen,
og knæl om Skaansel her for mine Fodder,
jeg Din Behersker er.

York.

Du feiler, jeg er Din.

Greter.

Skam Dig, stig ned, han gjorde Dig til Hertug.

York.

Det var min Arv saavel som Grevetitlen.

Greter.

Din Fader var Forræder imod Kronen.

Warwick.

Du selv er en Forræder imod Kronen,
i det Du følger den Bolds Hersker Henrik.

Clifford.

Skal han da ei retmæssig Konge følge?

Warwick.

Sandt, Clifford; det er Richard, Hertug York.

Kong Henrik.

Og jeg skal staae og Du paa Thronen sidde?

York.

Det maa og skal saa blive. Find Dig i det.

Warwick.

Bliv Hertug Lancaster; han vorde Konge.

Westmoreland.

Han Konge er, samt Hertug af Lancaster,
og det skal Lord Westmoreland bevise.

Warwick.

Og Warwick skal gjendrive det. J. glemme,
at det er os som jaged Jer fra Marken,
slog Eders Fædre, og i Stormskridt hen
til Slottets Port igjennem Byen droge.

Northumberland.

Jo, Warwick, jeg det mindes til min Sorg,
Du og Din Slægt skal engang angre det.

Westmoreland.

Plantagenet, af Dig, af Dine Sønner,
Din Slægt og Venner flere Liv jeg fordrer
end der var Draaber i min Faders Arer.

Clifford.

Tal ikke meer, at ei, i Ordets Sted,
jeg sender, Warwick, Dig et saadant Budskab,
som hevne skal hans Død, strax her paa Stand.

Warwick.

Hvor jeg foragter stakkels Cliffords Trusler!

York.

Vil J, vor Ret til Kronen vi bevise,
hvis ei, lad Sværdet gjøre det i Marken.

Kong Henrik.

Torræder, hvilken Ret har Du til Kronen?
Din Fader var, som Du er York, kun Hertug,
Din Farfa'er Roger Mortimer, Grev March.
Jeg er en Søn af Femte Henrik,
for hvem Dauphin og Frankerne sig bøied,
som deres Stæder og Provindser tog.

Warwick.

Tal ei om Frankrig nu Du har det mistet.

Kong Henrik.

Det tabte Lord Protectoren, jeg ikke;
jeg var ei Ar endnu, da jeg blev kronet.

Richard.

Nu er Du gammel nok, og dog Du taber;
riv af det frække Hoved Kronen, Fader.

Edward.

Gjør det, min Fader, sæt den paa Dit eget.

Montague (til York).

Min Broder, da Du elsker, ærer Baaben,
lad Sværdet det afgjøre, Ordgiv ei.

Richard.

Rør Trommen blot, og Kongen flyer paa Stand.

York.

Lier! Sønner.

Kong Henrik.

Nei, ti Du selv, og lad Kong Henrik tale.

Warwick.

Plantagenet først taler, hør ham Lorder;
nu værers tause alle og opmærksomme,
den som afbryder ham, ei leve skal.

Kong Henrik.

Troer Du jeg vil forlade Kongethronen
hvorpaa min Farsaer og min Fader sade?
nei, for skal Krigen hele Riget øde
og Banneret — som tidt i Frankrig førtes,
men nu i England til vor Hjertes Sorg —
skal mit Liiglagen worde. Hvi ængstes, Lorder?
Min Ret er god, den bedre er end hans.

Warwick.

Beviis det blot, og Du skal være Konge.

Kong Henrik.

Grobret Kronen blev af Tjerde Henrik.

York.

Det var ved Oprør mod hans rette Konge.

Kong Henrik.

Min Ret er svag, jeg veed ei meer at sige —
Men, tør en Konge ei sin Arving vælge?

Dorſ.

Hvi ſaa?

Kong Henrik.

Og hvis han kan, da er jeg lovlig Konge;
thi Richard har i mange Lorders Paasyn
til Tjerde Henrik Kronen overdraget;
dens Arving var min Fader; jeg atter hans.

Dorſ.

Han Oprør gjorde mod sin Overherre,
og tvang ham til ved Magt at afstaae Kronen.

Warwick.

Men ſæt, Mylords, han gjorde det utvungen,
troer I med Kronens Rettighed det ſtemte?

Greter.

Nei; ſaa han ikke kunde afstaae Kronen,
den næſte Arving burde have Rigtet.

Kong Henrik.

Er Du imod os, Hertug Greter?

Greter.

Hans Retten er og derfor tilgiv mig.

Dorſ.

Hvi hviske I, Mylords, og ſvare ei?

Greter.

Han eſter min Samvittighed er Konge.

Kong Henrik.

Til ham de alle vende ſig fra mig.

Northumberland.

Plantagenet, hvad end Din Fordring er,
tro ei at Henrik ſaa ſkal ſættes af.

Warwick.

Han affat blive skal til Trods for Alle.

Northumberland.

Du feiler, Warwick, ei Din Magt i Syden
i Essex, Norfolk, Suffolk eller Kent,
— som Dig saa stolt og overmodig gjør —
kan hæve Hertug York, naar jeg ei vil.

Clifford.

Du have Retten eller ei, Kong Henrik,
saa sværger jeg at stride til Dit Forsvar;
Sig Jorden aabne, og mig sluge levende,
ifald jeg knæler for min Faders Bane!

Kong Henrik.

O, Clifford, hvor Dit Ord mit Hjerte styrker!

York.

Henrik af Lancaster, giv slip paa Kronen. — —
I mumle Lords; hvad sammenspinde I?

Warwick.

Giv denne høie Hertug York sin Ret,
med væbnet Magt jeg ellers fylder Huset;
og over Kongestolen hvor han sidder,
hans Fordring skriver jeg med Boldsmands Blod.

(han stamper, Soldater vise sig.)

Kong Henrik.

Mylord af Warwick, hør ikkun et Ord,
lad mig min Levetid som Konge herske.

York.

Du sikke mig og al min Afkom Kronen,
og Du Din Levetid i No skal herske.

Kong Henrik.

Jeg er tilfreds. Richard Plantagenet,
naar jeg er hedengangen, tag Du Riget.

Clifford.

Hvad Uret gør I Prindsen, Eder's Søn?

Warwick.

Men hvilken Binding for ham selv og England?

Westmoreland.

Du usle, svage og forsagte Henrik!

Clifford.

Hvor Du har skadet os saavel som Dig!

Westmoreland.

Jeg gaaer, jeg vil ei høre det Forlig.

Northumberland.

Ei heller jeg.

Clifford.

Kom Fætter, Dronningen at bringe Melding.

Westmoreland.

Farvel udartede, modløse Konge
hvis tolde Blod ei Gnist af Ære eier.

Northumberland.

Et Bytte worde Du for Huset York
og døe for denne feige Daad, i Lænker!

Clifford.

I rædsom Krig Du worde overvunden!
Forladt, foragtet løve Du i Fred!

(Northumberland, Clifford og Westmoreland gaae.)

Warwick.

Kom herhen, Henrik! Aigt kun ikke paa dem.

Exeter.

De søge Hevn, derfor de vil ei vige.

Kong Henrik.

Ik, Exeter!

Warwick.

Hvi sukker I, min Konge?

Kong Henrik.

Gi' for mig selv, Lord Warwick, for min Søn,
som unaturlig jeg gør arveløs.

Det være som det vil: jeg overdrager
for evig Tid til Dig og Dine Kronen,
med den Betingelse at her Du sværger:
at ende Borgerkrigen; i min Levetid
som Hersker og som Konge mig at lyde;
og aldrig søge ved Forræderi,
at styrte mig for at regjere selv.

York.

Den Ed jeg villig svær og gjerne holder.

(stiger ned fra Thronen.)

Warwick.

Kong Henrik leve! Omfavn ham, Plantagenet!

Kong Henrik.

Lev længe Du, og Dine kjække Sønner!

York.

Nu York og Lancaster forsonet ere.

Exeter.

Forbandet den, som Tjendskab stifte vil.

(Trompeter. Lorderne træde frem.)

York.

Farvel, min Konge, til min Borg jeg reiser.

Warwick.

Dg jeg med Tropperne besætter London.

Norfolk.

Dg jeg vil gaae til Norfolk med mit Følge.

Montague.

Dg jeg til Soes igjen hvorfra jeg kom.

(York og hans Sonner, Warwick, Norfolk, Montague,
Soldater og Følge gaae.)

Kong Henrik.

Dg jeg med Sorg og Kummer gaaer til Hoffet.

(Dronning Margarethe med Prindsen af Wales komme.)

Greter.

Her kommer Dronningen med brede Blik,
jeg sniger mig hversfra.

Kong Henrik.

Dg saa vil jeg.

(vil gaae.)

Dronning Margarethe.

Nei, gaa ei fra mig, jeg vil følge Dig.

Kong Henrik.

Vær rolig, gode Dronning, og jeg bliver.

Dronning Margarethe.

Bed sliq en Skjændselsdaad hvo rolig er?

Glendige! Gid jeg var død som Mo,

og aldrig saae Dig, aldrig Søn Dig har,

da Du er sliq en unaturlig Fader!

Har han fortjent sin Fødselsret at tabe?

Hvis Du kun halvt som jeg ham havde elsket,

og lidt den Smerte for ham som jeg følte,

og næret ham med eget Blod som jeg:

Du havde heller ladet Dit Hjerteblod,

end gjort den vilde Hertug til Din Arving,

og derved egen Søn fra Thronen stødt.

Prindsen.

J kan ei, Fader, arveløs mig gjøre;

naar J er Konge, hvi skal jeg ei følge?

Kong Henrik.

Tilgiv mig, Margarethe, Søn, tilgiv mig; —
men Hertug York og Warwick har mig tvunget.

Dronning Margarethe.

Dig tvunget! Er Du Konge og vil tvinges?
jeg blues ved at høre Dig. O Ussling!
Din Søn, Dig selv og mig Du styrtet har,
og givet Huset York saamegen Magt,
at Du ved deres Langmod kun skal herske.
Ham og hans Æt at sikre Estersfølgen,
hvad er det andet end Din Grav at bygge
og krybe i den længe førend Tiden?
Warwick er Cantøler, Herre af Calais;
den stolte Faulconbridge i Sundet hersker,
York er Protector for Dit Rige bleven,
og dog Du sikker er. Slig Sikkerhed
det bange Lam blandt Ulveslokken finder.
Om jeg der havde været, skjøndt jeg er
eenfoldig Qvinde kun, jeg heller vilde
Soldater=Spyd mig skulde gjennemboret
før til slig Uret jeg mit Minde gav;
men Dig, Dig gjelder Livet meer end Æren,
og derfor, Henrik, jeg mig selv adskiller
fra Dig, saavel fra Bord som Seng, indtil
den Parlaments=Act er tilbagekaldt,
hvorved min Søn Du arveløs har gjort.
Men Nordens Lorder, som Dit Banner stye,
de følge mit saasnart de see det vaie,
og vaie skal det snart til Spee for Dig
og til Fordærvelse for Huset York.
Saa jeg forlader Dig. Kom, Søn, vi gaae,
vor Hær er rede, kom, vi følge den.

Kong Henrik.

Bliv gode Margarethe, lad mig tale.

Dronning Margarethe.
Du allerede har formeget talt.

Kong Henrik.
Min Edward, gode Søn, Du hos mig bliver?.

Dronning Margarethe.
For her at blive myrdet af hans Tjender.

Prindsen.
Naar jeg med Seir fra Marken vender hjem,
jeg hilser Jer, nu følger jeg min Moder.

Dronning Margarethe.
Kom Søn herfra, vi maae ei længer tøve.

(Dronningen og Prindsen gaae.)

Kong Henrik.
Min stakkels Dronning! Hvor dog Kjerligheden
til mig og hendes Søn udbrod i Harmel!
Hun hevnes vil paa den forhadte Hertug,
hvis Hovmod's Aand, af Stigelyst bevinget,
mig Kronen rover, og lig graadig Dru
mit Kjød vil sønderslide, samt min Søns.
De trende Lorders Tab mit Hjerte nager,
jeg skrive vil til dem og venligt bede. —
Kom Tætter, Du skal være Budskabsbringer.

Exeter.
Og jeg, jeg haaber at forlige Alle.

(gaaer.)

Anden Scene.

Et Bærelse paa Borgen Sandal ved Wakefield i
Yorkshire.

Edward. Richard. Montague.

Richard.
Skjøndt jeg er yngst, min Broder her mig kun.

Edward.

Nei, jeg kan bedre forestille Taler.

Montague.

Men jeg har gyldige og stærke Grunde.

York (kommer.)

Hvad mine Sonner, Broder, kives I?
hvorom er Eders Trætte? hvo begyndte?

Edward.

Ei Trætte, Fader, kun en liden Ordstrid.

York.

Hvorom?

Richard.

Om det som angaaer os og Eders Naade,
om Englands Krone, Fader, som er Eders.

York.

Min, Dreng? Ei før Kong Henrik er i Graven.

Richard.

Ei af hans Liv, og Død Jer. Ret afhænger.

Edward.

Nu er I Arving, derfor tag den nu;
ved at tillade Huset Lancaster
at aande frit, I vil gaae glip af den.

York.

Jeg svoret har han skulde rolig herske.

Edward.

Men for et Rige bryder man en Ed,
for eet Aars Magt jeg tusind Eder brød.

Richard.

Nei, Gud forbyde at I blev meensvoren.

York.

Det blev jeg, hvis jeg nu begynder Feide.

Richard.

Jeg det Modsatte kan bevise, hør mig.

York.

Det kan Du ei, min Son, det er umuligt.

Richard.

En Ed ei binde kan naar ei den gjøres
for nogen sand og lovlig Dyrighed,
som Myndighed har over den der sværger,
men Henrik al sin Magt ved Kan har vundet.
Altsaa, da det var ham I tilsvor Eden,
saa er den Mylord, uden Kraft og Indhold.
Derfor til Baaben. Og betænk kun Fader
hvor herligt dog det er at bære Kronen;
Elysium er i dens gyldne Ring,
og al den Salighed, som Skjalden priser.
Hvorfor da nøle saa? Jeg faaer ei No
for jeg den hvide Rose, som jeg bærer,
i Henriks lunkne Hjerteblod kan farve.

York.

Nej, — jeg vil Konge være eller døe.
Du, Broder, skal til London øiebliklig
for der at ægge Warwick til det Størværk.
Du, Richard, skal til Hertug Norfolk gaae
og hemmeligt fortælle ham vort Forsæt.
Du, Edward, reiser hurtigt til Lord Cobham
ved hvem sig vore Renter villig reise;
til dem jeg Tillid har; de Stridsmænd ere,
høihjertede og snilde, frie og tappre.
Mens I slikt Hverv besørge, da vil jeg
kun see at søge Leilighed til Udbrud;
for Kongen dog mit Anslag jeg maa dølge
og for Enhver af Huset Lancaster.

(Et Bud kommer.)

Dog bliv: hvad Nyt? hvi har Du saadan Til?

Budet.

Flux Dronningen med alle Nordens Grever
vil her beleire Eder paa Jer Borg;
hun alt er nær med tyvetusind Mand,
derfor, Mylord, befæster Eders Sæde.

York.

Ja, med mit Sværd. Troer Du vi frygte dem?
J, Edward, Richard blive her hos mig,
Du, Broder Montague, skal gaae til London.
Lad kjække Warwick, Cobham og de Andre,
som jeg har sat til at beskytte Kongen,
ved mægtig Politik sig selv forstærke,
og ei den svage Henriks Eder troe.

Montague.

Jeg gaaer, min Broder, frygt ei, jeg dem vinder,
og med Verbødighed nu Afsked tager.

(Sir John og Sir Hugh Mortimer komme.)

York.

Sir John og Sir Hugh Mortimer, Farbrødre,
J kom til Sandal i en heldig Stund;
thi Dronningens Armee vil os beileire.

Sir John.

Det skal den ei, vi møde den i Marken.

York.

Hvad, med femtusind Mand?

Richard.

Ja, med femhundred, Fader, naar det gjelder,
Veltherren er en Kvinde, skal vi frygte?

(En Marsch høres langt borte.)

Edward.

Jeg hører Trommen. Lad vor Hær os ordne!
Vi drage frem og strax dem byde Slag.

York.

Jem Mand mod tyve. Stor er Overmagten,
dog ikke jeg om Seiren tvivler Dnkel.

Jeg har i Frankrig vundet mangt et Slag
naar Fjenderne har været ti mod een;
hvi skulde nu jeg samme Held ei have.

(Tummel. Gaaer.)

Tredie Scene.

Glette nær Sandal Borg.

Tummel. Angreb. Rutland med sin Lærer.

Rutland.

Hvor skal jeg flygte hen for dem at undgaae?
Min Lærer, see, blodstænkte Clifford kommer.

Clifford (kommer med Soldater.)

Bort Klerk! Dit Præsteskab Dig frelser Livet.
Hvad den fordomte Hertugs Unge angaaer,
hvis Fader slog min Fader — han skal døe.

Læreren.

Og jeg, Mylord, ham Selskab gjøre vil.

Clifford.

Soldater, bort med ham.

Læreren.

Al Clifford, dræb ei et uskyldigt Barn,
da Gud og Mennesker Dig hade vil.

(drages bort med Magt af Soldaterne.)

Clifford.

Hvordan? er han alt død? maaskee kun Frygten
hans Die lukker; jeg vil aabne det.

Rutland.

Saa en udhungret Løve skuer Dffret
som zitterer under frygtelige Lab,
saa standser den, forhaanende sit Rov,

ſaa Lemmerne den ſonderslider gridſt.

Alſ, gode Cliffford, dræb mig med Dit Sværd
og ei med ſaadant gruſomt Trufels Blik.

O Cliffford, lad mig tale før jeg dør:

jeg er for ringe Gjenſtand for Din Brede,

Cliffford, hev'n Dig paa Mænd og lad mig leve.

Cliffford.

Gorgjæves, ſtakkels Dreng, min Faders Blod
har ſpærret Wei og Indgang for Dit Ord.

Rutland.

Da lad min Faders Blod iagen den aabne,
han er en Mand; maal, Cliffford, Dig med ham.

Cliffford.

Var Dine Brødre her, ei deres Liv
og Dit var Hevn tilſtrækkelig for mig;
nei, om jeg opgrov Dine Faders Grave,
og deres raadne Kiſter hang i Kjæder,
det ſtilled' ei min Harm; gav mig ei Ro.
Nei, Synet af enhver af Huſet Dørk,
ſom grumme Furie mit Hjerte plager.
Til jeg udryddet har fordømte Slægt,
og ei i Live nogen levet, jeg
i Helved lever, derfor —

(løstende ſin Haand.)

Rutland.

O lad mig bede, Cliffford, før jeg dør —
til Dig jeg beder, Cliffford, vær barmhjertig!

Cliffford.

Barmhjertighed min Sværdspids vil Dig viſe.

Rutland.

Hvi myrde mig? Dndt har jeg aldrig gjort.

Cliffford.

Din Fader har.

Rutland.

Det var før jeg blev fød.

Du har en Søn, for hans Skyld vær barmhjertig.
at ei til Gjengjæld — Gud retfærdig er —
han ligesaa elendig døer som jeg.

Lad mig i Fængsel leve mine Dage,
og naar jeg Grund til Klage giver Dig,
da lad mig døe, nu har Du ingen Marsag.

Clifford.

Ei Marsag?

Din Fader slog min Fader, derfor dø!

(Clifford stikker ham.)

Rutland.

Dii faciant, laudis summa sit ista tuæ!

(døer.)

Clifford.

Plantagenet, Plantagenet, jeg kommer!
Din Rutlands Blod, som her paa Klingen flæber,
paa Sværdet ruste skal, indtil Dit Blod
og størkner der, da Begges jeg astørrer.

Fjerde Scene.

Samme Sted. Tummel.

Dorf.

Balpladsen Dronningens Armee har vundet;
for mig at hjælpe begge Onkler faldt;
min Hær mod gramme Fjende vender Ryggen
og flyer, lig Skibe, der for Vinden seile,
lig Lam, som graadig sultne Ulv forfølger.
Nu mine Sønners Skjebne — den veed Gud —
men det jeg veed — som Mænd de teede sig,
født til Navnkundighed i Liv og Død.
Tre Gange Richard trængte sig til mig,

tre Gange raabte: „Fader, Mod til Enden!“
 Og vel saa tidt var Edward ved min Side,
 med purpurøde Sværd til Hestet farvet
 i Blod af dem, som mødte ham i Kampen,
 og naar de Kjekkeste tilbageveg,
 skreg Richard: „Frem, ei vig en Fodbred!
 en Krone, eller og en Helte-Grav!
 et Scepter, eller Marken til min Dødsfeng!“
 derpaa vi atter angreb dem; men af,
 det var omjómst. Saa har jeg seet en Svane
 forgjeves kjæmpe mod den stride Flod
 og mod de stærke Bølger tabe Styrken.

(fort Ullarm udenfor.)

O her! Mordlystne Fjende os forfølger,
 og jeg er svag, kan deres Harm ei undslippe,
 og var jeg stærk, ei deres Harm jeg skuede;
 Mit Timeglas ses Sandskorn ere talte,
 her maa jeg blive, her mit Liv maa ende.

(Dronning Margarethe, Cliffford, Northumber-
 land og Soldater komme.)

Blodstænkte Cliffford, raae Northumberland,
 Fært uudslykkelige Had jeg trodser;
 jeg er Fært Mærke her, jeg Stødet venter.

Northumberland.

Ha, giv Dig paa vor Naade, stolte Dork.

Cliffford.

Ja saadan Naade, som hans grumme Arm
 med fuld Betaling viste mod min Fader.
 Nu Phaeton er styrtet fra sin Vogn,
 og Middagsviseren paa Aften peger.

Dork.

Min Aske, lig en Phoenix føder vel
 en Fugl, som hevner sig paa Eder Alle,

og i det Haab jeg frit mod Himlen skuer
foragtende hvad J mig lade døie
Hvi tøve J? Saa mange og dog frygte?

Clifford.

Saa Feigmand strider naar han ei kan flygte,
saa Duen pikker i Røvfuglens Åler,
saa Tyve, som har deres Liv forbrudt,
mod Bogterne Fornærmelser udspye.

York.

O Clifford, tænkt Dig om engang endnu;
Min Fordumstid lad gaae forbi Din Tanke,
Din Tunge bid, som nu for feig mig skjelder,
og uden Rødmen Den i Diet see
hvis Blik har gjort Dig svag, paa Flugt Dig jaget.

Clifford.

Jeg vil ei vexe med Dig Ord mod Ord;
men Sværdhug skifte to Gang to mod eet.

(trækker.)

Dronning Margarethe.

Holdt, tappre Clifford! jeg af tusind Grunde
en Stund vil skaane den Forræders Liv —
Harm gjør ham døv; tal Du, Northumberland.

Northumberland.

Er ham ei, Clifford, med Din Fingers Rist,
om og hans Hjerte Du kan gjennembore.
Er det en Heltedaad naar Hunden knurrer
at stifte Haanden mellem Tænderne,
naar man kan sparke bort den med sin Fod?
Nei, Krigens Brug er hvert et Held at nytte
og ti mod een ei vunden Hæder skader.

(De lægge Haand paa York, som strider imod.)

Clifford.

Ei, ei, saa stræber Sneppen imod Snaren.

Northumberland.

Saaledes spreder en Kanin i Nettet.

York.

Saa prale Tyve med det stjaalne Bytte,
saa viger ærlig Mand for Røvermagt.

Northumberland.

Hvad gøre vi nu ved ham, Ederes Raade?

Dronning Margarethe.

J Brave, Clifford og Northumberland,
kom lad ham staae paa dette Muldvarp=Skud,
han, som med udstrakt Arm greb efter Bjerger,
og dog kun Skyggen deelte med sin Haand.
Thi vilde Du ei være Bretlands Konge?
Og stormede Du ei i Parlamentet,
og præked om Din høie Byrd og Herkomst?
Hvor er Din Ungel nu for Dig at skjærme?
den faade Edward og den muntre Georg
og hvor det tappre fregede Utykke,
den lille Dick, som med sin høie Stemme
opmuntred sin Papa til Mytteri?
og med de Andre, hvor Din Yndling Rutland?
See, dette Klæde jeg i Blodet dyppet,
som tappre Clifford med sit skarpe Sværd
fra Drengens Barm i Strømme loffed frem;
og hvis Dit Die for hans Død kan vædes,
Du hermed Dine Taarer maa astorre.
Ja, York! Var ei mit Had saa dødeligt,
jeg skulde ynke Din Glendighed.
Sørgmodig vær for mig at fryde, York;
har da Din Gidsjæl saa Dit Indre udbrændt,
at ei Du Taarer har for Rutlands Død?
Hvi er Du saa taalmodig! Du skal rase;
for rasende at see Dig jeg Dig haaner.
Stamp, ras og hyl, at jeg kan lee og dandse.

Jeg seer Du kræver Løn for mig at more,
 York taler ei, naar han ei Kronen bær —
 En Krone hid til York — dybt bøier Eder —
 Hold I hans Hænder, mens jeg den paasætter.

(Sætter en Papirskrone paa hans Hoved.)

I Sandhed! — ja, nu ligner han en Konge!
 See, det er ham, som sad paa Henriks Stol,
 og var udnævnt af ham til Thronens Arving.

Hvi kommer det, at Fyrst Plantagenet
 alt kronet er og trædsf sin Ed har brudt?

Jeg synes ei I skulde Konge været
 for vores Henrik rakte Døden Haand?

Dg vil i Henriks Glands Du svøbe Hovedet,
 og røve Diademmet fra hans Tinding,
 før han er død, imod Din svorne Ed.

Nei det er dog for utilgivelig en Streg! —
 Med Kronen bort, og Hovedet med Kronen,
 i dette Nu han vorde Dødens Bytte.

Clifford.

Det, for min Faders Skyld, er min Forretning.

Dronning Margarethe.

Dog bliv! Lad høre hvad han har at sige.

York.

Franrigs Ulvinde, værre end dets Ulve,
 Din Tunge giftig er som Dglens Tand!

Hvor klæder det affskyeligt Dit Kjon
 at juble som et qvindeligt Uhyre
 fordi et Menneske af Lykken styrtes!

Var ei Dit Ansigt uforanderligt
 som Masken, og ved Ondskab blevet frækt,
 jeg skulde, stolte Dronning, see Dig rødme
 ved at fortælle Dig fra hvem Du stammer, og
 Du vilde skamme Dig, var ei Du skamløs.
 Din Fader nævnes Konge af Neapel,

Sicilierne og Jerusalem,
 og dog en engelsk Bonde mere eier.
 Har denne Stakkel lært Dig at fornærme?
 Det hjælper ei, ei nytter, stolte Dronning,
 undtagen til at sande gamle Ordsprog:
 Naar Tigger bliver rig, da kroer han sig.
 Det Skjønhed er, som tidt gjør Qvinden stolt,
 men Himlen veed, Din Andeel kun er ringe;
 og Dydens Pryd beundrer man hos dem,
 men det Modsatte gjør Dig til et Under;
 Blyfærdigheden nærmer dem til Gud,
 men Savnet af den gjør Dig til et Afstum.
 Ja, Du saa modsat er alt Godt og Skjont,
 som vore Antipoder er mod os,
 som Syden er imod det kolde Nord.
 O Tiger-Hjerte skjult i Qvinde-Form!
 Du tapped Drengens Livsblod, for dermed
 at bede Faderen at tørre Diet,
 og dog en Qvindes Målyn end Du bærer!
 Nei, blid er Qvinden, mild og bøielig,
 Du barsk, steenhjertet, følesløs, forhærdet.
 Jeg skulde rase? Nu, jeg foier Dig;
 Du vil jeg græde skal? Du har Din Billie.
 Orkanen svære Byger hvirvler frem,
 naar Stormen sagtnes, da begynder Regnen.
 Af disse Taarer, som for Nutland flyde,
 hver Draabe over Eder raaber Hevn,
 grusomme Cliffford, trædske Tranferinde.

Northumberland.

Hans Lidelser saa røre mig, at neppe
 jeg Taaren i mit Die hæmme kan.

York.

Hans Ansigt vilde sultne Kannibaler
 ei have rørt, ei plettet det med Blod,

J ere meer steenhjertede og grumme;
ti Gange mere end Hyrcaniens Tigre.

See den ulykkelige Faders Taarer!

Du, føleløse Dronning, Klædet har
i Blodet af min elskte Dreng neddyppet,
med mine Taarer jeg aftrætter det.

Behold Du Klædet, gaa og pral deraf.

(han giver hende Tørklædet tilbage.)

Naar Du fortæller Hændelsen sandfærdig,

ved Gud, da Hørerne vil fælde Taarer,

Ga selv min Fjende græde bittre Taarer

og sige: Af, det var en grusom Daad!

Tag Kronen, min Forbandelse den følge,

gid i Din Nød Du finde samme Trøst,

som jeg nu høster af Din grumme Haand!

Steenhaarde Cliffford, tag mig bort fra Verden,

annamme Gud min Aand, mit Blod Jert Hoved!

Northumberland.

Om end min hele Slægt han havde myrdet,
jeg maatte græde med ham, ved at see
hvor Sorgen inderlig ham Sjælen piner.

Dronning Margarethe.

Hvad, nær ved Graad, Mylord Northumberland?

Tænk blot hvor dybt han har os alle krænket,

og Dine feige Taarer ville tørres.

Cliffford.

Det for jeg svor det, Det for min Faders Død.

(stikker ham.)

Dronning Margarethe.

Og Det for vores milde Konges Ret.

(stikker ham.)

York.

Aabn Naadens Porte, naaderige Gud!

Min Sjæl igjennem Bunderne Dig søger.

(dør.)

Dronning Margarethe.
 Hans Hoved af og plant det over Porten,
 at York kan overskue Staden York.

A n d e n A k t.

Første Scene.

(En Slette nær ved Mortimers Kors i Heresfordshire.)

Trommer. Edward og Richard komme marscherende med Tropper.

Edward.

Hvorledes mon vor ædle Fader undkom?
 og mon han er undsluppen eller ei
 fra Cliffords og Northumberlands Forsølgelse?
 hvis han var tagen havde vi det hørt;
 hvis han var slagen havde vi det hørt;
 og var han sluppen burde vi nu have
 det lykkelige Budskab om hans Frelse.
 Hvor lider det, min Broder? hvi saa mørk?

Richard.

Jeg er ei rolig før jeg sikkert veed,
 hvorledes det vor tappre Fader gaaer.
 Jeg saae i Slaget ham at tumle sig,
 og mærkte at han havde Ram paa Clifford;
 han søgte did hvor Rytningen tykkest var
 ret som en Løve mellem en Flok Orne,
 og som en Bjørn omringet trindt af Hunde;
 naar han et Par har bidt, de hyle, mens
 de andre stande fjernt og glamsse ad den.

Saa stod vor Fader mellem sine Fjender;
 saa flygted Fjenden for vor kjeffe Fader;
 O, det er Vre nok hans Søn at være.
 — See Morgenens de gyldne Døre aabner
 og tager Afsked med den stolte Sol!
 En Ungling ligner den i Ungdoms Fylde,
 som pyntet iler til sin Hjertenskjær.

Edward.

Mon Diet blindes, seer jeg trende Sole?

Richard.

Tre klare Sole, hver for sig fuldkommen;
 ei deelte ved en løs og flygtig Skj,
 de skilte staae paa blege, rene Himmel.
 See; see, de nærmes, favne sig, og kyskes
 ret som de svor hinanden helligt Løfte.
 Nu er det kun eet Skin, eet Lys, een Sol.
 Vist Himlen varslar os en Fremtids Daad.

Edward.

Høist sælsomt, slikt man aldrig hørte før;
 jeg, Broder, troer, det maner os til Kampen,
 hvor vi, tre Sønner af Plantagenet,
 skjøndt straalende ved egen Daad enhver,
 skal dog forene vore Lys og skinne
 paa Jorderig, som hin bestraaler Verden.
 Hvad det end tyder skal herester staae
 tre straalende Solguder i mit Skjold.

Richard.

Nei, lad det Solgudinder være, thi
 J elsker Qvinden jo langt meer end Manden.

(Et Bud kommer.)

Men hvo er Du, hvis mørke Blik forkynder,
 at Sorgens Budskab svæver paa Din Tunge.

B u d e t.

Alt, En som kummerfuld Tilskuer var,
da den berømte Hertug York blev slagen,
min elskte Herre, Eders høie Fader.

E d w a r d.

D tal ei meér, jeg har alt hørt forneget.

R i c h a r d.

Siig mig hvorledes, jeg vil vide Alt.

B u d e t.

Han tæt omringet var af Fjendeskarer,
og stod imod dem, som trojanske Ungdom
mod Grækerne, da de bestormed Troja.
Selv Herkules for Overmagt maa vige,
og mange Slag, skjøndt med en liden Dre,
selv haardest Egebul omsider fælde.

Ja, mange Hænder Eders Fader greb;
men han blev myrdet med forbittret Arm
af vilde Clifford og af Dronningen,
som end til Spee den ædle Hertug fronte,
lo ham i Ansigtet, og da han græd
af Sorg, gav sule Dronning ham et Klæde
for Kinden at astørre, som var dypet
i Rutlands skyldfrie Blod, hvem Clifford dræbte;
og efter megen Spot og megen Haan
tog de hans Hoved bort, og over Porten
af Byen York det fæstet, der forblev det,
det sorgeligste Skue end jeg saae.

E d w a r d.

D elskte Hertug York, Du var vor Støtte,
vi har ei Stav, ei Sted nu Du er borte.
D Clifford, grumme Clifford, Du har slaget
Europas Blomst i Ridderskab og Manddom,
og paa Forræderviis ham overvundet;
thi Bryst mod Bryst han havde Dig besejret.

Nu er min Sjæls Pallads et Fængsel blevet;
gid ud den kunde slippe! at mit Legem
i Jordens Skjød til Hvile maatte stunde;
thi aldrig vil jeg mig herefter fryde,
nei aldrig, aldrig mere Glæden skue.

Richard.

Jeg kan ei græde, al mit Legems Bædske
kan neppe slukke Hjertets Lue-Brand.
Gi kan min Tunge Hjertets Byrde lette,
thi Aandens Drag, som Ordet skal udsende,
er hede Kul, der tænder i mit Bryst
en Flamme=Gld, som Taaren vilde slukke.
Alt græde kun forringer Sorgens Dybde;
For Smaabørn Taarer! Hevn og Strid for mig!
Richard, jeg bær Dit Navn, Din Død jeg hevner,
hvis ei, jeg døer navnkundig ved Forsøget.

Edward.

Sit Navn den tappre York Dig efterlod,
hans Hertugdom og Stol min Deel nu bliver.

Richard.

Nei, hvis Du er af Kongeørnens Æt,
beviiis det ved at skue imod Solen;
For Stol og Hertugdom, siig Throne, Rige;
bli'er disse Dine ei, Du var ei hans.

(Marsch. Warwick og Montague komme med Tropper.)

Warwick.

Nu kjære Herrer, hvordan staaer det til?

Richard.

Ufald vort Rædselsbud vi, store Warwick,
Dig skulde melde, og ved hver en Uttring
med Dolken saare os, til Alt var sagt,
Fortællingen os smerted meer end Saarene.
O tappre Warwick, Hertug York er dræbt.

Edward.

O Warwick! den Plantagenet, hvem Du
var dyrebar som Saligheden hijsset,
er af Lord Clifford grunt af Dage bragt.

Warwick.

Ti Døgn jeg dette Tab i Taarer drukned
og nu, for Eders Sorger end at øge,
maa jeg Jer melde hvad der siden skete.
Strax efter blodig Fægtning nær ved Wakefield,
hvor Eders Fader aanded sidste Gang,
modtog jeg Tidender med snare Tilbud
om Eders Nederlag og Richards Død.
I London dengang jeg som Kongens Bogter
flax mynstred Hæren, samlede Bennefkarer,
og vel udrustet, som jeg tænkte, gik
for Dronningen at standse mod Sanct Albans,
og førte Kongen med mig overalt;
thi jeg ved Speidere blev underrettet,
at hendes Hensigt var at styrte om
vor Parlaments Beslutning, i Anledning
af Henriks Ed og Eders Arveret.
Kort sagt — Vi mødtes ved Sant Albans,
paa begge Sider blev der tappert fægtet;
men enten det nu Kulde var hos Kongen,
som venligt skued til sin kjeffe Dronning,
hvad eller Rygtet om Margrethes Lykke
og overvættets Frygt for Cliffords Strengthed,
som mod de Fængne tordner Blod og Død,
jeg ei bedømme kan; men Sandhed er det:
Som Lynet føre deres Baaben frem —
og vore — lig en Ratsfugls dovre Flugt,
lig lade Tærskers matte Pleielslag
faldt sagte ned, som om de mødte Benner.
Jeg dem opmuntred for vor gode Sag
med Løfte om Belønning, større Sold,

forgjeves — de til Kamp ei havde Hjerte
 og vi, med dem, ei Haab om Dagens Seier.
 Vi flygtede. Til Dronningen gik Kongen.
 Lord George, Jer Broder, Norfolk og jeg selv
 til Eder iled hid i største Hast,
 — thi her paa Grændsen blev os sagt I stode —
 for nok engang at byde Fjenden Kamp.

Edward.

Men, hvor er Hertug Norfolk, gode Warwick?
 og naar kom Georg fra Burgund til England?

Warwick.

Sex Miil herfra staaer Norfolk med sin Hær;
 og Eders Broder sendte nys Jer Tante,
 den ædle Hertuginde af Burgund,
 med Hjelp af Folk til denne tvungne Krig.

Richard.

Besyderligt at tappre Warwick flygted;
 jeg hørte tidt hans Roes naar han forfulgte;
 men aldrig før den Skam at han har veget.

Warwick.

End ei min Skjændsel, Richard, hører Du;
 thi Du skal see, at denne stærke Høire
 kan rive Kronen bort fra Henriks Hoved,
 og bryde Sceptret af hans svage Haand,
 var han saa djærv og seirvant i Krigen
 som man ham mild og from og fredsfæl fjender.

Richard.

Jeg veed det godt, Lord Warwick, last mig ei.
 Kun Jver for Din Vre bed mig tale;
 men hvad gjør vi i denne Trængselstid?
 Skal vore Rustninger vi lægge af
 og svøbe os i Sorgens sorte Kjortel,
 paa Rosenfrandsen tælle vore Bønner,

hvad? eller skal vi vores Andagt øve
 paa Tjendehjelm med Høvnens stærke Arm?
 Om I det vil, sig ja, og Haand paa Bærket!

Warwick.

Ja, derfor Warwick kom og har Jer opsoget,
 og derfor kom min Broder Montague.
 Kun hør mig, Lords. Den herskesyge Dronning
 med Clifford og med Lord Northumberland
 og mange slige andre stolte Tugle,
 som Vor har bearbejdet svage Konge.
 Han har besvoret Ederes Arveret,
 nedtegnet er hans Ed i Parlamentet;
 og nu til London farer hele Skaren
 for Eden der at gøre kastesløs,
 samt alt hvad Huset Lauchaster kan skade.
 Tregang' ti tusind Mand jeg troer de have,
 Nu, dersom Norfolks Krigere og mine,
 de Benner som Du, ædle Greve March,
 iblandt de troe Balisere kan samle,
 blot bringes kan til fem og tyve tusind,
 afsted da! vi med Stormskridt gaae til London,
 bestige nok engang skumdæfte Ganger,
 og nok engang vi raabe: Frem mod Tjenden!
 men aldrig meer vi vende om og flye.

Richard.

Nu hører jeg den store Warwick tale.
 Gid aldrig den maa see en Solskins Dag,
 som raaber: Fly, naar Warwick byder: Holdt!

Edward.

Lord Warwick, paa Din Skulder jeg mig læner,
 og synker Du — den Stund afvende Gud! —
 da falder ogsaa jeg; det Himlen hindre.

Warwick.

Ei længer Jarl af March, men Hertug York,

det næste Trin er Englands Kongethrone.
 Som Englands Konge skal Du raabes ud
 i hver en Flekke vi igjennem drage,
 og den som ei af Fryd sin Hue svinger
 skal have, for sin Feil, forbrudt sit Hoved.
 Kong Edward! tappre Richard! Montague!
 Ei længer vi om Hæder ville drømme,
 Trompetens Klang os lede til vort Dagværk!

Richard.

Nu Clifford, var Dit Hjerter haardt som Staal,
 som Du har viist det steenhaardt ved Din Jdræt,
 jeg skal det ramme eller mit Dig give.

Edward.

Ror Trommen strax, Gud og Sanct Georg med os!
 (Et Bud kommer.)

Warwick.

Hvad nu? Hvad Nyt?

Budet.

Med Budskab sender Hertug Norfolk mig,
 at Dronningen med mægtig Hær sig nærmer;
 thi stevner Eder hurtig han til Raadslag.

Warwick.

Saa bør det sig, I Helte. Lad os ile.

(gaae.)

Anden Scene.

Udenfor York.

Kong Henrik. Dronning Margarethe, Prinds-
 sen af Wales, Clifford og Northumberland
 med Tropper.

Dronning Margarethe.

Velkommen, Herre, for den vakre Stad.
 Hist Hovedet af Erkesjenden er,

som med Jer Krone vilde pryde sig.
 Kan dette Syn ei Eders Hjerte glæde?

Kong Henrik.

Som Klippen glæder den, der frygter Skibbrud,
 saa dette Syn mig ind i Sjælen nager.
 Men straf mig ei, -algode Gud! uskyldig;
 thi vitterlig har ei jeg brudt mit Løfte.

Elisford.

Alt for lemsældig mild er Eders Naade,
 og skadelig Medlidenhed maa undgaaes.
 Til hvem vil Løven kaste milde Blik?
 Ei til det Dyr, som røver i dens Hule.
 Hvis Haand er det, som Stevens Bjørn vil slikke?
 Ei hans, der foruroliger dens Unger.
 Og hvo kan undgaae lumske Slanges Gistbraad?
 Ei den, som sætter Goden paa dens Hale.
 Den mindste Drin sig krummer, naar den trædes,
 og Duen pikker for at skytte Unglen.
 Uergjerrig efter Kronen stræbte Dork,
 Du smiilte mens han rynked vrede Bryn.
 Han, skjøndt kun Hertug, som en kjærlig Fader,
 paa Kongethronen vilde see sin Søn
 og reise høit sin Æt; men Du, skjøndt Konge,
 med en saa vakker, elsket Søn velsignet,
 samtykked i, at han blev arveløs,
 og viste Dig som en ufjærlig Fader.
 Selv usornstigt Dyr sin Ungel nærer,
 endskjøndt de Menneskenes Malsyn skye;
 hvo saae dem ei for fjærligt at beskytte
 de spæde Unger — med de samme Binger
 som stundom de har brugt til frygtsom Flugt —
 mod den at stride, som sig nærmest Neden,
 og eget Liv til Unglens Forsvar offere?
 Skam Konge Dig, see Dig i Speil paa dem!

Vær det ei Vnk at denne raske Dreng
 sin Arveret fortabte ved Din Brøde,
 og skulde til sin Son i Tiden sige:
 „Alt hvad min Farfa'er, Oldefader vandt,
 bortgaves ligegyldig af min Fader."
 Al hvilken Skam var dette! See paa Drengen,
 og lad hans mandig skjæffe Blik, som lover
 ham lover Lyffens Gunst, Dit bløde Hjerte styrke
 til Dit at hærde, Dit ham efterlade.

Kong Henrik.

Sær vel har Cliffford viist sin Talekunst,
 han Grunde anført har af mægtig Styrke;
 men siig mig Cliffford, har Du aldrig hørt,
 at slet erhvervet Guds kun Uheld bragte?
 Og baaded altid Sønnen det, naar Faderen
 gridst samled Skatte og til Helved før?
 Jeg efterlader ham en dydig Vandel,
 O, gid min Arv ei havde været større!
 thi alt det Dvrige, til saadan Priis,
 medbringer tusindfold meer Sorg at værge
 end nogen Toddal Glæde det at eie.
 Al Frænde Vork! Gid Dine Benner vidste
 hvor det mig nager, hist at see Dit Hoved!

Dronning Margarethe.

Vær munter, min Gemal, nær Fjenden er;
 sliig Modløshed gjør Eders Følge svagt.
 Vor haabesulde Son I Ridderslaget
 jo lovet har? Drag Sværdet, giv ham det.
 Edward, knæl ned.

Kong Henrik.

Edward Plantagenet, staa op som Ridder!
 Og mærk Dig vel: For Ret kun drag Dit Sværd!

Prindsen.

Min ædle Fader, med Jer høie Gunst:

Som Kronens Arving jeg vil drage det,
og i den Strid det føre indtil Døden.

Clifford.

Det talt er, som det sømmer sig en Prinds.

(Et Bud kommer.)

Budet.

J høie Herrer, holder Eder rede!
thi Warwick kommer med en mægtig Hær;
tregang' ti tusind Mand af Yorks Parti;
og Edward, i hver By de drog igjennem,
som Konge udraabt blev, ham mange følge.
Stil Eder op til Slag, thi de er nær.

Clifford.

Vil Eders Naade ei forlade Marken,
naar J er fjern, har Dronningen meer Lykke.

Dronning Margarethe.

Gjør det, og overlad os til vor Skjæbne.

Kong Henrik.

Ens er vor Skjæbnes Maal, derfor jeg bliver.

Northumberland.

Med fast Beslutning være det at fægte.

Prindsen.

Gyd Mod i disse Lorder, høie Fader!
Gyd det i hver, som slaaer til Eders Forsvar;
Drag Eders Sværd, min Fader, raab: Sanct Georg!
(Marsch. Edward, Georg, Richard, Warwick,
Norfolk, Montague med Soldater, komme.)

Edward.

Vil Du nu knæle for mig, falske Henrik,
og sætte Diademmet paa mit Hoved,
hvad heller blodigt Rod paa Balen prøve?

Dronning Margarethe.

Skjæld Dine Smigrere, opblæste Dreng!

ei sommer sig sli^g næsviis Tale for Dig
til Kongen, Din retbaarne Herre.

Edward.

Jeg er hans Konge, han skal bøie Knæ;
med hans Samtykke blev jeg faaret Arving,
han siden brød sin Ed; thi som jeg hører,
J — som er Konge, skjøndt han bærer Kronen —
igjen har bragt ham til i Parlamentet,
mig at udstrøge og sin Søn faae indsat.

Clifford.

Og det med Grund.
Hvo skal vel Fader arve uden Sønnen?

Richard.

Er J der, Slagter? D jeg kan ei tale!

Clifford.

Jeg staaer til Gjensvar rede for Dig, Krogryg,
Dig og den Stolteste af Dine Lige.

Richard.

Var det ei Dig, som dræbte unge Rutland?

Clifford.

Og gamle York, og end det ei er nok.

Richard.

For Guds Skyld, Lords, giv Tegn til Tægtning strax.

Warwick.

Nu Henrik, si^g om Du vil slippe Kronen?

Dronning Margarethe.

Munddjerpe Warwick, tør Du tale med?
da Du og jeg sidst mødtes ved Sanct Albans,
Din Fod Dig tjente bedre end Din Haand.

Warwick.

Da var min Lod at flye, som Din er nu.

Clifford.

Du ser har sagt saa meget, dog Du flygted.

Warwick.

Mig Cliffords Tapperhed har aldrig jaget.

Northumberland.

Ei heller stod I fast ved egen Manddom.

Richard.

Northumberland, for Dig jeg nærer Afgtelse —
afbryder Talen; neppe kan jeg styre
et voldsomt Udbrud af mit fulde Hjerter
mod Clifford, denne grumme Barnemorder.

Clifford.

Din Fader dræbte jeg, var han et Barn?

Richard.

Dg lig en Stimand, lig en feig Forræder,
Saa slog Du ogsaa vores gode Nutland.
For Sol gaaer ned Du skal Din Daad forbande.

Kong Henrik.

Hold inde nu, Mylords, og lad mig tale.

Dronning Margarethe.

Da trods dem, eller aabn Din Læbe ei.

Kong Henrik.

Jeg beder Dig, sæt ei min Tunge Grændser;
jeg Konge er og vel har Ret at tale.

Clifford.

Det Saar, min Konge, her oprevet er
ei læges kan med Ord, derfor ti stille!

Richard.

Da, Beddel, drag Dit Sværd; ved Ham, som skabte
os Alle, sværger jeg og det beviser,
at Cliffords Manddom ligger paa hans Tunge.

Edward.

Sig, Henrik; vil Du give mig min Ret;
thi Tusinder, som Frokost tog, ei Maaltid
skal nyde meer, naar Du ei viger Tronen.

Warwick.

Hvis Du Dig vægrer, kommer paa Dit Hoved
de Faldnes Blod; thi York for Retten strider.

Brindsen.

Om det er Retten, Warwick kalder saa,
der ingen Uret er; men Alt er Ret.

Richard.

Hvo end Dig avled, staaer Din Moder her,
man hører let Du har Din Moders Tunge.

Dronning Margarethe.

Du ligner hverken Fader eller Moder;
men kun en brændemærket, vanskabt Uting,
af milde Forsyn tegnet for at skyes,
som Tudebid og giftig Slangebraad.

Richard.

Neapels Jern, forgyldt med engelsk Guld,
hvis Fader fører Titlen af en Konge,
— som om en Rendesteen blev kaldet Hav. —
Skam Dig, Du veed Dit Udspring, dog Du lader
lavfødte Sjæl forkyndes ved Din Tunge.

Edward.

En Straavisk bedre kan end tusind Kroner
den frække Dulle til Selvkundskab bringe.
Langt mere skøn end Du Helena var,
om end Din Husbond er en Menelaus;
ei falske Qvinde Agamemnons Broder
saaledes frænkede, som denne Konge Du.
Hans Fader sværmed om i Frankrigs Hjerter,
tvang Kongen der, og boiede Dauphin;

og havde Henrik kun sin Lige ægtet,
 den samme Glands den Dag idag var hans;
 men da han tog i Seng en Tiggerqvind,
 og ved sin Bryllupsfest Din Fader æred,
 da drog en Sky for Solen, og en Byge
 hans Faders Lykke skylled bort i Frankrig,
 og dnyged Opstand paa hans Krone hjemme.
 Har ei Din Stoltthed fremkaldt dette Oprør?
 Var ei Dit Hovmod, slumred end vor Fordring,
 og vi, af taus Medlidenhed mod Kongen,
 til anden Tid vor Fordring havde udsat.

Georg.

Men, da vort Solskin skabte Dig en Baar,
 og uden at Din Sommer Frugt os bragte,
 da til Din stolte Rod vi lagde Dren,
 og skjøndt vi selv af Egen lidt blev saaret,
 saa viid: at da det første Hug er gjort
 vi standse ei for Du er fældet, eller
 Din Bæxt er badet med vort hede Blod.

Edward.

Med den Beslutning jeg Dig Kampen byder,
 og agter ikke her at tale meer,
 da Du den gode Konge nægter Ordet,
 Trompeter blæs! Lad blodigt Banner vaie!
 Til Seier eller Død det Bei os vise!

Dronning Margarethe.

Bliv Edward.

Edward.

Nei Trættekjær! Vi agte ei Dit Bliv,
 Dit Ord vil koste mange tusind Liv!

Tredie Scene.

Kamppladsen imellem Towton og Saxton i York-
shire.

Marm. Angreb. Warwick kommer.

Warwick.

Af Kampen træet, som Hest ved Beddelobet,
jeg lægger mig for lidt at drage Aande.
Modtagne Stød og mangt et Slag gjengivet
har mine stærke Sener rovet Styrken;
med eller mod min Billie maa jeg hvile.

(Edward kommer løbende.)

Edward.

Smil milde Himmel! eller ram mig Død!
Thi mørke Skyer fordunkle Edwards Sol.

Warwick.

Nu Herre, har vi Held og kan man haabe?

(Georg kommer.)

Georg.

Bort Held er Tab, vort Haab Fortvivlelse;
vor Linie brudt og Nederlag os følger.
Hvad raader I? Hvad Bei skal vi nu flye?

Edward.

Flugt hjælper ei, de følge os med Binger;
og svage, vi Forsølgelsen ei undgaae.

(Richard kommer.)

Richard.

Al, hvorfor har Du Dig bortsjernet, Warwick?
Din Broders Blod har Jorden tørstig drukket,
ved Cliffords Landsespidsse tappet ud.
I selve Dødsens Angst han raabte lig
det fjerne, dumpe Gjald af en Basun:

Hevn! Warwick, Hevn! min Broder, hevn min Død!
 og under deres Hestes Buger, mens
 i lunkne Blod Hovskjæggene de farved
 den ædle Ridder opgav kjæk sin Land.

Warwick.

Lad Jorden i vort Blod sig da beruse!
 Min Hest jeg dræber; thi jeg vil ei flygte.
 Hvi staae vi her lig bløde, svage Qvinder,
 bejamrende vort Tab mens Fjenden raser,
 og see derpaa, ret som om Sorgespillet,
 for Spøg blev opført, kun til Skin.
 Her jeg paa Knæ for Gud hist oppe sværger:
 jeg standser ei igjen, ei stille staaer
 for Døden har mit Die lukket, eller
 mig Skjebnen givet Hevn i fulde Maal.

Edward.

O Warwick, her mit Knæ med Dit jeg bøier,
 min Sjæl til Din i Løftet fængsler jeg. —
 Og før mit Knæ fra Jordens kolde Ansigt
 sig reiser op, jeg mine Hænder hæver,
 mit Die og mit Hjerte op til Dig.
 Til Dig, som reiser, og som styrter Throner,
 Dig beder jeg, om det Din Villie er,
 at dette Legem Fjendens Klov skal worde,
 Du Himlens Kobber Porte aabne vil
 for syndefulde Sjæl mildt at indlade. —
 Farvel nu, Lorder, til igjen vi mødes,
 maaskee paa Jorden, men maaskee i Himlen.

Richard.

Giv mig Din Haand, min Broder — kjære Warwick
 lad mine trætte Arme Dig omfavne.
 Jeg, som har aldrig grædt, i Sorg nu stedes,
 da Vintren saa vor skjønné Baar har røvet.

Warwick.

Endnu engang, lev vel, I kjære Herrer!

Georg.

Ja lad os Alle gaae til vore Tropper,
tillade dem at flye, som ei vil blive,
og de som staae med os, vi Støtter falde,
og om Alt lykkes, love sliq Belønning,
som Seiren skjenker i olympisk Leg:
det planter Mod i det forsagte Bryst,
thi endnu er der Haab for Liv og Seier.
Ei tøve vi, men fremad med al Magt.

Fjerde Scene.

En anden Deel af Kamppladsen.

Angreb, Richard og Clifford komme.

Richard.

Nu, Clifford, ene Dig jeg har mig kaaret,
Tænk Dig min ene Arm for Hertug York,
for Rutland denne, Begge fordre Hevn,
om med en Kobbermuer Du var omgivet.

Clifford.

Nu, Richard, jeg er med Dig her alene:
Det er den Haand som traf Din Fader York,
og det den Haand som slog Din Broder Rutland,
det Hjertet, som ved Begges Død sig fryder,
som styrker samme Haand, der traf dem Begge,
til samme Daad at øve imod Dig;
thi vaer Dig nu.

(De fægte, Warwick kommer, Clifford flygter.)

Richard.

Nei, Warwick, jeg Dig op et andet Bildt,
jeg selv vil jage denne Ulv i Døden.

(gaaer.)

Femte Scene.

En anden Deel af Kamppladsen.

Tummel. Kong Henrik kommer.

Kong Henrik.

Det Slag man ligne kan ved Morgnens Krig,
naar Skyen døende med Lyset kæmper,
naar Hyrden, aandende i valne Fingre,
ei klare Dag, ei Nat det kalde kan.

Nu hid det følger, lig en mægtig Sø,
som Floden tvinger til at trodse Vinden;
nu did det følger, lig den samme Sø,
der nodes til at flye ved Vindens Rasen;
Nu stundom Floden seirer, stundom Vinden,
nu er den ene stærkest, nu den anden,
for Seiren begge stræbe, Bryst mod Bryst;
men ingen vinder, ingen overvindes.

Saa denne grumme Krig gaaer op og ned.
Paa dette Muldvarpskud jeg sætter mig.
Dens vorde Seiren, Gud den har bestjæret!
Min Dronning Margarethe og Lord Clifford
har jaget mig fra Slaget; Begge svore,
at Lykken var dem bedst, naar jeg var borte.
Gid jeg var død, om det var Himlens Villie;
Hvad er vel Verden uden Sorg og Moie?

Det maatte være dog et saligt Liv
at være kun en stille Bonde-Hyrde;
at sidde paa en Hoi som jeg nu her
og ziirligt skjære ud i Træ, Solstiver,
og derpaa see hvordan Minutter løbe,
hvormange af dem der skal til en Time,
hvormange Timer der gaae paa en Dag,
hvormange Dage vil fuldbringe Aaret,
hvormange Aar en Mand paa Jorden lever.
Og naar jeg dette veed, jeg deler Tiden:

saa mange Timer vogter jeg min Hjord;
 saa mange Timer medgaar til min Hvile;
 saa mange Timer bruger jeg til Andagt;
 saa mange Timer skyldfri jeg mig glæder;
 saa mange Dage bære mine Faar;
 saa mange Uger til de Stakler læmme;
 saa mange Aar til jeg afklipper Ilden.
 Minutter, Timer, Dage, Uger, Aar
 saaledes brugt til rette Diemed,
 de hvide Haar til stille Grav henbringe.
 Al! hvilket Liv! hvor elskeligt! hvor sødt!
 Og giver Hvidtjorn ei en bedre Skygge
 til Hyrden, som de muntre Faar betragter,
 end en broderet kostbar Baldachin
 til Konger, som Forræderi befrygte?
 Al! jo den gjer; og tusindfold saa sød.
 Og endelig. — staaer Hyrdens simple Ost,
 hans kolde, tynde Drik af Læderflaske,
 hans vante Slummer under Træets Skygge,
 som Alt saa sorgløs han og rolig nyder,
 ei over Fyrstens kostelige Retter?
 hans Spise vel i gyldne Skaaler blinker,
 hans Legem hviler i en sjelden Seng,
 men Mistro, Sorg og Oprør paa ham lure.

(Tummel. En Søn kommer, som har dræbt sin Fa-
 der, og drager det døde Legeme efter sig.)

Sønnen.

Slet er den Bind, som Ingen bringer Gavn.
 See denne Mand, som Haand mod Haand jeg slog,
 et Forraad Kroner vist han hos sig har,
 og jeg, som heldig nu dem fra ham tager,
 maaskee før Nat mit Liv og dem maa offere
 til nogen Anden, som den Døde mig.
 Hvordan? O Gud! Det er min Faders Ansigt,
 mig ubevidst jeg ham i Kampen dræbte.

O grumme Tid, som avler saadan Daad!
 Fra London jeg af Kongen tvungen blev;
 min Fader var Basal af Greve Warwick,
 og kom paa Yorks Parti, nødt af sin Herre.
 Og jeg, som af hans Haand modtog mit Liv,
 har med min Haand igjen ham Livet røvet.
 Tilgiv mig Gud, ei vidste jeg min Handling!
 Tilgiv mig Fader, jeg ei kjendte Dig!
 Min Taare skal hver blodig Plet afvaske:
 nu ei et Ord før Dinene har udgrædt.

Kong Henrik.

O sørgelige Syn! O Rædsels Tid!
 Naar Løver føre Krig om deres Gulder
 maae skyldfrie Lam undgælde deres Fjendskab.
 Græd arme Mand, jeg hjælper Dig med Taarer;
 Lad Dine, Hjerter, lig en Borgerkrig,
 af Taarer blindes og af Sammer briste.

(En Fader kommer som har dræbt sin Søn, med det
 døde. Legeme i sine Arme.)

Faderen.

Du som saa rast og dygtig gjorde Modstand,
 giv mig Dit Guld ifald Du eier noget.
 Jeg har med hundred Slag det dyrekjøbt;
 men lad mig see, er det en Fjendes Mafsyn?
 Alk nei, alk nei, min Søn! Min Gnefte!
 Alk Barn, hvis der er Liv i Dig tilbage
 slaa op Dit Øie; see den Taareflod,
 som Hjertets Storm udlader paa Din Bunde,
 imens den Øiet blinder, Hjertet dræber.
 Forbarm Dig Gud i denne Trængsels Tid!
 O hvilken Sammer, grum og slagtermæssig,
 forblindet, morderisk og unaturlig,
 den dødelige Trætte daglig avler!
 Din Fader, Barn, for tidlig gav Dig Livet,
 og har for sildig Livet røvet Dig!

Kong Henrik.

Vee over Vee! meer end sædvanlig Rædsel!
 O! at min Død den Rød og Sammer endte!
 Barmhjertighed, o Gud, Barmhjertighed!
 Hans Ansigt bær den røde, hvide Rose,
 de tvende Huses uheldsvangre Farver;
 den ene Purpur-Blodet fuldtvel ligner,
 den anden, blege Kinder vise frem.
 Den ene salme, mens den anden blomstre!
 Thi stride J, maae tusind Liv henvisne.

Sønnen.

Hvor vil min Moder for min Faders Død
 forbande mig, og aldrig finde Trost!

Faderen.

Hvor vil min Liv, for Drabet af min Søn,
 i Taarer svømme, aldrig finde Trost!

Kong Henrik.

Hvor vil mit Folk for disse Sorgens Optrin,
 ei Kongen skye, og aldrig finde Trost!

Sønnen.

Har nogen. Søn sin Fader saa bejamret?

Faderen.

Har nogen Fader saa begravt sin Søn?

Kong Henrik.

Har nogen Konge for sit Folk saa sørget?
 Jer Sorg er stor, min tyve Gange større.

Sønnen.

Jeg bær Dig bort, hvor jeg mig mæt kan græde.
 (gaaer med Lige.)

Faderen.

Lad disse Arme være Din Liggskjorte!
 Mit Hjerte, gode Dreng, Din Mindehøi!
 Thi ei Dit Billed skal fra Hjertet vige.

Mit hule Bryst skal være Dødningsklokken.
 En saadan Liigfest giver Dig Din Fader;
 min Gæste, meer jeg begræder Dig
 end Priam alle sine tapprer Sønner.
 Jeg bær Dig bort! Hvo vil, lad Kampen faare,
 jeg myrderet har, hvor ei jeg skulde faare.

Kong Henrik.

O Jamrens Mænd, svar Kummer Eder nager,
 her Kongen er, hvem større Sorger plager.

(Tummel, Angreb. Dronning Margarethe, Prindsen af Wales og Exeter komme.)

Prindsen.

Fly, Fader, fly! thi Eders Benner flygte,
 og Warwick raser som en hidset Tyr;
 afsted! i Hælene os Døden følger.

Dronning Margarethe.

Til Hest, min Tyrste, lad ad Warwick stande.
 Edward og Richard — ret som et Par Mynder,
 der har i Sigte den forfulgte Hare —
 med Flamme=Dine, sprudlende af Harm,
 og blodigt Staal, af grumme Haand omsluttet,
 os følge nær, og derfor hurtig bort.

Exeter.

Ja bort; thi Hævn er i deres Fjed.
 Nei, indvend Intet, skynder Eder bort,
 hvis ei, kom efter, jeg vil foran drage.

Kong Henrik.

Nei, tag mig med Dig, gode Exeter;
 ei frygter jeg at blive; men jeg ønsker
 at følge Dronningen. Nu fremad, fort!

(Alle gaae.)

Sjette Scene.

(Samme Sted. Lydelig Tummel. Clifford kommer
saaret.)

Clifford.

Mit Lys nu slukkes ud; Ak, her det døer,
som mens det brændte, gav Kong Henrik Lys.
O Lancaster! Dit Nederlag jeg frygter
langt meer end Sjælens Afstød fra mit Legem.
Min Kjærlighed og Frygt Dig skaffed Venner;
men nu jeg falder, skilles løse Blanding.
Nu Folket sværmer om lig Sommerfluer,
de svække Dig og styrke stolte York,
og hvorhen flager Myggen? kun mod Solen,
hvem skinner nu? kun Henriks stærke Fjender.
O Phobus! Havde Du ei Phaeton
tilladt at styre Dine Flammehingste,
Din Ildvogn aldrig havde Jorden svedet:
Og Henrik, havde Du som Konge hersket,
og som Din Fader og hans Fader gjorde,
for Huset York Du ei en Godbred veget,
jeg og ti tusind i det arme Rige
ei efterlod os Enker sørgeflædte,
og end i Fred paa Rigets Stol Du sad.
Thi hvad gi'er Ikfrud Bært som milde Binde?
og hvad som Mildhed gjør en Røver dristig?
Forgjæves er min Klage, mine Saar
ei hjælpes meer: ei Bei til Flugt staaer aaben;
ei Kraft jeg havde til at holde ud den;
haard Fjenden er, Medlidenhed ei kjender,
ei heller jeg af ham fortjener den.
Jnd i mit Dødsbaar Lysten alt er trængt.
det store Blodtab har mig mattet nu.
Hør Richard, Warwick, York, min sidste Røst:
jeg Eders Fædre traf, træf nu mit Bryst!
(Han falder i Afmagt.)

(Allarm og Tilbagetog. Edward, Georg, Richard, Montague, Warwick med Soldater komme.)

Edward.

Drag, Mande, Lords; os Lykken byder standse,
med Fredsblik Krigens vrede Bryn at glatte.
En Trop forfølger blodbegjerlig Dronning,
hun Henrik leded — skjendt han Konge var —
som Bagstavnsseil af stive Kuling fyldt,
ophyder Snekken til at sterne Bølgen;
men troe I, Lorder, Clifford flygted med dem?

Warwick.

Nei det umuligt er han kunde undslippe;
thi lad mig sige det her for hans Ansigt:
Jer Broder Richard mærked ham for Graven;
hvor han end er, saa er han sikkert død.

(Clifford stønner og dør.)

Edward.

Hvis Sjæl er det, som saa svært Afssked tager?

Richard.

En Stønnen som naar Liv og Død adskilles.

Edward.

See hvem det er; nu efter velendt Slag,
Ven eller Fjende; han behandles skaansomt.

Richard.

Kald Naadens Dom tilbage, det er Clifford,
som ei tilfreds med Grenen at afskappe
og fælde Rutland, da hans Blade skjød;
sin Morderkniv har sat til Stomens Rod,
hvorfra de unge Skud saa yndigt udsprang;
jeg mener vores ædle Fader, York.

Warwick.

Fra Stadens Port I maae nu tage ned
Jer Faders Hoved, Clifford satte der,

og i dets Sted plant dette op igjen;
 For Lige, Lige maa man altid svare.

Edward.

Nu bringer hid vort Huses Banhelds Ugle,
 der ifkun Død for os og Vore sang.
 Nu Døden stoppe skal hans Uheldsstrig,
 hans onde Tunge skal for Fremtid tie.

(Nogle af Følget bære Legemet frem.)

Warwick.

Jeg troer at hans Fornuft er ham berøvet,
 tal Cliffford, veed Du hvem der taler til Dig?
 Den mørke Død hans Livslys overskygger,
 han ei os seer, ei hører hvad vi sige.

Richard.

O gid han gjorde, dog maaskee han gjør,
 det er kun List, og han forstiller sig
 fordi han undgaae vil den bittre Haan,
 som han i Dødens Stund vor Fader voldte.

Georg.

Hvis det Du troer, drill ham med Spotteord.

Richard.

Cliffford, om Naade bed, Du faaer den ei.

Edward.

Cliffford, fortryd det med usrugtbar Anger.

Warwick.

Cliffford, opfind Undskyldning for Din Udaad.

Georg.

Imedens vi for den udfinde Piinsler.

Richard.

Du elsked York og jeg er Son af York.

Edward.

Du ynked Rutland, jeg vil ynke Dig.

Ge'org.

Hvor er Margrethe nu, for Dig at værne?

Warwick.

Du tirres, Clifford, Band nu som Du pleied.

Richard.

Hvad, ei en Ed? nei det er haardt naar Clifford
ei har en Ed at offre sine Venner. .

Nu veed jeg han er død, og ved min Sjæl:
om denne høire Haand ham kunde kjøbe
to Timers Liv, for ham med Haan at knuse,
den Benstre slog den af. Med Blodets Strøm
jeg qualte ham, hvis aldrig slukte Tørst
ei Yorks, ei unge Rutlands Blod har stillet.

Warwick.

Men han er død. Afhug Forræder-Hovedet
og stil det op, hvor Eders Faders staaer.

Og nu til London i Triumph vi drage,
og Dig, som Englands rette Konge frone;
tilføes til Frankrig siden Warwick gaaer,
begjerer Froken Bona til Din Dronning:
da skal Du knytte disse Lande sammen,
og er Du Frankrigs Ven, ei frygte Du
de spredte Fjender, som igjen sig reise;
skjøndt de ei storlig kan til Skade stikke,
vil deres Brummen dog Dit Dre saare.
Først vil jeg Kronings Festligheden see,
og derpaa til Bretagne, for at stifte
det Ægteskab, om det min Tyrste tykkes.

Edward.

Det skee alt som Du vil, min gode Warwick;
thi paa Din Skulder bygger jeg mit Sæde,
og aldrig vil jeg Noget foretage
hvortil Dit Raad og Bifald mangler mig.

Richard! Dig gjør til Hertug jeg af Gloster,

Dig George, af Clarence. Warwick, som vi selv,
kan handle og beslutte, som ham synes.

Richard.

Lad mig faae Clarence og lad Georg faae Gloster;
thi Glosters Hertugdom kun varsler Uheld.

Warwick.

Tys, hvad er det for taabelig Anmærkning,
Richard, vær Hertug Gloster; nu til London,
at hver sin Værdighed annamme kan.

Tredie Akt.

Første Scene.

En Dyrehauge i Nord-England.

To Skovbetjente med Armbrøste.

Første Skovbetjent.

I denne tykke Busk vi os vil skjule;
thi over denne Abning komme Dyrene.
I dette Krat vi vil vor Standplads tage,
saa kan vi plukke os det bedste ud.

Anden Skovbetjent.

Jeg staaer paa Bakken, saa kan begge skyde.

Første Skovbetjent.

Det gaaer ei an, thi Lyden af din Armbrøst
vil ængste Flokken, og mit Skud er tabt.
Her staae vi begge, sigte paa det Bedste.
Og for at Tiden ei skal falde lang,
jeg vil fortælle Dig, hvad mig er hændtes
paa samme Sted, jeg mener vi skal staae.

Anden Skovbetjent.

Der er en Mand, lad ham gaae først forbi.

Kong Henrik (forklædt, med en Bønnebog.)

Kong Henrik.

Fra Skotland stjal jeg mig af Kjærlighed,
for med et Længselsblik mit Land at hilse.
Nei Henrik, Henrik, ei Dit Land er dette;
Din Blads besat, Dit Scepter vristet fra Dig,
og Salvningsolien er reent bortvasket.
Nu intet høiet Kne Dig kalder Cæsar;
ei ydmyg Klager taler for sin Ret,
og ingen Mand Dig søger for Erstatning.
Jeg kan ei hjælpe dem, end ei mig selv.

Første Skovbetjent.

Her er et Dyr, hvis Skind vel Skytten lønner,
det er den fordums Konge; ham vi gribe.

Kong Henrik.

Jeg vil min Lidelse taalmodig bære;
thi Bismænd siger at det visest er.

Anden Skovbetjent.

Hvi tove vi? Kom, lad os nu ham fange.

Første Skovbetjent.

Nei bliv en Stund, vi vil lidt mere høre.

Kong Henrik.

Om Hjælp min Søn og Dronning gif til Frankrig;
jeg hører og den mægtig store Warwick
er didreist, for den franske Konges Søster
til Edwards Gemalinde at begjære.

Er dette sandt, o, da min arme Dronning,
min stakkels Søn, Jer Møie er forgjæves;
thi Warwick er en fin, en snedig Taler,
og Ludvig vindes let ved Ordets Magt.

Vel og Margrethe kunde være heldig,

hun er en Kvinde som man maa beklage,
 og hendes Suk bestorme vil hans Bryst;
 et Marmorhjerter hendes Taarer røre,
 en Tiger bliver venlig naar hun sørger,
 selv Nero maa i Hjertet føle Anger,
 ved hendes Taarestrom og Beemods Klager.
 Men hun kom for at bede, han, at give,
 til Venstre hun begjærer Hjelp for Henrik,
 til Høire han en Brud for Edward fordrer,
 med Graad hun siger: Henrik assat er,
 med Smil han siger: Edward hersker nu.
 Naar hun for Kummer ei kan tale meer,
 vil Warwick hans Ret udvikle; jevne Broden,
 og sætte Grunde frem af mægtig Kraft.
 Til Slutning han fra hende vinder Kongen,
 samt Løfte om hans Søster og hvad ellers
 der støtte kan og styrke Edwards Plads.
 Saa bliver det, Margrethe, og Du Arme
 staaer hjælpeløs, som Du gik bort forladt.

Anden Skovbetjent.

Sig, hvo er Du, som taler kun om Konger
 og Dronninger?

Kong Henrik.

Lidt meer end hvad jeg synes;
 dog mindre end jeg efter Fødslen burde;
 en Mand, thi mindre kan jeg ikke være,
 og Mennesker om Konger tale maae.
 Har jeg som saadan, ei den samme Frihed?

Anden Skovbetjent.

Vel; men Du taler som om Du var Konge.

Kong Henrik.

Saa er jeg i mit Sind og det er nok.

Anden Skovbetjent.

Men hvis Du er en Konge, hvor er Kronen?

Kong Henrik.

Den her i Hjertet er, ei paa mit Hoved,
med Demant ei og dyre Stene smykket,
den kan ei sees, Tilfredshed kaldes den,
det er en Krone Konger sjelden bære.

Anden Skovbetjent.

Om I er Konge, kronet med Tilfredshed,
da med Tilfredsheds-Kronen I maa følge
os vel tilfreds; thi som vi troe
er I den Konge, Edward assat har,
og vi, hans Undersaatter, som har svoret
ham Troskab, gribe Eder som hans Fjende.

Kong Henrik.

Men svor I aldrig før, og brøde Eden?

Anden Skovbetjent.

Ei flig en Eed og vil ei heller nu.

Kong Henrik.

Hvor vare I da jeg var Englands Konge?

Anden Skovbetjent.

I Landet her hvor vi endnu har Hjem.

Kong Henrik.

Knap et Aar gammel var jeg salvet Konge;
min Fader, min Farsfader vare Konger;
som Undersaat I Troskab har mig svoret;
nu siger mig: har I ei Eden brudt?

Første Skovbetjent.

Nei, thi vi vare Undersaatter kun
imens I Konge var.

Kong Henrik.

Er jeg da død?

Hvad, aander jeg da ei som Menneske?

Gensoldige, I veed ei hvad I sværge.

See, som jeg denne Fjæder fra mig blæser,

mens Binden vifter den igjen til mig;
 adlydende min Mand naar jeg blæser,
 i samme Nu den viger for en anden,
 behersket stedse af det større Lusttræk:
 Saaledes er I simple Mennesker;
 men bryd ei Ederes Ged. Gi mine Bønner
 til denne Synd Jer skal forlede.
 Gjør hvad I vil, og Kongen lystrer,
 I Konger være; byd, og jeg adlyder.

Første Skovbetjent.

Som troe Mænd vil vi stedse Kongen lyde.

Kong Henrik.

Altsaa I bleve atter Henriks Mænd,
 ifald han sad hvor nu Kong Edward sidder.

Første Skovbetjent.

I Guds og Kongens Navn vi Jer opfordre,
 til os at følge strax til vores Toged.

Kong Henrik.

I Herrens Navn, Jer Konges Navn jeg agter,
 og hvad Gud vil, lad Ederes Konge øve;
 jeg i hans Skjøn taalmodig vil mig finde.

(de gaae.)

Anden Scene.

London. Et Værelse i Palladset.

Kong Edward, Gloster, Clarence og Lady Grey.

Kong Edward.

Min Broder Gloster, paa Sanct Albans Valplads
 faldt denne Trues Husbond, Sir John Grey,
 hans Eiendomme tilfaldt Seierherren;
 nu søger hun om Gjenindsættelse,
 som vi med Billighed ei vel kan nægte,

da det i Striden var for Huset York
den brave Adelsmand sit Liv har tilsat.

Gloster.

Vel gjør Jer Høihed i at tilstaae Bønnen,
at nægte hende den, en Skjændsel var.

Kong Edward.

Saa var det, dog jeg end vil tøve lidt.

Gloster (affides til Clarence.)

Ha, staaer det saa?

Jeg seer at hun har noget at indvilge,
for Kongen kan indvilge hendes Fordring.

Clarence (affides.)

Han kjender Bildtet, holder trolig Spøret.

Gloster (affides.)

Stille!

Kong Edward.

Jer Fordring, Enke, vil Vi overveie;
en anden Gang I kan Bort Svar modtage.

Lady Grey.

Opfattelse kun slet jeg taale kan,
behag nu, Eders Høihed at beslutte,
og hvad I tykkes skal mig tilfredsstille.

Gloster (affides.)

Saa, Enke, jeg forsikrer Dig Dit Gods,
naar hvad der tykkes ham, behager Dig.
Pas bedre paa, Du ellers bukker under.

Clarence (affides.)

Naar hun ei falder, er jeg uden Frygt.

Gloster (affides.)

Forbyde Gud! thi han hver Fordeel nytter.

Kong Edward.

Fortæl mig, Enke, har Du mange Børn?

Clarence (affides.)

Jeg troer han beder hende om et Barn.

Gloster (affides.)

Nei, snarere han giver hende to.

Lady Grey.

Tre, ædle, høie Tyrste.

Gloster (affides.)

Du fire faaer, hvis Du hans Billie følger.

Kong Edward.

Det var stor Synd isald de misted Arven.

Lady Grey.

Vær naadig, høie Konge, og bevilg den.

Kong Edward.

Forlader os, jeg Enfens Bid vil prøve.

Gloster.

Saa J vil prøve nu om hun sin Prøve staaer;
J Alderdommens Prøve neppe naaer.

(Gloster og Clarence gaae over paa den anden Side.)

Kong Edward.

Siig True mig, J elsker Eders Born?

Lady Grey.

Ja høiere, i Sandhed, end mig selv.

Kong Edward.

For deres Vel J vilde gjøre meget?

Lady Grey.

For deres Vel jeg vilde lide meget.

Kong Edward.

Da vind Din Husbonds Gods for deres Vel.

Lady Grey.

Derfor jeg kom til Eders Majestæt.

Kong Edward.

Jeg veed hvordan Du kan erhverve det.

Lady Grey.

Til Eders Tjeneste J mig forbinder.

Kong Edward.

Hvad Tjeneste vil Du da gjøre mig?

Lady Grey.

Hvad J befaler, som staaer i min Magt.

Kong Edward.

Mit Ønske taaler ei Undtagelser.

Lady Grey.

Undtagen, Konge, naar jeg ikke kunde.

Kong Edward.

Du let kan gjøre hvad jeg beder om.

Lady Grey.

Da vil jeg vist, hvad Eders Naade byder.

Gloster (assides.)

Hun presses haardt; stærk Regn kan Marmor slide.

Clarence (assides.)

Saa rød som Jld; nu hendes Bør maa smelte.

Lady Grey.

Tal ud min Tyrste, lad Tert Bud mig here.

Kong Edward.

Det Bud er let, Du skal en Konge elske.

Lady Grey.

Det kan jeg lettelig, som Underfaat.

Kong Edward.

Saa giver jeg Dig strax Din Husbonds Gods.

Lady Grey.

Med tusind Tak jeg anbefaler mig.

Gloster (affides.)

Hun neier, dermed Pigten hun besegler.

Kong Edward.

Nei vent, jeg mener Kjærlighedens Frugt.

Lady Grey.

Ja, Kjærlighedens Frugt jeg ogsaa mener.

Kong Edward.

Dog frygter jeg: udi en feil. Betydning;
hvad Kjærlighed troer Du jeg ønsker mig?

Lady Grey.

Min Tak, min Bon, min Kjærlighed til Døden,
som Døden fordrer kun og Døden giver.

Kong Edward.

Den Kjærlighed jeg, ved min Sjæl, ei mener.

Lady Grey.

Saa meente J da ei hvad jeg har tænkt.

Kong Edward.

Nu troer jeg halvveis Du forstaaer min Hu.

Lady Grey.

Min Hu vil aldrig tilstaae hvad jeg mærker
J sigter til, om jeg ei tager feil.

Kong Edward.

Nu reent ud sagt, jeg hos Dig ligge vil.

Lady Grey.

Nu reent ud sagt, i Jern jeg heller ligger.

Kong Edward.

Saa skal Du ikke faae Din Husbonds Gods.

Lady Grey.

Saa skal min Ære da min Medgift være;
for dens Tab kjober jeg ei Eiendom.

Kong Edward.

Herved Du Dine Børn stor Uret gjør.

Lady Grey.

Herved I baade dem og mig gjør Uret;
men denne spøgefulde Lidenſkab
kun ilde ſtemmer med min Fordrings Alvor.
Lad mig med Ja bortdrage, eller Nei.

Kong Edward.

Ja, naar Du ſiger ja til mine Onſker;
Nei, naar Du ſiger nei til min Begjæring.

Lady Grey.

Da, Konge, nei. Jeg Intet søger meer.

Gloster (affides.)

Ham Enken lider ei, hun rynker Panden.

Clarence (affides.)

Saa plump en Beiler findes ei paa Jorden.

Kong Edward (affides.)

Hvert Blik forkynder hendes Erbarhed,
hvert Ord det mageløse Bid hun eier,
hver Egenſkab paa Herſkerrang har Fordring.
Saa eller ſaa, da hun er for en Konge;
min Elſkte bli'er hun eller og min Dronning.
(høit) Sæt at Kong Edward valgte Dig til Dronning?

Lady Grey.

Det lettere, min Drot, er ſagt end gjort;
jeg for en Skjemt maaskee kan være ſkikket;
til Herſkerinde er jeg høiſt uſkikket.

Kong Edward.

Jeg ſværges, ſkjønne Enke, ved min Throne,
ei meer jeg ſiger end mit Hjerte attraaer:
det er ſom Elſkerinde Dig at eie.

Lady Grey.

Og det er meer end jeg vil Eder tilſtaae;
jeg veed, jeg er for lav for Eders Dronning;
men dog for god at være Eders Trille.

Kong Edward.

Nu, Enke, fløv ei Ord, jeg mener Dronning.

Lady Grey.

Det vilde smerte Jer naar mine Sonner
Jer kaldte Fader.

Kong Edward.

Det gif da op,

naar mine Døttre, Moder kaldte Dig,
Du er en Enke, Du har nogle Børn,
og, ved Guds Moder, jeg, som kun er Ungkarl,
har ogsaa Børn; det er en Lykke jo
at være Fader til brav mange Sonner.
Nu svar ei meer; thi Du skal være Dronning.

Gloster (assides.)

Nu skriftet har den aandelige Fader.

Clarence (assides.)

Det er af syndig Lyst han saadan lader.

Kong Edward.

J undres, hvad vi to har overlagt.

Gloster (assides.)

Det staaer ei Enken an, hun er forsagt.

Kong Edward.

J fandt det selsomt hvis jeg gisted hende.

Clarence.

Med hvem Mylord?

Kong Edward.

Ei, Clarence! med mig selv.

Gloster.

Det var ti Dages Under i det mindste.

Clarence.

Det blev een Dag meer end et Under varer.

Gloster.

I saadan Grad er det et Underværk.

Kong Edward.

O Spog, Brodre, kun; men viid at Enkens Ben,
a om hendes Husbonds Eiendom er tilstaaet.

En Adelsmand (kommer.)

Adelsmanden.

Min høie Tyrste, Henrik greben er;
o som Fange er han bragt til Slottets Port.

Kong Edward.

Besørger at han føres strax til Tower;
o saa gaae vi, Brodre, til den Mand som greb ham,
o for noie Hestelsen at undersøge.
O Følg, Enke, os. Lords, viser hende Vre.

(Alle gaae uden Gloster.)

Gloster.

O Saa Edward Drinderne vil vise Vre.
O Gid han til Marv og Been var tæret hen,
o saa fra hans Lænder intet Skud udsprang,
o som frydsede min Fremtids gyldne Haab.
O Dog mellem mig og dette Hjertes Attraa
— om lystne Edwards Ret af Graven dækkes —
o staaer Clarence, Henrik og hans Son: ung Edward,
o samt deres Livs usorudsete Afkom,
i i deres Sted, for jeg kan tage Plads.
O En herlig Forudslutning for min Hensigt!
O Jeg drømmer altsaa kun om Herskervælde
il liig En, der paa et omflydt Forbjerg staaer,
o og seer den fjerne Kyst, sin Attraaes Maal,
o og ønsker Guden kunde Diet følge,
o paa Søen vred, som ham fra Landet skiller:
u udtømme den han gad for Bei at bane.
O Saa i det Fjerne jeg mig ønsker Kronen

forbander Alt imellem mig og den,
 og ønsker hver en Hindring at bortskjære,
 og med Umuligheder smigrer mig.
 Mit Dje higer, Hjertet er for stolt:
 kan Haand og Kræfter ikke ligne dem.
 Sæt altsaa intet Rige venter Richard;
 hvad anden Glæde kan da Verden skjænke? —
 Jeg i et deiligt Skjød min Himmel bygger,
 og smykker Legemet i ziirlig Bragt,
 og tryller Dvinderne med Blik og Ord.
 Du sle Tanke! mere usandsynlig
 end at erhverve tyve gyldne Kroner.
 Nei, Elskov mig forsvor i Moders Liv;
 at jeg dens blide Lov ei skulde følge,
 Naturen i dens Svaghed købte den
 min Arm at skrumppe lig en visnet Stub;
 at danne paa min Ryg et Juulheds Bjerg,
 hvor Grimhed sidder og mit Legem haaner;
 at danne Fodderne ulige store,
 og at vanskabe mig i hver en Deel,
 ret som et Chaos, som en Bjørneunge,
 der, end uslikket, ei sin Moder ligner.
 O, er det muligt man mig elske kan?
 Det Banvid er, sliig Tanke blot at nære!
 Nei, da vor Jord ei anden Fryd mig offerer,
 end den at herske, trykke og forkue
 enhver af bedre Skabning end mig selv,
 saa er min Himmel kun: min Drøm om Kronen,
 og denne Jord jeg for et Helved regner,
 indtil, paa den vanskabte Bul, mit Hoved
 omslynget bliver af den gyldne Ring.
 Dog veed jeg ei hvordan jeg Kronen naaer;
 thi mangt et Liv staaer mellem mig og Maalet,
 og jeg, — lig Een i tornet Skov forvildet,
 i Tornen river og af Tornen rives,

som søger Sti og viger af fra Stien,
 som ikke veed at finde frie Lust,
 fortvivlet bryder paa, for ud at slippe, —
 saa martrer jeg mig for at gribe Kronen:
 fra denne Qual jeg mig befrie-maa,
 hvis ei mig hugge Bei med blodig Dre.
 Jeg smile kan og myrde mens jeg smiler,
 og raabe: Godt! til hvad mit Hjerte saarer;
 med kunstlet Taare mine Kinder væde,
 mit Ansigts Folder danne som jeg lyfter.
 Jeg drukne vil fleer Søfolk end en Havmand,
 og slaae fleer Glanere end Basilisken;
 jeg Taler spille vil saa godt som Nestor;
 bedrage flere lumsk end selv Ulysses;
 og Sinon lig, erobre nok et Troja;
 jeg kan Kameleonet Farver give;
 lig Proteus mig forvandle til min Fordeel,
 og tage onde Machiavel i Skole.
 Kan jeg alt det og kan ei Kronen vinde?
 jo sad den høiere, jeg skal den finde.

(Gaaer.)

Tredie Scene.

Frankrig. Et Bærelse i Palladset.

Lyd af Trompeter. Ludvig, den franske Konge,
 Fru Bona med Følge. Kongen tager Plads paa
 Thronen. Derpaa kommer Dronning Margarethe,
 Prinds Edward, hendes Søn, og Greven
 af Oxford.

Kong Ludvig.

Sid ned hos os, Du Englands skønne Dronning;
 ei passer det sig for Din Rang og Fødsel,
 at Du skal staae imedens Ludvig sidder.

Dronning Margarethe.

Mei, Frankrigs store Konge, nu Margrethe

maa stryge Seil, og der hvor Konger byde
hun tjene maa. Jeg tilstaaer at jeg var
i fordums gyldne Dage Albions Dronning;
men nu har Banheld traadt min Fordring ned,
og med Banære slagen mig til Jorden,
hvor efter Lykken jeg maa tage Sæde,
og til min lave Stilling mig bekvemme.

Kong Ludvig.

Siig, skønne Dronning, hvorfor saa fortvivlet?

Dronning Margarethe.

For saadan Grund, som taarevæder Diet,
sorgdrukner Hjertet og gjør Tungen lam.

Kong Ludvig.

I hvad det er, Du være steds den samme;
sæt Dig hos os, og bøv Din Nakke ei
for Lykkens Nag. (han sætter hende hos sig.)

Dit uforsagte Mod

lad over alle Uheld triumphere!

Trimodig, Margarethe! siig Din Skjebne,
og Frankrig sege skal den at afvæbne.

Dronning Margarethe.

Dit Godheds Ord mit sjunkne Sind opliver,
og min sorgbundne Tunge løser det.

Thi være det for ædle Ludvig kundbart:

at Henrik, ene Gier af mit Hjerte,

skjændt Konge, nu er bleven landsforviist,

og maa i Skotland som en Flygthing leve,

imedens Hertug York, den stolte Edward,

med Bold har Kongemagt og Sæde ranet

fra Englands salvede og rette Drot;

thi kommer jeg, den arme Margarethe

for, med min Søn Prinds Edward, Henriks Arving,

at bede Dig om billig, lovlig Hjælp;

hvis Du os svigter, alt vort Haab er ude;

Høi skjøndt Skotland Willien har, det mangler Evnen;
 Høi forført er Adelen saavel som Folket;
 A vor Skat er rovet, flygtet er vor Hær
 O og som Du seer, vi staae Afgrunden nær.

Kong Ludvig.

Berømte Dronning, stands med Taalmod Stormen,
 mens vi udtænke Midler den at dæmpe.

Dronning Margarethe.

Vor Fjende-vorer meer, jo meer vi tøve.

Kong Ludvig.

Min Bistand sikkest er, jo meer jeg tøver.

Dronning Margarethe.

Af, Utaalmodigheden følger Sorgen;
 men see, der kommer alt mit Uhelds Stifter.

(Warwick kommer med Følge.)

Kong Ludvig.

Hvo er det, som saa dristig nærmer sig?

Dronning Margarethe.

Det er Grev Warwick, Edwards største Ven,

Kong Ludvig.

Velkommen tappre Warwick her til Frankrig!

(han stiger ned fra Tronen, Margarethe reiser sig.)

Dronning Margarethe.

Ja! nu begynder end en Storm at rase;
 ham er det, som bevæger Vind og Flod.

Warwick.

Fra Albions Drot, den værdige Kong Edward,
 min Herre, Herster og Din svorne Ven
 — i huld og trofast Kjerlighed — jeg kommer,
 først: Dig at hilse kongelige Herster,
 dernæst et Venskabs Forbund at begjære,
 til Slutning: dette Venskab at befæste

for evig, hvis Du værdiges at afstaae
Din dydefulde Søster, Frøken Bona
til lovligt Ægteskab med Englands Konge.

Dronning Margarethe.
Hvis dette skeer, da Henriks Haab er ude.

Warwick (til Bona.)

Og, naadig Frøken! Paa min Konges Begne
jeg har i Hverv, med Eders høie Gunst,
at kysse Eders Haand, og med min Tunge
at skildre Dig min Tyrstes Hjertes Tilstand,
hvor Rygtet, som i agtsomt Dre trængte,
Din Skjønheds Billed og Din Dyd har plantet.

Dronning Margarethe.
Kong Ludvig, Frøken Bona, lad mig tale,
for Warwick I besvare. Edwards Dnske
af velmeent Kjærlighed ei springer ud;
men er forstilt, født af Nødvendighed.
Hvor kan Tyranner herske sikkert hjemme,
naar de ei udenlands sig skaffe Forbund?
Alt han er en Tyran af dette fremgaaer,
at Henrik lever end; men var han død,
saa staaer Prinds Edward her, Kong Henriks Søn.
Bogt Ludvig, Dig, at ei ved Ægteskabet
Du fare Dig paadrager og Vanære;
thi skjondt Boldsheerskere for nogen Tid
kan Sceptret svinge, er dog Gud retfærdig,
og Tiden undertrykker Svig og Uret.

Warwick.

Fornærmende Margrethe!

Prindsen.

Hvi ei Dronning?

Warwick.

Fordi Din Fader Kronen ranet har,
Du er ei mere Prinds end hun er Dronning.

Oxford.

Saa Warwick vil den store Gaunt fornægte,
som største Deel af Spanien undertvang,
og efter John af Gaunt, den fjerde Henrik,
hvis Wiisdom for de Klogtigste var Speil,
og efter denne Wiismand, Femte Henrik,
som ved sin Heltedaad erobred Frankrig;
fra Diøse vores Henrik stammer ned.

Warwick.

Hvorfor har Oxford, i sin glatte Tale,
ei sagt hvorledes sjette Henrik tabte
alt det, som femte Henrik havde vundet?
Det vilde Frankrigs Herrer vist fornøie.
Kun to og tredsindstyve Aar I regner
Stamtavlen ud; hvor kummerlig en Tid
for Hævd paa Kongeriger at godtgjøre.

Oxford.

Hvor kan Du, Warwick, tale mod den Tyrste,
som Du i sex og tred've Aar har adlydt
og uden Rødme som Forræder staae?

Warwick.

Kan Oxford, som har stedse Retten pleiet,
nu dække Falskhed med et Stammetræ?
Jy, opgiv Henrik og kald Edward Konge.

Oxford.

Ham kalde Konge, ved hvis haarde Dom
min ældre Broder, Lord af Aubrey Vere,
blev Dødens Nov og endnu meer: min Fader
midt i sin Manddomsalders Lovsald
før ham til Dødens Dør. Naturen ledte?
Nei, Warwick, nei, mens Liv min Arm opholder
skal den opholde Huset Lancaster.

Warwick.

Som min Arm Huset York.

Kong Ludvig.

Dronning Margrethe, Orford og Prinds Edward,
 I værdiges at træde lidt tilside
 imens jeg videre med Warwick taler.

Dronning Margarethe.

Lad, Himmel, Warwicks Ord ei daare ham!

(Dronningen, Prinds Edward og Orford gaae tilside.)

Kong Ludvig.

Nu siig mig, Warwick, paa Samvittighed:
 er Edward retlig Konge? Nødig knytter
 jeg mig til den, som ei var lovlig valgt.

Warwick.

Til Pant derpaa jeg Tro og Ære sætter.

Kong Ludvig.

Men er han agtet, elsket af sit Folk?

Warwick.

Desmere saa, da Henrik var uheldig.

Kong Ludvig.

Fremdeles — al Forstillelse tilside —
 Siig mig i Sanddrubed hans Elskovs Maal
 for vores Søster Bona.

Warwick.

Den viser sig

aldeles som det sliig en Tyrste sommer.

Jeg selv har hørt ham tidt med Ed forsikre:
 hans Elskov var som Evighedens Plante,
 hvis Rod dybt fæstet var i Dydens Grund,
 hvis Frugt og Lov ved Skjønhed's Sol fremspired,
 fri for Misundelse, ei for Foragt,
 hvis Trøken Bona ei hans Dvaler ender.

Kong Ludvig.

Nu Søster, lad os høre Din Beslutning.

Bona.

Dit Jaord eller Nei skal være mit,
 dog tilstaaer jeg, (til Warwick) at ofte før i Dag,
 naar jeg har hørt om Eders Konges Værd,
 mit Dre min Fornuft til Attraa fristed.

Kong Ludvig.

Da, Warwick, skal min Søster Edwards blive,
 og nu Artiflerne opsættes skal,
 hvad hende som sig bør Kong Edward tilstaaer,
 som vi med hendes Medgift vil opveie.
 Kom Dronning Margarethe og vær Bidne
 at Bona lover sig til Englands Konge.

Prindsen.

Til Edward vel, men ei til Englands Konge.

Dronning Margarethe.

Bedrageriske Warwick! Kun Din List
 ved denne Pagt min Søgen gjør unyttig;
 thi før Du kom var Ludvig Henriks Ven.

Kong Ludvig.

Saa er han end, saavelsom Margarethes;
 men dersom Eders Fordring kun er svag,
 som det nu synes efter Edward gode Fremgang:
 er det ei meer end billigt, jeg fritages
 fra Hjælp at give, som jeg havde lovet;
 dog skal hos mig I al den Godhed nyde,
 som Eders Stand kan fordre, min kan yde.

Warwick.

I Skotland lever Henrik veltilfreds
 hvor han, som Intet har, kan Intet tabe.
 Hvad Eder selv angaaer, vor fordums Dronning,
 I har en Fader, som Jer kan ernære;
 ham falde I til Byrde, men ei Frankrig.

Dronning Margarethe.

Saa ti dog stille, ubli, frække Warwick,
som Konger stolt affætter og indsetter!
Jeg viger ei for mine Ord og Taarer,
— fuld Sandhed begge — have godtgjort Ludvig
Din List og Edwards falske Kjærlighed;
I 'tvende Fugle med de samme Fjedre!

(Et Horn høres udenfor.)

Kong Ludvig.

Til Dig er Budskab, Warwick, eller os.

(Et Bud kommer.)

Budet.

Mylord Gesandt, for Eder disse Breve
fra Eders Broder, Marquis Montague.

(til Ludvig.)

Til Eders Majestæt fra vores Konge.

(til Margarethe.)

Og her til Jer, fra hvem det veed jeg ei.

(De læse Alle deres Breve.)

Oxford.

Det staaer mig an at vores Dronning læser
med Smil sit Brev og Warwick rynker Bryn.

Prindsen.

Nei see, som neldebrændt Kong Ludvig stamper,
jeg haaber Alt bli'er godt.

Kong Ludvig.

Warwick, hvad Nyt? og Eders, skønne Dronning?

Dronning Margarethe.

Mit fylder Hjertet med uventet Glæde.

Warwick.

Mit bringer mig Misnøie kun og Sorg.

Kong Ludvig.

Hvad? Har Kong Edward ægtet Lady Grey?
og for at smykke hans og Eders Falskhed
han Taalmod raader mig i denne Lap.
Er dette Bagten han med Frankrig seger?
Tor han fordriste sig os at forhaane?

Dronning Margarethe.

Jeg har det spaaet, min Konge, det beviser
Warwicks Oprigtighed og Edwards Elskov.

Warwick.

Jeg sværger, Ludvig, her for Himlens Mafyn,
og ved mit Haab om Saligheden hisset,
at jeg er reen for denne Edwards Handling;
han er ei meer min Konge, som mig skjender,
skjøndt meest sig selv, om han kun saae sin Skam.
Har jeg forglemmt, min Fader sandt sin Død
brat, ubetimelig ved Huset York?
Samt Skjændselsdaaden med min Søsterdatter?
Har jeg med Kongekronen prydet ham,
og nedstødt Henrik fra sin Fødselsbret,
og bliver nu tilsidst med Skam belønnet?
Skam over ham! min Len skal Vre worde.
For at gjenvinde hvad for ham jeg tabte,
jeg her undsiger ham, og hylder Henrik.
Forglem, min ædle Dronning, fordums Nag,
fra nu af vil jeg trofast tjene Dig;
hans Uret imod Froken Bona hævne
og plante Henrik paa sit fordums Sæde.

Dronning Margarethe.

Dit Ord, o Warwick, har mit Had udsløttet,
jeg glemmer og tilgiver gamle Feil,
og fryder mig, at Du bliver' Henriks Ven.

Warwick.

Hans Ven saa vist, saa uforstilt hans Ven,

at om Kong Ludvig værdiges at give
 os kun en liden Hob udvalgte Folk,
 vil jeg paatage mig at lande dem
 og styrte den Tyrann ned fra sit Sæde.
 Nyskabte Brud skal ei ham understøtte,
 hvad Clarence angaaer, sig mine Breve,
 at det sandsynligt er han falder fra,
 da Edward kun af Vellyst gisted sig,
 ei for sit Riges Sikkerhed og Ære.

Bona.

Hvorledes hæbnes Bona, kjære Broder,
 naar Du ei hjælper den betrængte Dronning?

Dronning Margarethe
 Hvordan skal Henrik leve, store Tyrste,
 naar fra Fortvivlelse Du ei ham frelser?

Bona.

Min Anke er den samme som Margrethes.

Warwick.

Og Eders, skjønneste Froken, og er min.

Kong Ludvig.

Og min er hendes, Din og Margarethes.
 Derfor jeg endelig er fast besluttet:
 I hjælpes skal.

Dronning Margarethe.
 Lad mig med Ærefrygt for Alle takke.

Kong Ludvig.

Englands Udsendte, vend Dig hurtig hjem
 og siig Din falske, Din indbildte Konge,
 at Frankrigs Ludvig sender Masketter did,
 at svire med ham og hans nye Brud.
 Du saae hvad skete, gaa og ængst Din Konge.

Bona.

Siiig ham: I Haab han Enkemand snart bliver,
jeg Vidiefrandsen nu vil for ham bære.

Dronning Margarethe.

Siiig ham fra mig: min Sørgetid er endt,
og at jeg rede staaer med Skjold og Sværd.

Warwick.

Siiig ham: Fordi han mig med Uret frænkte
jeg river Kronen bort, som jeg ham skjenkte.
Tag Din Belønning — gaa.

(Budet gaaer.)

Kong. Ludvig.

Nu, brave Warwick,

skal Du med Orsford og femtusind Mand
gaae over Søen, byde Edward Slag;
om det behøves skal den ædle Dronning
og Prindsen følge med en frisk Forstærkning.
Dog for Du gaaer, en Tvivl Du mig besvare:
Hvad er os Borgen for Din faste Trostak?

Warwick.

Til Pant paa sviqfri Trostak dette tjener:
Om Dronningen og, denne Prinds samtykke,
forener jeg med ham min ældste Datter,
— mit Hjertes Fryd — ved hellig Egtepagt.

Dronning Margarethe.

Ja jeg samtykker og jeg takker Eder;
min Son, hun er saa skjen som hun er dydig,
tov derfor ikke, giv Din Haand til Warwick,
og med Din Haand ubrødelige Løfte,
at ene Warwicks Datter Din skal worde.

Prindsen.

Jeg tager hende, hun fortjener det,
og her til Pant jeg giver Dig min Haand.

(giver Warwick Haanden.)

Kong Ludvig.

Hvi tøve nu? Man hverve Krigsfolk strax,
og Du Bourbon, vort Riges Admiral,
skal føre dem til England paa vor Flaade.

Snart haaber jeg, at Vanheld ham skal ramme,
som spottet har den franske Kongestamme.

(Alle gaae uden Warwick.)

Warwick.

Her kom jeg som Gesandt; men vender hjem,
som Edwards svorne, dødelige Fjende.

En Ægtepagt mig paalagt var i Hverv;
men skræksfuld Krig skal svare hans Begjæring.
Fandt han mig blot til sine Æriers Redskab?
Saa skal jeg verle om hans Skjerts til Sorg.
Bed denne Arm han hævet blev til Kronen,
men denne Arm skal styrte ham igjen;
ei at jeg kan Kong Henriks Kummer ynke,
for Edwards Spot min Hævn ham lader synke.

Fjerde Akt.

Første Scene.

London. Et Værelse i Palladset.

Gloster. Clarence. Somersæt. Montague
og Flere komme.

Gloster.

Nu sig mig, Broder Clarence, hvad Du tænker
om dette Ægteskab med Lady Grey?
Har ei vor Broder gjort et værdigt Valg?

Clarence.

J ved at der er langt herfra til Frankrig:
Hvor kunde han til Warwicks Hjemkomst vente?

Somerset.

Her op med denne Tale, Kongen kommer.

(Lyd af Trompeter. Kong Edward med Følge,
Lady Grey som Dronning. Pembroke, Staf-
ford, Hastings og flere komme.)

Gloster.

Med sin velvalgte Brud.

Clarence.

Jeg siger ham reent ud alt hvad jeg mener.

Kong Edward.

J stander takkesfuld, halv misfornøiet;
hvad tykkes Eder, Clarence, om vort Valg?

Clarence.

Saa godt som Frankrigs Ludvig og Grev Warwick,
som er af Mod og Demmekraft saa frage,
at de ved dette Misgreb ei forternes.

Kong Edward.

Nu sæt at de forternes uden Grund,
det er kun Ludvig, Warwick; jeg er Edward,
Din Drot og Warwicks; som jeg vil, jeg handler.

Clarence.

Ja, som vor Konge gjelder Eders Billie;
men overilet Valg er sjelden godt.

Kong Edward.

Nu, Broder Richard, er J ogsaa vred?

Gloster.

Aldeles ei,
nei Gud forbyde at jeg ønsked adskilt
hvad Gud har sammensøiet. Det var Synd
at skille dem som drage vel tilsammen.

Kong Edward.

Nu Ederes Mishag, Ederes Haan fråregnet,
siig mig en Grund hvorfor ei Lady Grey
min Viv og Englands Dronning skulde vorde,
og I Lord Somersæt og Montague,
tal med Frimodighed, hvad tænke I?

Clarence.

Da er min Mening denne: at Kong Ludvig
vil Ederes Fjende blive, da han krænkes
ved Ederes Beileri til Froken Bona.

Gloster.

Og Warwick som har adlydt Ederes Bud
er nu ved dette Ægteskab vanæret.

Kong Edward.

Men om jeg nu dem begge tilfredsstiller
ved slige Midler, som jeg kan udfinde?

Montague.

Saa havde en Forbindelse med Frankrig
mod udenlandske Storme styrket Riget
langt meer end noget hjemligt Ægteskab.

Hastings.

Beed. Montague da ei, at ved sig selv
staaer England fast, naar det sig selv er tro?

Montague.

Men sikkrere ved Frankrigs Venjskab dækket.

Hastings.

Alt nytte Frankrig bedre er end troe det;
lad os af Gud og af vor So beskyttes,
den har han givet os til stærkest Skjold;
alene ved den Hjælp vi os forsvare,
i den og i os selv vor Tryghed hviler.

Clarence.

Før denne Tale Hastings vel fortjener
en Arving af Lord Hungersford til Ægte.

Kong Edward.

Jeg gav mit Bifald og det var min Billie,
for denne Gang den gjelde skal som Lov.

Gloster.

Dog tykkes mig det ei var godt I gav
en Datter og en Arving af Lord Scales
til Broderen af Eders elskte Brud,
for Clarence eller mig hun passed bedre;
men i Jer Brud Jert Broderskab begrov I.

Clarence.

Thi ellers havde I Lord Bonvilles Arving
ei skjenket Eders nye Hustrues Son,
og ladet Eders Brodre selv sig skjotte.

Kong Edward.

Al stakkels Clarence, er det for en Biv
Du misfornøiet er? jeg sørger for Dig.

Clarence.

Bed eget Valg I Eders Dommeraft
har viist, den var kun tynd, derfor tillad mig
at være Mægler i min egen Sag;
hvorfor jeg snarlig Eder vil forlade.

Kong Edward.

Gaa eller bliv, Edward vil være Konge,
han vil ei bindes ved sin Broders Billie.

Dronning Elisabeth.

Mylords, for det Hans Majestæt behaged
mig at ophøje til en Dronnings Rang,
I være bør saa billig at erkjende,
at jeg af Fødsel ei uædel var,
og Ringere end jeg har naaet det samme.

Da denne Rang nu mig og Mine ærer,
vil Ederes Mishag, hvem jeg vilde tækkes
med Sorg og Fare al min Fryd bestygge.

Kong Edward.

Ei smigre Du, min Elste, deres Brede;
hvad Fare og hvad Sorg kan møde Dig
naar ikkun Edward er Din faste Ven
og deres Herre, hvem de maae adlyde;
ja, hvem de lyde skal og elske Dig,
naar de ei Had hos Edward finde vil;
men om de gjør det, jeg Dig sikkert skal,
og de skal føle Hævn af min Brede.

Gloster (affides).

Jeg hører, siger lidet, tænker mere.

(Et Bud kommer.)

Kong Edward.

Nu Bud, hvad Brevskab eller Nyt fra Frankrig?

Budet.

Min Konge, ingen Breve, kun saa Ord,
som uden synderlig Tilladelse
jeg vover ei at sige frem.

Kong Edward.

Den har Du alt, siig derfor blot i Korthed
Dit Grinde, saa godt Du det erindrer.
Hvad svarer Frankrigs Konge til vort Brev?

Budet.

Hans Ord ved min Afreise vare disse:
„Gaa, siig Din falske, Din indbildte Konge:
„at Frankrigs Ludvig sender Mærker ham,
„at svire med ham og hans nye Brud.“

Kong Edward.

Er han saa kæk? Han troer jeg er en Henrik?
Hvad sagde Bona om mit Ægteskab?

Budet.

Saa lode hendes Ord med mild Foragt:
 „Siig ham, i Haab han Enkemand snart bliver
 „jeg bærer Bidiefrandsen for hans Skyld.“

Kong Edward.

Jeg dadler hende ei, hun kunde vel
 ei siig meget mindre; hun led Uret,
 men nu: hvad sagde Henriks Gemalinde?
 hun var nærværende, som jeg har hørt.

Budet.

„Siig ham fra mig, min Sorgetid er endt,
 „snart jeg med Skjold og Sværd staaer mod ham vendt.“

Kong Edward.

Det lader hun vil spille Amazone.
 Hvad sagde Warwick vel til denne Spot?

Budet.

Han, imod Eders Majestæt opirret
 meer end de Andre, sagde disse Ord:
 „Siig ham: fordi han mig med Uret frænkte,
 „jeg river Kronen bort, som jeg ham skjenkte.“

Kong Edward.

Tor den Forræder aande slige Ord?
 Nu vel, saaledes varslet, jeg mig væbner,
 de skal faae Krig og bøde for det Hovmod;
 men siig: er Warwick og Margrethe Benner?

Budet.

Saa stærkt er deres Venskab, høie Konge,
 at hendes Edward ægter Warwicks Datter.

Clarence.

Den Ældste dog? den Yngste vil jeg have.
 Farvel min Broder Konge, sid I fast;
 thi jeg vil hen til Warwicks anden Datter.
 Skjondt jeg et Rige mangler, vil jeg ikke

i Ægteskab for Eder staae tilbage.

Hver den, som elsker mig og Warwick, følge!

(Clarence gaaer, Somersæt med ham.)

Gloster (affides.)

Jeg ikke — til et større Maal jeg sigter;
for Kronens Skyld, for Edwards ei, jeg bliver.

Kong Edward.

Clarence og Somersæt til Warwick gik;
men jeg alt væbnet er imod det Værste;
og Hast nødvendig er i denne Trængsel.
Pembroke og Stafford, gaaer paa mine Begne
at hverve Folk, til Krig gjør rede Alt;
De er vel, eller komme med det Første
i Land; jeg selv vil snarest Eder følge.

(Pembroke og Stafford gaae.)

Men Montague og Hastings, før jeg gaaer,
opløs min Tvivl. Ved Blod og Venstabsbaand
I, af dem Alle, Warwick nærmest ere.
Siig frem om I ham elske meer end mig?
I saa Fald, da gaaer Begge til ham over;
jeg fjender heller seer end falske Venner;
men staaer Jer Hu til Eders Pligt at gjøre,
da lover mig det med en Venstabs=Ed,
og jeg skal aldrig have Eder mistænkt.

Montague.

Saa hjælp Gud Montague, som han er tro!

Hastings.

Og Hastings, som han fremmer Edwards Sag!

Kong Edward.

Nu Broder Richard, bliver I hos os?

Richard.

Til Trods for hver som sig modsætter Eder.

Kong Edward.

J saa Fald Edward er paa Seiren vis,
derfor afsted, vi ingen Time ode,
for Warwicks franske Tropper snart at møde.

Anden Scene.

En Slette i Warwickshire.

Warwick og Oxford med franske og andre Tropper
komme.

Warwick.

Tro mig, Mylord, alt hidindtil gaar vel;
thi Folket sværmer til os flokkeviis.

(Clarence og Somersæt komme.)

men see der komme Somersæt og Clarence,
sig hastig, Mylords, om vi ere Venner?

Clarence.

Frygt ei derfor, Mylord.

Warwick.

Velkommen da til Warwick, gode Clarence,
velkommen Somersæt; nu var det Feighed
at nære Mistro, naar et ædelt Hjerte
udrækker aabne Haand til Tegn paa Venskab.
Man kunde troe at Clarence, Edwards Broder
til Skin kun ellers gav vor Gjerning Bisald;
velkommen dog, min Datter Din skal werde. —
Nu staaer tilbage kun — da forsvarslos
Din Broder har sig leiret, og sin Hær
lagt ind i Stæderne, mens han kun selv
omgives af en ringe Bagt — i Nat
at overrumple og at fange ham,
som er af Speiderne befunden let.
Som kjække Diomed og som Ulysses
sig suild og mandig sneg til Aheus' Telt,

og borttog de betydningsfulde Heste;
 saa vi, i Skjul af Nattens sorte Kappe,
 hans Vagt nedhugge usformodentlig,
 og gribe ham; — jeg siger ei — ham dræbe;
 min Hensigt er kun ham at overrumple.
 J, som vil følge med til dette Værk,
 udraaber Henriks Navn med Eders Forer.

(De raabe Alle: Henrik.)

Nu til vor tause Daad vi os begive,
 Gud og Sankt Georg for Warwick og hans Venner!

Tredie Scene.

Edwards Leir nær Warwick.

Udskillige Skildvagter, som holde Vagt ved Kongens
 Telt.

Første Skildvagt.

Kom Karle, kom, hver tage skal sin Plads;
 thi Kongen nu har sat sig til at sove.

Anden Skildvagt.

Hvad? vil han ei tilfængs?

Første Skildvagt.

Nei, thi han har et helligt Løfte gjort,
 sig ei at lægge til naturlig Hvile,
 før Warwick eller han er undertrykt.

Anden Skildvagt.

J Morgen da maaskee vil blive Dagen,
 om Warwick er saa nær som man fortæller.

Tredie Skildvagt.

Siig mig engang, hvem er den Adelsmand,
 som altid er med Kongen i hans Telt?

Første Skildvagt.

Det er Lord Hastings, Kongens første Ven.

Tredie Skildvagt.

O, er det saa? Men hvorfor lader Kongen
i Stæderne sit bedste Følge ligge,
imens han selv i aaben Mark sig leirer?

Anden Skildvagt.

Jo større Faren er, jo større Ære.

Tredie Skildvagt.

Giv mig udvortes Hæder blot og Ro;
det staaer mig bedre an end farlig Ære.
Om Warwick kjendte Kongens Stilling her,
jeg frygter for, han vilde vække ham.

Første Skildvagt.

Naar ei vor Hellebard ham spærred Veien.

Anden Skildvagt.

Hvi vogte vi hans kongelige Telt,
hvis ei for natligt Angreb ham at værge?

(Warwick, Clarence, Oxford og Somerset
komme med Tropper.)

Warwick.

Her er hans Telt, og see, hist staaer hans Vagt.
Frem, Mand! nu vindes Ære eller aldrig!
Kun følger mig, og Edward bliver vor.

Første Skildvagt.

Hvem der?

Anden Skildvagt.

Staa! eller Du er dødsens.

(Warwick og de Dørige raabe Alle: Warwick! War-
wick! og anfalde Vagten, som flygter, raabende:
til Baaben! til Baaben! Warwick med Sine
følge dem.)

(Trommerne røres og Trompeterne lyde. Warwick
og de Dørige komme tilbage, og medbringe Kon-
gen, indhyllet i en Kappe, siddende i en Stol.
Gloster og Hastings flygte.)

Somerſet.

Hvem ere de ſom flygte?

Warwick.

Richard, Haſtings;
men lad dem gaae; thi her er Hertugen.

Kong Edward.

Hvad? Hertug! Da vi ſkiltes ſidſt Du gav
mig Kongenavn.

Warwick.

Nu er det anderledes.

Da J beſkjæmmed mig i mit Geſandtſkab,
da ſatte jeg Jer af fra Kongevælden,
og nævner Eder nu ſom Hertug York.
Hvorledes ſkulde J et Rige ſtyre,
ſom veed ei hvad J ſkylder en Geſandt,
ſom med een Kone ei kan tilfredsſtilles;
ſom ei er broderlig mod Eders Brødre,
ſom kan ei finde hvad Jert Folk kan baade,
og Jer ei værge imod Eders Fjender.

Kong Edward.

Ei Brøder Clarence, er Du ogsaa her?
nu ſeer jeg grant at Edward vel maa ſynke;
dog Warwick, end til Trods for alle Banheld,
til Trods for Dig og for Din Hjelperſkare
vil ſtedſe Edward ſig ſom Konge anſee.
Om Lykkens Lune og mig ſtyrter dybt,
min Hu ſtaaer over Kredſen af dens Hjul.

Warwick.

Da i ſin Hu er Edward Rigets Konge;

(tager Kronen af hans Hoved.)

men nu ſkal Henrik Englands Krone bære,
og rette Konge være, Du kun Skyggen.
Myſlord af Somerſet, paa min Anmodning,

see til at Hertug Edward bliver fulgt
 hen til min Broder, Erkebisp af York.
 Naar jeg har slaget Pembroke og hans Mænd,
 jeg følger Eder, og fortæller Svaret,
 som Ludvig og som Frøken Bona sende.
 Nu for en Stund, farvel min gode Hertug.

Kong Edward.

Hvad Skjebnen byder, Mennesket maa lide,
 det hjælper ei mod Vind og Strøm at stride.

(Kong Edward ledes ud, Somersæt følger ham.)

Oxford.

Hvad bliver nu, Mylords, for os tilbage?
 kun med vor Hær vi maae til London drage.

Warwick.

Ja og med Til vi det udrette maae,
 befrie Kong Henrik fra sit Fangenskab,
 og see ham paa den kongelige Throne.

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

London. Et Værelse i Palladset.

Dronning Elisabeth og Rivers.

Rivers.

Hvorfor saa pludselig forandret, Frue?

Dronning Elisabeth.

Al Broder Rivers, har I end ei hørt
 hvad Uheld er Kong Edward nylig hændet?

Rivers.

Hvad, Tabet af et Slag maaskee mod Warwick?

Dronning Elisabeth.

Nei, Tabet af sit kongelige Selv.

Rivers.

Hvad? er min Tørste falden?

Dronning Elisabeth.

Ja næsten falden; thi han fangen er.
 Han enten er forraadt ved Bagtens Falskhed,
 hvad eller oversalden heelt uventet,
 og som jeg siden hører, nu betroet
 Yorks Erkebisp, den grumme Warwicks Broder,
 og følgerig vor dødelige Fjende.

Rivers.

Jeg tilstaaer at det Nyt er sorgeligt;
 men, høie Frue, I maa ei forsage,
 snart Warwicks Tab kan bringe Solskins Dage.

Dronning Elisabeth.

Til da maa Haabet hindre Livets Visnen.
 Af Kjerlighed Fortvivlelsen jeg twinger;
 thi under Hjertet bær' jeg Edwards Afkom.
 Det undertrykker Lidenstkabens Udbrud,
 derfor med Mildhed drager jeg mit Kors,
 derfor jeg swalger Taaren, qvæler Sukket,
 som suger Blodet, at ei mine Taarer
 og mine Sukke drukne og fordærve
 Kong Edwards Frugt og Englands Krones Arving.

Rivers.

Men, Frue, hvor er Warwick siden bleven?

Dronning Elisabeth.

Man har mig meldt at han til London drog
 for atter at paasætte Henrik Kronen.
 Du gjette Resten; Edwards Benner synke.
 Men for Tyrannens Raseri at undgaae,
 (thi tro ei den, som engang brød sin Ed)
 jeg søger helligt Fristed, for at frelse
 usødte Arving til Kong Edwards Ret;
 der er jeg sikker for Bedrag og Vold.
 Kom lad os flygte før det er for silde,
 før Warwick leder os til Dødning=Gilde.

Femte Scene.

En Dyrehauge i Nærheden af Middelham Slet i York-
shire. Gloster. Hastings. Sir William Stanley
og Flere.

Gloster.

Nu Mylord Hastings og Sir William Stanley,
ei undrer Eder meer, jeg Eder hid
i Skovens mørke Tykning haver draget.
Thi her: J veed min Broder, Eders Konge
er fange her hos Bispen, i hvis Bærge
han megen Frihed og god Dmgang nyder,
og ofte, af en ringe Bagt kun fulgt,
her jager efter Bildt for sig at more.
Jeg har ham hemmeligen underrettet,
at, om han komme kan ved denne Tid,
for paa sædvanlig Maade her at jage,
han Venner finde skal med Hest og Folk,
for ham at udfrie af hans Fangenskab.

(Kong Edward og en Jæger komme.)

Jægeren.

Kom her Mylord, thi er Bildtet skjult.

Kong Edward.

Nei denne Bei, see hist staae Jægerne. —
nu Broder Gloster, Hastings og J Andre,
staae J saa nær for Bispens Dyr at stjæle?

Gloster.

Min Broder, Tid og Sted udfordrer Hast,
ved Skovens Hjørne Eders Hest er rede.

Kong Edward.

Hvad Bei skal vi nu tage?

Hastings.

Til Lunn, Mylord, 'dersfra tilskibs til Glandern.

Gloster.

J gjetter godt; thi det er just min Mening.

Kong Edward.

Stanley, Din Iver jeg belønne vil.

Gloster.

Hvi tøve nu, her er ei Tid til Tale.

Kong Edward.

Hvad siger Du? Vil Du os følge, Jæger?

Jægeren.

Jeg heller gaaer, end bliver for at hænges.

Gloster.

Saa kom da, følg! Den Ting maa endes snart.

Kong Edward.

Min Bisp, Farvel. Bærg Dig for Warwick's Brede.
Alt jeg maa Kronen naae, derom Du bede!

(Alle gaae.)

Sjette Scene.

Et Bærelse i Tower.

Kong Henrik, Clarence, Warwick, Somerset,
den unge Richmond, Oxford, Montague,
Høvidsmanden i Tower og Folge.

Kong Henrik.

Nu Commandant, da Gud og mine Venner
har Edward stødt fra Kongesædet ned,
og Henriks Fangenskab til Frihed vendt,
som og min Frygt til Haab, min Sorg til Fryd,
hvad skyldte vi Dig da for vor Løsgivning.

Høvidsmanden.

Ei Undersaatten af sin Herre fordrer;
men om en ydmyg Bøn tillades mig,
jeg beder Eders Naade mig tilgive —

Kong Henrik.

Tilgive? Hvad? At Du mig godt behandled,
 nei, vær Du vis, jeg vil Din Godhed lønne,
 den i mit Fangenskab mig Lindring gav,
 ja saadan Lindring som en Fugl i Buret
 kun nyder, naar den efter megen Kummer
 tilsidst, ved Tonerne af huuslig Glæde,
 sin Friheds Tab har glemt, kan atter gælde.
 Men Warwick, Du næst Gud har reddet mig,
 derfor især jeg takker Gud, saa Dig,
 han Dphavsmanden var, hans Berktøi Du.
 Derfor — at jeg kan Lykkens Nid beseire
 ved stille Liv, hvor den mig ei kan skade,
 at ei vort Folk og Land af Gud velsignet,
 ved min Ulykkes Stjerne straffes skal,
 saa Warwick, skjøndt mit Hoved bærer Kronen,
 — jeg Herskerdommet overlader Dig,
 thi Du er lykkelig i al Din Jdræt.

Warwick.

For Dyd var Eders Naade stedse agtet,
 men nu J viser Eder viis som dydig,
 ved at udspeide, undgaae Skjebnens Lune;
 thi Saa sig lempe efter Stjernens Bink;
 dog maa jeg heri laste Eders Naade,
 J vælger mig, naar Clarence burde raade.

Clarence.

Nei, Warwick, Du er værdig denne Bælde;
 thi Himlen ved Din Fødsel Dig tildeelte
 en Laurbærkrone og en Oliegreen;
 derfor Du signet er i Krig og Fred,
 og derfor viger jeg for Dig godvillig.

Warwick.

Og jeg udvælger Clarence til Protector.

Kong Henrik.

Lord Warwick, Clarence, giv mig Haanden begge,
lad Eders Hjerter følge Eders Hænder,
at ingen Splid skal Herredømmet hindre.
Ser Begge vælger jeg til Protectorer;
imedens jeg et stille Liv vil føre,
i mine sidste Dage Andagt vise,
min Synd, astvætte, og min Skaber prise.

Warwick.

Hvad svarer Clarence til sin Herres Billie?

Clarence.

Han villig er, naar Warwick Bifald giver;
thi paa Din gode Lykke stoler jeg.

Warwick.

Ja, jeg samtykke vil, endstjendt ujerne.
Vi trælle sammen, lig en dobbelt Skygge
til Henriks Legem, i hvis Plads vi træde,
— forstaa mig — i at bære Hersker-Vægten,
imedens han i Ro kan Vren nyde.
Og Clarence, nu det høist nødvendig er
strax Edward som Forræder at erklære,
og os bemægtige hans Gods og Land.

Clarence.

Ja vist, og at bestemme Arveretten.

Warwick.

Hvorved ei Clarence mangle skal sin Deel.

Kong Henrik.

Blandt Eders vigtigste Anliggender,
jeg beder Eder, (ei jeg byder mere)
at til Margrethe og min Søn, Prinds Edward,
der sendes Bud, de hjem fra Frankrig vende.
Indtil jeg seer dem, vil, ved tvivlsom Frygt,
min Friheds Solglands være halv formørket.

Clarence.

Min Konge, det skal skee med muligst Til.

Kong Henrik.

Mylord af Somersæt, hvem er den Ungling,
som I bevogter med saa megen Omhu.

Somersæt.

Den unge Henrik, Greve af Richmond, Herre.

Kong Henrik.

Kom Englands Haab; — hvis hemmelige Magter

(lægger sin Haand paa hans Hoved.)

prophetisk male Sandhed for min Aand,
saa vil vort Lands Belsignelse han vorde.
Hans Blik er fuldt af rolig Majestæt,
hans Hoved dannet til at bære Kronen,
hans Haand at svinge Sceptret, og han selv
i Tiden pryde vil en Kongethrone.
Hold ham i Ære Lords; thi han er skabt
til at oprette hvad ved mig er tabt.

(Et Bud kommer.)

Warwick.

Hvad Nytt, min Ven?

Budet.

At Edward undvigt er fra Eders Broder,
og som jeg hører, flygtet til Burgund.

Warwick.

Uheldigt Nytt; hvorledes undkom han?

Budet.

Han bortfort blev af Richard, Hertug Gloster
og af Lord Hastings, som ham oppebød
ved Skovens Kant, i sikkert Baghold skjult,
og rev ham bort fra Bispenes Jægere;
thi daglig Jagen var hans Tidsfordriv.

Warwick.

Min Broder vogted ham for skjædesløst,
vi hurtigst maae paa dette Uheld bøde,
og skaffe Raad for hvad der kunde møde.

(Kong Henrik, Warwick, Clarence, Hovedsmanden
og Folget gaae.)

Somerſet.

Mylord, jeg lider ikke Edwards Flugt,
thi ſikkert vil Burgundien ham hjelpe,
og inden længe ſaae vi atter Krig.

Som Henriks ſidſte Spaadom fryded mig,
ved Haabet ſom den gav vor unge Richmond,
ſaa jeg i denne Strid kun ahner Dndt,
ſom ham og os, til Skade, hændes kan;
derfor, Lord Orford, vil vi, for at hindre
det Værſte, ſnart ham til Bretagne ſende
til denne Borger-Vjendſkabs Storm ſaaer Ende.

Orford.

Ja, thi hvis Edward atter Kronen ſaaer,
hans Had ſnart Richmond og os alle naaer.

Somerſet.

Dg i Bretagne Dndt kan ham ei række,
kem derfor, Haand paa Værket lad os lægge.

Etvende Scene.

Udenfor York.

Kong Edward. Gloſter. Haſtings og Trep=
per komme.

Kong Edward.

Nu Broder Richard, Haſtings og J Andre,
ſaaledes Lykken atter har os ſoiet,
og byder mig end engang at omverle
min ſjunkne Stand med Englands Kongekrone.

Frem og tilbage har vi Søen pleiet,
og fra Burgund hidbragt forønskte Hjelp;
nu staaer tilbage kun, da vi er komne
fra Ravensburg til Portene for York,
at vi, som i vort Hertugdom, indtrænge.

Gloster.

Ei huer mig at Porten er tillukket;
for mangen Mand, som snublede paa Tærsklen,
det Barsel var, at Faren inde lured.

Kong Edward.

Min Broder, tys, ei Barsler nu os skræmme,
ved onde, gode Midler vi maae ind;
thi her vil vore Benner sig forsamle.

Hastings.

Min Tyrste, jeg vil nok engang opfordre dem.

(Borgemeesteren og Raadet af York lade sig see paa
Muren.)

Borgemeesteren.

Mylords, vi var om Eders Ankomst vared,
og for vor Sikkerhed har Porten luft;
thi nu vi skyldes jo Kong Henrik Trost.

Kong Edward.

Er, Henrik Eders Konge, Borgemeester,
som mindst er Edward Hertug dog af York.

Borgemeesteren.

Jeg veed, min gode Lord, I er ei mindre.

Kong Edward.

Nu, og jeg fordrer blot mit Hertugdom,
da jeg er vel tilfreds med det alene.

Gloster (assides).

Har Ræven først sin Næse indensfor,
den veed nok snart at lade Kroppen følge.

Hastings.

Hvad, Borgemeester? staaer J end i Tvivl?
Aabn Portene, vi ere Henriks Venner.

Borgemeesteren.

Ja saa skal Porten blive aabnet strax.

(gaaer ned fra Muren.)

Gloster.

En dygtig Hovedsmand, snart overtalt.

Hastings.

Den gode gamle Mand vil takkes Alle,
han mærker Listen snart; men først derinde,
jeg tvivler ei, at vi jo snarlig bringe
ham til Fornuft med samt hans hele Raad:

(Borgemeesteren og to Aldermænd komme ud forneden.)

Kong Edward.

Om Natten kun og udi Krigens Tid
bør disse Porte lukkes, Borgemeester.

Frygt ikke, Mand, men giv mig Dine Nøgler —

(tager Nøglerne.)

thi Edward Dig vil værge samt Din By
og Hver der som en Ven vil til ham the.

(Lyd af Trommer, Montgomery med Tropper kommer
marscherende.)

Gloster.

Det, Broder, er Sir John Montgomery,
vor sikke Ven, om ei jeg tager Feil.

Kong Edward.

Sir John, velkommen! Men hvorfor i Baaben?

Montgomery.

Til Konning Edwards Hjelp i Stormens Tid,
som det hver trofast Undersaat sig sømmer.

Kong Edward.

Tak min Montgomery; men nu vi glemme

vor Ret til Kronen, og vi fordre kun
vort Hertugdøm, til Gud vil sende Resten.

Montgomery.

Da far I vel; thi her jeg bliver ei,
jeg vil en Konge tjene, ingen Hertug.
Rør Trommen strax og lad os drage bort.
(en March begynder.)

Kong Edward.

Nei bliv Sir John, da vil vi overlægge
hvorledes Kronen sikkert kan gjenvindes.

Montgomery.

Hvad Snak om Overlæg. Nei kort og godt,
hvis I vil ei til Konge raabes ud,
jeg overlader Eder til Jer Skjebne,
og gaaer at hindre dem som drage hid;
hvi skal vi sægte naar I Ret ei kræver?

Gloster.

Hvorfor, min Broder, saa betænkelig?

Kong Edward.

Naar vi bli'er stærkere saa vil vi fordre;
til da det Blisdom er os at forstille.

Hastings.

Bort med tvivlraadig Bid, lad Sværdet raade!

Gloster.

Og dristig Mænd til Kronen snarest flyver.
Vi, Broder, vil paa Stand udraabe Jer,
og Rygtet snart os mange Benner bringer.

Kong Edward.

Det skee da som I vil; det er min Ret;
og Henrik kun ved Bøld bær Diademmet.

Montgomery.

Min Souverain nu taler som sig bør;
og nu vil jeg Kong Edwards Kæmper være.

Hastings.

Trompeter blæs! vi Edward keise nu,
kom, Kammerat, Du skal Udraaber være.

(Giver ham et Papir, Lyd af Trompeter.)

En Soldat (læser.)

„Kong Edward den Fjerde, af Guds Naade
„Konge til England og Frankrig, Herre til Irland“ &c.

Montgomery.

Hver som betvivler Eders Ret, han bløde,
han her til Gnekamp paa Stand mig møde.

(Kaster sin Handske.)

Alle.

Edward den Fjerde leve!

Kong Edward.

Tak, min Montgomery! hav Alle Tak!
Om Lykken staaer mig bi, jeg Eder lønner.
Nu for i Nat vi blive her i York;
naar Morgensolen i sin Glimmervogn
henruller over Horizontens Bue,
vi drage imod Warwick og hans Benner,
thi godt jeg veed, at Henrik ei er Helt.
Alf, vrantne Clarence! Slet det anstaaer Dig
at smigre Henrik og Din Broder svigte!
Dog, som vi bor, vi møde Dig og Warwick.
Tvivl ei om Seiren! Fremad, brave Hær,
at vinde Løn og Hæder ved Jert Sværd!

Ottende Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Kong Henrik, Warwick, Clarence, Mon-
tague, Greter og Oxford.

Warwick.

Hvad Raad, Mylords? Fra Belgien alt Edward

med hurtige Germaner, samt endeel
phlegmatisk plumpe Nederlændere,
i Sikkerhed Canalen har passeret.
Han med sin Hærmagt drager imod London,,
og mange Daarer flokke sig nu om ham.

Oxford.

Vi hverve Folk og drive ham tilbage.

Clarence.

En liden Ild, som let udslukkes kan,
naar den faaer Magt, ei Sø og Flod kan dæmpe.

Warwick.

I Warwickshire har jeg bolde Benner,
i Freden rolige, i Krigen tappre;
dem sammenkalder jeg, og Du, Son Clarence,
i Suffolk, Norfolk og i Kent skal samle
omkring Dig Riddere og Adelsmænd:
Du, Broder Montague, vil finde Folk
i Buckingham, Northampton, Leistershire
tilboielige til Dit Bink at lyde:
Du, tappre Oxford, saa særdeles elsket,
i Oxfordshire samler Dine Benner.
I trofast Borgerfreds min Konge skal,
— lig denne De af Oceanet omflydt,
og som Diana mellem sine Nympher —
i London blive til vi komme til ham.
Tag Afsked, brave Lords, og svarer ei.
Farvel, min Tyrste.

Kong Henrik.

Farvel min Hector og mit Trojæs Haab.

Clarence (til Kongen.)

Til Trostabs Tegn jeg kysser Eders Haand.

Kong Henrik.

Geld følge Dig, min ædle, brave Clarence.

Montague.

Godt Mod, min Tyrste! nu jeg Afsked tager.

Oxford (i det han kysker Henriks Haand.)
Saaledes jeg min Trostabs Ed besegler.

Kong Henrik.

Min elskte Oxford, gode Montague,
og Alle, Alle, end engang, Lev vel.

Warwick.

Nu Lords, Farvel; i Coventry vi mødes.

(Warwick, Clarence, Oxford og Montague gaae.)

Kong Henrik.

I Slottet her jeg vil en Stund mig hvile.
Min Fætter Exeter, hvad tykkes I?
Jeg troer den Magt, som Edward har i Marken,
er ei istand til sig med min at maale.

Exeter.

Jeg frygter kun han vil forsøre Nesten.

Kong Henrik.

Jeg frygter ei, min Jdræt er bekjendt:
jeg har for Bønner aldrig lukket Dret;
ei i Forventning opholdt dem som flaged,
min Medynk Balsom var for deres Saar,
jeg stedse deres Sorg med Mildhed lindred;
min Naade Taarens bittre Strøm astorred;
jeg efter deres Gods var ei begjerlig,
ei heller jeg med Paalæg piinte dem,
og, om de feiled, var jeg aldrig streng;
hvorfor da elske Edward meer end mig?
Nei Exeter, viid: paa Gunst har Gunsten Fordring,
og naar en Løve dægger for et Lam,
ei Lammet horer op at følge Løven.

(Raab udenfor: Lancaster leve! Lancaster leve!)

Greter.

Lyt Mylord, lyt; hvad Larm kan dette være?

(Kong Edward, Gloster og Soldater komme.)

Kong Edward.

Grib den forfagte Henrik, led ham bort.

Udraab Os nok engang til Englands Konge.

J er det Væld, hvorfra smaa Bække flyde,

jeg standser dem, de rinde i min Sø,

og høit den frulne skal ved deres Ebbe.

Til Tower med ham strax, lad ei ham tale.

(Nogle gaae med Kong Henrik.)

Nu Mylords, ile vi til Coventry,

hvor nu den herskesyge Warwick dvæler.

End skinner Solen varm; men om vi tøve

vil Vintrens Kuld os Haabets Høst berøve.

Gloster.

Bort hurtig, før hans Magt sig samlet har,

og grib den modne Udaadsmand uventet;

nu brave Krigere, til Coventry.

Femte Akt.

Første Scene.

Coventry.

Paa Murene vise sig Warwick, Borgemeisteren
i Coventry, to Bud og Flere.

Warwick.

Hvor er det Bud, som kom fra tappre Oxford?

min brave Karl, hvor nær er vel Din Herre?

Første Bud.

I Dunsmore er han nu paa Marschen hid.

Warwick.

Hvor langt er vores Broder Montague?
Hvor er det Bud som os fra ham blev sendt?

Andet Bud.

Just nu ved Daintry med en mægtig Hær.

(Sir John Somerville kommer.)

Warwick.

Siig Somerville, hvad sagde Dig min Sen?
Hvor nær formoder Du at Clarence er?

Somerville.

Ved Southam jeg forlod ham med hans Styrke,
han ventes kan omtrent om tvende Timer.

(Trommer høres.)

Warwick.

Jeg hører Trommer, Clarence nærmer sig.

Somerville.

Det er ei hans, Mylord, her ligger Southam,
den Lyd I hører kommer hist fra Warwick.

Warwick.

Hvo mon det er? Maaskee uventet Benner.

(Lyd af Trommer. Kong Edward og Gloster
komme med Tropper).

Kong Edward.

Trompeter, gaa og blæs til Underhandling.

Gloster.

Hvor mørke Warwick Muren har besat.

Warwick.

Ubudne Gjest! Er muntre Edward her?
Sov da Forposterne? vare de bestukne,
at vi ei hørte noget til hans Ankomst?

Kong Edward.

Du Warwick, vil Du aabne Byens Porte?
Giv gode Ord og ydmyg hoi Dit Knae;
kald Edward Konge, anraab ham om Naade,
og han tilgiver Dig Din Vold og Uret.

Warwick.

Nei bedre at Du trækker bort Din Hær,
erkjender hvo Dig reiste, hvo Dig styrted.
Kald Warwick Din Beskytter, vær bødserdig,
og Du skal end forblive Hertug York.

Gloster.

Som mindst, jeg ventede, han sagde Konge!
maaskee han kun, imod sin Villie, spogte.

Warwick.

Er ei et Hertugdom en vakker Gave?

Gloster.

Jo, for en stakkels Greve at bortgive.
For saadan Gave vil jeg tjene Dig.

Warwick.

Var det ei mig som gav Din Broder Riget?

Kong Edward.

Saa er det mit, om kun som Skjenk af Warwick.

Warwick.

Du er ei Atlas for saa stor en Byrde;
den Svage, Warwick rober hvad han gav,
og Henrik er min Konge, ham jeg tjener.

Kong Edward.

Men Warwicks Konge er nu Edwards Fange,
og, tappre Warwick, vil Du svare mig:
hvad er et Legem naar dets Hoved mangler?

Gloster.

At at dog Warwick ei var meer forsigtig.

Smedens han to falske Serer slog,
blev Kongen listig revet bort fra Brettet.
I stakkels Henrik slap i Bispens Slot,
og, ti mod een, I moder ham i Tower.

Kong Edward.

Saa vil det skee; dog er I endnu Warwick.

Gloster.

Kom Warwick, agt paa Tiden, knæl, knæl ned,
nu rap, Du smedde maa mens Jernet gløder.

Warwick.

Nei heller denne Haand jeg hugger af,
og med den Muden slaaer den i Dit Ansigt,
end føre Seil, som stryges skal for Dig.

Kong Edward.

Seil som Du kan, hav Vind og Strøm til Ven;
min Haand i Dit fulsorte Haar indtvunden
skal, mens Dit nyssabhugne Hoved damper,
i Støvet med Dit Blod nedskrive dette:
„Nu Warwick ei meer vexler som et Vindfløi.“

(Oxford kommer med Trommer og flyvende Faner.)

Warwick.

O Glædes Faner! see hist kommer Oxford.

Oxford.

Oxford, Oxford for Lancaster!

(drager ind i Byen med sine Tropper.)

Gloster.

Nu Porten aaben er, lad os indtrænge.

Kong Edward.

En anden Hær kan falde os i Ryggen.
Her ordnet blive vi; thi sikkert de
vil komme ud igjen og lyde Slag:
hvis ei, da Byen er kun slet forsvaret,
vi der Forræderne kan hurtig vække.

Warwick.

Velkommen Driford, vi Din Hjælp behove.

(Montague kommer med Trommer og flyvende Faner.)

Montague.

Montague, Montague for Lancaster.

(drager ind i Byen med sine Tropper.)

Gloster.

Du og Din Broder det Forræderi
med Eders bedste Blod betale skal.

Kong Edward.

Jo større Modstanden, jo større Seiren;
Min Hu mig varslar Hæder, Held og Seier.

(Somerfet kommer med Trommer og flyvende Faner.)

Somerfet.

Somerfet, Somerfet for Lancaster!

(drager ind i Byen med sine Tropper.)

Gloster.

To af Dit Navn, to Hertug Somerfetter
til Huset York har bortsolgt deres Liv;
duer dette Sværd, den Tredie Du blive!

(Clarence kommer med Trommer og flyvende Faner.)

Warwick.

See George af Clarence, hvor han drager frem
med Styrke nok, sin Broder Slag at byde,
hans Midfjærhed for Retten gjælder meer
end selv Natur og Broderfjærlighed:

Kom Clarence, kom, Du vil naar Warwick falder.

Clarence.

Beed Du hvad det betyder, Fader Warwick?

(tager den røde Rose af sin Hat).

See her, min Skjændsel faster jeg for Dig.
Min Faders Huus jeg ei vil ødelægge,

— som gav sit Blod for Stenene at fæste —
 og Lancaster ophoie. Troer Du Warwick,
 at Clarence er saa hadst og unaturlig,
 at spænde Krigens dødelige Bue
 imod sin Broder og sin rette Konge.
 Maaſkee min dyre Ed Du mig bebreider?
 Alt holde den var meer ugudeligt
 end Jephthas Synd, da han sin Datter offred.
 Saaledes angrer jeg mit fordums Feiltrin,
 at, for at vinde nu min Broders Guld,
 jeg her for Din Dødsſjende mig erklærer,
 med den Beslutning, hvor jeg møder Dig,
 (og viſt jeg møder Dig om Du Dig rører)
 at straffe Dig fordi Du mig forførte.
 Saaledes, stolte Warwick, jeg Dig trodser,
 og rodmende mig vender til min Broder.
 Tilgiv mig, Edward, jeg forandrer mig,
 og, Richard, ſkjend ei meer for mine Feil,
 i Fremtid vil jeg vorde meer bestandig.

Kong Edward.

Velkommen nu, vær elſket tiging mere,
 end om Du aldrig havde Had fortjent.

Gloster.

Velkommen Clarence, det var broderligt.

Warwick.

Meenederſke og falſke Overløber!

Kong Edward.

Nu Warwick, vil Du rykke ud af Byen,
 vil Du i Marken ſægte, eller vil Du
 at Stenene ſkal ryge Dig om Tret?

Warwick.

Nei, jeg til Forsvar ei er ſperret inde;
 men vil til Barnet øiebliklig drage
 og, om Du tør det, jeg Dig byder Slag.

Kong Edward.

Go, Warwick, Edward tor, og viser Veien;
Mylords til Kamp; med os Sankt George og Seiren!

Anden Scene.

En Kampplads nær Barnet.

Tummel og Angreb. Kong Edward bringer War-
wick saaret.

Kong Edward.

Saa lig Du der, do Du og do vor Frygt;
thi Warwick var den Trold som angsted Alle.
Nu Montague, sid fast, jeg søger Dig,
at Dine Been kan gjøre Warwicks Selskab.

(Gaaer.)

Warwick.

Al, hvem er nær? Kom Fjende eller Ven,
sig mig hvem seirer, Warwick eller York?
Hvi spørger jeg? mit syge Hjerte varslar,
mit Blod, min Afmagt, mine Bunder vise,
at jeg maa give Legemet til Jorden,
og ved min Synken, Seiren til min Fjende.
Saaledes skarpe Dre fælder Gedren,
hvis Arme Kongeørnen Skygge gav,
udi hvis Ly den ædle Love sov,
og hvis skynære Grene overskued
Jupiters vildtudstrakte Træ, og afholdt
den kolde Vinterstorm fra Buss og Krat.
Mit Dø, som nu Dødens Elor formørker,
lig Middagsolen klart, med Dreblik
det skjulteste Forræderi har speidet.
Min Pandes Rynker, nu med Blod opfyldt,
var lignet tidt med Konge-Monumenter;
Hvad Kongegrav har jeg ei kunnet kaste?
Hvo turde smile naar jeg rønked Bryn?

Min Vre nu med Støv og Blod er plettet!
 Min Skov, mit Gods og al min Eiendom
 mig nu forlade, og af alt mit Land
 er kun mit Legems Længdemaal mig levnet.
 O, hvad er Høihed, Magt? kun Jord og Støv;
 thi hver skal visne, doe som Træets Løv.

(Orford og Somerset komme.)

Somerset.

Alf, Warwick, Warwick, var Du som vi ere,
 vi kunde snart igjen vort Tab oprette.
 Fra Frankrig Dronningen har bragt en Hærmagt,
 det sikkert er; af, om Du kunde flygte!

Warwick.

Jeg vil ei flygte. Alf, min Montague,
 om Du er der, min Broder, tag min Haand,
 og med Din Læbe hold min Sjæl tilbage.
 O, hvis Du elsked mig, Din Taarestrom
 det levrede, det kolde Blod bortvasked,
 som Læben luffer og min Tale standser.
 Kom hurtig Montague, hvis ei, jeg doer.

Somerset.

Alf, Warwick! Montague er hedengangen;
 til sidste Mandedrag han raabte: Warwick,
 og sagde: Gils min djarve Broder fra mig!
 Og meer han vilde sige, men hans Tale,
 klang lig et Skud der droner i en Hvælving;
 man kunde ei forstaae ham, dog tilsidst
 jeg horte grant ham sige med et Suk:
 Warwick, Farvel!

Warwick.

Fred være med hans Sjæl!
 Flyer Lords og redder Eder; Warwick byder
 Jer sit Levvel; i Himlen hist vi mødes.

(døer.)

Oxford.

Afsted, afsted! Til Dronningen vi støde.

(de gaae og medtage Warwicks døde Legeme.)

Tredie Scene.

En anden Deel af Kamppladsen.

Lyd af Trompeter. Kong Edward kommer i
Triumph, med Clarence, Gloster og Følge.

Kong Edward.

Saa vidt vor Lykkes Bane fremad gik,
og vi med Scirens Palme stande smykket;
dog midt i Dagens klare Glands jeg seer
en fulsort, truende, mistænksom Sky,
som med vor Vresfol endnu vil stride,
før den sin stille Seng i Vesten naaer.

Jeg mener, Lords, den Magt, som Dronningen
i Gallien samlet har og som er landet,
der, som vi høre, vil os byde Spidsen.

Clarence.

Et lidet Bindstød vil adsprede Skyen
og til sin Udsprings Kilde blæse den:
blot Dine Straaler Dunsterne hentørre;
thi hver en Sky ei Storm og Uveir føder.

Gloster.

Man anslaaer hendes Magt til tred've Tusind,
og Somersæt med Oxford flye til hende;
om hun faaer Tid at aande, vær forsikkert,
at hendes Magt os bliver overlegen.

Kong Edward.

Vi underrettet er ved vore Bener,
at de mod Tewkesbury vende sig;
da vi beholdt Balpladsen her ved Barnet,
vi følge dem; god Billie fører Beien,

og undervejs vor Styrke sig formerer
i hvert et Grevskab, hvor vi drage hen.
Ror Trommen, raaber frem! og haster bort.

(Gaaer)

Fjerde Scene.

En Slette nær Tewksbury.

Marſch. Dronning Margarethe, Prinds
Edward, Somerset og Oxford komme med
Troppe.

Dronning Margarethe.

Den Bise døsig ei sit Tab begræder,
men freidigt han paa Skaden raader Bod.
Endskjondt vor Mast er gaaet overborde,
Sværtouget sprunget, vort Pligtanker tabt,
vort halve Mandſkab blevet Bølgens Ror:
vor Styrmand lever end, — bør det sig ham
at slippe Roret og, lig frygtſom Dreng,
med vaade Dine yde Soen Band,
og give Styrke det ſom har formæget.
Imedens han ſig jamrer, ſtrander Skibet,
ſom ufortrodent Mod end kunde frelſt.
Ak hvilken Skam! ak hvilken Feil var dette!
Siig: Warwick var vort Anker; nu hvad da?
Og Montague vor Storſtang; hvor er han;
De ſlagne Benner Bandtet; hvad ſaa mere?
Er Oxford ikke her et andet Anker?
Og Somerset en anden herlig Mast?
De franſke Benner vore Bandt og Stage?
Kan Edward ei og jeg, ſkjøndt end uøved,
eengang betroes erfarne Styrmands Poſt?
Vi gange ei fra Roret for at græde;
men ſtyre Cours — ſkjøndt Binden ſiger Nei —
fra Skjær og Klipper ſom med Skibbrud true.

Langt bedre trodse Bølgen end den smigre.
 Og er ei Edward en urolig Sø?
 Er Clarence ei Bedragets Flyvesand?
 og Richard ei en nøgen Uheldsklippe?
 og Alle, Fjender af vor stakkels Snekke.
 Siig: Du kan svømme, det er kun en Stund;
 paa Sandet træde, der Du hurtig synker;
 bestige Klippen, Søen Dig kortskyller,
 hvis ei, Du døer trefoldig Hungersdød.
 Saa taler jeg Mylords, at J kan vide,
 om Nogen flygte vil, at han ei haaber
 paa blød Barmhertighed hos Brødrene,
 meer end paa Havet, Sandet eller Klippen.
 Bær trøstig da, hvad man ei undgaae kan
 barnagtigt er at frygte og beklage.

Prindsen.

En Qvinde, tykkes mig, af denne Mand
 maa, naar en Feig til hendes Tale lytter,
 hans Bryst med Kraft og Heltemod indblæse,
 saa at han nogen en Bevæbnet slaaer.
 Jeg taler ei, som jeg om Nogen tvivled;
 thi kunde jeg en frygtsom Mand formode,
 han skulde have Lov at drage bort,
 at i vor Nød han smitted ei en Muden,
 og gjorde ham til Usling lig sig selv.
 Er Nogen saadan her, som Gud forbyde,
 han drage bort for vi hans Hjelp har nodig.

Oxford.

Hvad? Børn og Qvinder af saa herligt Mod!
 Og Krigere forsagte! Evig Skam!
 O brave Prinds! Din tappre Bedstefader
 i Dig gjenfødes. Gid Du længe leve!
 Hans Billede Du er, forny hans Glands!

Somerſet.

Hver den ſom for ſligt Haab ei fægte vil,
gaac hjem i Seng, og Uglen lig ved Dagen
han vorde haanligt ugleet, hvor han træffes!

Dronning Margarethe.

Tak gode Somerſet, min Oxſord, tak.

Prindſen.

Modtag Hans Tak ſom end har intet Mere.

(Et Bud kommer.)

Budet.

Nu ruſter Eder, Lords, nær Edward er,
til Fægtning rede, derfor værer faſte.

Oxſord.

Jeg tænkte nok: det er hans Politik
at haſte, for os uberedt at finde.

Somerſet.

Han har bedraget ſig, vi ſtande rede.

Dronning Margarethe.

Din Driftighed mit Hjerte liver op.

Oxſord.

Her ſtiller vor Slagorden, viger ei.

(Marſch. I det Fjerne komme Kong Edward, Cla-
rence og Gloſter med Tropper.)

Kong Edward.

Hiſt, Baabenbrodre, ſtaaer den Tjorneſkov,
ſom vi, med Himlens Hjelp og Eders Styrke,
for Nat maac ſee med Rod og Trevl oprykket.
Ei Eders Jld behøver mere Ved,
jeg veed I blusſe for den at udbrænde.
Til Slaget giver Tegn, nu Haand paa Bærfet.

Dronning Margarethe.

(paa den anden Side til ſit Folge.)

Lords, Riddere og Edle! Hvad jeg taler

modsiges af min Taare; ved hvert Ord,
 I see jeg drikker Vandet af mit Døie;
 derfor kun dette: Ederes Herster, Henrik,
 er Fjendens Fange og hans Throne rænnet,
 hans Land et Slagterhuus, hans Folk er myrdet,
 hans Love nedtraadt, og hans Skatte røved;
 og hist I Ulven see, som gjorde Byttet.
 I slaae for Ret, derfor i Guds Navn, Lords,
 vær modige og giv til Angreb Tegn.

(Begge Armeer drage bort.)

Femte Scene.

En anden Deel af Sletten.

Tummel, Angreb, siden Tilbagetog. Derpaa komme
 Kong Edward, Clarence og Gloster samt
 Tropper med Dronning Margarethe, Orford
 og Somersset som Fanger.

Kong Edward.

Saaledes denne Oprørstvist er endt.
 Med Orford hurtig hen til Hammes Fæstning;
 men bort med Somerssets Forbryder-Hoved.
 Gaa, led dem bort, jeg vil ei høre dem.

Orford.

Jeg skal med Ord ei falde Dig besværlig.

Somersset.

Og jeg med Taalmod mig for Skjebnen bøier.

Dronning Margarethe.

Saa skilles vi med Sorg i denne Verden;
 men mødes frydsfuldt hist i Himlens Egne.

Kong Edward.

Er det bejendtgjort, at hvo Edward finder
 skal have stor Belønning, han sit Liv.

Gloster.

Det er — men see, her kommer jo ung Edward.

(Soldater komme med Prinds Edward.)

Kong Edward.

Kom hid, vi vil den kjeffe Ungling høre.

Ei! kan saa ung en Tornebust alt stikke?

Hvad Fyldestgjørelse kan Du mig give,
fordi Du Baaben bær, mit Folk opægger,
og for det Uheld som Du stiftet har.

Prindsen.

Tal, stolte York, som Uundersaat sig sommer!

Antag, jeg taler af min Faders Mund;

Forlad Dit Sæde, hvor jeg staaer, knæl ned,

mens jeg de samme Ord Dig forelægger,

hvorpaa, Forræder, Du mit Svar har fordret.

Dronning Margarethe.

Alf, havde Henrik været saa bestemt!

Gloster.

Saa havde Du endnu kun Skjorter baaret,
og ei fra Lancaster bortstjaalet Brogen.

Prindsen.

Lad Esop Vinterastner skrive Fabler,
hans flauc Gaader passe ikke her.

Gloster.

Bed Himlen, Dreng, for det Ord skal Du tugtes.

Dronning Margarethe.

Ja Du blev skabt til Menneskenes Tugt.

Gloster.

For Guds Skyld, for dog bort den Skændegjæst.

Prindsen.

Fer heller bort den trættekjære Krogryg.

Kong Edward.

Bær rolig, Dreng, jeg ellers gør Dig stum.

Clarence.

Du er for nærværende, uopdragne Knøs.

Prindsen.

Jeg Pligten kjender, I den ere utro.

Belystning Edward — og meensvorne Georg —

og Du vanskabte Richard — vider Alle:

Jeg er Jer Overmand, Forrædere,

og Du min Faders Ret, og min, har ranet.

Edward (stikker ham.)

Tag det, Du Billed af hin Klafferqvinde.

Gloster (stikker ham.)

Du spræller? her er for Din Qual at ende.

Clarence (stikker ham.)

Og her, for at beskylde mig for Meened.

Dronning Margarethe.

O, dræb mig ogsaa!

Gloster.

Ja, -i Sandhed, gjerne.

(vil dræbe hende.)

Kong Edward.

Holdt Richard, holdt, for vidt vi alt er gaaet.

Gloster.

Hvi skal hun meer med Splid opfylde Verden?

Kong Edward.

Besvimer hun? Bring hende til sig selv.

Gloster.

Clarence, undskyld mig hos min Broder Kongen;

i vigtigt Grind jeg til London gaar;

for I der komme skal I høre Ret.

Clarence.

Hvad? Hvad?

Gloster.

Til Tower! Til Tower!

(gaaer.)

Dronning Margarethe.

Mit Barn, min bedste Edward, svar Din Moder;
kan Du ei tale. Bødler! Mordere!

Ei De udøste Blod, som dræbte Cæsar,
de gjorde Ilret ei og bør ei dadles,
naar dermed sammenlignes denne Udaad.

Han var en Mand; men denne kun et Barn,
mod Børn har aldrig Mand sin Brede viist.

Hvor finder jeg et værre Navn end Morder!

Nei, nei, mit Hjerte brister naar jeg taler;
men jeg vil tale, at det briste kan.

Kaae Slagtere! blodstænkte Kannibaler!

Hvor skjon en Plante have her I meiet?

I Børn ei have, ellers Tanken om dem
Samvittighedens Stemme havde vaft.

Om nogensinde Børn bli'er Ederes Deel,
da vent at see dem dræbt i deres Vaar,
som, Bødler! I den unge Prinds har myrdet.

Kong Edward.

Før hende bort; med Magt slæb hende væk!

Dronning Margarethe.

Før mig ei bort, gør Ende paa mig her;

Her drag Dit Sværd, min Død jeg Dig tilgiver.

Hvad? Vil Du ei? — saa Clarence, gør Du det.

Clarence.

Bed Gud, den Tjeneste jeg gør Dig ei.

Dronning Margarethe.

Min Clarence, gode Clarene, gør det dog.

Clarence.

Har Du ei hørt min Ed: at jeg ei vilde.

Dronning Margarethe.

Du har jo dog saa tidt forsvoret Dig,
før var det Synd, nu blot Barmhjertighed.
Hvad, vil Du ei? Hvor er da Djævlens Slagter?
den grumme Richard? Richard hvor er Du?
Du er ei her, Mord er for Dig Almisse,
Du viste aldrig Bøn om Blod tilbage.

Kong Edward.

Bort siger jeg. Jeg kyder: bort med hende.

Dronning Margarethe.

Hans Skjebne over Eder og Jert Afkom!

(Hun ledes bort med Magt.)

Kong Edward.

Hvorhen er Richard gangen?

Clarence.

Med Jil til London. Om jeg gjetter ret:
i Tower laver han en blodig Madver.

Kong Edward.

Han tøver ei naar noget han undfanger.
Nu rap afsted; strax Folket gives Afsted
med Sold og Tak, og skyndsomst saa til London,
at see hvordan vor elskte Dronning lider;
Nu har hun, haaber jeg, en Søn mig skjenket.

Sjette Scene.

London. Et Værelse paa Tower.

Kong Henrik sees siddende med en Bog i Haanden;
hos ham staaer Hovedsmanden paa Tower;
Gloster kommer.

Gloster.

God Dag, Mylord, saa flittig ved Jer Bog.

Kong Henrik.

Ja, gode Lord — blot Lord jeg burde sagt;
det er jo Synd at smigre, „god“ var Smiger.
Til Gloster god var som til Djæveln god;
utidigt Ord, derfor ei gode Lord.

Gloster (til Hovedsmanden.)

Forlad os, Herre; vi maae tale sammen.

(Hovedsmanden gaaer.)

Kong Henrik.

Saa flyer fra Ulven bort nagsom Hyrde.
Saa først det fromme Faar ham yder Ulden,
og derpaa Struben under Slagterkniven.
Hvad blodig Daad har Roscius nu i Hu?

Gloster.

Mistanke avles af Forbrydelsen,
og Tyven frygter i hver Busk en Bysvend.

Kong Henrik.

Den stakkels Fugl, som engang hang ved Limet,
med Skjelven flager, mistroer hver en Busk,
og jeg, den hjælpeløse Fugl paa Dvisten,
har nu den fule Gjenstand for mit Die,
som elskte Unge loffede og dræbte.

Gloster.

Hvad var dog hiin Eretenser for en Daare,
at han sin Søn en Fugls Forretning lærte,
trods sine Binger Narren drukned dog.

Kong Henrik.

Jeg Dædalus; min Søn var Icarus;
Din Fader Minos, som os Flugten nægted;
den Sol, som Drengens Bingevar bortsmailed,
Din Broder Edward; og Du selv er Søn,
hvis hadesfulde Svælg hans Liv opslugte.
Alf, dræb mig med Dit Sværd, ei med Dit Ord,
mit Bryst kan bedre taale Dolkens Død
end mine Dren Dine grumme Taler;
men hvorfor kommer Du? vil Du min Død!

Gloster.

Troer Du jeg kommer til Dig som en Bøddel?

Kong Henrik.

Som en Forsolger veed jeg vist Du kommer.
Er det Skarpretter-Haandværk lumsk at myrde
Ufskyldighed, da er Du værste Bøddel.

Gloster.

For hans Dumdriftighed Din Son jeg dræbte.

Kong Henrik.

Hvis for Din første Trækthed Du var bleven dræbt,
da havde Du ei seet min Edwards Død;
og her jeg varsler Dig, at mange Tusind,
som nu ei dele, ahne ei min Frygt,
og mangen Oldings, mangen Enkes Suk,
og mange Faderløses vaade Dine,
og Qvinden, for sin Egtesælles Skjebne,
og Børn, for deres Fædres bratte Død,
den Stund vil bande, hvori Du blev født.
Paa Taget ligen tuded ved Din Fødsel,
og Kragen skreg og spaaede flette Tider;
da hyled Hunden, Stormen ned slog Træer,
Matrønnen søgte Ly ved Skorsteens-Piben,
mens Skaden pludrede en hæsliig Sang.
Din Moder sølte meer end Moders Smerte,
dog mindre fik hun end en Moders Haab:
det var en vanskabt, raa, uformet. Krobling,
ei Frugten liig af saadant berligt Træ.
Du havde Tænder alt da Du blev fød,
til Tegn, at Du kom for at bide Verden,
og om det Alt er sandt hvad jeg har hørt,
kom Du til Verden for —

Gloster.

Nu ikke meer, — do Spaamand i Din Tale;
(stikker ham.)
for dette, iblandt meer, kom jeg til Verden.

Kong Henrik.

Ja, og for flere Mord i Tidens Løb.

Tilgiv min Synd, o Himmel, tilgiv ham! (døer.)

Gloster.

Hvorledes? Skal Lancasters stolte Blod

nu synke ned? Jeg troede, det var steget.

See, Sværdet græder for den stakkels Konge.

Gid slige Purpurtaarer stedse flyde

fra hver, der ønsker kun vort Huus at styrte!

Er end tilbage nogen Gnist af Liv,

ned, ned til Helved, siig: jeg sendte Dig,

(stifter ham igjen.)

jeg som ei kjender Frygt, ei Kjærlighed.

— Ja det er sandt hvad Henrik sagde mig;

thi jeg har ofte hørt min Moder si,

at jeg til Verden kom med Foden først.

Har jeg ei Årsag, troe J, til at haste,

at styrte dem som vor Ret have ranet? —

— Min Gjordemoder undred, Qvinder skrege:

„Christ signe os, han er med Tænder født.“

Saa var det virkelig, som klarligt viste

jeg skulde knurre, bide, lege Hund.

Nu siden Himlen saa mit Legem danned,

lad Helvede da gjøre Sindet kroget.

Jeg har ei Broder, ligner ingen Broder,

og Kjærlighed, kaldt af Graaskjægge himmelsk,

lad den hos Mennesker liig andre boe,

og ei hos mig; thi jeg mig selv er nok.

Vogt, Clarence, Dig! Du stander mig i Lyset;

men jeg skal finde Dig en begsort Dag;

thi jeg vil saadan Spaadom sprede ud,

at Edward for sit Liv skal frygtfuld worde,

da, for hans Frygt at stille, jeg Dig dræber.

Kong Henrik og hans Søn alt borte ere;

Clarence! saa kommer Du, de Andre siden, —

for jeg den første er, er jeg kun liden.
 Din døde Krop jeg skjule vil herinde,
 ha, hvilken Fryd, at saa jeg kunde vinde!

Syvende Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Kong Edward sees siddende paa sin Throne;
 Dronning Elisabeth med den spæde Prinds,
 Clarence, Gloster, Hastings og Flere
 staae nær ham.

Kong Edward.

End engang sidde vi paa Englands Throne,
 tilbagekjøbt med vore Fjenders Blod.

Hvad tappre Stridsmænd har vi meiet af,
 liig Hostens Korn i deres Stoltheds Fylde?

Tre Hertuger af Somersæt, tresoldig
 berømt som djærve, usforsagte Kæmper;
 to Clifforde: Faderen saavel som Sønnen;
 og to Northumberlande: to bedre Mænd
 har ved Trompetens Lyd ei sporet Ganger;
 med dem de tvende brave Bjørne: Warwick
 og Montague, som udi deres Lænker
 den kongelige Love fængslet holdt,
 ved deres Brølen høved Skoven tidt.

Saa har vi fjernet Mistro fra vor Throne;
 og Sikkerhed er bleven nu vor Skammel.

Kom Betty, kom, og lad mig kysse Drengen.

For Dig ung Edward, jeg og Dine Døttler
 har vaaget mangen Vinternat i Baaben,
 og vandret paa vor Fod i Somrens Brand,
 at Du i Fred kan Kronen sikkert eie.

Alf alt vort Arbeid Du skal Frugten høste.

Gloster (affides.)

Hans Host bli'er Misvært naar Dit Hoved hviler;
 thi end jeg er i Verden ubekjendt.

Til Løsten denne Skulder blev saa fyldig,
og løste skal den eller Ryggen brydes.
Med snedig Klogt skal Handling jeg forene.

Kong Edward.

Clarence og Gloster, elsk min elskte Dronning
og kysser Eders Fætter, Brødre begge.

Clarence.

Den Tro jeg skylder Eders Majestæt
paa Gluttens spæde Læber jeg besegler.

Kong Edward.

Tak ædle Clarence, elskte Brøder, tak.

Gloster.

At jeg det Træ, hvorfra Du spired, elsker,
bevidner dette Kys jeg giver Frugten.

(affides.)

Saaledes Judas kysjede sin Mester,
og raabte Held, da han kun Uheld meente.

Kong Edward.

Nu sidder jeg ret som min Sjæl attræer,
med Landefred og mine Brødres Tillid.

Clarence.

Hvad er med Margarethe Eders Hensigt?
Reignier til Frankrigs Konge pantsat har
Sicilierne og Jerusalem,
det sendes nu som hendes Løsepenge.

Kong Edward.

Bort, hurtig bort, før hende strax til Frankrig.
Hvad andet staaer tilbage nu, end Tiden
forslaae med festligt Optog, lystig Spøg,
som det sig bør til Hoffets Fryd og Glæde.
Trompeter, Trommer lyd! Bort Held begynder;
thi Haabet nu os varig Fryd forkhynder.

Rong

Richard den Dredie.

P e r s o n e r :

Kong Edward den Fjerde.
 Edward, Prinds af Wales, siden Kong } Kongens Sønner.
 Edward den Femte.
 Richard, Hertug af York.
 George, Hertug af Clarence. } Kongens Brødre.
 Richard, Hertug af Gloster, siden }
 Kong Richard den Tredie.
 En ung Søn af Clarence.
 Henrik Greve af Richmond, siden Kong Henrik den Syvende.
 Cardinal Bourchier, Erkebisp af Canterbury.
 Thomas Rotherham, Erkebisp af York.
 John Morton, Biskop af Ely.
 Hertugen af Buckingham.
 Hertugen af Norfolk.
 Greven af Surrey, hans Søn.
 Greve Rivers, Broder til Kong Edwards Dronning.
 Marquisen af Dorset og Lord Grey, hendes Sønner.
 Greven af Oxford.
 Lord Hastings.
 Lord Stanley.
 Lord Lovel.
 Sir Thomas Vaughan.
 Sir Richard Ratcliff.
 Sir William Catesby.
 Sir James Tyrrel.
 Sir James Blount.
 Sir Walter Herbert.
 Sir Robert Brakenbury, Hovedsmand paa Tower.
 Christopher Urswick, en Præst.
 En anden Præst.
 Lord Mayoren af London.
 Sheriffen i Wiltshire.
 Elisabeth, Kong Edward den Fjerdes Dronning.
 Margarethe, Kong Henrik den Sjettes Enke.
 Hertuginde af York, Moder til Kong Edward den Fjerde,
 Clarence og Gloster.
 Lady Anna, Enke efter Edward, Prinds af Wales, Kong Henrik
 den Sjettes Søn; siden gift med Richard, Hertug af Gloster.
 En ung Datter af Clarence.
 Vorder og Følge. To Adelsmænd. En Herold. En Skriver.
 Borgere. Mordere. Bud. Væbner. Soldater, &c.

Scenen er i England.

Kong Richard den Tredies

Liv og Død.

Første Akt.

Første Scene.

London. En Gade.

Gloster (alene.)

Nu er vor Utilfredsheds Vinter bleven
en herlig Sommer ved den Yorkske Soel;
og Skyerne, som om vort Huus sig leired,
i Havets dybe Skjod begravne ere.
Nu Seirens Laurbær vore Pander smykke;
forhugne Skjold til Mindetegn nu hænger;
den vilde Krigslarm nu er Glædesjubel,
Stormmarschen verlet er med munter Dands.
Den barske Krig har glattet sine Rynker,
og Den som før tykmanned Hingst besteg,
for Skræk i frygtsom Fjende at indjage,
behændig snør sig i sin Dames Kammer,
ved Lyden af letfærdig kjælnes Lut.
Men jeg — som ei er skabt til Skjemt og Spøg.
som ei kan beile til mig selv i Speilet,
som, hæslig myntet, mangler Elskovs Unde

til strunk at kneise for en flygtig Nymphe:
 Men jeg — som Mandens Maal ikkun forkortet fik,
 hvis Ansigtstræk den hyklende Natur
 bedragerisk beskrev. Som ud i Verden
 for tidlig sparket blev af Moders Liv,
 halv færdig knap, saa lam og vanskabt
 at Hunde bjeffe naar jeg hos dem tøver:
 Jeg, som i denne usle stille Tid,
 ei kjender Tidsfordriv — det skulde være
 jeg med min Skygge kunde more mig i Soelskin
 og præke om min egen Hæslighed:
 Derfor — da jeg nu Elsker ei kan spille,
 og ved de skjønne Dage frede mig,
 har jeg besluttet jeg vil være Ridding
 og hade disse Dages tomme Glæder.
 Jeg en Begyndelse alt til min Plan har gjort
 med Barsler, Smædeskrifter, mørke Drømme,
 som skal min Broder Clarence og Kong Edward
 til Had og Fjendskab mod hinanden vække,
 og hvis Kong Edward holde vil sit Ord,
 saa vist som jeg er listig, falsk og troløs,
 skal Clarence end i Dag i Fængsel spærres,
 paa Grund af Spaadommen, som siger: G
 skal alle Edwards Arvinger snigmyrde. —
 Duf Tanke dybt i Sjælen, Clarence kommer.

(Clarence med Bagt og Brakenbury komme.)

God Dag, min Broder; Hvi en væbnet Magt
 om Eders Naade her?

Clarence.

Hans Majestæt,
 som vil min Sikkerhed, har dette Følge
 befalet at ledsage mig til Tower.

Gloster.

Paa hvilken Grund?

Clarence.

Fordi mit Navn er George.

Gloster.

Besynnderligt; den Feil er Eder's ei,
de som stod hos ved Daaben skulde straffes.
Maaskee Hans Majestæt i Sinde har,
at lade Eder døbe om i Tower;
men siig mig Clarence, siig, hvad er paa Værde?

Clarence.

Ja Richard, naar jeg veed det; thi jeg sværger
det end er skjult for mig; dog hører jeg,
han lytter efter Varsler, efter Drømme,
det Bogstav G skal ud af Alphabetet;
en Her fortalte ham at ved et G
hans Afkom skulde Arveretten miste;
og da mit Navn begynder med et G,
han frygter at ved mig det kunde skee.
Man har mig sagt, at flere slige Griller
bevæget Kongen har, at fængsle mig.

Gloster.

Saa gaaer det naar af Qvinder Mænd beherskes.
Gi Kongen sender Eder nu til Tower;
Mylady Grey, hans Hustru, Clarence er det,
som til slig Uderlighed ægger ham.
Var det ei hende og hiin Hædersmand,
Antony Woodville, hendes Broder,
som lod ham sende Hastings ind paa Tower,
hvorfra i Dag han netop er befriet.
Vi er ei sikre, nei, vi er ei sikre.

Clarence.

Bed Gud, jeg troer, at ingen Mand er sikker,
der ei med Dronningen beslægtet er,
og disse nattevandrende Herolde
som traske mellem Kongen og Fru Shore.

Har J ei hørt hvor ydmyg Hastings har,
for sin Udløsning, maattet søge hende?

Gloster.

For hendes Guddom gjorde Hastings Knæfald,
derved Lord Kammerherren Frihed fik;
men her: jeg troer det bedste vi kan gjøre,
om vi vil holde os i Kongens Gunst,
er, at vi tjene under hendes Fane;
Hun samt den runke og skinsyge Enke,
fra den Tid Edward hæved dem saa høit,
formaaende er blevne her i Riget.

Brakenbury.

Jeg beder Ederes Raader mig tilgive,
Hans Majestæt har strengt befaleet mig,
at Ingen hemmelig, hvem det end er,
maa have Sammenkomster med hans Broder.

Gloster.

Ja saa, velviseste Herr Brakenbury;
J kan jo høre Alt hvad nu vi tale.
Gi præke Oprør vi. Vi sige: Kongen
er viis og dydig, og hans ædle Dronning
ret pæfelig i Alder, smuk, ei skinsyg; —
vi sige at Fru Shore har smukke Been,
hun har en Læbe som et Kirsebær,
et fyrigt Die og en liflig Tunge;
vor Dronnings Slægt er gjort til Herrefolk.
Nu Sir; hvad siger J? kan J det nægte?

Brakenbury.

Det mig ei angaaer, jeg mit Kald kun pleier.

Gloster.

Hvad, pleie hendes Kald? Her mig Godkarl,
den som vil pleie den, kun Een undtagen,
maa gjøre det i London, ei om Dagen.

Brakenbury.

Og hvilken Een, Mylord?

Gloster.

Ei, hendes Mand, vil Du mig fange, Slynge?

Brakenbury.

Jeg beder, tilgiv, og desuden,
at holde Eder fra den ædle Hertug.

Clarence.

Din Embedspligt vi kjende, vi adlyde.

Gloster.

Vor Dronning hader os, vi derfor lyde.

Farvel min Broder, jeg vil gaac til Kongen;

og alt hvortil I kunde bruge mig,

selv det, at kalde Edwards Enke Søster,

udretter jeg for Eder at befrie;

men denne heel ubroderlige Udfærd

mig rører dybere end I kan tænke.

Clarence.

Jeg veed det, ingen af os det behager.

Gloster.

Din Fængselstid ei længe vare skal;

jeg frelser Dig, hvis ei, jeg bukker under.

Hav Taalmod kun.

Clarence.

Dertil mig Magten twinger.

(Clarence, Brakenbury og Bagten gaae.)

Gloster.

Betræd den Sti hvorfra Du ei skal vende!

Saa høit jeg elsker Dig, Enfoldige,

at jeg Din Sjæl vil snart til Himlen sende,

om Himlen af min Haand vil tage Skjænk.

Hvo kommer der? den nysudslupne Hastings.

(Hastings kommer.)

Hastings.

Jeg ønsker Eder Hil, min ædle Lord!

Gloster.

Det samme ønsker jeg Lord Kammerherren!
Velkommen i den frie, den aabne Luft.
Hvorledes har I doi't Fangensket?

Hastings.

Med Taalmod, ædle Lord, som Fange bør;
men jeg den Dag skal leve, dem at takke,
som vare Aarsag i mit Fangenskab.

Gloster.

Ja sikkert, sikkert, det skal Clarence ogsaa;
thi alle Eders Tjender ere hans,
for Begge de det samme har udrettet.

Hastings.

O, Jammer, naar i Buret Ornen fængsles,
mens Høg og Glent i Frihed gjøre Bytte.

Gloster.

Hvad Nytt i Byen?

Hastings.

I Byen ei saa slemt, som hist paa Slottet;
tungsindig, svag og sygelig er Kongen,
hans Læger frygte meget for hans Liv.

Gloster.

Nu ved Sankt Paul, det Nytt er høist uheldigt;
men han har længe holdt en slet Diæt,
udtæret er hans høieste Person,
o, det er sorgeligt at minde sig.
Maa Kongen holde Sengen?

Hastings.

Ja desværre.

Gloster.

Gaa I foran og jeg vil følge Eder.

(Hastings gaaer.)

Han kan ei leve; men han maa ei døe
 for George med Extrapost er sendt til Himlen.
 Jeg gaaer, hans Had til Clarence jeg opægger,
 med stærke Grunde ligger det forstaalet;
 og om mit dybe Forsæt ei slaaer Feil
 har Clarence ei endnu en Dag at leve,
 og da vil Gud mod Edward naadig tage,
 og Verden lade mig, for der at færdes.
 Da vil jeg ægte Warwicks yngste Datter:
 Ih? jeg jo dræbte hendes Mand og Fader!
 den bedste Wei at gjøre Bederlag
 er, at jeg bliver hendes Mand og Fader!
 Saa være det! men ei af Kjærlighed,
 nei, af en anden skjult og vigtig Grund,
 som kun ved hendes Egteskab kan opnaaes.
 Men jeg før Hestene til Torvs jo løber.
 End aander Clarence, Edward end regjerer,
 først bort med dem, saa jeg mit Held formerer.

(gaaer.)

Anden Scene.

London. En anden Gade.

Kong Henrik den Sjettes Liig bæres i en aaben Kiste,
 ledsaget af Aldelsmænd med Hellebarder, for at vogte
 det, Lady Anna som Sorgende.

Anna.

Nu sætter Eders ærefulde Byrde,
 — om Vre i en Liigdragt skjules kan —
 imens ved denne Liigpomp jeg begræder
 den herlige Lancasters bratte Fald.
 Jernkolde Billed af en hellig Konge!

Du blege Afke af Lancasters Huns!
 Blodløse Levning af det høie Blod!
 Tilgiv mig, at jeg her Din Nand anraaber,
 at høre stakkels Annas Jammerfreg:
 hun Edwards Enke er, Din dræbte Søn,
 han, som blev dræbt ved samme Haand som Du.
 Jeg i de Bunder, som Din Sjæl udlode,
 mit Dies hjælpeløse Balsom gyder.
 Forbandet være han som myrded Dig!
 Forbandet Hjertet, dertil havde Hjerte!
 Forbandet Blodet, som lod Blodet strømme!
 Gid Skjebnen mere grum den Usling ramme,
 — som ved Din Død os gjorde saa elendig, —
 end jeg Hugorm og Dgle ønske kan,
 samt Tuder eller andet giftigt Kryb!
 Skal nogensinde Barn Dig kalde Fader,
 Misfoster worde det, for tidlig født,
 og lad dets unaturlig grimme Skabning
 den omme Moders Haab med Rædsel slaae!
 Til hans Ildgjerninger det Arving blive!
 Og faaer han Egtefælle, gid hun worde
 end mere ulukfsalig ved hans Død,
 end jeg er ved min Edwards og ved Din!
 Nu fra Sankt Paul med Eders skyldfrie Byrde
 til Cherscy drage vi, at jorde den.
 Naar Bægten trætter Eder, hviler kun
 imens jeg græder ved Kong Henriks Liig.

(Bærerne tage Liget op, og ville gaae videre.)

Gloster (kommer.)

Gloster.

Staaer! I som bære Liget, sæt det ned.

Anna.

Hvad skummel Troldmand maner denne Dævel,
 der standser kristelig andægtig Daad?

Gloster.

Sæt Liget Niddinger. Ved Sankte Paul
jeg gør et Liig af den, som lystrer ei.

Første Adelsmand.

Tilside træd, Mylord, for Kisten her.

Gloster.

Fordømte Hund, træd Du hvor jeg befaler.
Tag bort Din Hellebarde fra mit Bryst,
hvis ei, jeg slaaer Dig ned for mine Fodder,
og træder ned Dig, Tigger, for Din Frækhed.

(Bærerne sætte Liigkisten.)

Anna.

Hvi skjælve J? Er J med Angest slagne?
Ak, Dodelige! jeg ei dadler Eder;
thi jordisk Die kan ei Satan taale.
Forvind, Du grumme Helvedes Udsending!
den legemlige Deel kun Du behersker,
hans Sjæl bli'er aldrig Din, derfor forvind!

Gloster.

Barmhjertig, skjonne Helgen, ei saa grusom.

Anna.

For Guds Skyld, Djævel, bort! Forstyr os ei;
thi Du den skjonne Jord har gjort til Helved,
og fyldt den med Forbandelser og Beraab.
Er det Dig Fryd at skue Din Ugjerning,
see Proven her paa Dine Slagterier.
O see, o see, den døde Henriks Bunder
flæbrige Munde aabne, bløde atter.
Bliv rød, Du hæslige, vanstakke Krøbling;
ved Din Nærværelse uddunster Blodet
af kolde tomme Aare, der er blodløs.
Din Udaad, rædselsfuld og unaturlig,
rembringer denne Strøm, høist unaturlig.

O Gud, som Blodet skabte, hevn hans Død!
 O Jord, som Blodet drikker, hevn hans Død!
 Kam, Himmel, Mord'ren med Din Lynildstraale!
 Gab Jord! Din vide Strube sluger ham,
 som Du den gode Konges Blod nedsvælger,
 der ved hans helvedsendte Arm blev udgydt.

Gloster.

J kjender ei Barmhertighedens Bud,
 som Ondt med Godt betaler, og som lønner
 Forbandelserne med Belsignelser.

Anna.

Ei Guds, ei Menneskenes Bud Du kjender;
 selv grummeft Udyr føler stundom Medynk.

Gloster.

Jeg ei; jeg altsaa er ei noget Udyr.

Anna.

O, underfuldt! En Djævel taler Sandhed!

Gloster.

Meer underfuldt naar Engle er saa brede.
 Tillad, Du Qvindens meest fuldkomne Billed,
 tilsted at jeg, for min formeente Udaad,
 retfærdiggjøres, for Du dommer mig.

Anna.

Tillad, Du Mandens pestanstukne Billed,
 tilsted at jeg, for Din bekjendte Udaad,
 Du hoist Forbandede, forbander Dig.

Gloster.

Du skjønnere end Tunge nævne kan,
 lad min Undskyldning til Dit Hjerte trænge.

Anna.

Du fulere end Hjerte tænke kan,
 undskyldt Du er kun ved Dig selv at hænge.

Gloster.

En sliq Fortvivlelse mig kunde friste
til selv mig at fordømme.

Anna.

Og Du er
naar Du fortvivler selv kun undskyldt hos mig;
naar mod Dig selv Du værdig Havn udfører,
Du som uværdig, grusom slagted Andre.

Gloster.

Sæt, jeg ei dræbte dem.

• Anna.

Saa leved de;
men Du har myrdet dem, Du Djævlens Slave.

Gloster.

Din Husbond slog jeg ei.

Anna.

Er han ei død?

Gloster.

Jo han er død; men dræbt ved Edwards Haand.

Anna.

Der loist Du grovelig; Margrethe saae
Dit Mordervaaben ryge i hans Blod,
hvorfra Du vendte det mod hendes Hjerte;
men Dine Brødre værged Stødet af.

Gloster.

Jeg ægget blev ved hendes Klaffer-Tunge,
som Skylden lagde paa min skyldfrie Skulder.

Anna.

Bed blodbegjerligt Sind Du blev opægget,
Du som om Mord og Slagteri kun drømte.
Har Du ei Kongen dræbt?

Gloster.

Jeg tilstaaer: Jo.

Anna.

Du tilstaaer, Pindsviin! Da Gud tilstaae mig,
at Du fordømt maa vorde for den Jdræt!
O, han var from, sagtnodig, mild og dydig.

Gloster.

Beqvem for Himlens Konge som nu har ham.

Anna.

Han er i Himlen, hvor Du aldrig kommer.

Gloster.

Derfor han takke mig, som hjalp ham did;
han passer bedre der end her paa Jorden.

Anna.

Du passer intet andet Sted end Helved.

Gloster.

Jo, nok et Sted om jeg det nærne maa.

Anna.

Vel i et Fængsel.

Gloster.

I Din Sovestue.

Anna.

Gid Uro i Din Sovestue bygge!

Gloster.

Det vil den, Truc, til i Din jeg hviler.

Anna.

Det haaber jeg.

Gloster.

Jeg veed det vift; men gode Lady Anna,
— vi vil forlade Biddets hvassse Tratte,
og dale noget mere i det Lave —
Er Stifteren af disse bratte Dødsfald:

som bortrev hine to Plantagenetter,
ei fuldt saa skyldig vel som Gjerningsmanden?

Anna.

Du baade Dphav var og fule Birkning.

Gloster.

Din Skjønhed Dphav var til denne Birkning;
Din Skjønhed, som i Søvn drev mig til
at myrde, var det end den hele Verden,
for kun en Time ved Din Barm at hvile.

Anna.

Hvis det var sandt, Manddraber, disse Negle
af mine Kinder rev hvert Skjønheds Træk.

Gloster.

Men jeg tillod ei dette Skjønheds Skibbrud;
hvis jeg stod nær, ei skulde Du den skjende.
Som hele Verden jo ved Solen qvæges,
saa jeg ved den, den er min Dag, mit Liv.

Anna.

Sort Nat Din Dag beskrygge, Død Dit Liv!

Gloster.

Forband dog ei Dig selv; thi Du er begge.

Anna.

O, gid jeg var, for mig paa Dig at hevne.

Gloster.

Det var en Udfærd grum og unaturlig,
at hevne sig paa ham, der elsker Dig.

Anna.

Det var en Udfærd billig og naturlig,
at hevne sig paa ham, som dræbte Edward.

Gloster.

Han som berøved Dig Din Husbond, Frue,
har gjort det for en Bedre Dig at skaffe.

Anna.

En Bedre aander ei paa denne Jord.

Gloster.

Dog lever den, som bedre elsker Dig.

Anna.

Nævn ham.

Gloster.

Plantagenet.

Anna.

Det var jo ham.

Gloster.

Det samme Navn; men af en bedre Race.

Anna.

Hvor er han?

Gloster.

Her. (Hun spyttter.) Hvi spyttter Du ad mig?

Anna.

Gid det var dræbende Vergift for Din Skyld!

Gloster.

Nei, fra saa sødt et Sted kom aldrig Gift.

Anna.

Paa værre Lidske Gift har aldrig hængt.

Bort fra mit Syn, Du smitter mine Dine.

Gloster.

Alt Dine, skønne Truc, har mig smittet.

Anna.

Gid de var Basilisker, som Dig dræbte!

Gloster.

Ja gid de var, da jeg paa eensgang døde, —
nu dræbe de med lange, sene Drag.

Fra mine de har presset salte Taare,
og med barnagtig Graad udskjemmet dem.

Mit Die aldrig Medynks-Taarer kjendte,
 ei da min Fader York og Edward græd
 ved Bud om Rutlands ynkkelige Beraab,
 da mørke Cliffford Sværdet i ham jog;
 ei da Din tappre Fader, lig et Barn,
 med Sorg fortalte mig min Faders Død
 og tyve Gange standsed for at sukke,
 saa Alle nær ham havde vaade Kinder,
 lig Skovens Træer ved en Vaardags Gling.
 I denne Sorgens Tid mit Die mandigt
 foragtede at vise usle Taarer.

Men hvad ei Sorgen da frembringe kunde,
 det har Din Skjønhed: jeg er blind af Graad;
 jeg aldrig tryglet har; ei Ven, ei Fjende,
 min Tunge søde Ord har aldrig lært;
 men nu Din Skjønhed vinker mig som Løn,
 mit stolte Hjerter trygler, Tungen taler.

(Hun seer paa ham med Foragt.)

Lær ei Din Læbe Spot; thi den er skabt
 for Elskovs Kyss og ei for sliig Foragt.
 Hvis ei hevnghjerrigt Hjerter kan tilgive,
 see! her jeg laaner Dig mit skarpe Sværd,
 som Du i mit trofaste Bryst kan skjule,
 og gjøre Sjælen fri, som tilbød Dig.

Til Dødens Hug jeg nøgent det frembyder,
 og beder ydmygt paa mit Kne om Døden.

(han blottes sit Bryst, hun nærmer sig ham med Sværdet.)

Hvi tover Du? jeg dræbte jo Kong Henrik;
 men det Din Skjønhed var, som lokked mig.
 Nu skynd Dig, det var mig som Edward slog.

(Hun nærmer sig igjen med Sværdet.)

Men Himlen i Dit Mashed mig forsorte.

(Hun lader Sværdet falde.)

Hæv Sværdet atter, eller mig Du hæv.

Anna.

Ha reis Dig Hykler, skjøndt Din Død jeg ønsker,
Din Bøddel kan og vil jeg ikke være.

Gloster.

Byd mig selv dræbe mig, og det skal skee.

Anna.

Det har jeg gjort.

Gloster.

Men det i Brede var.

Siig det igjen, og strax skal Haanden, som
af Kjerlighed til Dig Din Elsker dræbte,
af Kjerlighed en bedre Elsker myrde;
for Begges Død Du da vil bære Ansvar.

Anna.

Gid jeg Dit Hjerte kjendte.

Gloster.

Paa min Tunge

det malet staaer.

Anna.

Jeg frygter Begge falske.

Gloster.

Ei mere tro var Nogen.

Anna.

Skjul Dit Sværd.

Gloster.

Siig, Freden sluttet er.

Anna.

Spørg mig i Tiden.

Gloster.

Tør jeg i Haabet leve.

Anna.

Hvert Menneske,

jeg haaber, lever saa.

Gloster.
 Bær denne Ring,
 Anna.

Den Tagende ei giver.

(Sætter Ringen paa sin Finger.)

Gloster.

Som denne Ring Din Finger nu omfatter,
 saa slutter ind Dit Bryst mit arme Hjerte,
 dem begge bær; thi begge ere Dine.

Og om Din stakkels, Din hengivne Elsker
 en Gunst tør haabe af Din milde Haand,
 bekræfter Du hans Lykke for bestandig.

Anna.

Hvad er det?

Gloster.

At denne Sorgens Pligt I overlader
 til ham, der har til Sorgen mere Grund,
 og strax til Grosh-Plads begiver Eder,
 hvor da — naar jeg høitidelig har jordnet,
 i Chertsefkloster, denne ædle Konge,
 og med min Angers Taare vædet Graven —
 jeg vil Jer see i al Verbødighed.

Uf flere Grunde, jeg mig forbeholder,
 jeg beder Eder: Vilis mig denne Gunst.

Anna.

Uf ganske Hjerte. Sært det fryder mig
 at see, at I er bleven saa bødserdig.
 Berfley og Tressel, kom og følger mig.

Gloster.

Siig mig Farvel.

Anna.

Fortjener I saa meget?

Dog, da J har mig lært at smigre Jer,
saa antag jeg har gjort det allerede.

(Lady Anna, Berkley og Tresfel gaae.)

Gloster.

Tag Liget op.

En Adelsmand.

Til Chertsey, ædle Lord?

Gloster.

Nei til White-Friars, der jeg møder Eder.

(De gaae med Liget.)

Var før til Qvinde i sligt Lune beilet?

Var Qvinde før i saadant Lune vunden?

Men jeg vil have hende — dog kun kort.

Hvad? jeg som dræbte hendes Mand og Fader, —

at gribe hende end med Had i Hjertet,

Forbandelser i Munden, i Diet Taarer,

og Hadets blodbestankte Bidne nær;

med Gud, Samvittighed og Alt imod mig,

og ingen Benner til min Bøn at fremme

undtagen Satan og mit Hyflerblik,

og dog at seire — Verden imod Intet.

Ha!

Har hiin alt glemt den brave unge Edward,

som jeg for neppe trende Maaneder

i Tewksbury, i Brede's Hu, har dræbt?

En meer elskværdig, mere deilig Mand,

— skabt i Naturens hyppig ødsle Lune,

ung, tapper, klog og vistnok kongelig —

den vide Verden ei igjen opviser.

Og dog til mig hun lader Diet dale,

som hested denne Unglings gyldne Baar,

og hende selv paa Enkeleiet bragte?

Til mig, som heel ei gjelder halvt mod Edward?

Til mig, som halter og er slig en Krobbling?

Mit Hertugdom jeg vedder mod en Bending,
 at jeg af min Person har taget Feil.
 Skjønt jeg ei seer det selv, hun finder mig,
 paa Ure, en særdeles vakker Mand.
 Jeg for et Speil mig sætter i Bekostning,
 og en Snæes Skræddere anskaffer mig,
 som kan udfinde Moder til min Pryd;
 da hos mig selv i Gunst jeg mig har sneget
 vil jeg spendere lidt for der at blive.
 Forst Knechten der jeg vil i Graven skaffe,
 og derpaa hjem og flynke for min Elskte.
 Skin, gyldne Soel, til jeg faaer kjøbt et Speil,
 at jeg kan see min Skygge ei har Feil.
 (gaaer.)

Tredie Scene.

London. Et Værelse i Paladset. —

Dronning Elisabeth. Lord Rivers og Lord Grey.

Rivers.

Taalmodig, Frue, snart hans Majestæt,
 sin vante Helbred faaer igjen tilbage.

Grey.

Bed Eders Sorg I gjør hans Tilstand værre.
 For Guds Skyld, Moder, søg at være rolig,
 gød Mod i ham ved Munterhed og Skjemt.

Dronning Elisabeth.

Hvis han var død, hvad blev der da af mig?

Grey.

Ei andet Ondt end saadan Husbonds Tab.

Dronning Elisabeth.

En saadan Husbonds Tab alt Ondt indslutter.

Grey.

En vakker Son har Himlen skjænket Eder
til Trøst og Støttestav, naar han er borte.

Dronning Elisabeth.

Alf, han er ung og er, som mindreaarig,
sat under Hertug Glosters Varetægt,
som ikke elsker mig, ei heller Eder.

Rivers.

Er det bestemt, han skal Protector være?

Dronning Elisabeth.

Det er bestemt, men end ei underskrevet;
dog vil det blive saa hvis Kongen døer.

(Buckingham og Stanley komme.)

Grey.

Der er Lord Stanley og Lord Buckingham.

Buckingham.

Hil og god Dag. jeg ønsker Eders Naade!

Stanley.

Gud glæde Eders Majestæt som hidtil!

Dronning Elisabeth.

Grevinde Richmond, gode Lord af Stanley,
til Eders Bøn vil neppe sige: Amen.

Uagtet, Stanley, hun er Eders Hustru,
og ikke elsker mig, saa vær forsikkert,
jeg hader Eder ei for hendes Hovmod.

Stanley.

Jeg beder Eders Naade ei at troe
Bagtalelsens misundelige Tunge;
og hvis hun er beskyldt paa retlig Grund,
da tilgiv hendes Svaghed, den udspringer
af Sygdom kun, ei af rodfæstet Ondskab.

Dronning Elisabeth.

Har Mylord Stanley Kongen seet i Dag?

Stanley.

Just nu har Hertug Buckingham og jeg
den Ære havt, at see Hans Majestæt.

Dronning Elisabeth.

Hvad Næmelighed er der om hans Bedring?

Stanley.

Godt Haab, min True, Kongen munter er.

Dronning Elisabeth.

Gud unde ham sin Helbred! Raadsflog I?

Buckingham.

Ja min Tyrstinde. Mellem Hertug Gloster
og Ederes Brødre ønsker han Forening,
samt mellem dem og Mylord Kammerherren;
for hans Person de varsled' er at møde.

Dronning Elisabeth.

Gid Alt var vel! men det vil aldrig skee;
jeg frygter, snart vort Held har naaet sit Maal.

(Gloster, Hastings og Dorset komme.)

Gloster.

De gjør mig Uret, jeg ei taaler det.
Hvo ere de som klage her for Kongen,
at jeg er barsk, at jeg dem elsker ei?
Nei, ved Sankt Paul, kun lidt de Kongen elske,
som kun med Riv og Splid hans Dren fylde.
Fordi jeg ei kan smigre, tale sødt,
ei smile lumsk, ei hyfle, ei bedrage,
og krumme mig med franske Albenoder,
jeg skal en uforsønlig Tjende være.
Kan den ei leve som paa Ondt ei tænker,
for strax hans simple Sandhed skal misbruges
af trædske, silkeklædte Hykler-Marre?

Grey.

Til hvem, min ærefulde Lord, er Taleren?

Gloster.

Til Dig som har ei Ærlighed, ei Ære.
 Naar har jeg krænket Dig? Naar gjort Dig Uret?
 Og Dig? — Og Dig? — Og Noget af Fiert Slægt?
 Gid Uheld ramme Jer! Hans Majestæt
 — hvem Gud beskytte bedre end I ønske! —
 I intet Mandedrag i No kan unde,
 saa quæle I ham med jer lumpne Klage.

Dronning Elisabeth.

Min Broder Gloster, her I farer vild:
 thi han af egen kongelig Beslutning,
 — men ei fremskyndt ved Klage eller Bøn,
 maaskee med Hensyn paa Fiert indre Had,
 som viser sig i Eders Daad og Handling,
 mod mine Børn og Brødre samt mig selv —
 har kaldet Eder, for at vide Grunden
 til Eders onde Villie og den hæve.

Gloster.

Jeg veed det ei; — Saa slet er Verden bleven,
 at Høg gjør Rov mens Dyr tør sig ei hæve.
 Nu hver en Laps er bleven Adelsherre.
 er mangen Adelsmand omskabt til Laps.

Dronning Elisabeth.

Kom, kom, vi veed Jer Mening, Broder Gloster;
 min, mine Benneres Stigen I misunder.
 Gud give at vi ei maae til Jer trænge.

Gloster.

Dog giver Gud at vi til Eder trænge;
 Ved Eders Rænker er vor Broder fængslet,
 jeg i Unaade, og den hele Adels
 holdt i Foragt, mens Værdighed og Ære
 bortgives daglig for at adle dem,
 der, for et Døgn, var neppe værd en Hvid.

Dronning Elisabeth.

Bed ham som hæved mig til byrdsom Hvide
op fra den stille Lod, jeg forðum nød: -
jeg aldrig har Hans Majestæt opirret
mod Hertug Clarence, men har stedse været
en ivrig varm Forbeder i hans Sag.
I Uret gjør ved falskelig at drage
mig ind i denne æreløse Handel.

Gloster.

Kan I da nægte, at I Marsag var
til Mylord Hastings' sidste Fangenskab?

Rivers.

Hun kan, Mylord, fordi —

Gloster.

Hun kan, Lord Rivers, ja hvem veed ei det?
hun mere kan, Sir, end at nægte dette;
hun Eder til Forsremmelse kan hjælpe,
og derpaa nægte hun gav hjælpsom Haand,
som om Fortjenesterne kun blev lønnet.
Hvad kan hun ei? Bed Lov og Tro, hun kan —

Rivers.

Bed Lov og Tro, hvad kan hun?

Gloster.

Bed Lov og Tro trolove sig med Kongen,
en Ungkarl og saagar en vakker Svend.
Saa lykkelig var ei Jer Bedstemoder.

Dronning Elisabeth.

For længe, Mylord Gloster, har jeg taalt
Jer bittre Haan og raae Bebreidelser.
Bed Gud, Hans Majestæt skal underrettes
om disse grove Udfald, jeg maa taale.
Jeg for vil tjene for mit Brød paa Landet,
end paa sli Maade være Englands Dronning.

Saaledes skjældes, spottes og bestormes;
kun ringe Glæde jeg som Dronning nyder.

(Dronning Margarethe kommer frem i Baggrunden.)

Dronning Margarethe.

Og mindre den med Guds Hjælp vorde skal.
Din Ære og Dit Sæde mig tilhøre.

Gloster.

J truer at anklage mig for Kongen?
Fortæl og spar ei; see, hvad jeg har sagt
jeg tør i Kongens Nærhed høit gjentage;
jeg tør, om jeg til Tower end skal vandre.
Glemmt er min Møie, det er Tid jeg taler.

Dronning Margarethe (assides.)

Bort Djævel, jeg erindrer det for vel;
Min Husbond Henrik dræbte Du paa Tower,
min stakkels Edward faldt i Tewksbury.

Gloster.

Før J var Dronning og før han blev Konge,
jeg til hans store Planer var hans Bakhest.
en Lugemand imod hans stolte Fjender,
og en rundhaandet Lønner for hans Benner.
Før Edwards Blod at gjøre kongeligt,
jeg har i Kamp og Strid mit eget udgydt.

Dronning Margarethe (assides.)

Og meget bedre Blod end hans og Dit.

Gloster.

J hvilken Tid J og Jer Husbond Grey
i Oprør var for Huset Lancaster;
og Rivers, saa var J — Faldt ei Jer Husbond
i Margarethes Træfning ved Sanct Albans?
Lad mig erindre Jer, før J det glemmer,
hvad J har været før og hvad J er,
fremdeles hvad jeg var og hvad jeg er.

Dronning Margarethe (affides.)
En Bøddelfnegt, og saa er Du endnu.

Gloster.

Sin Fader Warwick opgav stakkels Clarence,
Alf, og forsvor sig selv — som Gud tilgive! —

Dronning Margarethe (affides.)
Som Gud vil herne.

Gloster.

J Kamp, for Edward Kronen at forskaffe,
og nu til Len den Arme fængslet er.
D gid mit Hjerte var af Flint som Edwards,
og Edwards mildt medlidende som mit;
jeg er for tøstet blod for denne Verden.

Dronning Margarethe (affides.)
Skjul Dig i Helved, ei i denne Verden,
Du Dævleudy, der Dit Rige er.

Rivers.

J disse Sorgens Dage, Mylord Gloster,
hvorfra J troer vort Fjendskab at bevise,
dengang adlode vi vor rette Drot;
vi Eder lode nu, hvis J var Konge.

Gloster.

Hvis jeg det var? Nei heller Bispekræmmer;
langt fra mit Hjerte være Tanken blot.

Dronning Elisabeth.

Saa liden Fryd, Mylord, som J formoder
J skulde nyde, var J Landets Konge,
saa ringe er min Glæde, som dets Dronning.

Dronning Margarethe.

Kun liden Fryd den rette Dronning nyder;
thi det er jeg og glædesløs tilviise.

Jeg kan ei længer holde mig taalmodig.

(triner frem.)

J trættekjære Røvere, som skjændes
 om Byttets Deling, J fra mig har ranet;
 Hvem af Jer kan vel see mig uden Skjælven?
 Jfald som Dronning ei J for mig bukker
 som Undersaat sig sømmel, ryster dog
 Rebeller lig for den, som J har affat.
 Du kjære Djævel, vend Dig ei fra mig!

Gloster.

Du runfne, grimme Her, hvad vil Du her?

Dronning Margarethe.

Kun ringe for Dit Dre Dine Synder;
 det vil jeg gjøre, for jeg slipper Dig.

Gloster.

Var Du ei under Dødsstraf landsforviist?

Dronning Margarethe.

Men Landsforviisning er mig større Plage
 end Døden selv, naar jeg kan blive her.
 En Husbond og en Søn Du skylder mig, —
 og Du et Rige, — og J Alle Hyldest;
 kun min Bekymring er med Rette Eders,
 og al den Fryd J nyde, den er min.

Gloster.

Forbandelsen min Fader lagde paa Dig,
 da med Papir Du Heltens Bænde kroned,
 og med Din Spot af Diet Strømme lokked,
 og for at tørre dem han Klædet gav,
 som dyppet var i unge Rutlands Blod: —
 Forbandelsen, som han i Sjælens Bænde
 udstødte mod Dig, hviler paa Dit Hoved,
 og Gud, ei vi, Din Blodskyld straffer nu.

Dronning Elisabeth.

Gud billig er, Uskyldigheden feirer.

Hastings.

Det var en grusom Daad at myrde Barnet,
den ubarmhjertigste, som end er hørt.

Rivers.

Tyranner selv ved Rygtet derom græd.

Dorset.

Og Ingen undlod Hevn derfor at varsle.

Buckingham.

Northumberland ved Synet fældte Taarer.

Dronning Margarethe.

Hvordan? Før knurrede J og stode rede
at rive Struben over paa hverandre,
og nu J vende alt Fert Had mod mig?
Er Yorks Forbandelse hos Gud saa mægtig,
at Henriks Død, min elskte Edwards Død,
vort Riges Tab, min tunge Landsforviisning,
at dette Alt mod Rutlands Fald er Intet?
Kan saa Forbandelser, igjennem Skyer,
til Himlen finde Vej, da aabner Eder
J langsom dorstke Skyer, og modtag mine! —
Bed Graadsen, ei ved Krig, Jer Konge døe,
som vor ved Mord, for ham at gjøre Konge!
Din Edward, som nu Prinds af Wales er,
for min Søn Edward, som var Prinds af Wales,
gid i sin Baar ved lige Bold han synke!
Du selv, en Dronning paa mit Dronningsæde,
Din Ære overleve, lig jeg selv!
Gid længe Du maa Dine Børn begræde,
og see en Anden, som jeg nu Dig seer,
udsmykket med Din Ket som Du med min!
Døe hver Din Glædes Time for Du døer,
og efter mange mørke Sorgens Dage,
dø, hverken Moder, Hustru eller Dronning! —
Lord Rivers og Lord Dorset, J stod nær;

saa gjorde Du, Lord Hastings, da min Son
med blodig Dolk blev dræbt: Jeg beder Gud,
at ingen af Jer naaer naturlig Alder,
men i Utide brat af Dage kommer.

Gloster.

Hold op, Du hadesfulde, visne Trolldqvind!

Dronning Margarethe.

Og glemme Dig? Bliv Hund, og hør mig ud:
Hvis Himlen end har Plager i Behold
som overgaae, hvad jeg kan ønske Dig,
den glemme dem indtil Dit Maal er fuldt,
og derpaa hvirvle dem, lig Stormorkanen,
paa Dig, Du Verdens Roligheds Forstyrrer!
Din Sjæl Samvittighedens Orme gnave!
For Falskhed Dine Benner Du mistænke;
men vælg en lumske Forræder til Din Ven!
Ei Sovn Dit Morder-Die lukke til,
med mindre en og anden grusom Drom
Dig skrækker ved et Helved fuldt af Dævle;
Du lede Skiftning, fæle Rodesviin!
Du som blev stemplet i Din Fodselsstund,
Naturens Slave og en Son af Helved!
Du Skjændselsmærke af Din Moders Liv!
Du ækle Alfkom af Din Faders Lænder!
Du Wrens Pjalt! Du —

Gloster.

Margrethe.

Dronning Margarethe.
Richard.

Gloster.

Hvad?

Dronning Margarethe.
Jeg kaldte ei.

Gloster.

Da beder jeg Dig: Tilgiv; thi jeg troede
Du havde kaldt mig disse bittre Navne.

Dronning Margarethe.

Saa gjorde jeg; men ventede ei paa Svar.
Lad mig Forbandelsen tilendebringe.

Gloster.

Det har jeg gjort, den endte med: Margrethe.

Dronning Elisabeth.

Saaledes har Du mod Dig selv udaandet
Forbandelsernes Strøm.

Dronning Margarethe.

Du stakkels Dronning,
forsængelig bemalet med min Lykke!
Du strøer med Sukker buldne Edderkop,
som i sin dødelige Bæv Dig vikler.
Du Daare! Kniven mod Dig selv Du hvæsser.
Den Dag vil komme Du til Hjælp mig ønsker,
den giftigsvulne Tude at forbande.

Hastings.

Saa hold dog op, Du uheldssvangre Spaaqvind!
at ei til Din Fortred vor Taalmod sløves.

Dronning Margarethe.

Skam over Eder, I har slovet min.

Rivers.

Det tjente Eder vel, Jer Pligt at lære.

Dronning Margarethe.

Ja det er Eders Pligt at tjene mig.
Lær — mig at være Dronning, I at lyde;
o, tjen mig vel, og lærer selv Jer Pligt.

Dorset.

Siig hende ei imod, hun er affindig.

Dronning Margarethe.

Tys Hr. Marquis, J fræk og næsviis er.
 Jer nylig slagne Titel knap er gangbar.
 Kan Eders unge Adelskab vel domme
 hvad for et Tab det er at miste den?
 De, som staae høit maae udstaae mangen Storm,
 og naar de falde vorde let de knuste.

Gloster.

Godt Raad, Mylord Marquis, læg det paa Hjerte.

Dorset.

Det angaaer Jer, Mylord, saavel som mig.

- Gloster.

Ja meget meer, men jeg er fød saa høit,
 i Ceder-Toppen er vor Røde bygget,
 med Binden spøger den og trodser Solen.

Dronning Margarethe.

Og hyller den i Skygge, derom vidner
 min Søn, o Gud! i Dødens Skygge nu.
 Hans klare Straaler har Dit dunkle Had
 i evigt Mørke nu for stedse hyllet.
 Nu paa vor Rødes Blads er Eders Røde.
 O Almagts Gud, som seer det, taal det ei!
 Som J ved Blod har vundet, saa J tabe!

Buckingham.

Forstum af Skam, om ei af Christenpligt.

Dronning Margarethe.

Tal ei om Skam og Christenpligt til mig;
 uchristeligt J have mig behandlet,
 og skammeligt J myrdet har mit Haab.
 Min Christenpligt er Spot, min Skam er-Livet,
 og i min Skam og Sorg mit Had end lever.

Buckingham.

Hold op; Hold op!

Dronning Margarethe.

Din Haand jeg kysser, brave Buckingham,
til Tegn at Venstabs Pagt jeg med Dig slutter.
Gid Du maa blomstre med Dit ædle Huus!
Dit Klædemon ei med vort Blod er plettet,
ei Du i min Forbandelse indsluttet.

Buckingham.

Ei Noget her. Forbandelser ei slippe
den Læbe, som i Lusten dem udaander.

Dronning Margarethe.

Dog troer jeg vist at de til Himlen naae,
og vække Hvernen, som mon hijsket slumre.
O Buckingham, vogt Dig for Hunden hist,
see, naar han logrer, bider han; og naar han bider,
hans Tænders Gist omkring sig hurtig æder.
Giv Dig ei med ham af, men vogt Dig for ham:
Synd, Dod og Helved strængt har mærket ham,
og deres troe Apostle ham ledsage.

Gloster.

Hvad siger hun, Mylord af Buckingham?

Buckingham.

Ei noget, som jeg ændser, Eder Naade.

Dronning Margarethe.

Hvad, haaner Du mig for mit gode Raad?
og smigrer ham, mod hvem jeg Dig advarer.
I Tidens Fylde skal Du minde mig,
naar han med Sorg Dit Hjerte sønderriver;
og sige: Margrethe spaaede sandt. —
Lev hver af Jer, til ved hans Had I synke,
ved Eders han, tilsidst ved Guds I Alle!

(gaaer.)

Hastings.

Mit Haar ved hendes Naseri sig reiste.

Rivers.

Saa mine og, jeg undres hun gif fri.

Gloster.

Jeg kan ei dadle hende; ved Guds Moder,
hun er sleet megen Uret, og den Deel,
som jeg har havt deri, jeg nu fortryder.

Dronning Elisabeth.

Jeg frænked hende ei, saavidt jeg veed.

Gloster.

Dog har J ene deraf høstet Fordeel,
jeg var for varm dengang jeg tjente Somme,
som nu for kolde er til det at mindes.
Hvad Clarence angaaer, han er velbetalt,
han sedes nu paa Sti for al sin Møie. —
Gud dem tilgive, som er Skyld deri!

Rivers.

Det er en from og christelig Beslutning,
for dem at bede, som har skadet os.

Gloster.

Det er Fornuftens Bud, saa gjør jeg stedse,
(affides) thi nu Forbandelserne traf mig selv.

(Catesby kommer.)

Catesby.

Hans Majestæt, min Frue, kalder Eder
og Eders Raade, samt Jer, ædle Lords.

Dronning Elisabeth.

Jeg kommer, Catesby; Mylords, vil J følge.

Rivers.

Vi vil ledsage Eders Majestæt.

(Alle gaae undtagen Gloster.)

Gloster.

Jeg Skaden gjør, og først begynder Striden;

det hemmelige Onde jeg udbreder, —
 det's Byrde lægger jeg paa Andres Skuldre.
 Dig Clarence, som jeg har i Mørket lagt.
 begræder jeg for mange feige Taaber,
 som Stanley, Hastings og som Buckingham,
 og siger dem, at det er Dronningen,
 der ægger Kongen op imod min Broder.
 Sligt troe de nu, og spore stedse mig
 til Hevn mod Rivers, Vaughan og mod Grey.
 Da sukker jeg og viser med et Skriftsprog,
 at Gud os byder Ondt med Godt at lønne.
 Saaledes Ondskab's Nøgenhed jeg skjuler
 med gamle Stumper, stjaalne ud af Biblen,
 og synes Helgen, mens jeg spiller Djævel.

(To Mordere komme.)

Men stille, tys! Her komme Morderne. —
 Nu, mine brave og bestemte Karle,
 Vil I ei snart paa Bærket lægge Haand?

Første Morder.

Vi ere rede, mangle ikkun Guldmagt,
 at vi kan blive indladt hvor han er.

Gloster.

Vel overlagt! jeg har den hos mig her.

(giver ham Guldmagten.)

Naar Alt er fuldendt, gaa til Crossbyplads;
 men værers flinke ved Udførelsen;
 holder Stand, lad ei tilords ham komme!
 Han er veltalende og kan maaskee
 bevæge Eder til Medlidenhed.

Første Morder.

Trygt ei, Mylord, vi vil ei med ham prate,
 ved Passiar udføres ingen Daad;
 vi bruge vil vor Haand og ei vor Tunge.

Gloster.

J græde Møllesteen, som Narre Taarer;
jeg lider Eder, Karle. Nu til Bærket,
vær rappe, gaaer!

Første Morder.

Saa vil vi, ædle Lord!

(gaae.)

Fjerde Scene.

London. Et Bærelse paa Tower.

Clarence og Brakenbury.

Brakenbury.

Hvorfor er Eders Naade saa sørgmodig?

Clarence.

O, jeg har tilbragt en elendig Nat,
saa fuld af Syner, skrækkelige Drømme.
Saa vist jeg er en tro, oprigtig Christen,
jeg for en Verden fuld af Glædes Dage,
ei gennemgik endnu en saadan Nat,
saa fuld af Skrækbilleder den var.

Brakenbury.

Jeg beder Jer, Mylord, fortæl mig Drømmen.

Clarence.

Mig syntes at jeg havde rømt fra Tower,
og til Burgundien indskibet mig,
i Selskab med min Broder Richard Gloster,
som fra Kahytten fristed mig at vandre
paa Nelingen, hvorfra vi saae mod England,
og mindet os de tusind svære Sorger,
i Striden mellem York og Lancaster,
som var os hændt. Imens vi gik
paa Nelingens usikre, svimle Fodsti,
mig syntes Gloster snubled og mig slog,
da jeg til Hjælp ham iled, overbord

i Oceanets evige dybe Bolge.

O Gud! Hvor qvalsuldt var det mig at drukne!

Hvor rædsomt Bandet larmied i mit Dre!

Hvor Døden viste grum sig for mit Die!

Mig syntes at jeg saae vel tusind Brag,

og tusind Mennesker af Fiske gnaved;

Guldklumper, Ankere og Perledynger,

Juveler, Stene af et sjældent Værd,

iblandt hinanden slængt paa Dybets Bund.

J Hullet af Dødmands Hjerneskal,

hvor Diet fordum bygged, var indkrøbet

— som til dets Haan — straalrige Edelstene,

der boled sledst med Havets Slimbund,

og med de døde Knokler dreve Gjek.

Brakenbury.

Hvor kunde J med No, i Dødens Time,

bestue hvad paa Dybet var forborgent?

Clarence.

Mig syntes at jeg kunde. Dite stred jeg

for at opgive Landen; stedse Floden

misundelig min Sjæl holdt fra at søge

ud i den frie, den vide tomme Luft;

men knuged den i mit bespændte Legem,

som næsten brast for den at spye i Havet.

Brakenbury.

Og i den Qual og Angst J vaagned ei?

Clarence.

Nei, efter Døden var min Drøm forlænget.

O, da begyndte Stormen i min Sjæl!

Med grumme Færgemand, som Barder male,

passeerte jeg den sorgelige Flod

til evig Nats forfærdelige Rige.

Der mit bekleunte Hjerte mødte først

min Svigersfader, den berømte Warwick.

Han raabte overlydt: „Hvad Straf for Meened
 har dette Monarki for falske Clarence?“
 Derpaa han svandt, da svæved mig forbi
 en Engleskygge, i hvis lyse Haar
 end flæbed Blod, han skreg med hævet Stemme:
 „Clarence er her — den Falske, den Meensborne,
 som dræbte mig ved Tewksbury paa Sletten;
 grib ham I Furier og plager ham!“
 Da kom en Legion af onde Aander;
 omringed mig og hylte i mit Øre
 saa rædselsfulde Skrig, at jeg ved Larmen
 opvaagned skjælvende, og for en Stund
 derefter troede mig endnu i Hjelved;
 saa rædsomt Indtryk gjorde denne Drom.

Brakenbury.

Ei Under, Herre, den forfærded Eder,
 jeg ræddes næsten ved at høre den.

Clarence.

O Brakenbury, jeg har gjort det Alt,
 — der nu staaer som Benviis imod min Sjæl, —
 for Edwards Skyld; og see, hvor han mig lønner.
 O Gud, ifald min Bøn Dig ei kan røre:
 Hvis Du mig for min Udaad vil hjemføge:
 lad Bredeedommen ene ramme mig,
 spar mine Børn, og spar min skyldfrie Hustru! —
 Jeg beder Dig, min Vogter, bliv hos mig,
 mit Hjerte er saa tungt, og jeg gad sove.

Brakenbury.

Jeg bliver Lord, Gud Rolighed Jer unde!

(Clarence sætter sig til Hvile paa en Stol.)

Sorg Aarets Tid ei ændser; Hvilens Stund
 gjør Nat af Morgen, Middag selv til Nat.
 O, Prindsers Herlighed er kun et Mundsveir:
 Udvortes Ære for indvortes Trældom,

og for i Luften byggede Kasteller,
 de føle kun en Verden fuld af Uro.
 Den som ei Titler har og intet Navn,
 han bør for Sligt ei føle noget Savn.

(To Mordere komme.)

Første Morder.

Hei! Hvem er der?

Brakenbury.

Hvad vil Du, Karl? Hvorledes kom Du her?

Første Morder.

Jeg vil tale med Clarence, og jeg kom her paa mine Been.

Brakenbury.

Hvorfor saa kort?

Første Morder.

Kort bedre er, Mylord, end kjedelig,
 lad ham vor Guldmagt see og snak ei mere.

(giver et Papir til Brakenbury; han læser det.)

Brakenbury.

I dette jeg befales at levere
 i Eders Haand den ædle Hertug Clarence.
 Jeg vil ei gruble paa hvad her er meent;
 thi jeg i Meningen vil være ikyldfri.
 Her Nøglen er, hist sover Hertug Clarence;
 jeg gaaer til Kongen, og bethder ham
 at Eder er mit Embed overdraget.

Første Morder.

Saa gjør I Ret, det er en Wiisdoms Handling.
 Farvel.

(Brakenbury gaaer.)

Anden Morder.

Skal vi dræbe ham sovende?

Første Morder.

Nei, han vil sige naar han vaagner, det var feigt gjort af os.

Anden Morder.

Naar han vaagner! Du Nar, han skal aldrig vaagne førend den store Dommедag.

Første Morder.

Saa vil han sige at vi dræbte ham sovende.

Anden Morder.

Det Ord Dommедag har vaft et Slags Samvittighedsnag hos mig.

Første Morder.

Hvad? Er Du bange?

Anden Morder.

Ikke for at myrde ham, da jeg har Guldsmagt dertil; men for at blive fordoemt, fordi jeg myrder ham, hvorfor ingen Guldsmagt kan forsvare mig.

Første Morder.

Jeg troede Du havde været bestemt.

Anden Morder.

Det er jeg, paa at lade ham leve.

Første Morder.

Jeg vil tilbage til Hertug Gloster for at fortælle ham det.

Anden Morder.

Nei, jeg beder Dig, tøv lidt; jeg haaber dette mit hellige Lune vil gaae over; det pleier ikke at anfægte mig længere end jeg kan tælle til tyve.

Første Morder.

Hvorledes føler Du Dig nu?

Anden Morder.

Paa min Tro, noget Bundfald af Samvittighed er endnu inden i mig.

Første Morder.

Hufter Du vor Belønning naar Handlingen er fuldført?

Anden Morder.

Kom, han skal døe; jeg havde forglemt Belønningen.

Første Morder.

Hvor er Din Samvittighed nu?

Anden Morder.

I Hertug Glosters Pengepung.

Første Morder.

Altsaa, naar man aabner Pungen for at betale os, flyver Samvittigheden ud.

Anden Morder.

Ligemeget, lad den flyve, der er Faa eller Ingen, som vil beværte den.

Første Morder.

Hvad om den kom til Dig igjen?

Anden Morder.

Jeg vil ikke besatte mig dermed, det er en farlig Ting, den gjør et Menneske til en Guejon; naar han stjæler, anklager den ham; naar han ligger hos sin Naboes Kone, forraader den ham. Det er en rødmende undseelig Aand, som gjør Oprør i Menneskets Barm og fylder den med Banfeligheder. Den var Aarsag i at jeg engang tilbagegav en Guldbørs, som jeg tilfældigviis fandt; den bringer enhver til Bettelstaven, som huser den; den er jaget ud af alle Byer og Stæder som en farlig Ting, og ethvert Menneske, som har isinde at leve tilfreds, maa forsøge paa at slaae Lid til sig selv, og leve uden den.

Første Morder.

Den rusker mig just nu i Grinet, og vil overtale mig til, ikke at dræbe Hertugen.

Anden Morder.

Tænk bestandig paa Djævelen og troe den ikke; den vil indsmigre sig hos Dig og faae Dig til at sukke.

Første Morder.

Jeg er af en stærk Natur, den kan ikke faae Bugt med mig.

Anden Morder.

Du taler som en dygtig Karl, der har Agtelse for sit Rygte; skal vi lægge Haand paa Værket?

Første Morder.

Giv ham en over Hjerneskalen med Hæftet af Dit Sværd, og kast ham saa i Malvasier-Gadet i næste Værelse.

Anden Morder.

Et hyppeligt Raad! og lave Kraftsuppe paa ham.

Første Morder.

Stille! han vaagner.

Anden Morder.

Slaa til!

Første Morder.

Nei, vi vil tale med ham først.

Clarence.

Hvor er Du, Bogter? Giv mig en Drik Viin.

Første Morder.

J skal faae nok af Vinen, Lord, paa Stand.

Clarence.

J Guds Navn! Hvem er Du?

Første Morder.

Et Menneske som J.

Clarence.

Men ei som jeg: af Thyrsteblood.

Første Morder.

Ei Du som vi: vor Første god.

Clarence.

Din Røst er Torden, men Dit Blik er venligt.

Første Morder.

Min Røst min Konges er, mit Blik mit eget.

Clarence.

Hvor er Din Tale dunkel og dødsfvanger!

Dit Die truer mig; hvi er Du bleg?

Hvo sendte Dig, og hvorfor kommer Du?

Begge Morderne.

Før, før, før, —

Clarence.

At dræbe mig.

Begge Morderne.

Ja, Ja —

Clarence.

J neppe Hjerte har at sige Ordet,

derfor til Daaden kan ei Hjerte have.

Hvori har jeg fortørnet Eder, Venner?

Første Morder.

Kong Edward J fortørnet har, ei os.

Clarence.

Forsigt jeg snarligt blive skal med ham.

Anden Morder.

Nei aldrig, Mylord, vær bered til Døden!

Clarence.

Er J blandt Verdens Mænd da kaarne ud

at fælde Uskyld? Hvad er min Brøde da?

Hvor ere Vidnerne, som mig anflage?

Hvor de Edsborne, som mig fældet har

ved Rettens strenge Domstol? Hvo har udtalt

det bittre Ord: at jeg skal døe saa brat?

Alt true mig med Dod ulovligt er,
 før jeg ved Lovens Bud erkjendes skyldig.
 Jeg raader Jer, saafremt I Naade haabe
 ved Christi dyre Blod, som flød for os,
 at I paa mig ei lægge voldsom Haand;
 det er en Handling heist fordømmelig.

Første Morder.

Hvad vi vil gjøre, paa Befaling skeer.

Anden Morder.

Og han som bød os det, er vores Konge.

Clarence.

Bildfarne Slave! Kongers store Konge
 paa sine Lovens Tavler har besejlet,
 at Du ei myrde skal. Vil Du foragte
 hans store Bud og Menneskets opfyldte.
 Læg Mærke til: Hans Haand nedsligner Hevnen
 paa Hovedet af den, som brød hans Lov.

Anden Morder.

Den samme Hevn nedsligner han paa Dig,
 for Meened og for grusomt Mord tillige.
 Du modtog Sacramentet paa at fægte
 for Huset Lancaster i Kamp og Strid.

Første Morder.

Vig en Forræder mod Guds dyre Navn
 Du brød Din Ed; og Din troløse Klinge
 Din Konges Son i Hjertet stødte Du.

Anden Morder.

Ham som Du svor at elske og forsvare.

Første Morder.

Hvor tør Du tale om Guds strænge Lov,
 da Du har brudt den i saa høi en Grad?

Clarence.

Al! For hvis Skyld bedrev jeg denne Udaad?

For Edward, for min Broder, for hans Skyld;
 ei derfor har han sendt Jer, mig at myrde;
 thi han som jeg i denne Synd er skyldig.
 Hvis Gud for denne Handling hevnes vil
 da vider, at han gjør det ei i Løndom.
 Ei foregribe J hans stærke Arm,
 han til ulovligt Middel trænger ei,
 for den at straffe, som har ham fortørnet.

Første Morder.

Hvem gjorde Dig til blodigt Sendebud,
 da herligtspirende Plantagenet,
 den fyrstebaarne Ungling, faldt ved Dig?

Clarence.

Min Broderkjærlighed, mit Had og Satan.

Første Morder.

Din Broderkjærlighed, vor Pligt, Din Brøde
 herhid har ført os, for Dig nu at dræbe.

Clarence.

Har J min Broder kjær, saa had ei mig,
 jeg er hans Broder og jeg elsker ham.
 Hvis J for Guld er leiet, gaaer tilbage!
 jeg sender Eder til min Broder Gloster,
 han lønner Eder bedre for mit Liv,
 end Edward vil for Budskab om min Død.

Anden Morder.

J Jer bedrager, Gloster hader Eder.

Clarence.

O nei, han elsker mig, han har mig kjær,
 Gaaer nu fra mig til ham.

Begge Morderne.

Det vil vi ogsaa.

Clarence.

Siig ham, dengang vor tappre Fader York,

med seierlige Arm os Tre velsigned,
og bad os hjertelig hinanden elske,
da tænkte han ei muligt dette Fjendskab;
bed Gloster minde det og han vil græde.

Første Morder.

Ja Møllestene — saa han os har lært.

Clarence.

O nei, bagtal ham ei; thi han er mild.

Første Morder.

Ja sandt, som Snæ i Host. I Jer bedrager,
ham er det, som har sendt os, Jer at dræbe.

Clarence.

Det er umuligt, han begræd min Skjæbne,
han knuged mig i sine Broderarme
og svor med Graad at virke for min Frihed.

Første Morder.

Det gjør han jo naar han forflytter Eder
fra Jordens Trældom op til Himlens Fryd.

Anden Morder.

Slut Fred med Gud, thi, Mylord, I maa døe.

Clarence.

Har Du saa hellig Følelse i Sjælen,
at raade mig at slutte Fred med Gud,
og er dog for din egen Sjæl saa blind,
at Du ved mit Drab gjør mod Himlen Oprør?
Ak, kom ihu at han, som fristed Eder
til denne Daad, for den vil hade Jer.

Anden Morder.

Hvad gjøre vi?

Clarence.

Fortryd! Frels Eders Sjæle.

Første Morder.

Fortryde! det var feigt og kvindeagtigt.

Clarence.

Ei at fortryde, vildt og dyrist er.
 Hvem af Jer, om han var en Fyrstesøn,
 sin Frihed, ret som mig nu her, berøvet,
 — hvis til ham kom to Mordere som J —
 ei bønfuldt for sit Liv? Min Ven; jeg sporer
 Medlidenhed og Dnf i Dine Blikke.
 O! hvis Dit Die har ei Smiger lært,
 kom paa min Side Du, og bed for mig
 som om Du var i min Glendighed.
 En Betler maa en Fyrstes Betlen røre!

Anden Morder.

See, Mylord, see tilbage.

Første Morder.

Tag det, og det (stikker ham) er det endnu ei nok,
 jeg Dig i Malvasierviinsfadet drukner.

(gaaer med Legemet.)

Anden Morder.

En blodig, en fortvivlet udført Daad!
 Gid Hænderne jeg kunde, lig Pilatus,
 for dette sørgelige Mord afvaske.

(Første Morder kommer tilbage.)

Første Morder.

Hvad tænker Du, at Du ei hjælper mig;
 ved Himlen, Gloster skal Din Sløvhed vide.

Anden Morder.

O gid han vidste at hans Broder leved!
 Tag Du Belønningen, meld ham mit Ord:
 at jeg fortryder Hertug Clarence's Drab.

(gaaer.)

Første Morder.

Saa gjør ei jeg; gaa, Feige som Du er!
 Nu vil jeg i et Hul hans Legem skjule,

til Gloster hans Begravelse befaler.
 Det snart maa robes, derfor bort jeg lister,
 thi ellers meer jeg end min Løn nok mister.
 (gaaer.)

Anden Akt.

Første Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Kong Edward ledes syg ind. Dronning Elisabeth, Dorset, Rivers, Hastings, Buckingham, Grey og Flere.

Kong Edward.

Saa, saa: — et dygtigt Dagværk har jeg endt,
 I Paarer, holder dette Forbund nu:
 Jeg hver en Dag forventer et Gesandtskab
 fra min Forløser, at forløse mig.
 Med større Fred min Sjæl til Himlen farer,
 naar der er Fred blandt Mine her paa Jorden.
 Rivers og Hastings, tag hinandens Haand,
 Udrydder Eders Had, sværg Kjærlighed!

Rivers.

Ved Gud! Min Sjæl er reen for Had og Alvind,
 og her min Haand min Kjærlighed besegler,

Hastings.

Gid mig maa times vel, saavist jeg her
 den samme Ed oprigtig sværger.

Kong Edward.

Mindes,

at I for Eder's Konge ikke skjemte,
 paa det ei han, den Kongers store Konge,
 Jer skjulte Falskhed straffer, og det joier
 saa Begge I hinandens Bane vorde.

Hastings.

Min Lykke være vis blot som mit Venſkab!

Rivers.

Og min blot som min Kjærlighed til Hastings!

Kong Edward.

I, min Gemal, er ei fritaget her —

ei Du Son Dorset — Buckingham, ei Du:

I have raset Alle mod hverandre.

(til Dronningen) Elſt Hastings, I tilstede ham et
 Haand-Kys,

og hvad I gjør, det være uden Skæmt.

Dronning Elisabeth.

Der, Hastings; — fordums Had jeg vil forglemme,
 saa viſt jeg ønsker mig og mine Held!

Kong Edward.

Omfavn ham, Dorset; — Hastings, elſt Marquien!

Dorset.

Mit Ord derpaa: at dette Mageſkifte
 af Kjærlighed ſkal holdes, fra min Side,
 ubrødelig.

Hastings.

Saa ſværger ogsaa jeg.

(omfarner Dorset.)

Kong Edward.

Nu brave Buckingham, beſegl Du Pagten;
 min Huſtrues Venner ogsaa Du omfarne,
 og gjør ved Gnighed mig lykkelig.

Buckingham (til Dronningen.)

Naar Buckingham mod Eder yttre Had,
og ei pligtskyldig Kjærlighed udviser
mod Eder og mod Eders, Gud mig straffe
med Had fra dem, hvis Kjærlighed jeg venter.
Naar jeg i Nødens Stund en Ven behøver,
og fuldt forsikkert er, han er min Ven,
da gid han være falsk og fuld af Svig
isald jeg bliver kold mod Eders Venner
og Eder selv. Saa er min Bøn til Himlen!

(omfavner Rivers 2c.)

Kong Edward.

Et kraftigt Lægemiddel, Buckingham,
er dette Løfte for mit syge Hjerte.
Nu mangler kun vor Broder Gloster her,
for i Samdrægtighed at ende Alt.

Buckingham.

Som han var kaldt, der kommer Hertug Gloster.

(Gloster kommer.)

Gloster.

God Morgen til min Konge og min Dronning,
samt fyrstelige Pairs, Al Held og Lykke!

Kong Edward.

Med Held, i Sandhed, har vi tilbragt Dagen,
vi have, Broder, christen Gjerning øvet,
gjort Fred af Fjendskab, Kjærlighed af Had
imellem disse trodsig vrede Pairs.

Gloster.

Et signet Arbeid, kongelige Herre!
Hvis Nogen her i denne Fyrste-Hob
af ubegrundet Mistro, svigfuld Sladder
mig holder for sin Fjende;

hvis jeg uvitterlig, og i mit Tilfæld
 har et og andet gjort, som krænker Nogen
 i denne Kreds, da ønsker jeg ved Fred
 og Venstreb at forsoner mig med ham;
 thi Fjendskab er min Pest, jeg hader det,
 og attraaer Kjærlighed af alle Gode. —
 Først Eder Frue beder jeg om Fred,
 som jeg med skyldig Hylldning mig vil kjøbe;
 af Eder, ædle Fætter Buckingham,
 om nogensinde Had var mellem os;
 af Eder, Rivers, og Lord Grey, af Eder,
 og hver som uden Grund seer surt til mig,
 hver Hertug, Greve, Ridder, ja af Alle.
 Jeg kjender ei den Engelskmand i Live,
 med hvem jeg om en Tøddel er uenig
 meer end det Barn, som denne Nat blev fød.
 Min Gud jeg takker for min Ydmyghed.

Dronning Elisabeth.

I Tiden denne Dag skal holdes hellig;
 Gud give hver en Tvist saa vel var endt!
 Min kongelige Herre, jeg Jer beder:
 Vor Broder Clarence tag igjen til Naade.

Gloster.

Hvad? har jeg derfor tilbuddt Kjærlighed,
 at jeg i denne høie Kreds skal spottes?
 Hvo veed ei at den gode George er død?

(Alle forfærdes.)

I gjer ham Ilret ved hans Liig at haane.

Kong Edward.

Hvo veed ei han er død! hvo veed han er?

Dronning Elisabeth.

Alseende Guds Himmel, hvilken Verden!

Buckingham.

Er jeg saa bleg, Lord Dorset, som de Andre?

Dorset.

Ja gode Lord, ei Noget er tilstede,
hvis Rodme ei hans Kinder har forladt.

Kong Edward.

Er Clarence død? tilbagekaldt var Ordren.

Gloster.

Den Arme døde paa Jert første Bud,
det bragtes af en vingesnel Mercur,
Tilbagekaldelsen en Lam henslæbte,
som kom for sildig, for at see ham jordet.
Gud give Ingen, mindre tro og ædel,
ved blodig Tanke nær, men ei ved Blod,
fortjente værre end den stakkels Clarence:
Dog gaac de frie for Daddel og Mistanke.

Stanley kommer.

Stanley.

En Naade, Konge, for hvad jeg har udført!

Kong Edward.

O stille dog, min Sjæl er fuld af Sorg.

Stanley.

Jeg staaer ei op for Ederes Naade hører.

Kong Edward.

Siig hurtig frem, hvad Din Begjæring er.

Stanley.

At I tilgive vil en Livsforbryder:
min Tjener har en Svirebroder dræbt,
tilforn i Tjeneste hos Hertug Suffolk.

Kong Edward.

Har jeg en Tunge som min Broder sælger,
og skal den nu en Slave give fri?

Min Broders Feil var Tanke kun, ei Mord,
 og dog blev Næfselsen den kittede Død.
 Hvo bad for ham? hvo i min Brede's Hu
 paa Knæ har raadet mig at overlægge?
 Hvo anpriist Broderskab og Kjærlighed?
 Hvo mindede mig hvorledes han, den Arme,
 Warwick forlod og sægtede for mig?
 Hvo sagde: at da jeg var overmandet
 ved Tewksbury af Oxford, han mig frelst,
 og udbrod: „Broder, lev og bliv en Konge!“
 Hvo mindede mig, da vi i Leiren laae,
 nær frosne død, hvorledes han mig svøbte
 ind i sin Kappe og udsatte sig,
 halvnegen selv, for Mættens strenge Kulde?
 I dyrt Brede, dette Alt forjoges
 fra min Grindring, og ei en af Eder
 var saa godmodig mig derpaa at huske.
 Men naar Jer Rudske, hvad eller Eders Tjener
 i Drukkenhed har myrdet, og besudlet
 det skjønne Billed af vor dyre Frelser,
 da ligge I paa Knæ og raabe: Naade!
 og uretsfærdig jeg indvilger den;
 men for min Broder ingen Mand har talet.
 Jeg Uafnemlige, ei af mig selv
 jeg mindede ham. Den Stolteste af Eder
 har været ham forbunden i sit Liv,
 dog ingen af Jer bemsaldt for hans Liv.
 Jeg frygter, Gud, Din Retsfærd's Straf vil falde
 paa mig og Jer, paa Mine og paa Eder.
 Kom Hastings, hjælp mig til min Sovestue.
 O stakkels Clarence!

(Kongen, Dronningen, Hastings, Rivers,
 Dorset og Grey gaae.)

Gloster.

Det Frugten er af Hastværk. Mærked I

hvorledes Dronningens skyldfulde Slægt
 blev blege, da de hørte Clarence's Død.
 O! de vedblive at ophidse Kongen;
 Gud hevner det. Kom Lorder, vi vil gaae
 og Edward med vort Selskab muntre op.

Buckingham.

Vi følge Eders Raade.

(gaae.)

Anden Scene.

Samme Sted.

Hertuginde af York med en Søn og en Datter
 af Clarence komme.

Sønnen.

Sig, Bedstemoder, er vor Fader død?

Hertuginde.

Nei, Barn.

Datteren.

Hvi græder Du, og slaer Dig for Dit Bryst,
 og raaber: Clarence, Du min arme Søn!

Sønnen.

Hvi seer Du paa os med nedbøiet Hoved,
 og kalder os for faderløse Stafler,
 ifald vor ædle Fader var i Live?

Hertuginde.

J gode Børn, J misforstaae mig begge;
 Kong Edwards flette Helbred græmmer mig,
 hans Død jeg frygter, men ei Eders Faders;
 den Sorg er tabt, at græde for de Døde.

Sønnen.

Alt han er død er afgjort, Bedstemoder,
 min Dufel Kongen derfor er at laste.

Gud vil det hevne; jeg med ivrig Bøn,
til dette Diemed, vil ham anraabe.

Hertuginde.

Tal ei saaledes! Kongen elsker Eder,
I brødesrie uskyldige Smaabørn,
I gjettede ei hvo myrded Eders Fader.

Sønnen.

Jo, Bedstemoder; thi min Onkel Gloster
har sagt at Kongen, af sin Dronning ledet,
opfandt Beskyldninger for ham at fængsle;
da Onkel mig fortalte det, han græd,
beklaged mig, og kyssede mig kjærligt,
bad mig at stole paa ham som en Fader
jaa vilde han mig elske som sit Barn.

Hertuginde.

O, at Bedrag kan efterabe Godhed,
og med en dydig Maske skjule Lasten!
Han er min Søn og deri er min Skjendsel;
dog ved mit Bryst han ikke Ondskab died.

Sønnen.

Troer Bedstemoder, Onkel er en Hykler?

Hertuginde.

Ja, Barn.

Sønnen.

Jeg kan ei troe det. Hør! Hvad Larm er dette?

(Dronning Elisabeth kommer ind i Fortvivlelse,
Rivers og Dorset følge hende.)

Dronning Elisabeth.

Hvo hindrer mig at græde og at klage?
at skjælde Skjæbnen og mig selv at plage?
I mørk Fortvivlelse jeg mig forener
imod min Sjæl og bliver min egen Fjende.

Hertugin den.

Hvortil dog denne vilde Hestighed?

Dronning Elisabeth.

Et tragisk voldsomt Optrin at fremfalde.

Edward, min Mand, Din Søn, vor Drot er død. —

Groe Grenene naar Roden er fortæret?

Vil Bladene af Trang til Gast ei visne?

Hvis I vil leve, græd! hvis doe, vær snar!

at vore Sjæle hurtig Kongens naae,

og følge ham, som lydige Disciple,

til hans nye Kongerige: varig Ro.

Hertugin den.

Saa stor en Rød er min af denne Sorg,
som jeg har Andeel i Din ædle Edward.

Jeg har begravet en værdig Husbonds Død
og leved ved hans Billeder at skue;

men nu, to Speile af hans Lignelse

ved ondskabsfulde Død er sonderflagne,

og jeg har kun til Trost et hykkelsk Glas,

hvori min Skam jeg forrignsuld beskuer.

Nu er Du Enke, men Du Moder er,

og har til Lindring Dine Børn omkring Dig;

men Døden rev min Husbond fra min Arm

og tvende Krykker fra min svage Haand:

Clarence og Edward. O hvad Grund jeg har,

da Din Sorg kun er halv mod min,

Din Klage og Dit Raab at overdøve.

Sønnen.

Alf Tante! I vor Fader ei begravet,

Hvor kan vi hjælpe Jer med vore Taarer?

Datteren.

Vor faderløse Rød ei blev beklaget,

saa ubegravet Din Enkesorg vil vorde!

Dronningen.

Ei Nogen hjælpe mig i Jammerflager,
 jeg selv er frugtbar til at avle dem.
 Til mine Dine alle Kilder strømme,
 at jeg, behersket af den vaade Maane,
 kan drukne Verden med min Taareflod!
 Ve, ve mig for min Husbond, for min Edward!

Børnene.

Ve, ve os for vor Fader, for vor Clarence!

Hertuginde.

For begge, begge Mine: Clarence, Edward.

Dronning Elisabeth.

Hvem var min Stav som Edward? han er borte.

Børnene.

Hvem var vor Stav som Clarence? han er borte.

Hertuginde.

Hvem var min Stav som de? og de er borte.

Dronning Elisabeth.

Har nogen Enke følt saa stort et Tab?

Børnene.

Har Faderløse følt saa stort et Tab?

Hertuginde.

Har nogen Moder følt saa stort et Tab?

Til disse Lidelser jeg Moder er;
 thi deres Sorg er deelt, men min er heel.
 Hun for en Edward græder, saa gjør jeg,
 en Clarence jeg begræder, men ei hun;
 for Clarence Børnene, og saa gjør jeg,
 en Edward jeg begræder, men ei de. —
 I Tre, gyd over mig, trefold elendig,
 hver Smertens Taare, jeg vil pleie Sorgen,
 med Ve og Klage vil jeg nære den.

Dorset.

Vær trøstlig, Moder; det er Gud imod,
at, uerkjendtlig, I hans Bud modtager;
det Utafnemlighed sædvanlig kaldes,
naar man med sløv Uvillie betaler Gjæld,
som med velvillig Haand blev venlig laant;
men meget meer, at reise sig mod Himlen,
naar den sin kongelige Fordring kræver.

Rivers.

Betænk, min Frue, som en kjærlig Moder,
den unge Prinds, Jer Søn; send efter ham,
han krones strax! I ham Jer Støtte lever,
Sænk Sorgen ned i døde Edwards Grav,
og plant Jer Tryd paa unge Edwards Throne.

(Gloster, Buckingham, Stanley, Hastings,
Matcliff og flere komme.)

Gloster.

Mod! kjære Søster; hver af os har Grund,
at græde ved vor Stjernes Dunkelhed;
men Ingen kan sin Sorg ved Alynken slukke.
Tilgiv, min ædle Frue, tilgiv Moder,
jeg saae ei Eders Naade: — paa mit Kne
jeg ydmyg om Belsignelse anraaber.

Hertuginde.

Gud signe Dig! Dit haarde Bryst han mildne
ved Trost, Fromhed og ved Lydighed!

Gloster.

Amen; og lade mig som Vlding døel
(affides) Thi det er Maalet for en Moders Venner,
jeg undres Hendes Naade glemte dette.

Buckingham.

Skystorte Prinds, sorgbeflemt Pæirer,
som sælles bære denne Jammers Byrde,

hinanden styrkt ved Kjærlighed og Tillid;
 er end vor Gøst ved denne Konge svunden,
 saa lad os Sæd indsamle ved hans Søn.
 Bespændte Hjerter, hvori Tvedragt nylig
 regjered strengt, er knyttet og forenet;
 lad Pagten hævedes, pleies og bevares.
 Mig tykkes flogt om vi med lidet Følge,
 den unge Prinds fra Ludlow hente hid
 til London, for at krone ham til Konge.

Rivers.

Lord Buckingham, hvorfor med lidet Følge?

Buckingham.

Gordi, Mylord, at Mængden ikke skal
 oprive Hadets nylig lagte Saar,
 og det er nu saa meget mere farligt,
 som Kongeriget uden Styrer er.
 Naar hver en Ganger Tønnen selv regjerer,
 og rette kan sit Løb hvorhen den vil,
 da er min Mening den: at Frygt for Uheld,
 saavel som Faren selv, bør forebygges.

Gloster.

Fred har jo Kongen stiftet med os Alle,
 hvad mig angaaer, er Pagten tro og fast.

Rivers.

Saa og hos mig, og haaber jeg hos Alle;
 men ei den bør, da den endnu er ung,
 for noget muligt Brud og Bræk udsættes,
 som ved for meget Følge kunde skee;
 derfor med ædle Buckingham jeg siger,
 at det er bedst, at Saa kun hente Prindsen.

Hastings.

Det mener ogsaa jeg.

Gloster.

Det være saa; nu lader os bestemme
hvo strax til Ludlow sig begive skal.
Hyrstinde, — J min Moder — Gaae J ei,
at give Stemme i saa vigtig Sag?

(Alle gaae undtagen Buckingham og Gloster.)

Buckingham.

Mylord, hvo der end efter Prindsen reiser,
for Guds Skyld, lad os to ei blive hjemme.
Jeg skal paa Veien finde Leilighed,
som Indgang til vort nys omtalte Bærk,
vor Dronnings Slægt fra Prindsen at bortfjerne.

Gloster.

O, Du mit andet Selv, min Raadsforsamling,
Drakel og Prophet! Min kjære Fætter,
jeg følger Din Veiledning som et Barn;
til Ludlow da, vi vil ei staae tilbage.

(gaae.)

Tredie Scene.

London. En Gade.

To Borgere møde hinanden.

Første Borger.

God Morgen, kjære Nabo, hvi saa hastig?

Anden Borger.

Jeg sværge kan, jeg veed det neppe selv.
Har J hørt Nyt i Dag?

Første Borger.

Ja Kongens Død.

Anden Borger.

Glemit, ved vor True, sjelden bedre spørges
jeg frygter meget det gaaer galt i Verden.

(Naf en Borger kommer.)

Tredie Borger.

Naboere, god Dag!

Første Borger.

God Morgen, Herre.

Tredie Borger.

Er vores gode Konges Død bekræftet?

Anden Borger.

Ja det er altfor sandt: Gud staae os bi!

Tredie Borger.

En stormfuld Verden kan vi vente os.

Første Borger.

Nei; ved Guds Naade skal hans Søn regjere.

Tredie Borger.

Ve, Ve det Land, som styres af et Barn!

Anden Borger.

Ved ham jeg haaber heldigt Regimente,
i hans Umyndighed et Raad maa styre;
naar han i Alder moden er, han selv
skal da og siden Landet vel beherske.

Første Borger.

Saaledes Staten stod, da sjette Henrik,
ni Maaneder af Alder, kronet blev.

Tredie Borger.

Stod Staten saa? Nei ved den Evige,
den Gang navnkundig Riget var velsignet
med et agtværdigt Raad, da Kongen havde
fortræffelige Dnkler, som beskytted ham.

Første Borger.

Saa denne har fra Fader og fra Moder.

Tredie Borger.

Langt bedre, var de alle fra hans Fader;
hvad eller fra hans Fader der var ingen.

Nu Kappelysten, hvem skal være næst,
 os alle naaer, om Gud det ei afvender.
 O, meget farlig Hertug Gloster er,
 vor Dronnings Søner: Brødre frække, stolte!
 Hvis de beherskes kunde og ei hersked,
 vort syge Land end blomstred som tilforn.

Første Borger.

Det Bærste frygte vi. Gid Alt gaae godt.

Tredie Borger.

Naar Skyer samles, taer man Kappen paa;
 naar Løvet falder, nærmer Vintren sig;
 Hvo venter Natten ei ved Solens Nedgang?
 Utidig Storm tidt varsl'er Hungerød.
 Om Gud vil, Alt bli'er godt; men det er mere
 end vi fortjene, mere end jeg venter.

Anden Borger.

Ja fuld af Frygt er Menneskenes Hjerter.
 I fast ei tale kan med nogen Mand,
 som ei alvorlig er og fuld af Angest.

Tredie Borger.

Saa er det stedse i Forandrings Dage;
 ved en almægtig Drift Gemhyttet frygter
 en kommende Ulykke, som vi see
 at Havet svulmer før en hestig Storm;
 men lader Herren raade! Hvor gaaer I?

Anden Borger.

Ved Budskab ere vi for Retten stevned.

Tredie Borger.

Og saa er jeg, vi ville følges ad.

(gaae.)

Fjerde Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Erkebiskoppen af York, den unge Hertug af York,
Dronning Elisabeth og Hertuginde af York.

Erkebiskoppen.

Den sidste Nat de laae i Northampton;
i Stony-Stratford ere de i Nat,
og her i Morgen eller Overmorgen.

Hertuginde.

Jeg længes inderligen efter Brindsen;
han, siden jeg ham saae, vist været er.

Dronning Elisabeth.

Jeg hører: Nei; min Søn af York, man siger,
har næsten overtaget ham i Bæsten.

York.

Ja, Moder; men det er imod mit Dnske.

Hertuginde.

Hvorfor, min Frænde? det er godt at være.

York.

En Aften, Bedstemoder, ved vor Stadver,
min Onkel Rivers sagde jeg var været
meer end min Broder; Ja, skreg Onkel Gloster:
„Løst Blomsten groer, men Ufrud høit sig snoer,“
og siden ved min Bæst jeg mig ei fryder;
Smaaablomst er lav, men Ufrud hurtig skyder.

Hertuginde.

Nu, paa min Tro, det Ordsprog passed slet
paa ham, som det anvendte imod Dig;
han var som Barn den usseligste Ting,
jaa langsom i sin Bæst, at dersom Reglen
var sand, saa var han mild og venlig nu.

Erkebiskoppen.

Det er han sikkert, naadige Fyrstinde.

Hertuginde.

Jeg haaber saa, dog tør en Moder tvivle.

York.

Om ikkun jeg mig havde tænkt lidt om,
jeg kunde givet ham en dygtig Pille,
som ramte Onkels Bælt lidt meer end min.

Hertuginde.

Hvordan, min unge York? Nu, lad mig høre.

York.

Min Onkel, er mig sagt, saa hurtig vorte,
at han, to Timer gammel, Skorper gnaved,
mens jeg var to Aar syldt, før jeg fik Tand.
Den Skjeut var bidende, min Bedstemoder.

Hertuginde.

Min kjære York, hvem har fortalt Dig dette?

York.

Hans Amme, Bedstemoder.

Hertuginde.

Hans Amme? — hun var død før Du blev fød.

York.

Saa veed jeg ikke hvem, var det ei hende.

Dronning Elisabeth.

En snaksom Dreng; gaa, Du er altfor stiftig.

Erkebiskoppen.

Bliv ikke, min Fyrstinde, vred paa Barnet.

Dronning Elisabeth.

Smaa Kruffer have Dren.

(Et Bud kommer.)

Erkebiskoppen.

Her er Budskab;

Hvad Nyt?

Budet.

Sligt Nyt, Mylord, som smerter mig
at melde her.

Dronning Elisabeth.

Siig frem; hvor gaaer det Prindsen?

Budet.

Vel, Frue, han er frisk.

Hertugin-den.

Hvad ellers da?

Budet.

Lord Rivers og Lord Grey er sendt til Bomsfret,
med dem Sir Thomas Vaughan, alle fangne.

Hertugin-den.

Hvo har dem fængslet?

Budet.

Stolte Hertug Gloster
og Hertug Buckingham.

Dronning Elisabeth.

For hvilken Brøde?

Budet.

Det hele hvad jeg veed jeg har udsagt;
hvorsor og paa hvad Grund de hested ere,
for mig er ubekjendt, min ædle Frue.

Dronning Elisabeth.

Se mig, jeg seer mit Huses Undergang!
Nu Tigreren den svage Hind har grebet;
frækt Tyranni begynder alt at hærge.
Uskyldighedens snart nedtraadte Throne.
Velkommen Blod, Forstyrning, Nederlag!
Jeg seer, som paa et Raart, hvor Alt vil ende.

Hertuginde.

Forbandede, kvisfulde Uroes Dage!
 Hvor mange har jeg alt af Eder seet?
 Min Husbond misted Livet for en Krone;
 snart op, snart ned var mine Sønner hvirvled,
 og Graad med Fryd, som Tab med Fordeel verled.
 Nu fast i høie Sæde, — Borgertvisten
 udryddet heelt, — nu Seiervinderne
 sig selv bekrige, Broder imod Broder,
 Blod imod Blod, Selv imod Selv. O bittre
 forvendte Tid! end rædsom Trætte, eller
 grib mig, o Død, for Død ei meer at skue!

Dronning Elisabeth.

Kom, kom mit Barn, vi søge helligt Tristed.
 Farvel min Frue.

Hertuginde.

Bliv, jeg gaaer med Eder.

Dronning Elisabeth.

J dertil har ei Grund.

Erkebiskoppen (til Dronningen.)

Gaa, min Tyrstinde;

og bær nu didhen Eders Skat og Gie.

Det mig betroede Segl jeg overgiver
 i Eders Naades Haand; gid Alt mig lykkes,
 saa vist jeg vil Jert Vel og hver af Eders!
 Kom, jeg vil følge Jer til Helligdommen.

Tredie Akt.

Første Scene.

London. En Gade.

Lyd af Trompeter. Prindsen af Wales, Gloster,
Buckingham, Cardinal Bouchier og
Flere komme.

Buckingham.

Velkommen her til London, ædle Prinds.

Gloster.

Velkommen Fætter, mine Tankers Hersker;
den slette Bei har Eder gjort sorgmodig.

Prindsen.

Nei, Onkel; men vort Bryderi paa Beien
har gjort den kjedsom, trættende og svær;
jeg ventede her at møde flere Onkler.

Gloster.

Min Prinds, end Eders Alders rene Dyd
har ei udgrundet denne Verdens Falskhed;
ei heller kan J dømmes nogen Mand
a det udvortes Skin, som Himlen veed
kun saare sjelden stemmer med hans Hjerte.
De Onkler, som J savne, vare trødske;
J lytted blot til deres sledske Ord,
men blev ei Giften væk i deres Hjerter.
Gud Eder frie fra slige falske Venner!

Prindsen.

Fra falske Venner! men det var de ei.

Gloster.

Til Hilsen kommer London Byes Lord Mayor.

(Londons Lord Mayor med sit Følge kommer.)

Lord Mayor.

Gud signe Jer, min Prinds, med glade Dage!

Prindsen.

Jeg takker Jer, Mylord, jeg takker Alle.

(Lord-Mayoren ic. gaae.)

Min Moder og min Broder York, jeg tænkte,
alt længe før, paa Beien, havde mødt os.

Hy, hvilken Snegl er Hastings, at han ikke
os siger, om de komme eller ei.

(Hastings kommer.)

Buckingham.

Som han var kaldt, her er den travle Lord.

Prindsen.

Mylord; velkommen; see vi snart vor Moder?

Hastings.

Kun Gud veed, ikke jeg, af hvilken Marsag,
der Eders Moder, med Jer Broder York
har helligt Tristed søgt. Den unge Prinds
til Eders Hoied gjerne havde fulgt mig;
men Moderen ham holdt med Magt tilbage.

Buckingham.

Hy! hvad ubillig, ubetænksom Handling
er det af hende? Vil Lord Cardinalen
ei. Dronningen formaae at sende ham
hid til hans kongelige Broder strax.

Lord Hastings, gaa med ham; isald hun nægter,
da riv af hendes Arme ham med Magt.

Cardinalen.

Lord Buckingham! Isald min svage Tale
kan fra hans Moder vinde Hertug York,
da vent ham her; men er hun utilgængelig
for milde Bønner, da forbyde Gud,
vi Kirkens hellige og høie Forret

skulde krænke. Ei for hele Landet
jeg i saa dyb en Synd vil være skyldig.

Buckingham.

Mylord! J er for sandseesløs gjenstridig,
for overtroisk og for fuld af Former.
Bei det ikkun paa vore Tiders Bægtstkaal.
J bryder Forret ei ved hãm at gribe:
Dens Gunst og Gavn blev stedse dem forundt,
som havde den fortjent ved Daad og Handling
og dem som har Fornuft at fordre den;
men Prindsen har ei fordret, ei fortjent den,
og derfor, mener jeg, kan ei den have.
Alt gribe ham, som ei kan være der,
ei bryder nogen Forret, noget Fribrev.
Om helligt Tristedes Mand jeg tidt har hørt,
om helligt Tristedes Born end aldrig før.

Cardinalen.

J denne Gang min Mening overstemmer.
Kom da, Lord Hastings, vil J gaac med mig.

Hastings.

Jeg gaacr, Mylord.

Prindsen.

J gode Lords, gjør det med muligst Til.

(Cardinalen og Hastings gaac.)

Sig, Onkel Gloster, hvis vor Broder kommer,
hvor skal, til Kroningen, vort Ophold være?

Gloster.

Hvor Eders Høihed selv mon tykkes helst.
Hvis jeg maa raade Jer, skal Eders Høihed
i Tower nogle Dage hvile ud;
og siden hvor det synes Eder bedst
for Eders Naades Helbred og Opmuntring.

Prindsen.

Jeg lider Tower mindst af alle Steder,
Har Julius Cæsar bygget det, Mylord?

Gloster.

Han har, min Tyrste, til det Grunden lagt,
i Tiden blev det siden nyt opbygget.

Prindsen.

Er det nedskrevet eller blot fortalt
fra Slægt til Slægt, at han har grundet det?

Gloster.

Nedskrevet, hoie Tyrste.

Prindsen.

Men sæt, Mylord, det ei nedskrevet var;
fra Tid til Tid dog Sandhed burde leve
— som om den Efterverdenen var givet
ved Testament — indtil den sidste Dag.

Gloster (assides.)

Saa flog i Vaar fik sjelden mange Aar.

Prindsen.

Hvad siger I, min Onkel?

Gloster.

Selv uden Skrift, faaer Rygtet mange Aar.
(assides.) Saaledes jeg, som den maskeerte Ondskab,
ud af eet Ord to Meninger fremtvinger.

Prindsen.

Berømt er denne Julius Cæsar vorden:
Med hvad hans Tapperhed beriged Snillet,
hans Bid nedskrev i Modets Mindebog;
Ei Døden Seierherren har besejret;
nu lever han i Rygtet, ei i Livet.
Jeg vil Jer noget sige, Buckingham?

Buckingham.

Hvad da, min høie Tyrste?

Prindsen.

Naar jeg bli'er Mand, jeg vinde vil tilbage
i Frankrigs Land vor gamle Ret, hvis ikke,
en Kriger døe, som jeg en Konge leved.

Gloster (affides.)

For tidligt Foraar giver stakket Sommer.

(York, Hastings og Cardinalen komme.)

Buckingham.

Her kommer Hertug York i heldig Tid.

Prindsen.

Richard af York! Hvor gaar det, kjære Broder?

York.

Vel, strenge Herre; saa I nu maa kaldes.

Prindsen.

Ja Broder, til min Sorg, saavel som Din:
For brat han døde som bar denne Titel,
saa ved hans Død dens Glands fordunklet er.

Gloster.

Hvor gaar det Eder, ædle Fætter York?

York.

Jeg takker, kjære Onkel. O Mylord,
unyttig lrt, I sagde, hurtigt groer:
min Broder der har større Bært end jeg.

Gloster.

Ja vel, Mylord.

York.

Altsaa er han unyttig?

Gloster.

Nei, Fætter York, det maa jeg ikke sige.

Nork.

Saa, meer end jeg, han skylder Eder Tak.

Gloster.

Han som min Konge lyder over mig;
men I har Krav paa mig, som paa en Frænde.

Nork.

Jeg beder, Onkel, giv mig denne Dolk.

Gloster.

Den Dolk, min lille Fætter? meget gjerne.

Prindsen.

En Tigger, Broder?

Nork.

Kun hos min Onkel, som saa gjerne giver;
desuden kun en Smaating, som ei savnes.

Gloster.

En større Gave giver jeg min Fætter.

Nork.

En større Gave! det ér Sværdet med.

Gloster.

Ja gode Nork, var det kun lettere.

Nork.

Jeg seer I kun bortgiver lette Gaver:
I Ting af Vægt saaer Tiggeren et Nei.

Gloster.

For Eder det for vægtigt er at bære.

Nork.

Var det end sværere, jeg letter det.

Gloster.

I vil mit Vaaben have, lille Lord?

Nork.

Saa fik I Tak af mig, som I mig nævner.

Gloster.

Hvorledes da?

York.

Ville.

Prindsen.

Mylord af York er stedse rask i Munden;
Min Onkel veed at overbære med ham.

York.

J mener: bære, ikke overbære —
min Broder spotter baade mig og Eder,
fordi jeg er kun lille, lig en Ube;
han troer J mig paa Skuldrene vil bære.

Buckingham.

Med hvilket hvas og skarpet Bid han taler!
Og for at mildne Spotten mod sin Onkel,
han træffende og kjet sig selv forhaaner.
Saa listig og saa ung er undersuldt.

Gloster.

Befaler Eders Hoihed snart at gaae?
nu Buckingham og jeg begive os
til Eders Moder, for at bede hende
at møde og at hilse Jer i Tower.

York.

Hvorledes? J vil gaae til Tower, Mylord?

Prindsen.

Mylord Protector vil saa have det.

York.

Paa Tower jeg ei rolig sove kan.

Gloster.

Hvad kan J frygte?

York.

Clarence's brede Skygge;
han der blev myrdet, siger Bedstemoder.

Prindsen.

Ei døde Døfler frygter jeg.

Gloster.

Ei nogen Levende, jeg haaber.

Prindsen.

Jeg haaber vist at Frygt er ei nødvendig;
men kom Mylord, og med et nedtrykt Hjerte
og dem i Tanke, — jeg til Tower gaaer.

(Prindsen, York, Hastings, Cardinalen og
Følge gaae.)

Buckingham.

Troer I, Mylord, den lille Gladder, York,
ei af en snedig Moder er opægget
at stifte og forhaane Jer saa skjændigt?

Gloster.

Jeg trivler ei. Det er en snaksom Dreng,
kæf og opfindsom, verdensflog og snedig;
O, det er Moderen fra Top til Taa.

Buckingham.

Ei meer om dem —

Kom hid min gode Catesby, Du har svoret
saa ivrig at udføre vore Planer,
som hemmelig at skjule hvad Du hører.
Du undervejs har vore Grunde hørt.
Hvad tænker Du? er det ei let at bringe
William Lord Hastings over paa vor Side,
for at ophøie denne ædle Hertug
paa vort berømte Englands Kongethrone.

Catesby.

Han elsker Prindsen, for hans Faders Skyld,
saa høit at han ei vindes kan imod ham.

Buckingham.

Hvad troer Du da om Stanley? Vil ei han?

Catesby.

Han er i alle Ting af Hastings's Mening.

Buckingham.

Vel da; kun dette nu: gaa gode Catesby,
og, foreløbig forst nu Hastings ud,
hvorledes han er fundet for vort Med,
og indbyd ham til Tower, til i Morgen,
for der at overvære Kroningsfesten.

Hvis Du ham finder stemt til Underhandling,
sæt Mod i ham, fortæl ham vore Grunde;
hvis han er seig som Bly, iiskold, uvillig,
Du være ligesaa; bryd Talen af,
og underret os hvilken Kant han helder.

I Morgen holde vi et særskilt Raad,
hvori vi høiligen til Dig vil trænge.

Gloster.

Min Hilsen til Lord William, siig ham, Catesby,
hans gamle Fjenders Flok i Morgen skal,
i Bomfret Fæstning, dygtig aarelades;
og bed min Ven, for denne Efterretning,
at gi'e Fru Shore endnu et Kys i Tilgift.

Buckingham.

Gaa, Catesby, gaa, udfør os dette sikkert.

Catesby.

Ja, gode Lords, med muligst Hurtighed.

Gloster.

Skal vi før Sovetid fra Eder høre?

Catesby.

Twivl ei, Mylord.

Gloster.

I Grosbyplads, der finder I os begge.

(Catesby gaaer.)

Buckingham.

Hvad gjøre vi, Mylord, dersom vi mærke,
at Hastings ei tiltræde vil vor Plan?

Gloster.

Torkorte ham et Hoved, eller saa —
og mærk: naar jeg er Konge, kan Du ordre
Grevskabet Hereford og alt rørligt Gods,
som Kongen, vores Broder, fordum eied.

Buckingham.

Alf Eders Naades Haand jeg Løftet fordrer.

Gloster.

Og Du venstkabelig skal see det opfyldt.
Nu hastig lad os spise, at vi siden
vort Anslag kan i Skif og Orden bringe.

Anden Scene.

Udenfor Lord Hastings's Huus.

Et Bud kommer.

Budet.

Mylord, Mylord, — (banker.)

Hastings (indenfor.)

Hvem banker?

Budet.

Bud fra Lord Stanley.

Hastings (indenfor.)

Hvad er Klokken?

Budet.

Snart paa Slaget fire.

Hastings (kommer ud.)

Kan ei Din Herre sove disse Nætter?

Budet.

Det synes saa, af det jeg har at sige.
Først anbefaler han sig Eders Naade.

Hastings.

Dg saa —

Budet.

Dg saa han melder Eder han har drømt,
at Ornen rev ham Hjelmene fra hans Hoved;
fremdeles: at der holdes dobbelt Raad;
og at der kan besluttet i det ene,
hvad I og han maa angre i det andet.
Bed mig han Ederes Villie sig udbeder:
om I med ham vil tage Heste strax,
til øiebliklig Rejse imod Norden,
for Faren at undgaae, som han har gjettet.

Hastings.

Vend om, min Ven, tilbage til Din Herre,
og bed ham ikke frygte Dobbelttraadet;
Hans Herlighed og jeg er i det ene,
Catesby, min gode Ven, er i det andet,
hvor intet hændes kan, som angaaer os,
hvorom jeg strax ei bliver underrettet.
Siig ham: hans Frygt er grundløs, usandsynlig;
hvad Drømmen angaaer, undrer mig hans Svaghed,
at fæste Lid til Sønnens Gjefferies.
At flye for Ornen førend Ornen truer,
er til Forsølgelse at tirre den,
naar ei engang dens Hensigt var at jage.
Gaa, bed Din Herre komme til mig her,
og derpaa vil vi Begge gaae til Tower,
hvor han skal see at Ornen venlig er.

Budet.

Jeg gaaer, Mylord, og siger ham Jer Mening.

(Catesby kommer.)

Catesby.

Tusind Godmorgen til min ædle Herre!

Hastings.

God Morgen; Catesby aarle er paa Færde.
Hvad Nytt i denne vakleborne Stat?

Catesby.

I Sandhed, Mylord, Verden svimmel er,
jeg frygter at den ei vil opret staae,
for Richard bærer Kongerigets Ring.

Hastings.

Hvad? bære Rigets Ring? dog vel ei Kronen?

Catesby.

Just den, min gode Lord.

Hastings.

Nei, for mit Hoved skal fra Skuldren springe,
for jeg vil Kronen see paa saadant Sted;
men troer Du, at han sigter til det Maal?

Catesby.

Saasandt jeg lever; — og han haaber Eder
til fælleds Vel at see paa sit Parti,
og sender derfor Jer det glade Budskab
at end i denne Dag maae Eders Fjender,
vor Dronnings Slægt, i Bomfret Døden lide.

Hastings.

I Sandhed, ved det Nytt jeg kan ei sørge;
thi de var stedse mine Alvindsmænd.
Men at jeg skulde give Richard Stemme,
til Skade for min Herres rette Afkom,
ved Gud, dertil ei Døden selv mig tvinger.

Catesby.

Gud Eder styrke i saa from Beslutning.

Hastings.

Men det skal more mig endnu et Aar,
at jeg skal deres Sorgespil beskue,

som mig paadrøget har min Herres Had.
 Før jeg er fjorten Dage ældre, Catesby,
 jeg pakker Mogle bort, som ei det drømme.

Catesby.

En hæslig Ting er Døden, ædle Lord,
 naar man uforberedt ei venter den.

Hastings.

Ulykkelig og rædsomt! og saa gaaer det
 med Rivers, Vaughan, Grey; saa vil det gaae
 med flere end, som troe sig selv saa sikre,
 som Du og jeg, der, som Du veed er elsket
 af Hertug Richard og af Buckingham.

Catesby.

Ja, begge Prindserne hoitagne Eder, —
 (affides) hans Hoved de paa Broen agte opsat.

Hastings.

Jeg veed det vel, men jeg har og fortjent det.
 (Stanley kommer.)

Velan, min Ven, hvor er Dit Druespyd?
 Du frygter Drnen og er uden Baaben.

Stanley.

Mylord, god Morgen; og god Morgen Catesby —
 ja spøg I kun; men ved Guds hellige Kors,
 jeg lider ikke Dobbeltraadet.

Hastings.

Mylord,

Saa fjært er Livet mig som det er Jer,
 og jeg forsikrer Eder, at det aldrig
 var mig meer dyrebart end netop nu.
 Troer I jeg triumpherede saa roligt,
 om jeg ei vidste vores Stilling sikker.

Stanley.

Da Lorderne til Pomfret drog fra London,

de vare muntre, ahned ingen Fare,
 og, sandelig, ei havde Grund til Mistro:
 men dog, I see, hvor hastig Skyen mørkner.
 Jeg frygter dette Hadets rappe Stif;
 Gud give at min Frygt utidig var!
 Skal vi til Tower gaae? snelt Tiden løber.

Hastings.

Jeg gaaer med Eder. Ved I hvad, Mylord?
 i Dag bli'er de omtalte Lords halshugne.

Stanley.

For deres Troskab maatte de langt heller
 paa Skuldren bære Hovedet, end Nogle,
 som har beskyldt dem, bære deres Hatte;
 men kom, Mylord, kom lad os gaae.

(En Herold kommer.)

Hastings.

Gaa kun, jeg tale vil med denne Karl.

(Stanley og Catesby gaae.)

Hvorledes, Ben, gaaer Verden nu for Dig?

Herolden.

Desbedre nu, da Eders Naade spørger.

Hastings.

Jeg siger Dig, det bedre er med mig,
 end da vi sidst saaes hvor vi mødes nu,
 dengang til Tower gif jeg som en Fange,
 did dømt ved List af Dronningens Parti.
 Nu jeg fortæller Dig, (bevar det vel)
 i Dag til Døden føres disse Fjender,
 min Stilling derimod er bedre nu.

Herolden.

Gud skjerm den til Eders Naades Fryd!

Hastings.

Hav Tak, min Ven, der, drik Du paa min Sundhed.

(giver ham en Pung.)

Herolden.

Jeg takker, Eders Herlighed.

(gaaer.)

(En Præst kommer.)

Præsten.

Mylord,

det glæder mig at skue Eders Naade.

Hastings.

Jeg takker Dig, Sir John, af ganske Hjerte,
jeg er Din Skyldner for Din sidste Uimag;
til næste Sabbath jeg forskylder Dig.

(Buckingham kommer.)

Buckingham.

Hvordan? en Præst og Mylord Kammerherren?
i Bomfret Eders Venner Præst behøve;
J kan ei have nodig Skriftemaal.

Hastings.

Ja, ved min Tro, da denne Mand jeg mødte
randt mig i Sinde dem J nævner nu.

Gaaer J til Tower snart?

Buckingham.

Ja Mylord, dog, jeg der ei bliver længe;
men gaaer derfra for Eders Herlighed.

Hastings.

Høist rimeligt; der Middagsmad jeg tager.

Buckingham (assides.)

Og Nadver med, endskjønt Du veed det ei.
Kom, skal vi gaae?

Hastings.

Jeg følger Eders Naade.

Tredie Scene.

Pomfret. Udenfor Borgen.

Katcliff med Bagt, som leder Rivers, Grey
og Vaughan til Retterstedet.

Katcliff.

Kom, bring de Fængne frem.

Rivers.

Jeg kan fortælle Dig, Sir Richard Katcliff,
i Dag Du seer en Undersaat at bløde,
som for sin Pligt, sin Kongetrofskab døde.

Grey.

Gud Prindsen frie fra denne Røverflot!
En Klynge af Blodigler er J Alle.

Vaughan.

Der skal engang for dette raabes: Ve!

Katcliff.

Vær hurtig! Ederes Levestund er omme.

Rivers.

O Pomfret, Pomfret! O blodstænkte Fængsel,
jaa uheldvarsflende for ædle Pairs!
I Dine Mures. syndige Indlukke,
den anden Richard haffet blev til Døde,
og for end meer at skjænde Dig i Fremtid,
vi give Dig vort skyldfrie Blod at drikke.

Grey.

Margrethes haanende Forbandelser,
som hun nedkaldte over Hastings, mig og Eder,
nu ramme vore Hoveder, fordi
vi stode nær, da hendes Son blev dræbt.

Rivers.

Da Hastings hun, og Buckingham forbanded',
da hun forbanded' Richard: — Husk det, Gud!

Her hendes Ben for dem, som nu for os!
 Men frels min Søster, hendes Kongesønner,
 og vær tilfreds, o Herre, med vort Blod,
 der, som Du veed, skal flyde uden Brøde!

Ratcliff.

Jil, iil! thi Dødens Time er forhaanden.

Rivers.

Kom Vaughan, Grey, lad os hinanden favne;
 Farvel indtil vi mødes hist i Himlen.

Fjerde Scene.

London. Et Bærelse i Tower.

Buckingham, Stanley, Hastings, Biskoppen
 af Ely, Catesby, Lovel og Flere siddende ved et
 Bord. Adskillige Raadsbetjente.

Hastings.

Vi, ædle Pairs, forsamled er for at
 bestemme Kroningstiden. I Herrens Navn,
 sig frem, naar er den kongelige Dag?

Buckingham.

Er Alting rede for den høie Stund?

Stanley.

Ja; Tiden vi behøve kun at vælge.

Ely.

I Morgen tænker jeg en heldig Dag.

Buckingham.

Hvo kjender Lord Protector's Mening vel?
 hvo er fortroligst med den ædle Hertug?

Ely.

Hans Ønske kjender Eder's Raade bedst.

Buckingham.

Uf Ansigt vi os kjende; men fra Hjertet,

Da kjender han ei mit, meer end jeg Eders,
og jeg ei hans, Mylord, meer end I mit:
Lord Hastings, I hans Tillid nærmest staaer.

Hastings.

I Gud skee Lov; — jeg veed han elsker mig.
Hvad Kronings-Festen angaaer, jeg hans Hensigt
har ei udforsket; og han har ei givet
sin høie Villie mig derom tilkjende;
men I kan nævne Dagen, ædle Lord,
saa jeg paa Hertug Glosters Begne stemmer,
hvormed, jeg haaber, han tilfreds vil være.

(Gloster kommer.)

Ely.

Her kommer Hertug Gloster selv tilpas.

Gloster.

I ædle Lords og Frænder, en god Morgen.
Jeg har Syvsover været; men jeg haaber,
ei nogen vigtig Sag er derved hindret,
som min Nærværelse nu havde sluttet.

Buckingham.

Var I ei kommen nu til Eders Stikord,
var Eders Rolle af Lord Hastings givet;
— jeg mener — Stemme kun for Kroningsdagen.

Gloster.

Ei Noget er saa kjækt som Mylord Hastings.
Hans Herlighed mig kjender og mig elsker.

Hastings.

Jeg takker Eders Naade.

Gloster.

Mylord af Ely, da jeg var i Holborn,
jeg skjenue Jordbær saae i Eders Have;
Jeg beder Jer, send did, lad nogle hente.

Ely.

Det vil jeg af mit gandske Hjerte, Mylord.

(gaaer.)

Gloster.

Min Fætter Buckingham, et Ord med Eder.

(tager ham tilside.)

Catesby har forsket Hastings i vor Handel,
og fandt den stive Riddersmand saa varm,
at han vil heller døe end give Minde
til at hans Herres Børn, som han dem kalder,
skal tage deres Ret til Englands Krone.

Buckingham.

Bortsejrn Jer for en Stund, jeg følger Eder.

(Gloster og Buckingham gaae.)

Stanley.

Triumphens Dag er ei endnu bestemt;
i Morgen synes mig er altfor hastigt,
thi jeg er selv med Alt ei vel forsynet,
som vilde skee, naar Dagen udsat blev.

(Biskoppen af Ely kommer tilbage.)

Biskoppen af Ely.

Hvor er Mylord Protector? Som han bad
jeg Bud har skicket efter disse Bær.

Hastings.

Hans Raade munter er og mild i Dag,
han har en Tanke som fornøier ham.
Naar han saa opromt sit Godmorgen byder,
ei Mand i Christenheden, troer jeg, mindre
kan skjule Had og Kjærlighed end han;
thi af hans Ansigt kjender man hans Hjerte.

Stanley.

Hvad Tanke læser J da i hans Ansigt,
som er tilsyneladende i Dag?

Hastings.

At han mod ingen her fortørnet er;
thi ellers lyste frem det af hans Mafyn.

(Gloster og Buckingham komme tilbage.)

Gloster.

Jeg beder Alle, siig, hvad de fortjene,
som søge Glosters Død ved Satans Rænker
og fulest Hereri? som paa mit Legem
alt virket har med deres Helveds Konster?

Hastings.

Den Kjærlighed jeg bær for Eders Naade
mig driver, først i denne ædle Kreds,
de Skyldige at domme: Hvo de ere,
Mylord, jeg siger, de fortjene Døden.

Gloster.

Til deres Rænker værer Dievidner!
See hvor jeg er forheret, see min Arm,
lig en fortørret Green, er visnet hen;
og det er Edwards Biv, den trædske Her
i Slæng med den skamløse Skjøre Shore,
som have mærket mig ved deres Trolddom.

Hastings.

Hvis de har dette gjort, min ædle Herre —

Gloster.

Hvis! Du Beskytter af den lede Hore;
Du siger Hvis til mig; Forræder er Du!
Bort med hans Hoved! Ved Sankt Paul jeg sværger,
jeg gaaer tilbords ei, før det bringes mig;
Dovel og Gatesby, sørger for det skeer.
Staaer op; de som mig elske, følge mig.

(Statsraadet med Gloster og Buckingham gaae.)

Hastings.

Ve, over England ve, ei over mig;

jeg Daare kunde forebygge det;
 thi Stanley drømte Ornen hug hans Hjelm,
 men jeg foragted det og flygted ei.
 Tre Gange har idag min Ganger snublet
 og steilet da den Tower saae, ret som
 uvillig den mig bar til Slagterhuset.
 Nu mangler jeg den Præst jeg talte med;
 Mit Ord jeg nu fortryder til Herolden,
 for overmodig stolt, at mine Fjender
 idag i Pomsret bleve blodig slagtet,
 og jeg i Gunst og Naade sikker var.
 O Margarethe! Din Forbandelse
 den stakkels Hastings' arme Hoved rammer.

Catesby.

Til Mylord! Hertug Gloster vil til Taffels;
 i Korthed skrift! Han snart vil see Fert Hoved.

Hastings.

Som Diets Blink er Dødeliges Naade,
 dog stedse meer end Guds vi søge den.
 Den som sit Haab paa milde Blikke bygger,
 lig drukne Semand er i Skibets Mast:
 bered ved hver en Slingring at nedstyrte
 i Volgens rædselsfuld dødsrangre Dyb.

Lovel.

Kom, kom, vær snar; forgjæves nu er Klage.

Hastings.

O blodstankte Richard! — arme England!
 Dig varsler jeg den skrækkeligste Tid
 som nogen Vanhelds Alder end har seet.
 Led mig til Blokken, bringer ham mit Hoved;
 de smile nu hvem samme Bei er lovet.

(gaaer.)

Femte Scene.

London. Murene ved Tower.

Gloster og Buckingham i særdeles flette og
rustne Baaben.

Gloster.

Kom Fætter, kan Du skjælve, skifte Farve?
og midt i Ordet dræbe Mandedraget,
begynde atter, atter hemme Talen,
som om Du var forrykt, ved Angst assindig?

Buckingham.

Jeg kan mig tee som en Tragediespiller;
kan figge hid og did, og stirre, stamme
og bæve, naar et Straahalm rører sig,
af dyb Mistanke rystet. Grumme Blik
og tvungne Smil staae til min Tjeneste;
og begge rede er naar jeg dem kalder,
paa hver en Tid, til mine Hænkfers Fremme.
Men hvor er Catesby?

Gloster.

See, der kommer han
og med sig bringer Londons Borgemeester.

(Lord Mayor og Catesby komme.)

Buckingham.

Lad mig alene med ham — Mylord Mayor —

Gloster.

See efter Bindebroen.

Buckingham.

Hør, en Tromme!

Gloster.

Med Boldene hav Die, Catesby.

Buckingham.

Lord Mayor, efter Eder har jeg sendt —

Gloster.

Forsvar Dig, see tilbage, her er Tjender.

Buckingham.

Gud og Samvittigheden os forsvare.

(Lovel og Ratcliff komme med Hastings's Hoved.)

Gloster.

Vær rolig, det er Benner: Ratcliff, Lovel.

Lovel.

See her er Hovedet af den Forræder,
den færefulde, unistænkte Hastings.

Gloster.

Saa kjær mig var den Mand at jeg maa græde;
jeg tog ham for den jernest skyldfrie Skabning,
der, som en Christen, aandet har paa Jord.

Han var den Bog hvori min Sjæl nedskrev
sin Tankes lønlige Historie.

Saa Lasten skjulte han i Dydens Kaabe,
at — usraregnet hans vidtkjendte Feil,
hans Dmgang mener jeg med Madam Shore —
han leved fri for Dadel og Mistanke.

Buckingham.

Ja, ja, han var den listigste Forræder,
som end har levet. Hør mig, Mylord Mayor,
kan J det tænke, kan J troe det muligt,
— hvis ei, som ved et Under, vi var reddet
og selv fortalte det — at den Forræder,
idag i Raadets Sal har smedet. Rænker
til mit og til den gode Hertugs Mord.

Lord Mayor.

Hvad? Har han det?

Gloster.

Hvad! Tænker J os Hedninger og Tyrker,
og at vi vilde, imod Lovens Form,

jaa hastig med det Alffkums Død forjare,
naar ikke trængende Nødvendighed,
vor egen Sikkerhed og Englands Fred
til hans Henrettelse os havde tvunget?

Lord Mayor.

Held følge Eder! — Han fortjente Døden,
og Eders Raader handled saare vel
Forrædere fra sligt Forsøg at skrække.
Jeg aldrig ventede mig bedre af ham,
fra den Tid han fik Gang hos Madam Shore.

Buckingham.

Dog havde vi hans Død end ei besluttet
for I, Mylord, hans Ende kunde see,
som nu, ved kjærlig Til af disse Venner,
jelsv lidt imod vor Billie, er forhindret;
fordi Mylord vi vilde, at I hørte
Forræderen med Angest at bekjende
sin Plan og Hensigt med Forræderiet,
paa det at I den Sag forklare kunde
for Børgerstabet, som maaskee heri
os dommer misligt og hans Død begræder.

Lord Mayor.

Til Troende, Mylord, staae Eders Ord,
jaa godt som om jeg havde hørt ham tale;
og tvivl ei om, I ædle Prindser begge,
at pligtsfuldt Børgerstabet jeg beretter,
om Eders rette Fremfærd i den Sag.

Gloster.

Derfor vi Eder, Mylord, ønsked her,
for dadlesyge Verdens Dom at undgaae.

Buckingham.

Men da I kom for sildig for vor Hensigt,

saa vidner: at vort Forsæt J har hørt;
og saa vi hyde Jer Farvel, Lord Mayor.

(Lord Mayor gaaer.)

Gloster.

Gaa, følg ham, følg ham, Fætter Buckingham,
til Guildhall haster han med muligst Jil; —
som Tiden der sig føier til vor Fordeel,
peg hen paa Edwards Børns nægte Fødsel;
Du sig dem hvorledes Edward har
med Død en Borger straffet, fordi han
erklærede sin Søn for Kronens Arving,
nemlig: sit Huus hvis Skilt en Krone var.
Fremdeles skildre Du hans Overdaad,
hans dyrist sandselige Bellufts Verlen,
som strakte sig til Piger, Døttre, Koner,
saa langt hans frække Blik og vilde Hjerte
utæmmet kunde naae sit Rov og Bytte.
— Er det nødvendigt, — ryk mig nærmere —
Fortæl dem: — da min Moder svanger var
med den umættelige lystne Edward,
min tappre Fader York bekriged Frankrig,
og sandt ved Tidens rigtige Beregning,
at dette Alffom fra hans Land ei udsprang,
hvad flart fremlyste af hans Ansigtstræk,
hvor ei var mindste Ligning med vor Fader;
dog rør det skaansomt, som det dunkelt var,
fordi, Mylord, J veed, min Moder lever.

Buckingham.

Tvivl ei, Mylord, jeg Taler spille vil,
som om den gyldne Løn hvorfor jeg strider
var til mig selv, og saa, Mylord, lev vel.

Gloster.

Og lyffes det, bring dem til Baynard-Slet,

hvor I skal finde mig, af lærde Bisper
og Kirkens ædle Fædre trindt omringet.

Buckingham.

Jeg gaaer, og Klokken henved tre til fire,
da vent Bæstet om hvad i Guildhall hændtes.

(Buckingham gaaer.)

Gloster.

Gaa, Lovel, hurtig hen til Doctor Shaw.

(til Catesby.)

Gaa Du til Munkens Benke, bed dem begge
i Baynard-Slot at møde om en Time.

(Lovel og Catesby gaae.)

Nu vil jeg ind og' hemmelig besørge,
at man tilfødestatter Clarence's Ungel;
fremdeles at ei nogen Slags Person
tilstedes Udgang til de unge Brindsere.

Sjette Scene.

En Gade.

En Skriver kommer.

Skriveren.

Her Klageskriftet er mod Mylord Hastings,
reenskrevet med en stor og ziirlig Haand,
at det idag kan læses i Sanft Paul.
Læg Mærke til, hvor net det hænger sammen,
jeg elleve Timer har derpaa nu anvendt;
thi jeg fra Catesby fik det igaar Aftes.
I mindre Tid Forhør ei holdes kunde,
og dog, for knap fem Timer siden, Hastings
uplettet leved, usorhørt og fri.
Hvad Verden dette er! Hvo er saa sløv,
at han ei seer haandgribeligste Svig;
dog, hvo saa kjef at sige: at han seer den?

Slet Verden er, kun Mord og Ondskab true,
 mens Tanken knap slig Udaad tør beskue.

Shvende Scene.

London. Baynard Slot.

Gloster.

Hvad nu? Hvad nu? Hvad sige Borgerne?

Buckingham.

Bed vor Forlovers hellige Moder, stumme
 er Borgerne, de sige ei et Ord.

Gloster.

Slog Du paa Edwards Børns nægte Fødsel?

Buckingham.

Ja ved hans Egteskab med Lady Lucy
 og det i Frankrig han ved Guldmagt slutted;
 hans Lysters Graadighed, hans vilde Altraa,
 Boldtægt af Borgerkoner — Tyranni
 for Smaating; hans nægte Fødsel,
 da York i Frankrig var da han blev avlet,
 og at den tappre Hertug han ei ligned.
 Fremdeles Eders Ansigtstræk jeg skildred —
 at I Jer Faders rette Aftryk var,
 saavel i Dannelsen som ædelt Sind;
 derpaa jeg maled Eders skotske Scire,
 Jer Tapperhed i Krig, i Fred Jer Bidsdom
 og Eders Dyd, Godgjørenhed og Taalmod;
 urørt og let behandlet lod jeg Intet,
 som kunde skynde frem vort store Med.
 Da Talen skred til Enden, bad jeg dem,
 som elsked Fædrelandet, stemme i:
 „Gud signe Richard! Englands store Konge.“

Gloster.

Og raakte de?

Buckingham.

Nei, hjælp mig Gud! De sagde ei et Ord.
 Vig stumme Billeder, livløse Stene,
 de dødningblege stirred paa hinanden.
 Som jeg bebreided Borgemeesteren
 og fordred Grunden til den træge Tausshed,
 han svared mig, at Folket ei var vant
 at blive tilstalt uden af det's Taler.

Han tvungen mine Ord iagntog for dem:
 „Den ædle Hertug siger, saa han mener;“
 men ei en Stavelse paa egne Begne.

Da han var færdig, nogle af mit Følge
 i Salens nedre Deel med Huen svinged;
 en halv Snees Stemmer skreg: Kong Richard leve!
 Af disse Haa jeg Fordeel tog og raabte:

„Tak gode Borgere, tak ædle Venner,
 klart tyder dette høie Bisalds-Raab
 Jer Bilsdom og Jer Kjærlighed til Richard.“
 Da brød jeg hurtig af, og gik min Vej.

Gloster.

Maalløse Blokke! Vilde de ei tale?
 Vil ei Lord Mayoren med sit Følge komme?

Buckingham.

Han er her strax; lad som I frygtsom er,
 lad Eder længe bede, for I sees.
 Stil Eder, Mylord, mellem tvende Klerke,
 og tag en Bønnebog i Eders Haand.
 Herpaa jeg bygget har en hellig Tale:
 men giv blot let ei efter for vor Beden,
 spil den Undseelige, siig nei, og tag.

Gloster.

Jeg gaaer; om I kan overtale dem
 saa let, som jeg til Nei vil synes villig,
 jeg tvivler ei, vi naae vort Dnskes Maal.

Buckingham.

Gaa paa Altanen, Mylord, Mayoren banker.

(Lord Mayoren, Aldermænd og Borgere komme.)

God Dag, Mylord; her venter jeg endnu,
jeg troer ei Richard vil med Nogen tale.

(Catesby kommer ud fra Slottet.)

Hvad siger Eders Herre til min Bøn?

Catesby.

Han beder Eders Naade, ædle Lord,
i Morgen, eller næste Dag, at komme;
han inde er, med to høiværdige Fædre
i gudelig Betragtning heel fordybet.
og ei han vil, ved noget verdsligt Andrag,
i sine fromme Øvelser forstyrres.

Buckingham.

Gaa, Catesby, atter til den ædle Hertug;
sig ham, at jeg med Naad og Borgemester,
i vigtigst Hensigt, Sag af største Bægt,
ei mindre vigtig end det Heles Vel,
er kommen her at tale med Hans Naade.

Catesby.

Jeg strax ham underrette vil derom.

(gaaer.)

Buckingham.

Nei Mylord, denne Prinds er ingen Edward,
han sig ei strækker paa den bløde Løibænk;
men paa sit Kne i gudelig Betragtning.
Han lefler ei med et Par kaade Triller;
men med to Geistlige han gransker dybt:
Ei sovende, for Legemet at pleie,
men bedende for at berige Sjælen.
En Lykke var det om saa from en Tyrste

paatage vilde sig at styre Landet;
men stærk jeg frygter, at vi ei ham vinde.

Lord Mayor.

Forbyde Gud, han skulde sige Nei!

Buckingham.

Dog er jeg bange — her er Catesby atter,

(Catesby kommer.)

Hvad siger os Hans Naade, Catesby?

Catesby.

Han undres, hvi saa mange Borgere
J har forsamlet, for at komme her;
og da Hans Naade ei derom er varslet,
han frygter, J ei mener ham det godt.

Buckingham.

Det smelter mig, min ædle Fætter skulde
tiltroe mig, at jeg havde ondt i Sinde;
ved Gud! Vi komme her i Kjærlighed;
endnu engang, gaa, sig Hans Naade dette.

(Catesby gaaer.)

Naar hellige og andagtsfulde Mænd
ved Rosenfrandsen er, de helst der blive;
saa sød er nidkjær, christelig Betragtning.

(Gloster lader sig see paa en Altan mellem to Biskop-
per. Catesby kommer tilbage.)

Lord Mayor.

See hist Hans Naade mellem tvende Bisper,
to Dydens Støtter for en christen Prinds,
som værne mod Forsængeligheds Glimmer!
og see, en Bonnebog er i hans Haand,
den sande Pryd, hvorpaa man Fromhed kjender. —
Berømte Prinds, Richard Plantagenet,
laan gunstigt Dre Du til- vor Begjering;

und os Tilgivelse fordi vi afbrød
Din Andagt og Din gudelige Tjær.

Gloster.

For mig, Mylord, Undskyldning ei behøves;
jeg snarere Jer beder: Tilgiv mig,
som ibrig for den gode Gud at tjene
forsømme kan Besøg af mine Venner.
Dog nok herom, hvad jordre J vel af mig?

Buckingham.

Hvad jeg vil haabe tækkes Gud i Himlen,
og hver Mand paa vor herreløse D.

Gloster.

Jeg frygter at jeg noget har begaaet,
som synes skammelig i Byens Dine,
og at J vil bebreide mig mit Feiltrin.

Buckingham.

Det har J Mylord; vilde Eders Naade,
paa vor Begjering, rette denne Feil.

Gloster.

Derfor jeg lever i et Christenland.

Buckingham.

Bid da det er Jer Feil, at J gjør Afkald
paa Majestæten's høie Throne,
og Sceptret Eders Fædre have baaret,
Jer Skjebnes Krav og Eders Fødselsret,
samt arvelige Pryd for Eders Hums,
til en nægte Dvift af braadne Træ;
imens J ved en søvrig Tanke's Mildhed,
— som nu vi vække til vort Riges Vel, —
vor ædle D fraskærer sine Lemmer:
dens Afsyn ved Banrygtets Nr er skæmmet
dens Stamme med nædle Grene podet,
og næsten sunken i den vide Strube,

af Glemsels mørke, evig sorte Nat.
 Herpaa at raade Bod vi ydmøgt bede,
 at Eders Naade selv paatager sig
 vort Lands høiføngelige Regimente;
 ei som Protector, Foged, Stedfortræder,
 ei som Bestyrer til en Andens Fordeel,
 men som i Arvegang fra Slægt til Slægt
 ved ægte Fødselsbret, som Eders Rige,
 som Eiendom; og derfor i Forening
 med Borgerne, som Eders Benner ere,
 — paa deres billig trængende Begjering —
 jeg kommer, at bevæge Eders Naade.

Gloster.

Jeg veed ei om jeg skal Jer sende bort
 i Tausshed, eller bitterlig bebreide Eder:
 hvad passer bedst min Stand og Eders Stilling.
 Hvis ei jeg svarer, kunde J vel troe
 at maalløs Wresyge taus indvilger,
 at bære Herskervældens gyldne Nag,
 som daarligen J vil paabyrde mig.
 Hvis jeg bebreider Eder denne Fordring,
 som frydret er med trofast Kjærlighed,
 jeg mod min Villie saarer mine Benner.
 Derfor — for at undgaae hint i Talen,
 og ved mit Ord til dette ei hensalde,
 jeg endelig saaledes svarer Eder:
 Min Tak for Eders Tillid, men min ringe
 Fortjeneste bør nægte Eders Ønske.
 Først, om hver Hindring ryddet var af Veien,
 og Banen jevn og glat til Thronen selv,
 ved modnet Aldkomst og ved Fødselsbret:
 saa er min Fattigdom saa stor i Landen,
 saa mægtige, saa mange mine Feil
 at jeg for Høihed, heller vil mig skjule,
 — som Bark der ei kan stævne voldsom Sø, —

end i min Storhed ønske mig indhyllet,
 og i dens Vres Dunst til Grunde gaac.
 Dog Gud skee Tak! Der er ei Nød for mig
 — og gjerne hjalp jeg var der Nød for Eder.
 Det kongelige Træ har Konge=Frugt,
 som gjennem Tidens stille Gang vil modnes,
 og pryde smukt den kongelige Throne
 og give os en lykkelig Regjering;
 paa ham jeg lægger hvad paa mig I lagde,
 — hans lykkelige Stjernes Arvelod —
 som Gud forbyde jeg fravristed ham!

Buckingham.

Mylord! Samvittighed udviser dette;
 men Eders Grundes Vægt er ifkun ringe,
 naar vi betragte hver Omstændighed.
 I siger: Edward er Jer Brodersøn,
 og det er sandt; men ei ved Edwards Hustru:
 først havde han med Lady Lucy Samkvem,
 som Vidue herpaa lever end hans Moder;
 ved Guldmagt siden han troloved sig
 med Bona, Søster til den franske Konge.
 En stakkels Tiggeriske fortrængte dem,
 en sorgfuld Moder til en Mængde Sønner;
 en salmet Skjønhed, en elendig Enke,
 i sine bedste Dages Alfenstund,
 et Bytte af hans lystne Die gjorde;
 hun ledte vild hans Tankes høie Flugt
 til lavest Fald ved æfel Dobbeltpagt.
 Med hende i ulovlig Seng han avled
 den Edward, som vi høfligt kalde — Prinds.
 End værre Ting jeg kunde føre frem;
 men Algtelse for endnu Levende,
 skal for min Tunge sætte snæver Skranke.
 Modtag derfor, min kongelige Herre,
 den budte Gaves høie Værdighed:

om ei for os og for vort Land at signe,
 saa for at frelse Eders Fædrehuus
 fra Tidens krænkende Fordærv; for det
 i ægte og retmæssigt Løb tilbage.

Lord Mayor.

Derom anraaber Eder hver en Borger.

Buckingham.

Forkast ei, høie Lord, vor Kjærlighed,
 O glæd dem ved at tilstaae deres Bøn.

Gloster.

Alf, hvorfor dnyge paa mig denne Møie,
 jeg passer ei for Rang og Majestæt; —
 indstændig beder jeg, bliv mig ei vred,
 jeg kan ei og jeg vil ei føie Eder.

Buckingham.

Isald I nægter — og af Kjærlighed
 ei vil affætte Eders Brodersen,
 da grant vi Eders bløde Hjerte kjende,
 og omme, gode, qvindelige Mildhed,
 som vi mod Eders Slægtninge har seet,
 saavel som, sandelig, mod alle Stænder —
 saa vid — om I os hører, eller ei,
 bli'er aldrig Eders Brodersen vor Kønge.
 Men vi paa Thronen plante vil en Munden,
 til Skam og til Fordærv for Eders Huus;
 i den Beslutning vi forlade Eder.
 Kom Borgere, vi vil ei bede meer.

(Buckingham og Borgerne gaae.)

Catesby.

Kald dem tilbage, bedste Prinds, behør dem;
 thi Eders Nei vil hele Riget angre.

Gloster.

Vil I paanøde mig en Verdens Kummer,

kald dem igjen, jeg er ei skabt af Steen;
men for modtagelig for Eders Bønner,

(Catesby gaaer.)

skjendt mod min Sjæl og min Samvittighed.

(Buckingham og de Dvrigte komme tilbage.)

• Min Fætter Buckingham, — I vise Mænd, —
da I vil paa min Skulder lænke Lykken,
med al dens Bægt, med eller mod min Willie,
saa vil jeg da med Taalmod Byrden bære.
Men dersom Klaffer sort, og Dadel grim,
af Jer Paatrængenhed en Følge bliver,
skal Eders Nøden ene mig friskjende
fra hvert et Stænk og hver en ureen Plet;
thi Himlen veed, som I tildeels kan see,
hvor langt det er fra mig at ønske dette.

Lord Mayor.

Gud signe Jer! vi see og sige det.

Gloster.

Derved I kun den nøgne Sandhed hylde.

Buckingham.

Jeg hilser Eder da med Kongetitel:
Kong Richard leve, Englands høie Konge!

Alle.

Amen.

Buckingham.

Behager I, at krones da i Morgen?

Gloster.

Alt som I tykkes, siden I saa vil det.

Buckingham.

I Morgen vi opvarte Eders Naade,
og saa med Fryd og Jubel Afsked tage.

Gloster (til Biskopperne.)
 Kom lad os atter til vor Andagt gaae;
 Her vel min Fætter — og I gode Venner.

(gaaer.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

Uden for Tower.

Fra den ene Side komme Dronning Elisabeth,
 Hertuginde af York og Marquien af Dorset; fra
 den anden Side Anna, Hertuginde af Gloster,
 som leder Lady Margarethe Plantagenet,
 Clarence's unge Datter.

Hertuginde.

Hvo kommer her? — min Sønnedatter,
 ved hendes gode Tante Glosters Haand?
 Saa sandt jeg lever, hun til Tower gaaer,
 for kjærlig ømt den unge Prinds at hilse. —
 Vel mødt, min Datter.

Anna.

Gud Eders Naader give
 en heldig Dag, paa Fryd og Glæde rig!

Dronning Elisabeth.

Det ønsker jeg og, Søster! Hvorhen nu?

Anna.

Ei længer end til Tower, og jeg gjetter,
 I komme i den samme fromme Hensigt,
 for at lykønske der de kjære Prindsen.

Dronning Elisabeth.

Tak, gode Søster, vi vil gaae i Følge.

(Brakenbury kommer.)

Der kommer Commandanten ret tilpaa;

Herr Commandant, med Jer Tilladelse:

hvor gaaer det Prindsen og min Søn af Vork?

Brakenbury.

Sær vel, min gode Frue! Ved Jer Taalmod:

jeg maa ei taale I besøger ham,

det har mig Kongen strengelig forbuden.

Dronning Elisabeth.

Hvem? Kongen!

Brakenbury.

Jeg Mylord Protector mener.

Dronning Elisabeth.

Fra Kongetitlen Himlen ham bevare!

Har han da Grændser sat imellem mig

og deres Kjærlighed? Jeg deres Moder er;

hvo vil, hvo kan mig nægte Udgang til dem?

Hertuginde.

Jeg, deres Faders Moder, jeg vil see dem.

Anna.

Ved Lov kun Tante, men-i Kjærlighed

jeg deres Moder er. Bring mig til dem,

jeg bære vil Din Skyld, og jeg fritager

Dig for Din Tjeneste, paa eget Ansvar.

Brakenbury.

Nei, Frue, jeg saaledes den ei slipper;

jeg bunden er ved Ed, derfor mig tilgiv.

(Brakenbury gaaer.)

(Stanley kommer.)

Stanley.

Lad mig en Time senere Jer møde,

sa, Hertuginde, jeg lykønsker Eder,
som værdig Moder til to Dronninger.

(til Hertuginde af Gloster.)

Kom, Frue, I maa strax gaae til Westminster,
for der at vorde kronet som Richards Dronning.

Dronning Elisabeth.

O, løs mit Snorebaand!

Giv mit beflemte Hjerte Rum at slaae,
jeg segner ellers ved det Dødsens Bud.

Anna.

Forhadte Budskab! Uvelkomne Nytt!

Dorset.

Hat Mod, min Moder; rolig Eders Raade.

Dronning Elisabeth.

O, Dorset, tal ei til mig, skynd Dig bort,
Død og Fordærø i Hælene Dig følge;
for Børn Din Moders Navn kun varsler Uheld.
Hvis Du vil undgaae Døden, flygt ad Søen,
og lev hos Richmond, hvor ei Helved naaer.
Gaa! skynd Dig, iil fra dette Slagterhuus,
at Du de Dødes Tal forstørrer ei,
mens jeg forbandet af Margarethe døer, —
ei Moder, Hustru eller Englands Dronning.

Stanley.

Ja flogt og viist er Eders Raad, min Frue;
I nytte Tidens hurtig snelle Vinge!
Jeg strax vil sende Breve til min Søn,
han skal paa Veien Jer imøde gange.
Lad ei ved uflogt Dphold Eder fange!

Hertuginde.

O Du fordærvelige Trængsels Storm! —
O mit fordemte Liv, Du Dødens Leie!

Du har paa Jord en Basilisk udruget,
hvis mundgaaelige Die dræber!

Stanley.

Kom, Truc, hastig, jeg med Hil var sendt.

Anna.

Og jeg med høieste Uvillie følger.
O, give Himlen at den gyldne Krands,
som skal omkring min Tinding runde sig,
var hedest Staal, for Hjernen at udbrænde.
O, salv mig med Forgift og lad mig døe,
for man kan raabe: Hil vor Dronning!

Dronning Elisabeth.

Gaa arme Sjæl! Dig Vren ei misundes.
Dust ei Dig Kummer, for at søie mig.

Anna.

Hvorfor ei? Dengang han som er min Husbond,
kom til mig, da jeg fulgte Henriks Liig,
med Blodet knap af sine Hænder vasket,
som udrandt fra min anden Engle-Husbond,
og denne Helgen som i Graad jeg fulgte;
O, da jeg skued ind i Richards Ansigt,
mit Duste var: „Forbandet være Du,
som mig saa ung til gammel Enke gjorde!
Gid Sorg Din Seng omsløre! Gaaer Du Biv,
da blive hun (hvis sliq Ussindig findes)
end meer elendig ved Dit Liv, end Du
har gjort mig ved min elskte Husbonds Død!“
Se! for jeg kan Forbandelsen gjentage,
i saadan Hast, mit Qvinde-Hjerte blev
besnæret lumst ved Richards Hovning=Ord;
Forbandelsen som da jeg selv udtalte,
har siden Hvilen fra mit Die fjernet;
thi aldrig nogen Time, ved hans Side,
jeg kunde nyde Sernens gyldne Dugg.

hvorfra hans fæle Drømme mig ei vaagned.
Fremdeles, for min Fader Warwicks Skyld,
han hader mig og snart mig skaffer bort.

Dronning Elisabeth.
Du arme Sjæl! Mig smerter Dine Klager.

Anna.
Ei meer end mig i Sjælen Eders græmme.

Dorset.
Lev vel, med Jammer har Du Vren hilset!

Anna.
Farvel, Du Arme, som ta'er Afsked med den!

Hertuginde (til Dorset).
Gaa Du til Richmond, Lykken lede Dig!
(til Anna.) Gaa Du til Richard, Engle følge Dig!
(til Elisabeth.) Gaa Du til Fristed, Tillid styrke
Dig!

Jeg til min Grav, hvor Freden med mig hvile!
Jeg har i Sorg seet siirindsthye Aar,
hver Times Fryd en lges Kummer fulgte.

Dronning Elisabeth.
O bliv, og fast med mig et Blik paa Tower: —
I gamle Stene, paa Uskyldigheden,
som Had har fængslet inden Eders Mure!
Du haarde Bugge for saa spæde Børn!
Fjeldstærke Amme!, vrantne Lege=Broder
for Prindser smaa, Du pleie mine Kjære!
min Sorg vil stedse Dine Stene ære!

(gaar.)

Anden Scene.

Et Pragt-Værelse i Paladset.

Lyd af Trompeter. Richard som Konge paa sin
Throne, Buckingham, Catesby, en Page
og Flere.

Kong Richard.

Tilside Alle. — Fætter Buckingham —

Buckingham.

Min ædle Overherre.

Kong Richard.

Giv mig Din Haand. Saa høit, ved Dine Raad
og ved Din Bistand, sidder nu Kong Richard! —
Skal denne Glands een Dag os kun omstraale,
hvad eller vare ved, og fryde os?

Buckingham.

End skinner den, for evig lad den lyse!

Kong Richard.

Alf Buckingham, nu Prøvestenen skal
bevise mig, om Du er luttret Guld.
Ung Edward lever; — gjet hvad jeg vil sige.

Buckingham.

Siig frem, min elskte Herre.

Kong Richard.

Jeg sagde Dig: jeg vilde være Konge.

Buckingham.

Det er I jo, min høitberømte Herre.

Kong Richard.

Ha! Er jeg Konge? Vel — men Edward lever.

Buckingham.

Vel sandt, min ædle Tyrste.

Kong Richard.

Bittre Slutning:

Ung Edward lever end; — Sandt ædle Tyrste! —
Du, Fætter, var sædvanlig ei saa slev;
nu reent ud sagt: Bastardens Død jeg ønsker,
og gjerne saae, det hurtig udført blev.
Hvad siger nu Du, tal, men sat Dig fort.

Buckingham.

Som Eder tykkes, Eders Naade handle!

Kong Richard.

Ha! Du er lutter Jis, Dit Venskab fryser.
Siig om Du billiger at de skal dø.

Buckingham.

O bedste Herre, lad mig Nlande drage,
for jeg i denne Sag bestemmer mig;
jeg giver Eders Naade strax Bescd.

(Buckingham gaaer.)

Catesby.

Bred Kongen er, se, hvor han Læben gnaver.

Kong Richard.

Jeg taler med graahærdet floge Narre

(stiger ned fra Thronen.)

og Legeborn; men ingen er for mig,
som speider mig med et opmærksomt Blik. —
Høitstegne Buckingham faaer Skrupler nu. —
Dreng. —

Page.

Ædle Herre.

Kong Richard.

Beed Du ei Noget, som det sedske Guld
kan friste til en lønlig Døds Forretning?

Page.

Jo, jeg en misfornøiet Herre kjender,

hvis tomme Pung slet parres med hans Stoltthed,
ei tyve Talere hos ham opveie
det røde Guld, som ham til Alt kan friste.

Kong Richard.

Hvad er hans Navn?

Page.

Hans Navn, Mylord, er Tyrrel.

Kong Richard.

Tildeels jeg kjender ham, kald ham herhid.

(Pagen gaaer.)

Den overveiende og hule Buckingham
ei meer min Tanke's Nabo være skal;
har han utrættet mig saalænge fulgt
og fattes Nande nu — Velan det være.

(Stanley kommer.)

Hvad bringer Mylord Stanley? nu, hvad Nytt?

Stanley.

J vide, elskte Herre, Marquis Dorset
til Richmond flygtet er i fremmet Land.

Kong Richard.

Kom Catesby, kom, og spred det Rygte ud,
at Anna, min Gemal, er farlig syg,
jeg skal besørge at hun holdes hjemme.
Skaf mig et Menneske af ringe Herkomst,
som jeg til Hustru giver Clarence's Datter —
Lidt dum er Drengen, ham jeg frygter ei —
Hvad drømmer Du? — Jeg siger Dig, spred ud,
at Dronning Anna ligger nu for Døden,
det er mig vigtigt at tilintetgjøre
hvert Haab, hvis Tilvæxt kunde skade mig. —

(Catesby gaaer.)

Jeg ægte maa min Broder-Datter, ellers
paa skjærest Glas mit Kongerige staaer —

Først myrde Brødrene, saa ægte hende!
 Uvisse Veie til Held! Men jeg er nu
 saa dybt i Blod, at Synd paa Synd maa dønges,
 og Medynks Tvinen fjender ei mit Døie.

(Pagen kommer tilbage med Tyrrel.)

Dit Navn er Tyrrel?

Tyrrel.

Jeg er James Tyrrel
 og Eders sær hengivne Undersaat.

Kong Richard.

Er Du det virkelig?

Tyrrel.

Prøv mig, min Konge.

Kong Richard.

Tor Du paatage Dig min Ven at dræbe?

Tyrrel.

Naar I befaler; heller dog to Fjender.

Kong Richard.

Velan, der traf Du det, to dybe Fjender,
 min søde Søns, min Koes Forstyrre;
 med disse giver jeg Dig at bestille,
 jeg mener Slegfred-Børnene i Tower.

Tyrrel.

Giv mig til dem kun fri og aaben Udgang,
 og jeg ved denne Frygt snart skiller Eder.

Kong Richard.

Du nynner søde Toner. Hør mig Tyrrel!
 Giv dette Tegn. — Reis Dig og laan Dit Dre.

(Hvisker til ham.)

Ei meer Du bruger. — Siig mig, det er gjort,
 og jeg vil elske og forfremme Dig.

Tyrrel.

Jeg det udretter strax.

(gaaer.)

(Buckingham kommer tilbage.)

Buckingham.

Jeg i mit Sind har overveiet, Mylord,
det Dufke som I nylig yttred for mig.

Kong Richard.

Lad det berøe! Dorset til Richmond flygted.

Buckingham.

Saa herer jeg min Konge.

Kong Richard.

Stanley, han 'er Jer Stedsøn! — Vagt derpaa!

Buckingham.

Mylord, jeg fordrer Gaven I mig skylder,
hvorfor I Tro og Ære mig har pantsat:
Grevskabet Hereford og alt rørligt Gods,
som I har lovet mig jeg skal besidde.

Kong Richard.

Stanley, pas paa Jer Biv; hvis hun besørger
til Richmond Breve, I til Ansvar staaer.

Buckingham.

Hvad svarer Ederes Høihed paa min Fordring?

Kong Richard.

Jeg mindes det endnu — den sjette Henrik
har spaaet at Richmond skulde være Konge,
dengang han var en liden gnaven Dreng.
En Konge! muligt —

Buckingham.

Mylord!

Kong Richard.

Slig, hvorfor

Propheten ei den Gang udsige kunde,
da jeg stod nær, at jeg hans Bane blev.

Buckingham.

Mylord, det mig tilsagte Grevskab —

Kong Richard.

Richmond! —

Da jeg var sidst i Exeter, forbindtlig
der Borgeimesteren mig Slottet viste,
han Rougemont det kaldte; jeg ved Navnet
forfærdedes, da mig en irlandsk Barde
har engang forudsagt, jeg skulde ikke leve,
ret længe efter, at jeg Richmond skued.

Buckingham.

Mylord —

Kong Richard.

Hvad er vel Klokker nu? —

Buckingham.

Jeg er saa fri,
at minde Eder om Jert givne Løfte.

Kong Richard.

Nu, hvad er Klokker?

Buckingham.

Strax paa Slaget: ti.

Kong Richard.

Vel, lad den slaae.

Buckingham.

Hvi skal den slaae?

Kong Richard.

Fordi

Du Takten slaaer, som en Pendul, imellem
Dit Tiggeri og mine Tanfers Pønsen.
Jeg har i Dag ei Løne til at give.

Buckingham.

Giv en Erklæring mig: Ja eller nei.

Kong Richard.

Du styrer mig, jeg er i Lune ei.

(Richard gaaer med Følge.)

Buckingham.

Betales mine store Tjenester
med sliq Foragt? Har derfor jeg ham hævet?
O, mind Dig Hastings! — Jeg til Brecknock iler,
imedeni Hovedet paa Skuldren hviler.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Thyrel kommer.

Thyrel.

Nu Tyranniets fule Daad er udført,
det skjændigste, det sorgeligste Mord,
hvori vort Land hidtil har gjort sig skyldig.
Dighton og Forrest, som jeg havde valgt
til dette grumme Slagteri, — endskjøndt
bomsvære Skurke og blodstærkte Hunde, —
— omhjertede og medynksfulde smelted,
som Smaabørn græd ved denne Sørge-scene.
O saa, skreg Dighton, laae de søde Glutter.
Saaledes, Forrest skreg, tæt sammenslynget
med uskylds alabasterhvide Arme;
og fire røde Roser paa een Stængel
var Læberne, som huldt i Somrens Skjønhed
hinanden kysfede. En Bønnebog
paa Hovedpuden laa, som engang nær
mit Hjerte havde omvendt, sagde Forrest;
Men Djævelen — og her det ussbum taug,
og Dighton vedblev saa: vi gvalte nu
Naturens meest fuldendte, bedste Værk,

som siden Verdens Skabelse var dannet. —
Med nagende Samvittighed de gif
maaløse bort, jeg slap dem, for at bringe
til den blodstænkte Konge Underretning.

(Kong Richard kommer.)

Her kommer han. — Held for min høie Herster!

Kong Richard.

Min Ven! gjør mig Dit Budskab lykkelig?

Tyrrel.

Om det, fuldbragt, som J paalagde mig,
Jeg Lykke bringer, da vær lykkelig:
det afgjort er.

Kong Richard.

Har selv Du seet dem døde?

Tyrrel.

Min Tyrste, Ja.

Kong Richard.

Begravne, kjære Tyrrel?

Tyrrel.

Ja, Towers Capellan har jordet dem;
hvor, for at sige Sandhed, veed jeg ikke.

Kong Richard.

Kom til mig, Tyrrel, efter Nadværtid,
Du mig om deres Hensart skal fortælle;
tænk paa imidlertid hvad Du kan attraae,
og Du skal blive Dine Onskers Arving.
Farvel til da.

Tyrrel.

Jeg ydmyg tager Afsked.

(gaaer.)

Kong Richard.

Jeg sikkert har indspærret Clarence's Sen;
hans Datter giftet bort i ringe Stand;

Abrahams Skjød indslutter Edwards Sønner,
 og Alma har Farvel til Verden sagt.
 Nu veed jeg Richmond af Bretagnes Hi
 staaer til Elisabeth, min Broderdatter,
 og skuer stolt, ved dette Baand, mod Kronen;
 til hende gaar jeg som en munter Beiler.

(Catesby kommer.)

Catesby.

Mylord.

Kong Richard.

Hvad bringer Du, som kommer uanmeldt?

Catesby.

Slet Budskab: Morton flygted er til Richmond,
 og Buckingham, med sine tappre Welske,
 i Marken staaer, hans Magt tiltager stedse.

Kong Richard.

Ely og Richmond mig besvare meer
 end Buckingham, med hans nysskabte Magt.

Kom, jeg har lært, at frygtløst Overlæg
 er dorst Forhalings sene Tjenerhær;
 med Snegleskridt til Betleri den leder.

Nei, Flammehurtighed min Vinge være;
 Mercurius, min Heroldsstav Du bære!

Gaa, samler Folk; mit Pandser er mit Raad;
 Forræderiet kalder mig til Daad.

Fjerde Scene.

London. Uden for Palladset.

Dronning Margarethe kommer.

Dronning Margarethe.

Saa, nu begynder Lykken da at visne
 og synke ned i Dødens raadne Gab.

Jeg har mig sneget om i disse Egne,

for mine Fjenders Fald at overvære.

Til grusomt Forspil har jeg været Bidne,
og vil til Frankrig strax; jeg haaber Folgen
ei bliver mindre bitter, sort og tragisk.

Glendige Margrethe, bort! Hvo kommer?

(Dronning Elisabeth og Hertuginde af York komme.)

Dronning Elisabeth.

Alf arme Brindser, mine elskte Børn,
kun halv udsprungne Knopper, omme Spirer!
Hvis Eders Sjæle her i Lusten flyve,
end fængsles ei ved Evighedens Dom:
omsvæver mig med Eders lette Binger,
og værer Bidne til Jer Moders Klage!

Dronning Margarethe.

Ja svær omkring og hvist, at Ret for Ret
Jer Morgens Gry i begjort Nat har hyllet!

Hertuginde.

Saa stor Glendighed har Stemmen brudt,
min kummertrætte Tunge nu forstummer —
Edward Plantagenet, hvi est Du død?

Dronning Margarethe.

Plantagenet Plantagenet betaler;
nu Edward skaffer Edward Dødens Qvaler.

Dronning Elisabeth.

Vil Du, o Gud, de fromme Lam forsage,
og kaste dem i Ulvens grumme Gab?
Naar sov Du før ved slig en rædsom Udaad?

Dronning Margarethe.

Da salig Henrik og min Edward døde.

Hertuginde.

Du døde Liv, Du blinde Syn, Du Gjenfærd,
som svæver mellem Tid og Evighed!
Du Kumrens Skueplads! Du Verdens Skjændsel,

som ved Dit Liv har Død sin Ret frarøbet!
 Du mørke Dages Udtog og Register!
 Din Uro sænk i retlig engelsk Jord,
 uretlig mættet med uskyldigt Blod!

(sætter sig ned.)

Dronning Elisabeth.

Alk dersom Du en Grav fremmane kan,
 som Du kan byde mig et Sorgens Sæde,
 jeg jorder mine Been, ei hviler dem!
 Alk, hvis som vi har Marsag til at sørge?

(sætter sig hos hende.)

Dronning Margarethe.

Hvis gammel Rummer mest ærværdig er,
 da maa I tilstaae at jeg Forret har,
 og maa min Brede første Plads indrømme.
 Ufald Glendighed kan Selskab taale,

(hun sætter sig ned hos dem.)

Maal Eders Lidelser engang med mine:

En Edward havde jeg, ham Richard dræbte;
 En Husbond havde jeg, ham Richard dræbte;
 En Edward havde Du, ham Richard dræbte;
 En Richard havde Du, ham Richard dræbte.

Hertuginde.

Jeg havde nok en Richard, Du ham dræbte,
 en Rutland havde jeg, hans Drab Du fremmed.

Dronning Margarethe.

En Clarence havde Du, ham Richard dræbte.
 Ud af Dit Livs Morads fremkroben er
 en Helved-Hund, som jager os i Døden;
 den Hund som havde Tænder forend Dine,
 som sonderriver Lam og suger Blodet,
 han som besudler Herrens Mesterværk;
 den kæmpestærkeste Tyrann paa Jorden,

som piinte Sjæles Sørgeblif beherfker,
 Din Bug flap løs, i Graven os at jage.
 O billige, retfærdig strænge Gud,
 jeg takker Dig, at denne Slagterhund
 kan gnave paa sin egen Moders Livsfrugt,
 og lade hende dele Andres Sorg.

Hertuginde.

O, Henriks Enke, jubl ei ved min Kummer!
 Gud vidne kan, at jeg har grædt for Din.

Dronning Margarethe.

Tilgiv mig; jeg er hungrig efter Havn,
 og nu jeg møtter mig ved den at skue.
 Dod er Din Edward, som min Edward myrdet,
 Din anden Edward dode, min til Gjengjæld;
 den unge York er Tilgift, da ei begge
 opreie kunde mit uhyre Tab.
 Dod er Din Clarence, som min Edward drækte,
 Tilfæruerne ved dette Sorgespil:
 den falske Hastings, Rivers, Baughan, Grey,
 for Tiden, er i mørke Grav nedstegne.
 End lever Richard, Helveds sorte Sending,
 som Mægler valgt, for her at kjøbe Sjæle,
 og did at sende dem. Men snart, snart følger
 hans ynkkelige, ubegrædte Ende;
 thi Jorden gaber alt, og Helved brænder,
 og Furierne brøle, Helgen beder,
 at hurtig han herfra bortrives maa.
 Tilintetgjør hans Livsbrev, Godheds Gud,
 at jeg engang kan sige: Dod er Hunden!

Dronning Elisabeth.

O, Du har spaaet, at Tiden vilde komme,
 jeg onfkte mig Din Hjælp, for at forbande
 den giftopsyldte svelne Edderkop.

Dronning Margarethe.

Jeg kaldte Dig min Lykkes falske Billed,
 jeg kaldte Dig en skyggemalet Dronning,
 kun Forestillingen af hvad jeg var.
 En, løftet høit for dybere at falde;
 En haanet Moder til to elskte Børn;
 En Drom af det Du var; et broget Flag,
 opstilt til Mærke for hvert farligt Skud;
 Et Skilt paa Værdighed, et Bust, en Boble;
 Kun en Theater=Dronning til at fylde Scenen.
 Hvor er Din Husbond nu? hvor Dine Brødre?
 hvor Dine Sønner? Hver er Din Fryd?
 Hve raaber nu paa Knæ: Hil Dronningen?
 Hvor er de Pairs som krumme smigred Dig?
 Hvor Folkehobene som mylred om Dig?
 Tank alt igjennem, see, hvad nu Du er:
 For hædret Hustru, nu bedrovet Enke;
 For Moder, nu Du dette Navn begræder;
 For blev Du søgt, og nu Du selv ansøger;
 For Dronning, nu en kummerfront Slavinde;
 For mig Du spotted, nu af mig Du spottes;
 For Alle frygted Dig, nu een Du frygter!
 For Alt beherskende Du bød, nu Ingen lyder.
 Saaledes Retsfærd's Hjul har dreiet sig
 og sluppet Dig, som Tidens visse Bytte;
 da Du kun Tanke har for hvad Du var,
 den Dig desmeer, ved det Du er, kan plage.
 Med Magt Du tog mit Stæde: fik Du ei
 i lige Forhold Deel i mine Sorger.
 Din stolte Nakke bærer halvt mit Nlag,
 mit trætte Hoved drager jeg tilbage,
 og lægger paa Dig ene Byrden heel.
 Farvel, York's Enke, — Korsets Dragerinde, —
 i Englands Sorg jeg hist min Fryd skal finde.

Dronning Elisabeth.

O, Du, som er saa vel erfaren i det,
o, lær mig mine Fjender at forbande.

Dronning Margarethe.

Forjag om Natten Søvn og fast om Dagen,
dødt Held med levende Uheld Du ligne,
tænk Dine Børn meer skjønnere end de vare
og ham, som slog dem, værre end han er:
Forsterret for Dig Sorgens Stifter stande,
og da Du ham vil kunne ret forbande.

Dronning Elisabeth.

Mit Ord er sløvt, Du hvæsse det med Dine.

Dronning Margarethe.

Dit Hjertes Sorg vil skærpe det som mine.

(Dronning Margarethe gaaer.)

Hertuginde.

Hvorfor skal Rummer være rig paa Ord?

Dronning Elisabeth.

Bindlette Talsmænd for Ulykkens Børn;
bortødslet Fryds skystorte Urvelod;
udaandede Fortolkere af Rummer!
Giv dem frit Raaderum! med ringe Trøst,
de lette dog det sorgbespændte Bryst.

Hertuginde.

Ja saa, da bind Din Tunge ei, gaa med mig;
i Ordets bittere Aande da vi qvæle
min Helved-Søn, som Dine Sønner myrded.

(Tromme høres.)

Det er hans Tromme — spar nu ei Dit Skrig —

(Kong Richard og Følge komme marscherende.)

Kong Richard.

Hvo vover her mit Optog at forstyrre?

Hertugindeu.

Hun, som Dig burde standset, og Dig qvælt
i sit fordømte Skjød, og derved hindret
de Mord, som Du Glendige har øvet.

Dronning Elisabeth.

Du med en gylden Ring den Pande skjuler,
hvori — om Ret var Ret — indbrændes skulde
den Fyrstes fule Mord, hvem Kronen tilfaldt,
samt mine Sønners, mine Brødres Drab.
Du usle Slave, hvor er mine Børn?

Hertugindeu.

Du Tudsse, sig, hvor er Din Broder Clarence,
og Ned Plantagenet, hans unge Søn?

Dronning Elisabeth.

Hvor er den brave Rivers, Vaughan, Grey?

Hertugindeu.

Hvor er den gode Hastings?

Kong Richard.

Blæs, blæs, Trompeter! — Trommer, slaaer Alarm!
Lad Himlen ei de Sladder-Dvinder høre,
som smæde Herrens Salvede; slaaer, slaaer!

(Lyd af Trompeter og Trommer.)

Taalmodig vær, og tal mig kjærligt til,
hvis ei, med Krigens Larm og Støi og Tummel
jeg drukner Eders Naab.

Hertugindeu.

Er Du min Søn?

Kong Richard.

Ja; Tak skee Gud, min Fader, og I selv.

Hertugindeu.

Da hør taalmodig paa min Utaalmod.

Kong Richard.

Jeg har, Fru Moder, lidt af Eders Sind,
som lider ei Vebreidelser at høre.

Hertuginde.

D lad mig tale.

Kong Richard.

Men jeg hører ei.

Hertuginde.

Jeg mild og blid i mine Ord vil være.

Kong Richard.

Og kort, min gode Moder, jeg har Hastværk.

Hertuginde.

Hvi haster Du? Paa Dig jeg tidt har ventet,
Gud veed med Smerte og i dødsens Angest.

Kong Richard.

Omsider kom jeg dog til Eders Trøst.

Hertuginde.

Nei, ved det hellige Kors, den Løgn var stor,
et Helyed har Du redet mig paa Jord.
En svarlig Byrde var Din Fødsel mig;
I spæde Barndom var Du tvær og vranten;
i Drengetiden vild og egenraadig;
Som Ungling dristig, fræk og uforskammet;
I modne Alder blodig, stolt og snedig,
skjøndt mildere, dog værre, trædsk i Had;
O hvilken Dag kan Du mig nævne, som
har gjort mig glad i Din Nærværelse?

Kong Richard.

Da jeg for Eders Blik ei finder Naade,
jaa lad mig gaae, og ei fortørne Jer —
Rør Trommen strax.

Hertuginde.

Jeg beder, lad mig tale.

Kong Richard.

J taler altfor bittert.

Hertuginde.

Kun et Ord,

og jeg skal aldrig mere tale til Dig.

Kong Richard.

Saa.

Hertuginde.

Du enten falder ved Guds Retsfærdsskiid,
for Du fra denne Krig som Seirer kommer,
hvad eller jeg af Sorg og Alder dør,
og aldrig seer Dig meer; derfor, tag med Dig,
Din Moders tungeste Forbandelse,
som skal paa Slagets Dag Dig trætte meer
end Rustning, Skjold og Pandser, som Du bær.
For Dine Fjender kæmpe mine Bønner;
og Edwards Børns uskyldige smaa Sjæle
til Din Modstanders Skytssaand hviſke fromt,
og love ham i Striden Held og Seier.
Du blodig er og blodig skal Du ende,
som Du Dit Liv, saa Døden Dig vil skjænde.

(gaaer.)

Dronning Elisabeth.

Jeg til Forbandelser har mere Grund,
men mindre Mod, og siger: Amen kun.

(vil gaae.)

Kong Richard.

Bliv True, jeg et Ord vil sige Eder.

Dronning Elisabeth.

Af Kongeblood jeg har ei flere Sønner
for Dig at myrde, Richard; — mine Døttre
som Monner bede skal, for ei at græde
som Dronninger; spar derfor deres Liv.

Kong Richard.

J har en Datter, kaldt Elisabeth,
høi kongelig og dydig, skøn og yndig,

Dronning Elisabeth.

Dg skal hun derfor døe? Lad hende leve,
og jeg vil plette hendes Dyd og Skønhed,
bagtale mig, som har jeg sveget Edward,
og kaste over hende Skændiels Sløret.
Hvis det fra blodstænkt Mord kan hende frie,
erklærer jeg, hun var ei Edwards Datter.

Kong Richard.

Er Ederes Et! Hun er af Kongeblood.

Dronning Elisabeth.

Jeg siger Nei, hvis hendes Liv det frelser.

Kong Richard.

Kun hendes Fødsel siktrer hendes Liv.

Dronning Elisabeth.

Kun ved den Sikkerhed faldt hendes Brødre.

Kong Richard.

Dem deres Fødsels Stjerne var ugunstig.

Dronning Elisabeth.

Nei, onde Venner dem ugunstig vare.

Kong Richard.

Heel mundgaaelig er Skjebnens Dom.

Dronning Elisabeth.

Naar gudsforgaaent Sind behersker Skjebnen;
en bedre Død var mine Born bestjæret,
hvis Du med bedre Liv velsignet var.

Kong Richard.

Du taler, som om jeg dem havde dræbt.

Dronning Elisabeth.

Ja sandelig, og derved rovet dem

Fryd, Kongerige, Slægt og Liv og Frihed.
 Hvis Haand end deres Hjerter gjennembores,
 den styret var og ledet af Dit Hoved,
 og Morder=Knivens Eg var stump og sløv
 indtil den, hvæsset paa Dit Klinte-Hjerte,
 i mine Lams Indvolde gik til Gæst.
 Hvis varia Sorg ei gjorde Sorgen tam,
 jeg mine Børn ei nævned, før til Ankers
 i Dine Dine mine Nægle gik,
 og jeg, i saadan rædsom Dødsens Bugt,
 en Snekke lig, berøvet Seil og Marer,
 blev sønderslagen mod Dit Klippebryst.

Kong Richard.

Saa gid hver Jdræt lykkes mig og krone
 med Held vorjsomme Krig, saavist jeg ønsker,
 at gøre Jer og Eders mere Godt,
 end J af mig er vorden forurettet.

Dronning Elisabeth.

Hvad Gode, som er skjult af Himlens Ansigt,
 afløres kan, der sigter til mit Vel?

Kong Richard.

Ophøielsen af Dine Børn, Tyrstinde!

Dronning Elisabeth.

Til et Skafot, for Hovedet at miste.

Kong Richard.

Nei, op til Lyffens Værdighed og Hæder:
 det hvie Billede paa jordist Ære.

Dronning Elisabeth.

Med Glimmer vil Du smigre for min Sorg.
 Siig mig hvad Stand, hvad Værdighed og Ære
 kan Du forskaffe Nogen af min Ælfom?

Kong Richard.

Alt hvad jeg eier, ja mig selv dertil,

jeg skænke vil til eet af Dine Børn;
Saaledes i Dit brede Hjertes Lethed
Erindringen Du drukne af det Uheld,
som Du formoder, jeg har øvet mod Dig.

Dronning Elisabeth.

Vær kort, at ei Din Godheds Tilbud varer
i Talen længer end Din Godhed selv.

Kong Richard.

Vid: af mit Hjerter elsker jeg Din Datter.

Dronning Elisabeth.

Min Datters Moder troer det hjertelig.

Kong Richard.

Hvad mener J?

Dronning Elisabeth.

At Du min Datter elsker af Dit Hjerter,
som Du af Hjertet elsked hendes Brødre,
og jeg af Hjertet derfor takker Dig.

Kong Richard.

Saa hastig ei min Mening Du forvirre!
af ganske Sjæl jeg elsker nu Din Datter,
og hende kaare vil til Englands Dronning.

Dronning Elisabeth.

Hvem mener Du skal være hendes Konge?

Kong Richard.

Den som til Dronning hende gjør; hvem ellers?

Dronning Elisabeth.

Hvad, Du?

Kong Richard.

Just jeg, hvad tænker J derom?

Dronning Elisabeth.

Hvorledes agter Du at beile, Richard?

Kong Richard.

Det vilde jeg af Eder gjerne lære,
som den, der kjender hendes Lune bedst.

Dronning Elisabeth.

Vil Du af mig det lære?

Kong Richard.

Hjertens gjerne.

Dronning Elisabeth.

Send, ved den Mand som hendes Brødre slog,
et Par blodstænkte Hjerter, grav paa dem
Edward og York, da vil hun muligt græde,
byd hende derfor — som Margrethe fordum
Din Fader gav, i Rutlands Blod neddyppet —
et Klæde som kan sige: Purpursaften
af hendes elskte Brødre suget er!

Bed hende dermed tørre Graad af Diet.

Hvis denne Løkkemad ei rører hende,
da siig, at hendes Dufler Clarence, Rivers
Du skaffed bort, og end for hendes Skyld
ombragte hendes gode Tante Anna.

Kong Richard.

J spotter, True; det er ikke Veien,
at vinde hende.

Dronning Elisabeth.

Der er ingen anden,
naar Du ei anden Skikkelse kan tage,
og ei den Richard være, som har gjort det.

Kong Richard.

Sæt, alt var skeet af Kjærlighed til hende.

Dronning Elisabeth.

Ja, sikkert bør hun vælge Dig, naar Du
saa blodigt dyrt har Kjærligheden kjøbt.

Kong Richard.

Udebet Handling ei til Ændring ståer;
 letfindigt Menneskene stundom handle,
 som da i Eftertiden man maa angre.
 Hvis jeg fra Eders Sønner Riget tog,
 til Bederlag Jer Datter jeg det giver;
 hvis jeg har bragt af Dage Eders Livsfrugt;
 for Slægten at formere, ved Jer Datter
 Livs Arvinger af Eders Blod fremstaaer.
 Knap Bedstemoders Navn er mindre elsket
 end Moder-Navnets omme Klang:
 Som Børn de er; kun eet Trin lavere,
 og springne frem af Eders ægte Blod,
 med samme Smerte — kun med een Mats Stønnen,
 som hun udstod for hvem J led det samme. —
 En Ungdoms Plage Eders Børn Jer var,
 men mine, Alderdommens Trost Jer vorde!
 Det J har tabt, er kun en Son som Konge,
 til Gjengjæld bliver Eders Datter Dronning.
 Jeg giver hvad Erstatning jeg formaaer,
 derfor modtag hvad Gudhed jeg kan byde;
 Jer Son, Jer Dorset, som med bange Hu
 omvanker utilfreds paa fremmed Jordbund,
 skal denne skjønnne Pagt snart kalde hjem
 til høiest Ærespost og Værdighed;
 og han, som kalder Eders Datter Hustru,
 fortrolig kalde vil Jer Dorset Broder.
 Igjen J Moder til en Konge være,
 og Trængselstidens Odelæggelser
 oprettes skal ved dobbelt Held og Fryd.
 End skal vi leve mangen Glædes Dag,
 og Graadens Draaber komme atter til Jer
 forvandlede til Orientens Perler;
 forøget Laanet bli'er med Renterne
 af ti-fold Binding af Lyksalighed.

Derfor, min Moder, til Jer Datter gaa,
 og Jer. Erfaring lære hendes Ungdom:
 Til Beiler-Sprog bered da hendes Dre;
 gyd i det omme Hjerter Flammeagnisten
 af gylden Høihed; underret Prindsessen
 om Ægtestandens lønlig glade Timer.
 Naar denne Arm den usleste Forræder,
 den hjernesløve Buckingham har tugtet,
 jeg kommer med Triumphens Krands om Jæsen,
 og leder hende til en Seirers Seng:
 Af min Erobring J skal Notten høste;
 Hun være Seirerinde: Cæsars Cæsar.

Dronning Elisabeth.

Hvad skal jeg sige? hendes Faders Broder,
 hvad eller hendes Dufel? eller han
 som dræbte hendes Brødre, hendes Onkler?
 Siig, under hvilket Navn jeg beiler for Dig,
 som Gud og Loven, Dyd og Kjærlighed
 antagelig for hendes Alder gjør?

Kong Richard.

Siig, denne Pagt vil sikke Englands Fred.

Dronning Elisabeth.

Som hun skal kjøbe-med en fortsat Krig.

Kong Richard.

Siig da, at Kongen, som kan byde, beder.

Dronning Elisabeth.

Om det som Kongers Konge har forbudet?

Kong Richard.

Siig, hun skal blive en heimægtig Dronning.

Dronning Elisabeth.

For Titlen at begræde som sin Moder.

Kong Richard.

Siig: stedsevarende jeg elsker hende.

Dronning Elisabeth.
Hvor længe skal vel dette Stedse vare?

Kong Richard.
Vist indtil hendes skønne Liv har Ende.

Dronning Elisabeth.
Hvor længe skal det hulde Liv da vare?

Kong Richard.
Saa langt Natur og Himlen det opholder.

Dronning Elisabeth.
Saa længe Helvede og Richard vil.

Kong Richard.
Siig, Kongen hendes Undersaat vil være.

Dronning Elisabeth.
Jer Undersaat ved denne Magt vil ækles.

Kong Richard.
Paa mine Begne vær veltalende.

Dronning Elisabeth.
Et ærligt Ord gjør Indtryk, jævnt fremsagt.

Kong Richard.
Siig da i jævne Ord min Elskovs Maal.

Dronning Elisabeth.
Jevn og ei ærlig skurrer uharmonisk.

Kong Richard.
For slet J troer, for hestig J mig dømmes.

Dronning Elisabeth.
Nei, men min Dem er altfor dyb og død; —
for dybe, dede, arme Børn i Graven.

Kong Richard.
Slaa ei paa denne Streng, det er forbi.

Dronning Elisabeth.
Jeg slaaer paa den, til Hjertestrengen brister.

Kong Richard.

Nu ved Sankt Georg, mit Kne-Baand og min Krone —

Dronning Elisabeth.

Banhelliget, vanæret og tilranet —

Kong Richard.

Jeg sværger — — —

Dronning Elisabeth.

Ved intet, det er ingen Ed:

Sankt Georg har vanhelligt Ære tabt,
Dit Kne-Baand Ridder-Dyden mangler,
Din kongelige Krones Glands er ranet;
hvis Du vil sværge og man skal Dig troe,
da sværg ved noget som Du ei har frænket.

Kong Richard.

Ved Verden da —

Dronning Elisabeth.

Guld af Din Udaad er den.

Kong Richard.

Min Faders Død —

Dronning Elisabeth.

Dit Liv har den vanæret.

Kong Richard.

Da ved mig selv —

Dronning Elisabeth.

Du er Dig selv en Skændsel.

Kong Richard.

Nu da ved Gud —

Dronning Elisabeth.

Mod Gud er størst Din Uret.

Hvis ei mod ham Du havde brudt Din Ed,
den Enighed Din Broder, Kongen, stifted,
stod end ved Magt, min Broder ei var dræbt.

Hvis ei mod ham Du havde brudt Din Ed,
 det Wrens Guld, som rundes om Dit Hoved,
 mit Barns skyldfrie Tinding smykked nu,
 og begge Brindsen aandede nu her,
 dem nu, — som Stovets Sengenammerater, —
 Din Troloshed har gjort til Rov for Drme.
 Hvorved kan nu Du sværge?

Kong Richard.

Ved min Fremtid.

Dronning Elisabeth.

Den har Du frænklet i den svundne Tid;
 thi jeg har mange Taarer end at græde
 i Fremtid for den svundne, Du forspildte.
 De Glutter endnu leve, hvis Forældre
 Du myrdet har, og ubeskyttet Ungdom
 de vil begræde i de modne Aar.
 Forældrene, hvis Afkom Du har dræbt,
 end leve, som usrugtbar visne Planter,
 for at begræde det i solvgraae Asten.
 Sværg ei ved Fremtid, — ved Din Fortids Daad
 misbrugt, ei brugt, — den drukne vil i Graad.

Kong Richard.

Saa vist paa Held jeg haaber, og fortryder,
 Gid ei mig lykkes vovelige Skridt
 mod fiendtligt Skjold! — Jeg selv nedslaae mig selv!
 Hver heldig Stund forstyrre Gud og Skjebnen!
 Dag, skjenk mig ikke Lys; ei Nat, Din Ro!
 I gode Stjerner, vend min Daad til Vanheld,
 hvis ei med sandden Hjertes Kjærlighed
 og ubesmittet Andagt, helligt Sind,
 jeg beiler til Jer ædelbaarne Datter.
 Hun raader Jer og min Lyksalighed;
 thi uden hende følge Jer og mig
 og hende, Landet, mange christne Sjæle,

Død, Edelæggelse, Fordærv og Fald;
 det kan paa anden Maade ikke undgaaes,
 det vil paa anden Maade ikke undgaaes.
 Derfor min Moder, (saa I kaldes maa,)
 vær Talsmand for min Kjærlighed; siig hende,
 alt hvad jeg blive vil, ei hvad jeg var;
 ei hvad jeg har, men hvad jeg vil fortjene.
 Gjør hende klart hvad Tid og Stilling fordrer,
 og vær ei smaalig i saa stort et Værk.

Dronning Elisabeth.
 Skal jeg af Djævelen saaledes fristes?

Kong Richard.
 Ja, naar han frister Jer kun til det Gode.

Dronning Elisabeth.
 Skal jeg da selv mit eget Selv forglemme?

Kong Richard.
 Ja, dersom Selv=Grindringen Jer saarer.

Dronning Elisabeth.
 Du dræbte mine Børn.

Kong Richard.
 Men i Jer Datters Skjød jeg jorder dem;
 i denne dyrebare Rede de
 gjenfodes skal, til Eders Fremtidstro.

Dronning Elisabeth.
 Du vil da jeg min Datter for Dig vinder?

Kong Richard.
 Og derved en lykkelig Moder vorder!

Dronning Elisabeth.
 Jeg gaaer. I meget snart tilskrive mig,
 og I skal Kundskab faae om hendes Mening.

Kong Richard.
 Bring hende dette Elskers Kys; Lev vel!
 (Kysker hende. Dronning Elisabeth gaaer.)

Du svage Daare, verelshge Qvinde! —
 Hvad nu? hvad nyt?

(Ratcliff kommer, Catesby følger ham.)

Ratcliff.

Min høie Herster, ved den vestre Kyst
 en mægtig Flaade ligger; imod Stranden
 en Hob mistænkelige Benner drage,
 skjøndt ei i Hensigt at forjage dem;
 man siger, deres Admiral er Richmond;
 der vente de, til Hjælp fra Buckingham,
 paa Landets Kyst, kan ønske dem velkomne.

Kong Richard.

En piilsnar Ben skal gaae til Hertug Norfolk;
 Ratcliff, Du selv — nei, Catesby, hvor er han?

Catesby.

Her ædle Lord.

Kong Richard.

Til Norfolk flyve Du.

Catesby.

Med muligst Til, Mylord, jeg haster did.

Kong Richard.

Ratcliff, kom hid; drag Du til Salisbury,
 og naar Du kommer der. —

(til Catesby.)

Du sløve Træl,
 hvi tøver Du, og iler ei til Norfolk?

Catesby.

Først, Eders Høihed, siig mig Eders Mening,
 hvad jeg fra Eders Raade ham skal siige.

Kong Richard.

Sandt gode Catesby, bed ham hurtig reise
 den største Magt og Styrke han formaaer,
 og møde mig i Salisbury strax.

Catesby.

Jeg gaaer.

(gaaer.)

Katcliff.

Hvad byder I, jeg skal i Salisbury?

Kong Richard.

Hvad skulde Du vel der, før did jeg drager?

Katcliff.

Min Tyrste bød; jeg skulde reise foran.

(Stanley kommer.)

Kong Richard.

Nu har jeg mig betænkt. — Stanley, hvad Nyt?

Stanley.

Saa heldigt ei, at det min Tyrste fryder,
dog ei saa slemt, at det jo siges kan.

Kong Richard.

Heida, en Gaade! heldigt ei, ei ondt;
hvi løber Du omkring saa mange Mile,
naar Du paa gjenneft Bei kan Maalet naae?
End cengang, siig, hvad Nyt!

Stanley.

Til Søes er Richmond.

Kong Richard.

Der lad ham synke! Søen over ham!
Hvad gjør han der, den hjerteløse Flygtning?

Stanley.

Jeg veed det ei, min Tyrste, jeg kun gjetter.

Kong Richard.

Hvad gjetter I?

Stanley.

Tilskyndt af Dorset, Buckingham og Morton,
til England kommer han, og Kronen fræver.

Kong Richard.

Er Stolen ledig? Sværdet nu usvunget?
Er Kongen død? Er Riget uden Hersker?
Hvad Et af York end lever uden jeg?
og hvem er Konge uden Helten's Afkom?
Fortæl mig da, hvorfor er han paa Seen?

Stanley.

Hvis ei, som jeg har sagt, jeg kan ei gjette.

Kong Richard.

Hvis han ei kommer før at være Konge,
I kan ei gjette hvad den Belskmand vil.
Du falder fra og flyr til ham, jeg frygter.

Stanley.

Nei, høie Drot, mistænk mig ei for Eligt.

Kong Richard.

Hvor er Din Hær, for dem at slaae tilbage?
hvor Dine Folgesvende og Vasaller?
Er de maaskee nu paa den vestre Kyst,
og hjælpe Oprørskarerne at lande?

Stanley.

Nei, Tyrste, mine Benner staae mod Norden.

Kong Richard.

Tis-Benner kun; hvad gjøre de i Nord,
naar deres Tyrste de i Vest skal tjene?

Stanley.

De havde ingen Ordre, store Konge!
Om Eder's Majestæt tillader mig,
jeg samler mine Folk og møder, hvor
og naar det Eder's Majestæt maa tykkes.

Kong Richard.

Ei, ei! Du vil forene Dig med Richmond;
jeg troer Dig ei.

Stanley.

Min mægtige Overherre!

J har ei Grund mit Venskab at betvivle;
jeg aldrig var og aldrig bliver falsk.

Kong Richard.

Vel, gaa, sank Folk, men hør mig, lad tilbage
George Stanley, Eders Søn — Vær hjertestærk;
thi ellers er hans Hoved svagt forsikkret.

Stanley.

Forsar med ham, som jeg mig viser tro.

(Stanley gaaer.)

(Et Bud kommer.)

Budet.

Min store Herster! Nu i Devonshire,
— ved mine Venner er jeg underrettet, —
Sir Edward Courtney og den stolte Præst,
Exeters Biskop, samt hans ældre Broder,
med mange Medforbundne væbne sig.

(Et andet Bud kommer.)

Andet Bud.

J Kent, Guildforderne staae under Baaben;
hver Time flere Sammensvorne strømme
til Oprørs-Hoben og forstærke den.

(Et tredie Bud kommer.)

Tredie Bud.

Mylord, den store Buckingham's Armee —

Kong Richard.

Væk med Jer, Ugler! Intet uden Dødsfang?

(slaaer ham.)

Der, tag Du det, til Bedre Nyt Du bringer.

Tredie Bud.

Jeg skulde melde Eders Majestæt,

at Buckingham's Armee er spredt og adskilt
ved en uventet Vandflod og ved Skybrud,
og han er ene dragen bort detsfra,
skjøndt Ingen veed hvorhen.

Kong Richard.

O, undskyld mig;
der er min Pung, for Dine Slag at hele;
har ingen flog, betænk som Den Belønning
udraabt for ham, som bringer den Forræder.

Tredie Bud.

Min Fyrste, saadant Udraab er forkyndt.

(Et fjerde Bud kommer.)

Fjerde Bud.

Sir Thomas Lovel og Lord Marquis Dorset
i Yorkshire, siger man, staae under Vaaben;
men denne Trøst jeg bringer Ederes Høihed:
Bretagne=Ilaaden er ved Storme adspredt.
I Dorsetshire har Richmond sendt en Baad,
at spørge dem, som samled er paa Kysten,
om de var stemte for ham, eller ei;
de kom, saa svared de, fra Buckingham,
paa hans Parti; men han mistroede dem,
tilsatte Seil, og styred for Bretagne.

Kong Richard.

Til Kamp! til Kamp! nu da vi er i Vaaben;
er der ei fremmed Fjende at beseire,
saa tugte vi Oprørerne her hjemme.

(Gatesby kommer.)

Gatesby.

Min Fyrste, Hertug Buckingham er fangen,
det er det bedste Nytt; — at Grev af Richmond
er med en mægtig Hær ved Milford landet,
er mindre godt; men dog det siges maa.

Kong Richard.

Til Salisbury! — Medens her vi snakke,
et Feltslag kunde vindes eller tabes.
Gen sørger for, at Buckingham bli'er bragt
til Salisbury. — Resten følger mig.

Femte Scene.

Et Værelse i Lord Stanleys Huus.

Stanley og Sir Christopher Urswick komme.

Stanley.

Siig Richmond dette fra mig, Sir Christopher,
at i den blodbestænkte Drnes Sti
min Son George Stanley indesluttet er;
hvis jeg gjør Oprør, væk er Drengens Hoved,
og denne Frygt min Hjælp tilbageholder;
fortæl mig, hvor er nu den brave Richmond?

Christopher.

I Pembroke eller Harford-West, i Wales.

Stanley.

Hvad Mænd af Ry staae nu omkring ham?

Christopher.

Sir Walter Herbert, en udmærket Kriger,
Sir Gilbert Talbot og Sir William Stanley,
Orford, den tappre Pembroke, James Blunt
og Rice ap Thomas med en Helte-Skare,
og mange Flere af udmærket Værd;
de imod London rette deres Skridt,
hvis ei de blive undervejs angrebne.

Stanley.

Gaa til Din Herre, anbefal mig til ham.
Siig: Dronningen indvilger ham af Hjertet
Elisabeth, sin Datter, til hans Hustru;

og disse Breve tolke ham min Mening.
Farvel. —

(giver Papirer til Sir Christopher. Begge gaae.)

Femte Akt.

Første Scene.

Salisbury. En aaben Plads.

Sheriffen med Bagt, leder Buckingham til Rets-
terstedet.

Buckingham.

Vil ei Kong Richard unde mig Samtale?

Sheriffen.

Nei, bedste Herre, derfor vær taalmodig.

Buckingham.

Hastings, og Edwards Børn, og Rivers, Grey,
Du fromme Henrik og Din brave Søn,
Vaughan, og alle I som styrted ere
ved hemmelige, svigefulde Rænker;
Hvis Eders mørke utilfredse Sjæle,
see gennem Skyen ned i denne Stund:
I hevne Eder, ved mit Fald at spotte. —
Er det i Dag ei Allehelgens Dag?

Sheriffen.

Jo, Mylord.

Buckingham.

Da Allehelgens Dag min Domsdag bliver.
Det er den Dag, da i Kong Edwards Tid,
jeg ønskede Banheld mig, hvis jeg blev sunden

falsk mod hans Børn, hans Liv og hendes Slægt.
 Paa denne Dag jeg ønskede at falde
 ved deres Svig, til hvem jeg satte Lid;
 Ja, denne, denne alle Sjæles Dag
 er for min piinte Sjæl den sidste Frist;
 og den Allseende, som jeg bedrog,
 forstille Bon lod falde paa mit Hoved
 og gav i Allvor, hvad for Spøg jeg bad om.
 Saaledes nøder han den Ondes Sværd,
 at vende Spidsen mod sin Herres Barm.
 Saa faldt Margrethes Spaadom paa mig tungt:
 „Naar han med Sorg Dit Hjerte sonderriver,
 mind Dig, Margrethe var en Prophetinde.“ —
 Kom, kom, til Skammens Blok I lede mig;
 Skyld følger Skyld, og Svig er Løn for Svig.
 (Buckingham ic. gaar.)

Anden Scene.

Slette nær Tamworth.

Med Faner og klingende Spil komme Richmond,
 Oxford, Sir James Blunt, Sir Walter
 Herbert og Flere, med Tropper, marscherende.

Richmond.

I Baabenbrødre, dyrebare Venner,
 som have prøvet Tyranniets Nag!
 Saa langt vi har, i Landets Jnderste,
 fremdraget uden Møie eller Hindring;
 og her vi modtog, fra vor Fader Stanley,
 Brevskab med Trost og med Opmuntring fyldt.
 Den blodig grumme, den rovsultne Drue,
 som Eders Marker og Biinbjerge plyndred,
 som søber Eders varme Blod lig Varme,
 og gjer af Eders sprængte Varme Trug —
 Det fule Sviin, i Dens Middelpunkt

nu ligger — siges der — nær Byen Leicester;
 Fra Lamworth didhen er kun een Dags Marsch.
 I Herrens Navn, til Bærket! tappre Benner,
 en stadig Fred at samle som en Høst,
 af eet blodstænkt Forsøg paa skarpe Krig.

Oxford.

Hver Mands Samvittighed er tusind Sværde,
 som sægte mod den blodige Manddraber.

Herbert.

Jeg sikkert troer, hans Benner gaar til os.

Blunt.

Kun de hans Benner er, som Frygten tvinger;
 i høiest Nød de fra ham flygte vil.

Richmond.

Alt til vor Fordeel er, nu frem, med Gud!
 Snelt Haabet løster, paa sin Svalevinge,
 til Guderang en Drot, til Drot den Konge.

(Alle gaar.)

Tredie Scene.

Mark ved Bosworth.

Kong Richard kommer med Tropper; Hertugen af
 Norfolk, Greven af Surrey og Flere.

Kong Richard.

Her vore Telte reis paa Bosworth Mark. —
 Lord Surrey, hvorfor seer I saa mismodig?

Surrey.

Min Sjæl er ti fold mere fro end Diet.

Kong Richard.

Mylord af Norfolk. —

Norfolk.

Her, min høie Konge.

Kong Richard.

Norfolk, der banker Slag, Ha! ikke sandt?

Norfolk.

Vi give maae og tage, elskte Herre.

Kong Richard.

Op med mit Telt, her hviler jeg i Nat;

(Soldater begynde. at reise Kongens Telt.)

men hvor i Morgen? — Det er ligegyldigt. —
Hvem har Forræder-Bandens Antal speidet?

Norfolk.

Ser, syv Gang tusind er dens hele Magt.

Kong Richard.

Tre Gange dette Tal vor Hær da menstre:
fremdeles Kongens Navn, et Styrkens Taarn,
som de paa den modsatte Side mangle. —
Reis Teltet her. — Kom ædle Riddersmænd,
vi Egnens Fordeel undersøge vil.

Kald frem erfarne Mænd i Kriger-Konsten. —
Lad Tugt ei mangle! gjører intet Ophold;
den Dag i Morgen faae vi Arbeid, Herre.

(gaae.)

(Paa den anden Side af Balpladsen komme Rich-
mond, Sir William Brandon, Orford og
Flere. Nogle Soldater reise Richmonds Telt.)

Richmond.

Den trøtte Sol til gyldne Hvile ganger,
og ved de lyse Spor af Flammevognen,
i Morgen varslar os en heldig Dag.

Sir William Brandon, J mit Banner bære! —
Giv mig Papir og Blæk ind i mit Telt. —
Jeg vil udkaste Planen til vort Angreb,
hver Leder give sit særskilte Med,
og dele vores Magt i retligt Forhold. —

Mylord af Oxjord, I Sir William Brandon,
og I Sir Walter Herbert blive hos mig,
og Grev af Pembroke ved sit Regiment;
bring ham min Hilsen, gode Captain Blunt,
og naar den anden Time slaer i Morgen,
bed ham at komme til mig i mit Telt.

Dog et endnu, Captain, gør det for mig:
veed I hvor Mylord Stanley har Qvarteer?

Blunt.

Skald jeg af hans Banner ei tog Feil,
(som jeg er vel forsikkert om, ei skete,)
saa er hans Regiment en stiv halv Miil
i Syd for Kongens mægtig store Hær.

Richmond.

Hvis det kan skee foruden Fare, Blunt,
da find et Middel til at tale med ham,
og bring ham dette Brev af vigtigt Indhold.

Blunt.

Gjaldt det mit Liv, Mylord, det skal udrettes;
og saa, Gud give Jer en rolig Nat.

Richmond.

God Nat, min gode Blunt. Kom Riddermand,
og lad os raadslaae om vor Dont i Morgen.
Ind i mit Telt; thi raar og kold er Lusten.

(De gaae ind i Teltet.)

(Kong Richard kommer og gaaer hen imod sit Telt,
med ham, Norfolk, Ratcliff og Catesby.)

Kong Richard.

Hvad er Klokken?

Catesby.

Madver-Tid, min Herre,
den er ni.

Kong Richard.

Jeg spiser ei i Aften. —

Giv mig Papir og Bæk. —

Hør, er min Hjelmskjold gjort lettere end før?
og er min Rustning lagt ind i mit Telt?

Catesby.

Ja, høie Konge, alle Ting er rede.

Kong Richard.

Min gode Norfolk, skynd Dig paa Din Post,
opmærksom vær! vælg sikke Mænd til Bagter!

Norfolk.

Jeg gaar, Mylord.

Kong Richard.

Staa op med Morgen-Lærken, kjære Norfolk.

Norfolk.

Stol blot paa mig, min Tyrste.

(gaar.)

Kong Richard.

Katcliff, —

Katcliff.

Mylord?

Kong Richard.

Udsend en Baaben-Herold
til Stanleys Regiment; bed ham sin Styrke bringe,
for Solens Dpgang hid, hvis ei hans Son
i evig Nats bældørke Gab skal falde.

Gyld mig et Bæger Vin. — Giv mig et Natlyd. —

(Catesby gaar.)

Til Morgenslaget sadl min hvide Surrey! —

Lad mine Landseskæfter friske være,
og ei for tunge. Katcliff —

Katcliff.

Mylord?

Kong Richard.

Saa Du den merke Lord Northumberland?

Ratcliff.

Han selv og Thomas Grev af Surrey gif,
lidt før Tusmørket faldt, fra Hob til Hob,
igjennem Hæren og vort Folk opmuntred.

Kong Richard.

Jeg er tilfreds. Giv mig et Bæger Vin.
Nu har jeg ei den Styrke i min Aand,
det muntre Sind, som jeg sædvanlig havde. —
Vel, sæt det hen. — Er der Papir og Blæk?

Ratcliff.

Jo Mylord.

Kong Richard.

Byd Bagten vaage vel; forlad mig.
Omtrent ved Midnats Tid kom i mit Telt,
og hjælp mig i min Rustning. — Nu forlad mig.

(Kong Richard gaaer tilbage til sit Telt. Ratcliff
og Catesby gaae.)

(Richmonds Telt aabnes, man seer ham og hans
Hovedsmænd 2c.)

(Stanley kommer.)

Stanley.

Gid Held og Seier bygge paa Din Hjelms!

Richmond.

Al Trost, som denne mørke Nat kan give
omsvæve Dig, min ædle Pleie-Fader!
Siig mig, hvor gaaer det nu vor elskte Moder?

Stanley.

Jeg i Din Moders Navn Dig skal velsigne;
for Richmonds Vel hun beder uden Dphør.
Gi meer derom. — De tause Timer glide,
det lette Mørke brydes alt i Osten.
Men fort — nu Tiden byder os at ile —
Gjør rede Alt til Kamp ved Morgengry,
og ad Din Skjebnes Held voldgiftet blive

ved blodigt Slag og braddødsranger Krig.
 Saa godt jeg kan, (jeg kan ei som jeg vilde)
 jeg Tiden vil afvinde bedste Fordeel,
 og hjælpe Dig i tvivlsom Baabenstorm;
 dog tør jeg ei endnu gaae alt for vidt,
 thi seer man mig, Din yngre Broder Georg
 henrettet bliver for sin Faders Mafyn.
 Lev vel. Den bange, den indskrænkede Tid
 forhindrer Venstabs høitidsfulde Løfter
 og Berlen af forbindtligt Ord, hvorved
 saa længe skilte Venner gjerne dvæle.
 Gud, skjænk os Tid til disse Festligheder;
 End et Lev vel. — Vær tapper! og vær heldig!

Richmond.

Ledsag ham, Mylords, til sit Regiment.
 Jeg stræbe vil, med nedtrykt Sind, at blinde,
 at blytung Søvn i Morgen mig ei tynger,
 naar jeg paa Seirens Vinge stige skal.
 God Nat, end eengang, gode Lords og Herrer.

(Stanley, Lorderne ic. gaae.)

O Du! for hvem i Kampen her jeg gaaer,
 sku med et naadigt Nie til min Hær,
 laan deres Haand Din Brede skarpe Jern,
 at de kan knytte ned, med vældigt Fald,
 i vore Fjenders trodsig stolte Hjelme.
 Gjør os til Tugtelsens Udsendinge,
 at vi kan prise Dig i Seirens Stund!
 Min vaagne Sjæl til Dig jeg anbefaler,
 for mine Dines Binduer sig lukke;
 i Søvn og vaagen, O, beskyt mig stedse!

(falder i Søvn.)

(Kong Henrik den Sjettes Søn, Prinds Edwards
 Aand stiger op imellem Teltene.)

Edward's Land.

(til Kong Richard.)

Lad mig i Morgen svart Din Sjæl nedtynge!
 Mind, Du mig dræbte i min Ungdoms Baar,
 ved Tewksbury; fortvivl derfor og dø! —

(til Richmond.)

Hav Tillid, Richmond; thi dræbte Prindsers
 dybtfrænkte Sjæle for Dig stride vil.
 Dig trøster, Richmond, Konning Henrik's Et.

(Kong Henrik den Sjettes Land stiger op.)

Henrik's Land.

(til Kong Richard.)

Da jeg var dødelig Du gennemstak
 med Ulivs Saar mit Legeme skjænt salvet;
 Mind Tower og mind mig; fortvivl og dø!
 Lyt til Kong Henrik's Ord: Fortvivl og dø!

(til Richmond.)

Du! reen og dydig, Du skal vorde Seirer!
 Henrik, som varsled Dig en Kongethrone,
 Dig trøster i Din Sønn; Du leve, blomstre!

(Clarence's Land stiger op.)

Clarence's Land.

(til Kong Richard.)

Lad mig i Morgen svart Din Sjæl nedtynge!
 Jeg, som har Døden mødt i ækel Biin,
 den arme Clarence, ved Din Svig forraadt!
 I Morgen, Du i Slaget mindes mig;
 Din Sværdseg wurde slov! Fortvivl og dø! —

(til Richmond.)

Du unge Knop af Huset Lancaster,
 York's frænkte Afkom bede for Dig nu;
 Dig skjærme gode Engle! Lev og blomstre!
 (Rivers', Grey's og Baughans Lander stige op.)

Rivers' s Mand.

(til Kong Richard.)

Lad mig i Morgen svart Din Sjæl nedthynge!
I Bomfret dræbtes jeg. Fortvivl og dø!

Gren's Mand.

(til Kong Richard.)

Du mindes Gren, og lad Din Sjæl fortvivle!

Baughan's Mand.

(til Kong Richard.)

Paa Baughan tænk! Af Frygt for ovet Udaad
Din Landse synke dybt! Fortvivl og dø!

Alle Tre.

(til Richmond.)

Vaagn op og vid: i Richards Barm vor Uret
beseirer ham; Vaagn op og Slaget vind!

(Hastings' Mand stiger op.)

Hastings' Mand.

(til Kong Richard.)

Du! blodig, skyldig; vaagn med Blodskyld op,
og Dine Dage end i blodigt Slag!
Tænk paa Lord Hastings; og fortvivl og dø!

(til Richmond.)

Du stille, sorgfrie Sjæl, vaagn op med Dag!
I Baaben strid og vind for Englands Sag!

(De to unge Prindsers Mander stige op.)

Prindsernes Mander.

(til Kong Richard.)

Drøm om de Frænder, Du i Tower dræbte;
som Bly lad os Din Barm nedthynge, Richard,

og jænke Dig i Død, Fordærv og Fald.
Din Sjæl tilraabe vi: Fortviwl og dø!

(til Richmond.)

Sov Richmond, sov i Fred og vaagn i Fryd!
Guds Engle vogte Dig for Dræns Spyd!
Lev Du, og arf en vældig Kongeslægt,
Dig Edwards arme Sønner ønske Held.

(Dronning Annas Aand stiger op.)

Dronning Annas Aand.

(til Richard.)

Richard, Din Liv, Din stakkels Hustru Anna,
som aldrig hos Dig nød en rolig Stund,
med Skræk og Uro fylder nu Din Sjæl;
i Morgen: Slagets Dag, Du mindes mig,
Din Sværdseg worde sløv! Fortviwl og dø! —

(til Richmond.)

Du stille Sjæl, sov Du en rolig Søvn;
til Held og Seier Drømmen huld Dig leder;
Din Fremtids Held Din Fjendes Liv nedbeder!

(Buckingham's Aand stiger op.)

Buckingham's Aand.

(til Richard.)

Jeg var den Første, som Dig hjalp til Kronen,
den Sidste, som Dit Tyranni har ramt.
I Slaget tænke Du paa Buckingham,
og døe af Skræk og Rædsel for Din Grumhed!
For Dig kun Blod og Død i Drømme klynke!
Bliv angst, fortviwl! fortviwlende Du synke!

(til Richmond.)

I Haabet faldt jeg, før Dig Hjælp jeg gav,
men rolig blot! støt Dig til Haabets Stav!

Gud og hans Engle vil for Richmond stride,
 og Richards Hovmod vorder Dødens Qvide.
 (Aanderne forsvinde. Kong Richard farer forfærdet op.)

Kong Richard.

Giv mig en anden Hest, — forbind mit Saar. —
 Du milde Jesus! — Stille, jeg kun drømte.
 Samvittighed, Du seige, Du forfærder! —
 Blaat Lyset brænder. — Det er døde Midnat. —
 De kolde Draaber boble paa mit Legem.
 Hvad frygter jeg? Mig selv? jeg er alene:
 ja Richard elsker Richard, — jeg er jeg.
 Er her en Morder? Nei; — jo, jeg er een,
 da fly! — Hvad, fra mig selv? god Grund: hvorfor?
 Jeg hevner. Hvem? mig? paa mig selv?
 jeg elsker jo mit eget Selv; hvorfor?
 for alt det Gode jeg har gjort mig selv!
 O, nei! Al, nei! jeg hade bor mig selv
 for hadefulde Jdræt mod mit Selv.
 Jeg er en Skurk: jeg lyver, jeg er ingen.
 Mar, om Dig selv tal vel. — Mar, Du ei smigre!
 Thi min Samvittighed har tusind Tunger,
 hver Tunge bringer frem en særskilt Klage,
 hver Klage mig fordømmer som en Ridding.
 Meened, ja Meened i den største Grad,
 Mord, grusomt Mord i frygteligste Grad,
 og alle Synder, i hver enkelt Grad,
 til Skranken trænge, raabe: Skyldig! Skyldig!
 Jeg maa fortvivle. — Ingen elsker mig,
 og om jeg doer, ei nogen Sjæl mig ynker:
 Og hvorfor skulde de? da med mig selv
 jeg har ei ringeste Medlidenhed.
 Mig syntes Sjælene af dem jeg dræbte
 kom til mig i mit Telt, de Alle trued,
 med Hevn i Morgen over Richards Hoved.
 (Ratcliff kommer.)

Katcliff.

Mylord —

Kong Richard.

Hvem der?

Katcliff.

Katcliff, Mylord. Den aarle Landsby-Sane
har tvende Gange hilset Dagens Gry,
og Eders Benner spænde sig i Baaben.

Kong Richard.

O Katcliff, jeg har haft en rædsom Drom! —
Hvad mener Du? er vore Benner troe?

Katcliff.

Jeg tvivler ei.

Kong Richard.

Jeg frygter, Katcliff frygter. —

Katcliff.

Min gode Fyrste, vær ei angst for Skygger.

Kong Richard.

Nu, ved Apostlen Paulus, Nattens Skygger
har slaget Richards Sjæl med mere Rædsel
end tyve tusind virkelige Stridsmænd,
bevæbnet skudfric, under Richmond kunde.
det er ei Dag endnu. Kom, gaa med mig;
thi jeg ved vore Telte lure vil,
om Nogens Mening er, fra mig at flygte.

(Kong Richard og Katcliff gaae.)

(Richmond vaagner. Orford og Flere komme.)

Lorderne.

God Morgen, Richmond.

Richmond.

Tilgiv mig Lords, aarvaagne Riddersmand,
at I en dorst Gyssover her har fanget.

L o r d e r n e .

Hvorledes sov I, Mylord?

R i c h m o n d .

En yndig Søvn; de bedste Varsle-Drømme,
som nogentid kom i et mødigt Hoved,
har styrket mig i Hvilens Stund, I Herrer.
Mig syntes, deres Sjæle, Richard dræbte,
kom til mit Telt og raabte: Frem! Til Seier!
Troer mig, mit Hjerte er saa vel tilmode,
ved Mindet om min yndig skjønnne Drøm.
Hvor nær er vi ved Morgenstunden, Lorder?

L o r d e r n e .

Paa Slaget Fire Klokker er.

R i c h m o n d .

Da vil vi væbne os og ordne Slaget. —

(Han nærmer sig Tropperne.)

Meer end jeg alt har sagt, I brave Landsmænd,
forbyder knap tilmaalte Tid mig nu
at dvæle ved; dog mindes dette end: —
Gud og vor Ret med os i Kampen ere,
og Helgenes samt frænktes Sjæles Bønner
lig skyldigt Bolværk for vort Alsyn staae.
Enhver som slaar mod os, undtagen Richard,
vil heller vores Held end hans de følge;
thi hvem er den de følge? I Sandhed kun
en blodig grim Tyran, en Mandemorder,
En blodig stegen og i Blod befæstet;
En, som paa krummest Bei til Maalet kom,
og dræbte hver som hjalp ham til at naae det;
en Steen saa falsk, kun stor ved Føljen
af Englands Throne, hvor med Svig han sidder;
En, som Guds Fjende stedse været har.
Derfor, naar I mod denne Fjende stride,
vil Gud i Retsfærd skjærme sine Stridsmænd

og om hans Fald og kræver hed Besvær,
 I ved Tyrannens Fald vil sove rolig;
 Dersom I fægte imod Landets Fjender,
 vil Fædrelandet Moien Jer betale;
 Naar I til Børn for elskte Hustru slaae,
 vil hun lykønske Seierherrens Hjemkomst;
 Naar I fra Sværdet Eders Børn befrie,
 vil Eders Børne-Børn de graae Haar lomme;
 Nu da, i Herrens Navn, og for vor Ret,
 frem ad med Bannerne, drag Eders Sværd!
 I værste Fald for vovsom Id jeg boder
 med kolde Legem strakt paa kolde Jord;
 men lykkes Alt, da af min Idræts Binding
 den Ringeste af Jer skal have Deel.
 Lad Krigstrompeten give munter Lyd!
 Gud og Sankt George! Richmond og Seirens Fryd!

(De gaae.)

(Kong Richard og Ratcliff komme tilbage med
Følge og Tropper.)

Kong Richard.

Hvad har Northumberland om Richmond sagt?

Ratcliff.

At han i Baaben aldrig var optugtet.

Kong Richard.

Det Sandhed er; hvad sagde Surrey da?

Ratcliff.

Han sagde smilende: Det os kun baader.

Kong Richard.

Han havde Ret; thi sandelig; saa er det.

(En Klokke slaaer.)

Tæl Klokkens Slag. — Giv mig en Almanak. —
Hvem har i Dag seet Solen?

Ratcliff.

Ikke jeg.

Kong Richard.

Saa nægter den at skinne; efter Bogen
i Øst den alt en Time skulde lyst;
for Mogle bliver det en begsort Dag. —
Kateliff —

Kateliff.

Min Konge?

Kong Richard.

Solen vil i Dag ei vises,
og Skyen om vor Hær sig sænker mørk —
Dug-Taarer kan jeg ei paa Jorden lide.
I Dag ei skinne! — Hvad angaaer det mig
vel meer end Richmond? thi den samme Himmel,
som sortner sig for mig, er mørk for ham.

(Norfolk kommer)

Norfolk.

Til Baaben, Herre! Tjenden staaer i Marken.

Kong Richard.

Kom, hurtig, hurtig! Sadlen paa min Hest!
Jeg selv i Marken fører mine Stridsmænd,
og min Slagorden retter jeg saaledes:
Fortrævet breder sig i Længden ud,
et lige Antal Rytteri og Fodfolk;
og Bueskytterne i Midten stilles;
John Hertug Norfolk, Thomas Greve Surrey
skal denne Magt til Hest og Fods anføre.
Naar dette ordnet er, vi følge vil
med Hovedhæren selv, hvis tvende Floie
skal af vort bedste Rytteri beskyttes.
Dertil Sankt George. — Norfolk, hvad mener Du?

Norfolk.

En herlig Plan, min krigerdjærve Konge! —
I Morges fandt jeg dette i mit Telt.

(giver ham en Lap Papir.)

Kong Richard (læser.)

„Jocky af Norfolk, vær ei for bold,
snart Satan faaer Dick, Din Herre i Bold.“

Det er en List opfunden af vor Fjende. —

Gaaer, mine Mænd, enhver nu til sin Dont,
lad ingen Sladder=Dromme Sjælen skrække;

Samvittighed er kun Lyd, af Feige

brugt til at lamme Styrken. Vor Samvittighed
er kun vor stærke Arm, vort Sværd vor Lov.

Thi styrter frem! For os et Pandser hvælvet!

hvis ei til Himlen, Haand i Haand til Helved! —

Hvad skal jeg sige meer end alt er sagt?

Erindrer hvo de er, I skal bestride:

En Hær af Slynkler, en Landløber=Eværm,

Bretagnes Skum og usle Bondelømler,

som deres oversyldte Land udspyer,

til Galmands Bovespil og sikkert Fald.

I sov i Fred, de bringe Eder Uro.

Med Land, med skjønnne Hustruer velsigned',

de hiint vil røve Jer, og disse skjænde.

Hvem leder dem? En lumpen Stymper, som

for Landets Penge holdtes i Bretagne.

Et Blodeskjæg, som aldrig i sit Liv

har over sine Skoe i Sneen vadet.

Bidst dette Pak tilbage over Søen,

med Riis forjag de franske Udselrygge:

det sultne Tigger-slæng, af Livet kjede,

som Drommen kun om denne Daare=Jdræt

holdt — arme Røtter — fra at hænge sig. —

Skal vi beseires, da lad Mænd dog seire

og ikke den Bretagne Slegfred=Engel;

i deres eget Land har vore Fædre

dem sparket, stødt og efter Krønningen

gjort dem til Skjendslens Arvinger. Skal disse

vort Land besidde, frænke vore Koner,
voldtage vore Døttre? — Trommen lyder!

(Trommeslag høres i det Fjerne.)

Kæmp Englands Edle Kæmp I tappr Landmænd!
Lad Buens Pål mod Hovederne flyve!
Spor haardt den stolte Hingst og rid i Blod!
Skræk Himlen selv med Eders Landse-Splinter!

(Et Bud kommer.)

Hvad siger Stanley? Bringer han sin Hær?

Budet.

Mylord, han nægter at adlyde.

Kong Richard.

Lad springe øiebliklig Drengens Hoved.

Norfolk.

Mylord, alt Fjenden er passeret Mosen;
lad efter Slaget Georg Stanley døe.

Kong Richard.

Vel tusind Hjerter smulme i min Barm.
Frem, frem med Bannerne, styrkt imod Fjenden!
Lad nu vort gamle Seiers Ord: Sankt George,
besjæle os med Flamme=Dragers Råsen!
Alsted! Paa vore Hjelme hviler Seiren.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

En anden Deel af Balpladsen.

Tummel. Angreb. Norfolk kommer med Tropper;
strax efter Catesby.

Catesby.

Mylord af Norfolk, il! til Hjælp, til Hjælp!

Vor Konge Underverker gjør, han trodser
 hver Fare med en overjordisk Kraft;
 hans Hest er falden, dog tilføds han sægter
 og søger Richmond selv i Dødens Strube;
 til Hjælp Mylord, vi ellers tabe Dagen!

(Tummel. Kong Richard kommer.)

Kong Richard.

En Hest! En Hest! Mit Rige for en Hest.

Catesby.

Bort, Herre, bort! Jeg skaffer Jer en Hest.

Kong Richard.

Træl, jeg har sat mit Liv paa denne Tærning,
 det sidste Kast jeg end forsøge vil;
 jeg troer, der er sex Richmonder i Marken;
 fem, i hans Sted, jeg har til Døden sendt. —
 En Hest! En Hest! mit Rige for en Hest!

(gaae.)

(Tummel. Kong Richard og Richmond komme ind
 og gaae ud, sægtende. Tilbage tog. Lyd af blæ-
 sende Instrumenter. Derpaa komme Richmond,
 Stanley med Kronen, forskellige andre Vorder
 samt Tropper.)

Richmond.

Preis Gud og Ederes Naaben, kjeffe Venner!
 Blodhunden falden er, og Seiren vor.

Stanley.

Vel har Du teet Dig, seiersfæle Richmond!
 See Kongesmykket her, saa længe misbrugt!
 Fra den blodstænkte Uslings døde Linding
 har jeg det revet, til Din Jøses Pryd;
 O bær det, nyd det, og hold det i Ære.

Richmond.

Siig hertil Amen: store Gud i Himlen!
Men siig mig først blot om ung Stanley lever.

Stanley.

I Sikkerhed han er i Byen Leicester;
did drage vi, hvis det min Tyrste tykkes.

Richmond.

Hvad Mænd af Navn er faldne paa hver Side?

Stanley.

John Hertug Norfolk, Walter Lord af Ferrers,
Sir Robert Brakenbury og Sir William Brandon.

Richmond.

Begrav dem som det egner deres Fødsel.
Lad Raade raabes ud for dem der flygte,
som undergivne vende sig til os;
derpaa, naar vi har taget Sakramentet,
den røde, hvide Rose vi forene.
Til dette skjønne Verk, smil ned, o Himmel,
som længe saae med Brede deres Fjendskab! —
Hvo hører mig, og raaber ikke Amen?
I egne Indvold England længe raste.
Blind Broderen udøste Broderblod,
saa mangen Fader dræbte grunt sin Søn,
og Sonnen, tvungen, blev sin Faders Morder.
Alt dette skilte York og Lancaster;
adskilt ved denne rædselsfulde Splid.
O Gud! lad Richmond og Elisabeth,
— den sande Røt af begge Konge-Stammer, —
ved Himlens skjønne Bud igjen forenes!
Lad deres Slægter, om det er Guds Villie,
berige Fremtiden med milde Fred,
med Lykkens Overflod og lyse Dage!

O Raadens Gud, gjer slovt Forræder-Sværdet,
 som vil gjenbringe denne Rædsels Tid,
 og atter lade England græde Bled!
 Den leve ei at smage Landets Brød,
 som denne Fred forræderisk vil bryde!
 Den milde Fred, som slukte Tvedraags Flammen,
 den blomstre evig — O min Gud, siig: Amen!

Om

**Henrik den Sjettes Første, Anden og
Tredie Deel, samt om Richard
den Tredie.**

Efter Malones Formodning er første Deel af Henrik den Sjette skreven 1589, anden og tredje Deel 1591 og Richard den Tredie 1597. Shakspeare er født 1564, det Første er altsaa skrevet i Digterens 25de Aar, det Andet og tredje i hans 26de og Richard i hans 33te Aar. H. W. Schlegel skriver saaledes:

„De 3 Dele af Henrik den Sjette ere, som jeg allerede har anmærket, digtede langt tidligere end de foregaaende Stykker. Shakspeares Valg faldt først paa dette paa Ulykker og Rædsler af alle Slags saarige Tidspunkt af den engelske Historie, fordi det Pathetiske naturligvis er mere overensstemmende med en ungdommelig Digteraand end det Charakteristiske.

Vi finde endnu ikke her hans Genius i dens fulde Modenhed, men vel i dens fulde Styrke. Ubekymret for tilsyneladende Mangel af Sammenhæng i Tidssfølgen, opholder han sig lidet ved Forberedelse og Udvikling: alle Figurer optræde rast efter hverandre og anmelde sig selv eftertryffeligen saaledes som man skal kjende dem; vi rives af Digteren fra Scener, hvis Virkning allerede er tilstrækkelig rystende til at være Katastrophen til et mindre omfattende Anlæg, — stedse til endnu skrækkeligere Katastrofer. — Den første Deel indeholder ikkun Begyndelsen til Partikampen imellem den hvide og røde Rose, under hvis blomstrende Sindbillede saa mangen blodig Daad senere

blev udøvet; det er i Særdeleshed det verende Udsald af Krigen i Frankrige, der udsylder Skuepladsen. — Jeanne d'Arc, denne sit Fødelands underfulde Skjæbelsinde, har Englænderen Shakspeare skildret partist: dog lader han det i Begyndelsen være tvivlsomt, om hun ikke virkeligen har en himmelsk Sendelse; hun fremstilles i det jomfruelige Heltemods rene Glorie; hun vinder — og denne Omstændighed er Digterens Opfindelse — ved hin overnaturlige Veltalenhed Hertugen af Burgund for den franske Sag; senere, forærvet ved Forsængelighed og Bellsyst, tager hun sin Tilflugt til Underverdenens Aander og dør en forsmædelig Død. Imod hende staaer Talbot, en raa, staalhærdet Kriger, som rører os desto inderligere, da man i den mundgaelige Dødsfæres Dieblis alene seer ham omt bekymret for sin Sønns Redning. Efter at Talbot har forjæres opoffret sig og Pigen af Orleans er falden i Englændernes Hænder, gaar de franske Provindser fuldkommen tabte ved et upolitisk Gistermaal, og dermed sluttet Stykket. — Samtalen imellem den alderstegne Mortimer i Fængslet og Richard Plantagenet, siden Hertug af York, indeholder Udviklingen af dennes Udkomst til Thronen; ene for sig betragtet er denne Samtale en skøn tragisk Elegie.

I anden Deel fremtræder i Særdeleshed Mordet paa den værdige Protector Gloster og dets Følger; Kardinal Beauforts Død; Dronningens Afstød fra hendes Yndling Suffolk, og dennes Død ved vild Sorover-Haand; dernæst det Oprør, som Jack Cade, under et antaget Navn, opvakte paa Hertugen af Yorks Anstiftelse. Den korte Scene, hvori Henrik den Sjette besøger den paa Dødsengen liggende Cardinal Beaufort, der martres af Samvittighedens nag formedelst Glosters Drab, er ophøiet over enhver Lovtale. Har nogensinde en anden Digter, paa en saa rystende Maa-

de, ved Livets Udgang bortdraget Grighedens Forhæng? Og dog er det ikke blot Gysen, der gennemhæver os, men tillige en høitidelig Mærelse: Forbandede og Belsignelse staae tæt ved hinanden; den fromme Kænge er Billedet paa den himmelske Naade, der endnu i de sidste Dieblikke er bekymret for Svunden, hvis han var istand til modtage den. Dronningens og Suffolks utilladelige Lidenstabs har Shakspeare indklædt i tragisk Bærdighed og bortfjernet alle uædle Bibegreber. Uden at besmykke de Forbrydelser, som begge ere skyldige i, uden at ophæve Misbilligelsen af denne formastelige Kjærlighed, opvækker den dog, ved dens Uttringers henrivende Udtryk, Deeltagelse i hendes Smerte. I Cades Oprør har Shakspeare skildret os en gemeen Demagog's Fremgangsmaade og det frygteligt Latterlige i Folkets anarchiske Tummel med en saa indlysende Sandhed, at man skulde troe han havde været Dievidue til mangen Begivenhed i vor Tidsalder, som man af Ukjendskab til Historien holdt for exempellost.

Den borgerlige Krig begynder i anden Deel, i den tredie udfolder den sin hele fordærvelige Rase. Maleriet bliver stedse mørkere og synes tilsidst at være tegnet snarere med Blod end med Farver. Med Rædsel seer man hvorledes Forbittrelse opflammer Forbittrelse, Hævn Hævn, og hvorledes, under Sonderrielsen af alle det menneskelige Samfunds Baand, selv ædle Naturer hærdes til Grusomheder. Den bittreste Haan bliver de Ulykkelige til Deel: Ingen yder sin Fjende den Medlidenhed til hvilken han snart selv kommer til at trænge. Det Parti Enhver hylder bliver for ham Familie, Fædreland, Religion: den eneste Driveffjeder for hans Handlinger. Da York, hvis Uergjerrighed er forenet med ædle Egenskaber, tidligen omkommer, saa gjelder det ved hele Striden ene om:

enten at beholde og forsvare en uduelig Konge eller at sætte en vellystig Konge paa Thronen, som forfor-
ter dens dyrekjøbte Besiddelse ved udsvævende Nydelse.
Derfor bortødsler den berømte og høimodige War-
wick sit ridderlige Liv, derfor hævner Clifford sin Fa-
ders Død med blodtørstig sønlig Kjærlighed, og for
at ophøie sin Broder over Richard sig i hine sorte
Gjerninger, der snart skulle bane ham selv Veien til
hans egen Storhed. Midt under den almindelige
Forstyrrelse, som han uskyldigen har foranlediget, staaer
Kong Henrik, som et asmægtigt Selgenbillede, paa
hvis Underdaad ingen troer: han kan kun sukke og
græde over de udøvede Uffskyeligheder. Dog er denne
fromme Konge i sin Gensældighed forundt Spaadoms-
gave: i sit Dødsøjeblik, ved Slutningen af dette store
Sorgespil, forudsiger han et end rædsommere, hvormed
Fremtiden er svanger; et Sorgespil, hvori en koldblo-
dig Ondskabs Mærker spille Hovedrollen lige som et
forbittret Maseries Uldbrud i hint.

Richard den Tredies Rolle er bleven meget be-
romt i Engelland ved fortrinlige Skuespillere, og dette
har naturligviis tilbagevirket paa Beundringen af selve
Stykket; thi mange af Shakespeares Læsere behøve
gode Fortolkere paa Skuepladsen af Digteren, for
ret at fatte ham. Denne Beundring er i enhver
Henseende grundet, kun kan jeg ikke undlade at finde
det uretsfærdigt, naar man sætter de tre Dele af Hen-
rik den Sjette tilbage for Richard den Tredie. Disse
fire Skuespil ere uden Tvivl skrevne umiddelbar efter
hverandre, hvilket deres Lighed i Stil og Behandlin-
gens Aand udviser; det sidste er med Bestemthed for-
kyndt i de foregaaende, og er, paa den anden Side,
fuldt af Hentydninger paa hine, de samme Diemed
gaae igjennem hele Rækken, med eet Ord: alle til-
sammentagne udgjøre ikkun et eneste Værk. Selv

Richard's dybe Charakteristik er ingenlunde et udelukkende Fortrin hos det efter ham benævnte Stykke; hans Charakter er med megen Bestemthed allerede anlagt i de to sidste Dele af Henrik den Sjette; ja hans første Ord lade allerede ahne det Bæste om ham. Han lurar fra Siden, lig en sort Tordensky paa Horizonten, der efterhaanden nærmer sig, og først udgyder det længe tilbageholdte Odelæggelsestønder, naar den svæver over Menneskenes Hoveder. To af de betydeligste blandt Richards Monologer, og som afgive den tydeligste Fremstilling af hans Gemttsforsætning, findes i sidste Deel af Henrik den Sjette. Lidenskaber blande de Handlingers Bærd og Retmæssighed, hvortil de anspore, men Ondskab kan ei mis-kjende sit eget Bæsen; og Richard er, som Jago, en Klidding med fuldkommen Bevidsthed.

At de udtale dette med Ord, er maaskee eigandske efter Naturen; men Digteren har den Ret i Monologer at laane Hjertets hemmeligste Tanker Stemme; i andet Fald var Monologens Form i Almindelighed at forkaste. Richards Banskabthed er Udtrykket af hans indvortes Lumskhed og maaskee for en Deel dens Virkning; thi hvilken Hæslighed mildnede ei ved Belvillie og Alabenhed? Han derimod anseer den som et forhadet Feilgreb af Naturen, der berettiger ham til at tage Hevn over det menneskelige Samfund, fra hvilket han derved er udelukket. Derfra disse Linier:

Og Kjærlighed, kaldt af Graastjærgge himmelsk,
lad den hos Mennesker, lig andre, boe,
og ei hos mig; thi jeg mig selv er nok.

Ondskab er intet andet end en med Forsæt samvittighedsløs Egoisme; men alligevel kan den aldrig

ganske aflægge Sædelighedens Form, fordi denne er Lov for alle tænkende Væsener, den maa søge at bringe sin vrange Handlemaade til Grundsætninger. Uagtet Richard meget vel erkjender sit Gemyts Uffskyelighed og sin Sendelse fra Helvede, søger han dog at retfærdiggjøre sig for sig selv ved Svingrunde; da den Lykke at elskes er nægtet ham, hvad bliver ham tilbage uden den Lykke at herske? Alt hvad som derved staaer ham i Veien, maatte bortryddes. Sin Misundelse over Kjærligheds Nydelser er ogsaa naturligere hos Richard, da hans Broder Edward, som desuden har Kronen forud for ham, var af en udmærket skøn og ædel Dannelselse og en næsten uimodstaaelig Erobrer af Qvindehjerter. Uagtet sit foregivne Ufskald, sætter Richard dog sin heieste Forsængelighed i at behage Fruentimmer og at kunne vinde dem for sig, om ikke ved sin Skabning, saa dog i det mindste ved indsmigrende Ord. Shakspeare viser os her med sin sædvanlige Skarpsindighed, hvorlunde den menneskelige Natur, selv da naar den er ganske afgjort ond eller god, dog tillige er underkastet smaalige Svagheder. Richards Kjæreste Underholdning er Spot over Andre, og han besidder overordentlig megen satirisk Bid. I Grunden ringeagter han alle Mennesker, fordi han tiltrøer sig at kunde besnære dem, hvad enten de ere hans Redskaber eller hans Modstandere. I sit Hykleri betjener han sig fortrinlig af religiøse Former, ret som af Lyst til at vanhellige i Helvedes Tjeneste det, hvis Belsignelser han indvortes har affvoren.

Saa meget om Hovedtrækkene i Richards Charakter. Det efter ham benævnedes Skuespil indbefatter den sidste Halvdeel af Edward den Fjerdes Regjering, i det Hele et Tidsrum af otte Aar. Det fremstiller alle de Machinationer, ved hvilke Richard kom

paa Thronen, og hans Handlinger for at vedligeholde sig paa den, hvilket dog ikkun lykkedes ham i to Aar. Efter Shakespeares Hensigt skulde i dette Sørgeespil det Rædselsfulde overveie Medlidenheden; han har snarere søgt at undvige end at oplede de pathetiske Scener, som frembøde sig for ham. Iblandt Richards Offere er Clarence den eneste der ombringes paa Skuepladsen; hans Drøm vækker en dyb Rædsel og bevidner Almagten af Digterens Phantasi; hans Samtale med Morderne er rystende, men Clarence havde ved tidligere Forbrydelser fortjent sin Død, skjøndt ikke ved sine Brødre. De uskyldigste og reneste Offere ere begge Prindserne: man seer dem kun lidet og deres Mord fortælles blot. Anna forsvinder, uden at man videre erfarer noget om hende: hun har viist en næsten utrolig Svaghed, idet hun formæler sig med sin Mands Morder. Lord Rivers og Dronningens øvrige Benner have for meget Biroller til at opvække levende Deeltagelse; Hastings taber Fordring paa Medlidenhed ved sin Triumph over sine Fjenders Fald; Buckingham er ikkun en Haandlanger for Tyrannen, der siden overantvorder ham til Bøddelens Dre. I Baggrunden staaer Enkedronningen Margarethe, som Forgængenhedens Furie, der nedfalder Forbandelse over Fremtiden. Enhver Ulykke, som hendes Forsølgere tilføie hverandre, er en Bederqvægelse for hendes hevntørstende Hjerte. Med hendes prophetiske Stemme forene sig fra Tid til Tid andre qvindelige Stemmers Beklagelse og Forbandelser. Men Richard er Sjælen, eller rettere sagt, hele Sørgeespillet's Dæmon. Han opfylder sit forhen givne Løfte: at selv den morderiske Machiavel skal kunne gaae i Skole hos ham. Ievnledes med den stedsevarende Ulyksh han indskyder, underholder han paa det mangfoldigste ved sin dybe For-

stillesestunst, sit Bid, sin Klogskab og Landsnærværelse, sin raske Virksomhed og sit Mod. Han kæmper tilsidst mod Richmond som en Fortvivlet og dør Heltens ærefulde Død paa Balpladsen. Denne historiske Slutning kunde Shakspeare ikke forandre og dog fyldestgør den ingenlunde Følelsen for det Anstændige, hvilket af Lessing meget rigtig bemærkes i Anledning af et tydsk Sørgespil over samme Hæmne. Hvorledes har nu Shakspeare hævet denne Vanskelighed? Ved en beundringsværdig Opfindelse aabner han en Udsigt i den anden Verden og viser os Richard allerede i sine sidste Diebliske stemplet med Gordenimelsens Brændemærke. Man ser Richard og Richmond, Natten før Slaget, sovende i deres Telte; Skyggerne af de ved Tyrannen Ombragte opstige een efter anden og vende sig til ham med Forbandelse, til hans Modstander med Velsignelse. Disse Syner ere egentligen blot de anskuelig gjorte Drømme af de to Hærførere. Vel strider det mod den materielle Sandsynlighed, at deres Telte blot skulde være adskilte fra hinanden ved et saa lidet Rum; men Shakspeare turde regne paa poetiske Tilskuere, som vare beredvillige til at lade Skuepladsens Brede gjælde for Afstanden imellem de to Leire, naar ved denne Begunstigelse saa ophoiede Skjønheder kunde kjøbes, som denne Række af Syner og Richards Monolog da han vaagner. Katastrophen i Richard den Tredie ligner i de udvortes Begivenheder Macbeths meget; det er den heelt igjennem vedligeholdte Forskjellighed i Behandlingen, som man bør sammenholde, for at overtydes om at Shakspeare har paa det nøieste iagttaget den poetiske Nødsnødvendighed i Ordets ægte Betydning, hvor dette udtrykker Uabenbarelsen af den usynlige Velsignelse eller Forbandelse, der hviler over menneskelig Tænkemaade og Handling.

Omskjønt de fire sidste Stykker af den historiske Folge skildre senere Begivenheder; saa have dog Skuespillene Henrik den Fjerde og Henrik den Femte, i Costume og Tone, et langt mere moderne Anstrøg. Dette hidrører tildeels fra de mange comiske Scener; thi det Comiske maa stedse være grundet ikke blot i nationale men og i samtidige Sæder; ogsaa i de alvorlige Dele synes Shakspeare at have taget Hensyn herpaa. Blodige Statsomvæltninger og borgerlige Kriges Forstyrrelser forekomme Efterverdenen som et Tilbagefald til en tidligere, mere udannet Tilstand af Samfundet, eller de ledsages stundom virkeligen af et saadant Tilbagefald i toieløs Vildhed. Naar altsaa en endnu ungdommelig Digteraands Hang til at sætte sin Gjenstand i et underfuldt Fjerne har havt Indflydelse paa Stilen hvori Henrik den 6te og Richard den 3die skreves, saa har Shakspeares Instinct ledet ham rigtigheden. Som det er Heltedigtet egent at skildre de forbigangne Slægter som kæmpeagtige i Legems- og Sjæls-Kræfter: saaledes forarsage i disse Skuespil en Talbots, en Warwick, en Clifford og Andres Stemmer et Indtryk, som om man selv fornam Lyden af Trompeten, der kaldte til udvortes eller Borger-Krige. Stridighederne imellem Husene Lancaster og York vare Feudal-Ilafhængighedens sidste Udbrud; thi det var de Stores Sag der forsægtedes, — ikke Folkets, som ikkun ved hine blev revet med ind i Partiaanden. Senere forsvandt den Enkelte i det Hele og ingen kunde mere, som Warwick, blive en Kongeløster eller Medriver."

Denne Schlegels fortræffelige Oversigt af de fire Stykker har jeg, saavel for at følge afdøde Boersoms Exempel, som og af egen Drift, tilføjet.

De engelske Commentatorers Domme om selve

Stykkerne ere altid korte, stundom overfladiske; men her forsvinde de i Ordstrid om S. virkelige var Original Autor til anden og tredie Deel af Henrik den Sjette; dette er tilstrækkeligt bevist, men Argumenterne have ingen Interesse for de fleste danske Læsere og vilde sikkert trætte.

